

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„ŠKOLA U HRANIC – BEZ HRANIC“

Základní škola a Mateřská škola Sudice,

příspěvková organizace

Sudice, Hlavní 78

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1	Úplnost a velikost školy	6
2.2	Vybavení školy	6
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	7
2.4	Charakteristika žáků	7
2.5	Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce	7
2.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
2.7	Zájmové aktivity pro žáky	8
2.8	Poskytování poradenských služeb ve škole	9
2.8.1	Zaměření poradenských služeb	9
2.8.2	Kariérové poradenství	9
2.8.3	Prevence sociálně patologických jevů	10
2.8.4	Psychologická péče	10
2.9	Řízení a organizace výuky	11
2.9.1	Ročníkové řízení a plánování	11
2.9.2	Řízení a koordinace práce učitelů	11
2.9.3	Řízení a koordinace práce žáků	11
2.9.4	Klasifikace	12
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	13
3.1	Zaměření školy	13
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	14
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	20
3.4	Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	26
3.5	Začlenění průřezových témat	27
4	UČEBNÍ PLÁN	35
4.1	Učební plán pro 1. stupeň	35
4.2	Učební plán pro 2. stupeň	36
4.3	Poznámky k učebnímu plánu	37
5	UČEBNÍ OSNOVY, VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	38
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	39
5.1.1	Český jazyk a literatura	39
5.1.2	Anglický jazyk	82

5.1.3	<i>Další cizí jazyk – německý jazyk</i>	113
5.2	Matematika a její aplikace.....	125
5.2.1	<i>Matematika</i>	125
5.3	Informatická.....	174
5.3.1	<i>Informatika</i>	174
5.4	Člověk a jeho svět	191
5.4.1	<i>Prvouka</i>	191
5.4.2	<i>Přírodověda</i>	203
5.4.3	<i>Vlastivěda</i>	214
5.5	Člověk a společnost.....	224
5.5.1	<i>Dějepis</i>	224
5.5.2	<i>Výchova k občanství a ke zdraví (zkráceně VOZ)</i>	246
5.6	Člověk a příroda	287
5.6.1	<i>Fyzika</i>	287
5.6.2	<i>Chemie</i>	302
5.6.3	<i>Přírodopis</i>	315
5.6.4	<i>Zeměpis</i>	338
5.7	Umění a kultura	352
5.7.1	<i>Hudební výchova</i>	352
5.7.2	<i>Výtvarná výchova</i>	378
5.8	Člověk a zdraví.....	420
5.8.1	<i>Výchova ke zdraví</i>	420
5.8.2	<i>Tělesná výchova</i>	421
5.9	Člověk a svět práce.....	473
5.9.1	<i>Pracovní činnosti</i>	473
5.10	Volitelné předměty	508
5.10.1	<i>Cvičení z českého jazyka</i>	508
5.11	Nepovinné předměty	517
5.11.1	<i>Náboženství</i>	517
6	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	574
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků	574
6.2	Evaluační činnosti	576
6.3	Autoevaluace školy a její evaluační činnost.....	580
6.4	Hodnocení předmětů	584
7	PŘÍLOHY.....	596
7.1	Příloha č. 1. – Standardy pro základní vzdělávání	596

7.2	Příloha č. 2. – Přechodné ustanovení pro obor Informatika	596
-----	---	-----

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZÁKLADNÍ ŠKOLY SUDICE, OKRES OPAVA PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

Název školního vzdělávacího programu

„Škola u hranic – bez hranic“

Č. j. : ZSAMS/157/2022

Předkladatel školního vzdělávacího programu

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Sudice, p.o., okres Opava

Adresa školy: Hlavní 78, 747 25 Sudice

IČO: 70 97 55 07, IZO: 102 432 694

Ředitel školy: Mgr. Ivana Kobzová

Koordinátor ŠVP: Mgr. Lenka Běláková

Kontakty: telefon: 553 761 032

e-mail: reditel@skolasudice.cz

www stránky: skolasudice.cz

Zřizovatel: Obec Sudice

právní forma: obec, IČO: 00 300 713

Náměstí P. Arnošta Jureczky 13

747 25 Sudice

Telefon: 553 76 10 22

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

Razítko školy:

Podpis ředitele: Mgr. Ivana Kobzová

Poslání školy

Hlavním posláním naší základní školy je vzdělávání a výchova žáků. Budeme klást důraz na všestranný rozvoj osobnosti dítěte, základních schopností a dovedností důležitých pro život. Velký význam sehrává předávání základních životních zkušeností v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků. V neposlední řadě budeme dbát na respektování individuální potřeby a zájmu dítěte.

Desatero Základní školy a Mateřské školy Sudice

1. Škola bude vzdělávat žáky tak, aby byli co nejlépe připraveni na život.
2. Ve škole budou pedagogové plně respektovat možnosti, schopnosti a potřeby žáků.
3. Škola bude místem, které bude probouzet, maximálně rozvíjet a uplatňovat potenciál žáka.
4. Ve škole bude zdravé klima, kde budou moci žáci uspokojit své touhy a potřeby v prostředí.
5. Žáci a rodiče dostanou možnost zapojit se do dění školy.
6. Škola se stane místem, kam žáci a učitelé budou chodit rádi, budou k sobě tolerantní a chápaví.
7. Snahou učitelů bude co efektivněji řídit vzdělávání na naší škole.
8. Ne všichni žáci budou ve všech oblastech dosahovat vynikajících výsledků, ale jsme přesvědčení o tom, že většina dětí může být lepší a může se do školy těšit.
9. Snahou školy bude tvořivě se zapojovat do projektových a mezinárodních aktivit.
10. S cílem před očima se dá zvládnout i ta nejtěžší cesta.

Hlavními spolučiniteli jsou:

- žáci
- lidské zdroje
- rodiče
- veřejnost
- zřizovatel

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme úplnou základní školou s prvním až devátým postupným ročníkem. Škola vzdělává okolo 120 žáků, průměrná naplněnost tříd je 13 žáků, každý ročník je zastoupen 1 třídou. Budova školy se nachází na samotném začátku obce, v klidném prostředí a v blízkosti autobusové zastávky.

2.2 Vybavení školy

V budově školy je devět kmenových tříd a odborné učebny pro výuku informatiky, přírodovědných předmětů, rukodělných činností i cizích jazyků. Součástí školy je tělocvična, k dispozici je školní pozemek a cvičná kuchyně. Součástí školy je vstupní hala s klavírem, která je využívána ke školním akcím (besídky, vystoupení ...).

Počítačová učebna je vybavena dostatečným počtem počítačů. Při práci na PC má každý žák k dispozici jeden. Samozřejmostí je přístup na internet, možnost použití tiskárny a kopírovacího přístroje. Učebna je dále vybavena žaluziemi pro přizpůsobení světelných podmínek při práci. V odpoledních hodinách mají žáci možnost využít učebnu v rámci zájmových činností.

Cizí jazyky (angličtina, němčina) jsou vyučovány především v učebně cizích jazyků a také v kmenových třídách s využitím dataprojektorů a interaktivních tabulí. Součástí jsou také nástěnné tabule a další didaktické pomůcky.

Učebna rukodělných činností je umístěná v přízemí pro své výborné světelné podmínky. Je dostatečně prostorná, umístění stolu vyhovuje hygienickým požadavkům při práci. Pracovní činnosti jsou vyučovány v nově vybavené školní dílně a cvičné kuchyni. Kuchyně je propojena s cvičnou jídelnou.

Tělocvična je vybavena standardním náradím, její rozměry umožňují provozování všech míčových her. K tělocvičně patří dvě uzamykatelné šatny s hygienickým zařízením (WC, umyvadla, sprcha). Sportovní pomůcky jsou shromážděny v kabinetu tělesné výchovy.

Školní družinu navštěvují žáci 1. stupně. Součástí školy jsou dvě oddělení školní družiny. Místnost školní družiny má charakter herny, 2. oddělení využívá místnost 1. třídy.

Naši žáci mohou pod dozorem vyučujících využívat terasu a školní hřiště. Pro tělesně postižené děti máme v přízemí umístěnou hygienickou kabinu s odpovídajícími parametry. Veškerá sociální zařízení a šatny odpovídají platným normám. Podrobněji rozpracováno v provozním řádu školy.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má 15 členů. Vysokoškolské vzdělání má 15 pedagogů a vychovatelka ve školní družině má vyšší odborné vzdělání. Jeden z pedagogů zastává funkci výchovného poradce a další pedagog funkci metodika prevence. Během celého roku je žákům poskytnuto velké množství informací o návykových látkách prostřednictvím didaktických materiálů, výukových filmů a přednášek.

Učitelé se účastní doplňkového vzdělávání pedagogických pracovníků a kurzů, zaměřujících se na nové pracovní metody a postupy, týmovou spolupráci, matematické vzdělávání, výchovné poradenství, výtvarné techniky, pedagogicko-psychologickou problematiku atd. Velkou pozornost věnujeme žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, se kterými pak pracují individuálně všichni vyučující. Součástí pedagogického sboru je asistent pedagoga. Pedagogičtí pracovníci se při práci s těmito dětmi řídí doporučeními pedagogicko-psychologických poraden.

2.4 Charakteristika žáků

Naši školu navštěvují žáci ze Sudic, Rohova a Třebomí. Po vyučování se děti mohou zapojit do celé řady zájmových činností, mnohé navštěvují po vyučování školní družinu. Vzděláváme děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

2.5 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

V roce 2003 se škola zapojila do projektu příhraniční spolupráce Euroregion Silesia. Od roku 1995 spolupracujeme s polskými přáteli z Pietrowic Wielkich a z Kietrze.

Zajišťujeme besedy s příslušníky Policie ČR a hasičů. Každoročně se zapojujeme do mnoha dlouhodobých i krátkodobých projektů v oblasti vzdělávání, zdraví, ekologie, bezpečnosti (např. MŠMT OPVK, MŠMT OPVVV, EKOŠKOLA). Taktéž se účastníme mnoha soutěží a olympiád. Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí, výletů (v ČR i do zahraničí). Pořádáme kulturně-vzdělávací akce (divadlo, kino,...), sportovní akce (se školami

našeho regionu) nebo pobyty v přírodě. Žáci rovněž pokračují v činnostech dramatické výchovy, pořádají různá vystoupení, která se těší velké oblibě veřejnosti.

Všechny naše aktivity a snahy vedou ke zkvalitňování výuky a vzájemných vztahů a ke zlepšování prostředí školy.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce a komunikace s rodiči žáků a veřejností je nedílnou součástí života a chodu základní školy. Naším cílem je vycházet si vstříc a nacházet společné řešení problémů, týkajících se učebních a výchovných potíží žáků. Rodiče mohou školu navštívit kdykoli po vzájemné dohodě s vyučujícím a při třídních schůzkách. Pořádáme akce pro veřejnost – besídky, tradiční vánoční jarmark s prodejní výstavou výrobků žáků, mikulášskou nadílku, vystoupení ke Dni matek či Hlas RST.

Rodiče se o činnostech školy dovídají také prostřednictvím svých zástupců ve školské radě a členů sdružení rodičů STROM, kteří významnou měrou podporují aktivity dětí a sami nebo ve spolupráci se školou pořádají pro rodiče sportovní a kulturní akce. Zároveň mohou navštívit webové stránky školy, které jsou průběžně aktualizovány. Úzce spolupracujeme s představiteli obcí Sudice, Rohov, Třebom. Pravidelně navštěvujeme obecní knihovnu, organizujeme a zároveň se účastníme řady kulturních a sportovních aktivit pro širokou veřejnost (zahájení adventu, vánoční vystoupení pro seniory, vítání občánků, maškarní ples, Den dětí atd.).

2.7 Zájmové aktivity pro žáky

Naše škola může nabídnout dětem jako doplňkovou činnost zájmové kroužky, které vedou nejen učitelé naší školy, ale také někteří externí zaměstnanci. V uplynulých letech to byly především tyto kroužky: počítačový, sborový zpěv, sportovní hry, kroužek „šikovných rukou“, keramika, hra na flétnu a klavír, přírodovědný a novinářský kroužek, konverzace v anglickém a německém jazyce, tenis.

2.8 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitelé a ostatní pedagogičtí pracovníci.

2.8.1 Zaměření poradenských služeb

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků
- poradenství v obtížných životních situacích žáků, rodičům v souvislosti s výchovou dětí,
- kariérové poradenství, volba povolání
- poradenství při inkluzi žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
- poradenství ke vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi
- výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků nebo rodičů

2.8.2 Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a jejich rodičům, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce.

2.8.3 Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog, přednášky, diskuze a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů a kurátory pro děti a mládež či sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultuje s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence soc. pat. jevů, využívá vybrané programy.

2.8.4 Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou a péčí o děti či vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

2.9 Řízení a organizace výuky

2.9.1 Ročníkové řízení a plánování

V organizaci vyučování je za základní jednotku považován ročník. Vzdělávací témata jsou plánována vždy společně pro celý ročník. Vyšší jednotkou je celá škola, kde vyučovací proces probíhá na principu vertikálního propojení ročníků. Třída je chápána jako intimní prostředí pro žáky, a to v míře, jakou podle věku potřebují.

Cílem je větší efektivita vzdělávacího procesu, využití potenciálu spolupráce žáků v ročníku, intenzivnější spolupráce pedagogů, účelná diferenciací a individualizace vyučovacího procesu.

2.9.2 Řízení a koordinace práce učitelů

Učitelé společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby výuka tvořila smysluplný celek. Přípravují celoroční plán výuky, který je konkretizován do měsíčních plánů. Vytváří a realizují projekty. V rámci celé školy učitelé spolupracují na přípravě celoročního, celoškolního projektu a promýšlejí vertikální propojení celé školy.

Týmová setkání všech učitelů probíhají formou soustředění na počátku školního roku a několikrát v průběhu školního roku na pracovních poradách.

V práci učitelů jsou podporovány aktivity tzv. vzájemných hospitací a metodických sdružení, které mají vnést do pedagogického procesu tvořivý přístup a prvky sebereflexe.

2.9.3 Řízení a koordinace práce žáků

Jak již bylo zmíněno, základním plánovacím obdobím činnosti žáků je měsíc. V rámci každého měsíce musejí být do aktivit žáků zařazeny takové cíle a činnosti, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně věku.

Při společných činnostech žáků, v rámci projektů, jsou zařazovány besedy. V úvodu probíhá motivace žáků k činnosti, ujasnění zásad práce i s důrazem na bezpečnost žáků, stanovení pracovních postupů, výběr témat a možných souvislostí a v neposlední řadě stanovování forem výstupů. Závěrem proběhne seznámení se s výstupy, závěry a celkové zhodnocení daných činností se zařazením prvků sebehodnocení.

Do výuky je nejčastěji zařazována práce dětí ve skupinách, která má charakter kooperativního učení, projektového učení. V této části pracují žáci víceméně samostatně. Spolupráce, učení se jeden od druhého, zvyšuje efektivitu vzdělávání. Přínosem je vytváření různých skupin podle vzdělávacích potřeb žáka.

V rámci vybraných témat nebo projektů může být práce žáků plánována společně pro více ročníků (například pomocníci při zápisu do první třídy, tradiční kulturní vystoupení, případně společná práce na projektu, jehož výstupy jsou tvořeny výsledky dílčích úkolů, na kterých spolupracují žáci různých ročníků).

2.9.4 Klasifikace

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků postupuje škola v souladu s ustanoveními § 51 - §53 školského zákona. Pravidla a kritéria hodnocení žáků vymezuje podrobně klasifikační řád školy, který byl schválen školskou radou dne 21. 10. 2014.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která vznikla několikaletou snahou o inovaci pedagogického procesu a života školy vůbec.

Škola u hranic – bez hranic klade důraz na některé oblasti výchovy a vzdělávání:

Chceme žáky učit takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě:

- zavádět do výuky efektivní metody jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými povedeme žáky k týmové spolupráci, vzájemné pomoci
- klást důraz na výuku cizích jazyků
- vést žáky k správné volbě povolání
- klást velký důraz na informační a komunikační technologie, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- chceme srovnatelnou péči věnovat všem žákům bez rozdílu v nadání
- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny
- nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale stejně tak hudební, pohybové, estetické, technické atd.
- chceme provádět inkluzi žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
- důležitou úlohu plní činnost školní družiny, kde děti ve svém volném čase rozvíjejí své schopnosti, vědomosti a dovednosti
- při výuce náboženství spolupracovat s církví
- klást důraz na vedení ke správnému životnímu stylu, ke schopnostem kulturního a estetického prožitku, k zájmu o věci veřejné

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem výchovy a vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí. Všechny postupy, činnosti a aktivity směřují k jejich získání. Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Mají žákům pomáhat při získání základu všeobecného vzdělávání.

Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Klíčové kompetence jsou v rámci vzdělávacího procesu uplatňovány všemi pedagogy a stávají se východiskem pro výchovné a vzdělávací strategie, které jsou vymezovány na úrovni vyučovacích předmětů.

KOMPETENCE K UČENÍ:

Cílem je umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.

Učitel:

Klade během výuky důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.

Vede žáky k sebehodnocení, k rozvoji tvořivé činnosti.

Uplatňuje individuální přístup při řešení problémových úloh.

Zařazuje metody, při kterých docházejí žáci k objevům, řešením a závěrům sami.

Vybízí žáky, aby kladli otázky k věci.

Zadáva úkoly, při kterých žáci spolupracují.

Zadáva úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů.

Klade důraz na přirozenou soutěživost při činnostech, zařazujeme projektové vyučování.

Vědomě eliminujeme rušivé podněty a vytváříme si optimální podmínky pro učení.

Vytváří si plán pro dosažení učebních cílů a jednoduchých kritérií pro vyhodnocování toho, co se žáci naučili, a posléze toho, co používají.

Žák:

Projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.

Disponuje znalostí jednoduchých textových zdrojů (učebnice, encyklopedie, další knihy a časopisy) pro učení.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ:

Podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problémů, svoje řešení si dokázali obhájit. Každoročně se účastníme soutěže Klokán a testování Scio, Kalibro nebo Cermat.

Učitel:

Vede k aktivnímu podílu ve všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Využívá internetové stránky k prezentaci projektů.

Klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost.

Zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.

Vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.

Zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů.

Pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků.

Sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok.

Žák:

Zdokonaluje si postupně kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných, mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat.

Je veden úměrně věku k používání internetu.

Prezentuje své názory myšlenkami a nápady na internetu.

Zapojuje se podle svých schopností a dovedností do soutěží.

Připravuje různé aktivity pro mladší spolužáky (divadlo, soutěže, výrobky).

Hledá různé varianty řešení problémů a vybírá mezi nimi.

Nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení.

Přijímá odpovědnost za výsledek řešení problémů.

Ví, jakých chyb by se mohl dopustit při řešení problému.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ:

Mezi cíle základního vzdělávání patří mimo jiné vést žáky ke komunikaci se spolužáky, učiteli a širší veřejností. Komunikace je pro rozvoj člověka nepostradatelná. Jedná se o komunikaci všestrannou, účinnou a otevřenou. Účastníme se znalostních a dovednostních soutěží. Pořádáme výstavy prací dětí v období Vánoc a Velikonoc.

Učitel:

Vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.

Učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných.

Podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.

Snaží se vést žáky k toleranci názorů druhých a k tomu, aby bez urážky uměli ustoupit.

Vede žáky k vzájemné spolupráci a vytváření si sociální role ve skupinách, k převzetí zodpovědnosti za své chování.

Vybízí žáky, aby kladli otázky „k věci“.

Vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.

Umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce různými způsoby.

Vede žáky k plánování úkolů a postupů.

Umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení.

Zadáva úkoly, při kterých žáci spolupracují.

Zadáva úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů.

Zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami.

Umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení.

Žák:

Podílí se na zpracování videozáznamů a různé další dokumentace ze školního života.

Dešifruje význam piktogramů a sám je ve srozumitelné podobě tvoří.

Rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace, zejména reklamy.

Využívá ke komunikaci telefon (i mobilní).

Zná obvyklé české fráze.

Podporujeme komunikaci s jinými školami Polsko - Kietrz, Pietrowice Wielkie.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ:

Cílem je rozvíjet u žáků schopnost spolupráce a naučit je respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací, rozvíjeli vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě. Učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný.

Učitel:

Používá během vzdělávání mimo jiné formu skupinové práce žáků, podporuje vzájemnou pomoc při učení.

Rozvíjí při praktických cvičeních a úkolech sociální kompetence (TV, školní výlety, exkurze). Usiluje, aby žáci prokázali schopnost střídat sociální role ve skupině.

Vede k respektování jiných i sama sebe, na jejichž formulaci se žáci sami podílejí (třídní samospráva).

Učí /je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, posiluje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Vede žáky všech tří obcí ke vzájemné toleranci, spolupráci, vstřícnému postoji k odlišnostem, komunikaci s příslušníky jiných národností a ras.

Aktivizuje prevence sociálně patologických jevů.

Potlačuje negativní projevy mezi žáky.

Vnímá i aktivně zjišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků.

Ukazuje žákům, jak mají formulovat hypotézy a jak mají ověřovat jejich pravdivost pokusem či pozorováním.

Vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.

Zadáva úkoly, při kterých žáci spolupracují.

Vyžaduje důsledné dodržování dohodnutých pravidel.

Projevuje vůči každému žákovi očekávání úspěchu.

Zajímá se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky.

Umožňuje, aby si žáci vzájemně sdělovali své pocity a názory.

Reflektuje společenské a přírodní dění.

Vede žáky, aby oceňovali své spolužáky ve skupině za dobrou práci, podíleli se na výrobě pomůcek.

Snaží se, aby každý žák dokázal přijmout jednoduchou roli ve skupině a věděl, jak řídit, organizovat činnost ostatních dětí.

Žák:

Spolupracuje ve skupině.

Pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.

Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy.

Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu.

Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.

KOMPETENCE OBČANSKÉ:

Základem je připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti. V naší škole jsou respektovány individuální rozdíly.

Učitel:

Vede žáky k vnímání krásy přírody a cílenému pečování o ni (výsadba okrasných stromů – aleje kolem cest – lípa malolistá, bříza, javor).

Vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.

Umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení.

Důsledně vyžaduje dodržování dohodnutých pravidel.

Vede žáky k třídění odpadů.

V rámci občanských kompetencí vede žáky ke spolupráci se správními orgány (Vítání občánků, Vánoce pro důchodce, Besedy se starostou obce).

Žák:

Stanovuje v třídních kolektivech společně se spolužáky pravidla chování, na které navazuje školní řád.

Uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Při pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.

Zapojuje se do projektů, kde se prakticky seznamuje s kulturou jiných národů a tradic.
Aktivně se zapojuje do veřejně prospěšných a charitativních aktivit (sběr starého papíru, třídění odpadů, charitativní koncerty atd.).

KOMPETENCE PRACOVNÍ:

Nejdůležitějším aspektem je motivace žáků k aktivnímu zapojení se do činností. Výuku doplňujeme o praktické exkurze. Spolupracujeme s Úřadem práce v Opavě, který umožňuje žákům prostřednictvím programu Informa, seznámit se s nabídkami škol a možnostmi uplatnění v budoucím profesním životě. Na škole je vypracován celoškolský plán k volbě povolání.

Učitel:

Vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

Pomáhá žákům při profesní orientaci.

Pestrou nabídkou zájmových kroužků škola podněcuje u žáků zájem o další pracovní orientaci.

Formuje společně s žáky cíl činnosti.

Sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok, ukazuje, jak mají formulovat hypotézy a jak mají ověřovat jejich pravdivost pokusem či pozorováním.

Vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení.

Vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech, důsledně trvá na dodržování dohodnutých pravidel.

Vede žáky k převzetí odpovědnosti za splnitelné úkoly.

Snaží se, aby žáci plánovali a organizovali své pracovní činnosti.

Umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce.

Žák:

Adaptuje se na změněné nebo nové pracovní prostředí.

Používá bezpečně a účinně materiály a vybavení.

Dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.

Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ:

Jsou nezbytné k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci. Jejich základní charakteristikou je aplikace – využití digitálních technologií při nejrůznějších činnostech a při řešení nejrůznějších problémů.

Učitel:

Je schopen plánovat a realizovat využití digitálních technologií v různých fázích procesu učení.

Realizuje výukové aktivity s podporou digitálních technologií zaměřené na rozvoj samostatného učení žáků i skupinovou práci.

Umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků.

Žák:

Se zapojuje do společnosti prostřednictvím online aktivit, vyhledává příležitosti k osobnímu rozvoji a zvyšování kvalifikace prostřednictvím digitálních technologií a současně průběžně rozvíjí svou schopnost využívat nové digitální technologie a aktuální digitální prostředí.

Vnímá a hodnotí potenciál i rizika zapojení digitálních technologií do různých procesů a v různých situacích a podle toho zodpovědně jedná.

Identifikuje problémy a možnosti jejich řešení pomocí digitálních prostředků.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.3.1 Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání, kterých je využíváno při stanovení individuálního vzdělávacího plánu. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným radcem, popř. jinými odborníky;
- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným radcem, popř. jinými odborníky;

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola umožní:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;

- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

3.3.2 Přehled podpůrných opatření

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Pro žáky je podpora bezplatná.

Hlavní podpůrná opatření zahrnují (úplný přehled viz Příloha č. 1 Vyhlášky č. 27/2016):

- a) poradenskou pomoc školy a pomoc školského poradenského zařízení – PPP a SPC
- b) úpravu organizace vzdělávání
- c) úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání
- d) využívání IVP
- e) asistenta pedagoga, případně dalšího pedagogického pracovníka – například speciálního pedagoga
- f) úpravu vzdělávání neslyšících žáků
- g) možnost uplatnit augmentativní a alternativní formy komunikace
- h) možnost vzdělávat ve stavebně nebo technicky upravených prostorách
- i) úhradu speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školských zařízeních, která se podílejí na vzdělávání žáka, případně na přípravě na vzdělávání žáka. Jedná se především o družiny. Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, která podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná

i pro jeho činnost ve školských zařízeních.

Rozsah podpory je limitován dobou, kterou dítě v těchto zařízeních tráví. Popis možné podpory je uveden ve vyhlášce č.27/2016 Sb., v přehledu podpůrných opatření. Pokud je školské zařízení součástí právnické osoby - školy, obdrží škola jedno doporučení ke vzdělávání žáka.

Ředitel školy poskytne ŠPZ, u něhož zákonný zástupce požádal o vyšetření a vystavení Doporučení ke vzdělávání žáka, aktuální informace o podmínkách a možnostech školy, které se vztahují k potřebám žáka a k možnostem takového žáka v ní vzdělávat.

Po vydání doporučení má škola maximální dobu čtyř měsíců pro vytvoření doporučených podmínek pro vzdělávání žáka a zajištění podpůrných opatření. V případě, že v této lhůtě nelze ve škole zajistit např. stavební či technické úpravy, zváží ŠPZ po konzultaci se školou a zákonným zástupcem žáka možnost kombinace jiných podpůrných opatření, v krajním případě doporučí rodiči školu, která je technicky připravena pro vzdělávání žáka.

V případě nemožnosti zajistit v předepsané lhůtě personální podpůrná opatření (asistent pedagoga, speciální pedagog, učitel předmětu speciálně pedagogické péče apod.), hledá do doby zajištění personálního podpůrná opatření škola či školské zařízení řešení, které umožní podporu žáka (např. dohodou o podpoře a metodickém vedení s SPC nebo PPP). Vždy je třeba se řídit základním pravidlem, že jakékoli řešení musí být v nejlepším zájmu žáka.

Opatření, která realizuje škola sama:

- Podpůrná opatření 1. stupně

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP) - stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší - pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení.

Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

Opatření, které škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení:

- Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

A. Zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě ŠPZ

Školské poradenské zařízení (PPP nebo SPC) nejpozději do tří měsíců od objednání žáka provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů od návštěvy ŠPZ vypracuje pro rodiče zprávu z vyšetření. Pro rodiče a školu pak vypracuje Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování Doporučení.

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení rodiče a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracován, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka.

Pokud bude příprava Doporučení ke vzdělávání žáka vyžadovat:

a) informace školy (zajištění pomůcek, přítomnost asistenta pedagoga ve třídě v případě, že již ve třídě asistent působí, uzpůsobení dalších podmínek pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.) – pak před vydáním doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou. Obvykle ve školách zajišťují tyto služby výchovní poradci nebo ředitel školy pověří jiného pedagoga, který bude o nastavování podpůrných opatření se ŠPZ komunikovat

b) informace dalšího ŠPZ, pokud bude charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka takový, že bude třeba komunikovat s více zařízeními.

Jedná se především o žáky s kombinovaným postižením, kdy žák má obtíže, které pramení například z poruchy učení a současně je slabozraký a je třeba mu poskytovat i speciálně pedagogickou péči. V takovém případě se musí domluvit dvě ŠPZ na formulaci jednoho Doporučení ke vzdělávání žáka, aby podpůrná opatření nebyla poskytována duplicitně.

B. Zákonný zástupce žáka přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže.

V této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka (podrobněji viz materiál tzv. informačním balíčku Metodické doporučení pro případy, kdy rodič nekoná v zájmu dítěte ve spojitosti se vzděláváním).

3.4 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola tedy využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je věnována pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;
- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky.

3.5 Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

<u>OSOBNOSTNÍ ROZVOJ</u>	1. stupeň					2. stupeň			
	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností poznávání	ČJ,M, VV,HV PČ, TV	ČJ,M, VV,HV	AJ, VV, HV	VV,HV INF	VV,HV INF	ČJ,AJ, M,TV, HV,V, D, CVČJ	ČJ,AJ, M,TV, HV,VV	ČJ,AJ, M,TV, HV,VV CVČJ	ČJ,AJ, M,TV, HV,VV CVČJ
Sebepoznání a sebepojetí	PRV	ČJ	PRV			ČJ AJ	ČJ AJ	ČJ AJ PŘ	ČJ AJ
Seberegulace a sebeorganizace	TV PRV	TV PRV	TV PČ PRV	TV PČ	TV PŘÍ	TV VZD	TV VZD	TV VZD	TV
Psychohygiena	HV TV	ČJ, HV, TV	HV TV	HV, TV	HV TV	HV, VZD TV	HV, VZD TV	HV, VZD OV TV	HV TV
Kreativita	ČJ, PČ,VV HV, DV	ČJ, VV, HV, DV	ČJ, VV, HV, DV	ČJ, VV, HV, DV	ČJ, VV, HV	ČJ, VV, HV,	ČJ, VV, HV, CVČJ	ČJ, VV, HV, CVČJ	ČJ, VV, HV

<u>SOCIÁLNÍ</u> <u>ROZVOJ</u>	1. stupeň					2. stupeň			
	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Poznávání lidí	PRV ČJ		AJ		VL			PŘ	
Mezilidské vztahy	PRV	PRV ČJ	PRV			ČJ, AJ PŘS	ČJ, AJ PŘS	ČJ, AJ PŘS	ČJ, AJ PŘS
Komunikace	ČJ	ČJ HV	ČJ HV	ČJ HV	ČJ HV	ČJ,AJ, VZD	ČJ, AJ,NJ PŘS, OV	ČJ,AJ, NJ PŘS, OV	ČJ, AJ,NJ PŘS
Kooperace a kompetice	M, PČ,					ČJ, AJ, TV, PŘS, INF,PČ			

<u>MORÁLNÍ</u> <u>ROZVOJ</u>	1. stupeň					2. stupeň			
	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M	M	M	M	M, F OV	M, F OV	M, F OV	M, F OV
Hodnoty, postoje, praktická etika		ČJ				OV VZD	OV VZD	OV VZD	OV

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

	1. stupeň					2. stupeň			
	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola				VL	PŘÍ	D, PŘ OV			

Občan, občanská společnost a stát					VL				OV
Formy participace občanů v politickém životě					VL		OV	D	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL		D	D	D, OV	D

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

	1. stupeň					2. stupeň			
	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá					VL, AJ,HV		Z, NJ	Z, AJ,	Z, AJ,
Objevujeme Evropu a svět						AJ	PŘS, OV, D, Z, NJ	NJ	Z, NJ
Jsme Evropané								OV, Z	D

Na 1. stupni se toto průřezové téma realizuje formou projektů vzniklých ve spolupráci s partnerskou školou v Kietrzy – Polsko.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

	1. stupeň					2. stupeň			
	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference		TV				Z, D	Z, D	Z	Z
Lidské vztahy	PRV				INF	TV	TV	TV	TV
Etnický původ				VL		HV, Z	Z	Z	Z
Multikulturalita			AJ	AJ	AJ	D, Z	Z, NJ	NJ, AJ Z	AJ, NJ Z
Princip sociálního smíru a solidarity					VL	Z	Z	Z, OV	Z

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

	1. stupeň				2. stupeň				
	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	PČ	PRV PČ	PRV		PŘÍ		PŘS	PČ	PŘ, PČ
Základní podmínky života			PRV		PŘÍ	Z PŘ	PŘ		PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			PRV	VL	PŘÍ	Z	Z	CH, Z	CH, Z
Vztah člověka k prostředí									

Vztah člověka k prostředí se realizuje formou projektů: Den Země, Den v přírodě

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

<u>RECEPTIVNÍ ČINNOSTI</u>	1. stupeň					2. stupeň			
	ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení						ČJ, CVČJ	ČJ, CVČJ	ČJ, CVČJ	ČJ, CVČJ
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality						INF	INF		ČJ
Stavba mediálních sdělení						ČJ	ČJ		ČJ INF
Vnímání autora mediálních sdělení					HV			HV	HV
Fungování a vliv médií ve společnosti					ČJ	OV	OV	OV	INF ČJ,OV

<u>PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI</u>	1. stupeň					2. stupeň			
	ročník								
Tvorba mediálního sdělení					INF	ČJ		INF	INF
Práce v realizačním týmu							PŘS		

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Předmět	Ročník										Celkem	min. časová dotace	dispon. časová dotace
		1.		2.		3.		4.		5.				
		min.	dis.	min.	dis.	min.	dis.	min.	dis.	min.	dis.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	1	7	2	7	2	6	1	6		39	33	6
	Anglický jazyk		1		1	3		3		3		11	9	2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	25	20	5
Inf. a kom. technologie	Informatika							1		1		2	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2		2		2						6	11	
	Přírodověda							1	1	1	1	4		2
	Vlastivěda							2		1	1	4		1
Umění a kultura	Hudební výchova	1		1		1		1		1		5	12	
	Výtvarná výchova	1		1		2		1		2		7		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2		2		2		2		2		10	10	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1		1		1		1		1		5	5	
Celkem		18	3	18	4	22	3	22	3	22	3	118	102	16
Celkem v ročníku		21		22		25		25		25		118		

4.2 Učební plán pro 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Předmět	Ročník								Celkem	min. časová dotace	dispon. časová dotace
		6.		7.		8.		9.				
		min.	dis.	min.	dis.	min.	dis.	min.	dis.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a lit.	3	2	4		4	1	4		18	15	3
	Anglický jazyk	3		3		3		3		12	12	0
	Německý jazyk	0		2		2		2		6	6	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4	1	3	1	4	1	4	1	19	15	4
Inf. a kom. technologie	Informatika	1		1		1		1		4	4	0
Člověk a společnost	Dějepis	1		2		2		1	1	7	10	1
	Občanská výchova	1		1		1		1		4		0
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	2		2		1		7	20	1
	Chemie	0		0		2		2		4		0
	Přírodopis	2		2		1	1	1	1	8		2
	Zeměpis	1	1	1	1	1		1		6		2
Umění a kultura	Hudební výchova	1		1		1		1		4	9	0
	Výtvarná výchova	2		1		1		1		5		0
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1		0	1	0	1	1	0	4	10	2
	Tělesná výchova	2		2		2		2		8		0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1		1		1		0	1	4	3	1
Volitelné předměty					1				1	2		2
Celkem		24	5	26	4	28	4	26	5	122	104	18
Celkem v ročníku		29		30		32		31		122		

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

Výchova k občanství a ke zdraví (zkráceně VOZ)

- vzdělávací obsah a dotace vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví jsou začleněny do vzdělávacího oboru Výchova k občanství ve vyučovacím předmětu VOZ s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6. a 9. ročníku, s časovou dotací 1 hodina týdně v 7. a 8. ročníku

Spojení výuky 6. – 7. a 8. – 9. ročníku (dívky), 6. – 7. a 8. – 9. ročníku (chlapci) – v předmětech TV, PČ, VV

Ke spojení dvou tříd dochází také i v některých jiných předmětech. Každým rokem se ale dle počtu slučují jiné třídy. Nejedná se ovšem o spojení v základních předmětech. Převážně se jedná o výchovy.

Volitelné předměty

7. ročník – 1 hodina týdně

- Cvičení z českého jazyka

9. ročník – 1 hodina týdně

- Cvičení z českého jazyka

5 UČEBNÍ OSNOVY, VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory:

Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk)

Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace)

Informační a komunikační technologie (Informační a komunikační technologie)

Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět)

Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství)

Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)

Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)

Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)

Člověk a svět práce (Člověk a svět práce)

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezeny Charakteristikou vzdělávací oblasti, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Dále je v této části naznačena návaznost mezi vzdělávacím obsahem 1. stupně a 2. stupně základního vzdělávání.

Na charakteristiku navazuje Cílové zaměření vzdělávací oblasti. Tato část vymezuje, k čemu je žák prostřednictvím vzdělávacího obsahu veden, aby postupně dosahoval klíčových kompetencí.

Praktické propojení vzdělávacího obsahu s klíčovými kompetencemi je dáno tím, že si škola na základě cílového zaměření vzdělávací oblasti stanovuje ve ŠVP výchovné a vzdělávací strategie vyučovacích předmětů.

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk pro 1. stupeň

Vyučovací předmět český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Časová dotace předmětu na 1. stupni je 39 hodin týdně. Předmět je formálně členěn na tři okruhy – jazykovou výchovu, slohovou a komunikační výchovu a literární výchovu. V 1. až 3. třídě je dále vyčleněno psaní. Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Český jazyk má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Na 1. stupni je prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Je kladen důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snahou je proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu

a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuka gramatiky se chápe nikoliv jako cíl, ale jako cesta, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Klademe během výuky důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací, vedeme žáky k sebehodnocení, k rozvoji tvořivé činnosti, rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva, předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech, vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací, k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování, seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem. Žák disponuje znalostí jednoduchých textových zdrojů (učebnice, encyklopedie, další knihy a časopisy) pro učení.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy, k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení. K aktivnímu podílu ve všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení, klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost, zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů. Žák si zdokonaluje postupně kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat, využívá internetové stránky k prezentaci projektů, je veden úměrně věku k používání internetu.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů, pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků, vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění, ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu, podporuje

přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami, vybízíme žáky, aby kladli otázky (k věci), vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu, umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce různými způsoby, zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují a kombinují informace z různých zdrojů. Žák využívá ke komunikaci telefon (i mobilní). Zná obvyklé české fráze, podporujeme komunikaci s jinými školami.

Kompetence sociální a personální

Vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy, vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc, vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu, zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují, umožňujeme, aby si žáci vzájemně sdělovali své pocity a názory. Žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam, podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby. Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu, v rámci občanských kompetencí vedeme žáky ke spolupráci se správními orgány (Vítání občánků, Vánoce pro důchodce, Besedy se starostou obce atd.), umožňujeme žákům spoluutvářet kritéria hodnocení.

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní, k přípravě a udržování jejich učebního prostoru, umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce. Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje.

Kompetence digitální

Seznamujeme žáky s novými možnostmi výuky jako je čtení elektronického textu přiměřeného rozsahu. Učíme žáky textový procesor Word, který mohou využívat v elektronické komunikaci, psaní emailů, k vyplnění elektronických přihlášek (např. do kroužku). Vedeme žáky k vytváření prezentací v programu PowerPoint a následnému odprezentování práce.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Z tematického okruhu Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání (dovednosti pro učení a studium), Kreativita, z tematického okruhu Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, z tematického okruhu Morální rozvoj část - Hodnoty, postoje, praktická etika (schopnost vyjádřit vlastní postoj).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z tematického okruhu Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky tradice národů Evropy, návštěvy polských přátel).

Multikulturní výchova

Tematický okruh Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem).

Mediální výchova

Tematické okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti.

ČESKÝ JAZYK – Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. stupeň – 1. Období

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-3-2-01	- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova; - rozlišuje slovo, slabiku, hlásku; - čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky; - pozná větu, píše na konci věty tečku;	- Písmena: malá, velká, tiskací a psací - Délka samohlásek - Opis a přepis slov a vět - Hláskosloví, stavba slova, nauka o slově		
ČJ-3-2-05	ve svém mluveném projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves;	Kultura mluveného projevu	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-3-1-01	- čte nahlas slova, věty a krátké texty; - rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek	Věcné čtení		M: Číslo a početní operace.
ČJ-3-1-02	- rozumí jednoduchým písemným pokynům přiměřené složitosti; - adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání);	- Naslouchání: praktické a věcné - Věcné čtení - Vzkaz, zpráva, žádost	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí (druzí jako zdroj informací o mně)	

ČJ-3-1-03	• pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se;	• Souvislý mluvený projev, Technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích – zdvořilé vystupování)	
ČJ-3-1-05	• s pomocí učitele aplikuje zásady správného dýchání a mluveného projevu • volí vhodné tempo řeči		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (technika řeči, verbální i neverbální sdělování)	
ČJ-3-1-04	• mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost;			
ČJ-3-1-06	• v promluvách užívá vhodné verbální prostředky řeči;			
ČJ-3-1-07	• krátce, souvisle vypráví své zážitky;			
ČJ-3-1-08	• uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní; • udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači;	• Hygiena psaní		
ČJ-3-1-09	• píše správně tvary písmen a číslic i podle diktátu; • kontroluje vlastní písemný projev; • orientuje se na klávesnici počítače;	• Technika psaní		M: Číslo a početní operace.
ČJ-3-1-11	• seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti; • podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh;	• Mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu • Obrázková osnova	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (pěstování komunikačních dovedností – dialog)	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJ-3-3-01	- čte literární texty, pozorně naslouchá čtení; - recituje básně, říkadla a rozpočítadla, z paměti je přednáší;	- Čtení - Naslouchání - Literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) - Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace - Volná reprodukce textu, přednes		
ČJ-3-3-02	- vyjadřuje své pocity z přečteného textu; - rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav;		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (projevy chování lidí)	
ČJ-3-3-03	odliší jednotlivé literární pojmy;			
ČJ-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem, dramatizuje jej			

1. stupeň**Ročník: druhý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-3-2-01	- rozděluje slova na konci řádků; - seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena; - identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti; - označí přízvučnou slabiku ve slově; - správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov;	- Slabika - Abeceda - Spisovná výslovnost - Spodoba znělosti - Slovní přízvuk		
	- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - člení slova na hlásky - odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Hláskosloví, stavba slova, nauka o slově		
ČJ-3-2-02	- rozpozná slovo významově nadřazené ve skupině slov; - ke skupině slov přiřadí slovo významově nadřazené; - v textu najde slova příbuzná, citově zabarvená a zdrobněliny, vytvoří vlastní; - přiřadí správně slova stejného	Význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zabarvená a zdrobněliny		M: Číslo a početní operace. M: Závislosti a vztahy, práce s daty.

	anebo podobného významu a slova významu opačného; rozpozná a uvede více významů u známých slov;			
ČJ-3-2-08	- aplikuje a odůvodňuje pravidla psaní u, ů a ú, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, pravopis zdůvodní; - správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob a zvířat, pravopis zdůvodní;	- Pravopis lexikální - Vlastní jména		
ČJ-3-2-03	rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost);	Významové okruhy slov		
ČJ-3-2-07	- rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání; - podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty; - moduluje melodii výpovědi podle svého záměru; opraví modulaci	Druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy)	
ČJ-3-2-04	rozliší slovní druhy v základním tvaru	Ohebné a neohebné slovní druhy		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-3-1-01	- čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty; - jednoduše reprodukuje přečtené texty;	Čtení s porozuměním		
ČJ-3-1-02	rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve	Čtení a naslouchání s porozuměním		

	škole a adekvátně na ně reaguje; • rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. v dopravě, knihovně, divadle;			
ČJ-3-1-03	• podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení; • vyslechne druhého, naváže na téma zmíněné partnerem;	• Mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích, pozdrav, prosba, omluva)	
ČJ-3-1-05	• správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech;	• Mluvený projev: nonverbální prostředky		
ČJ-3-1-06	• v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodii a tempa řeči, pauz a důrazu; • svůj projev doprovází jednoduchými gesty a vhodnou mimikou;		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (verbální a neverbální komunikace) MKV – Lidské vztahy (rozvíjení empatie)	
ČJ-3-1-10	• píše krátká sdělení podle pokynů učitele;	• Psaný projev žáka		Rozšiřující učivo: Psaní na počítači
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJ-3-3-01	• při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči;	• Krásná literatura • Poslech literárních textů • Přednes literárních textů	MKV – Kulturní difference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti) EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl)	
ČJ-3-3-02	• stručně reprodukuje obsah krátkého literárního textu; • vyjádří pocity z přečteného	• Reprodukce textu • Počátky interpretace literatury	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných	

	literárního textu mluvenou formou nebo jednoduchými výtvarnými technikami, např. komiksem, obrázkem;		zemích)	
ČJ-3-3-03	- odliší vyjadřování v próze a ve verších; - rozumí základním literárním pojmům;	- Literární druhy a žánry: poezie, próza, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka - Literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér - Čtení s porozuměním - Poslech literárních textů - Zážitkové čtení a naslouchání - Tvůrčí psaní		
ČJ-3-3-04	- vymyslí závěr jednoduchého příběhu; - zaznamená klíčová místa jednoduchého literárního textu formou obrázku.			

1. stupeň
Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-3-2-08	- odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; - správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů;	Pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena		
ČJ-3-2-04	- rozezná slovo ohebné a slovo neohebné; - v základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy; - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- Tvarosloví: slova ohebná a neohebná, slovní druhy - Třídění slov		M: Číslo a početní operace.
ČJ-3-2-04	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- Souvislý mluvený projev - Význam slov		
ČJ-3-2-06	- spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy; - obmění spojovací prostředky podle potřeby svého projevu nebo podle zadání učitele;	- Spojování vět - Spojovací prostředky: spojky, vztažná zájmena, příslovce		Rozšiřující učivo: Vyhledává významové souvislosti mezi slovy ve větě

ČJ-3-1-01	- čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti; - vyhledá informace v encyklopediích a slovnících pro děti; - při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky; - reprodukuje obsah textu; - doplňuje text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu; - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	- Čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem - Komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, dialog - Vyprávění pohádky, povídky - Spojování obsahu textu s ilustrací	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování) OSV - Kreativita	M: Číslo a početní operace.
ČJ-3-1-02	aktivně se podílí na sestavování jednoduchých pravidel a pokynů pro různé situace ve škole;	Naslouchání a čtení s porozuměním	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích)	
ČJ-3-1-03	- dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt; - rozhovor bezdůvodně nepřerušuje nebo požádá o přerušení a uvede důvod – respektování základních komunikačních pravidel	- Mluvený projev: dialog, verbální a nonverbální prostředky komunikace, zdvořilostní obraty - Členění jazykového projevu	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (dialog a jeho pravidla) Kooperace – morální rozvoj – hodnoty, postoje	AJ: Pravidla komunikace.
ČJ-3-1-06	- naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky; - odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním;			M: Číslo a početní operace.
ČJ-3-1-07	v jednoduchém projevu dbá na to,	Mluvený projev: kultivace	MV – Tvorba mediálního	Rozšiřující učivo:

	aby byl gramaticky a věcně správný; • opraví chyby v samostatném vypravování svém i spolužáka;	mluveného projevu žáka	sdělení (tvorba vhodných sdělení pro školní média)	Beseda o zhlédnutém divadelním představení
ČJ-3-1-10	• sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty; • v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky, grafické symboly a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově;	• Psaný projev: vypravování, popis, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms, e-mail, chat), grafické symboly • Rozvoj slovní zásoby		
	• zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním • píše správné tvary písmen a číslic • spojuje správně písmena a slabiky	• Hygienické návyky • Automatizace psacího pohybu • Plynulý a úhledný písemný projev		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJ-3-3-02	• ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu;	• Zážitkové čtení a naslouchání • Reprodukce literárního textu • Tvořivé činnosti s literárním textem		
ČJ-3-3-04	• podle svých schopností ztvární obsah textu jednoduchými obrázky, jednoduchým komiksem, dramatizací či hudebním doprovodem;		MKV – Mezilidské vztahy (předsudky a stereotypy)	Rozšiřující učivo: Komiks Příprava představení Výstavka prací
ČJ-3-3-03	• rozliší poezii a prózu; • pozná a charakterizuje pohádku, příběh s dětským a zvířecím hrdinou, bajku; • uvede nejznámější autory a ilustrátory knih pro děti	• Literární pojmy: verš, rým, pohádka • Dětská literatura	VMEGS – Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace) Projekty – návštěva a spolupráce s polskými přáteli	Rozšiřující učivo: Debata o vlastní četbě Čtenářský kroužek Čtenářská beseda

1. stupeň – 2. období

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-5-2-01	- vyhledá a vhodně použije slova stejného nebo podobného významu; - porovnává významy slov	Význam slova: synonyma, vícevýznamová a opačná slova		M: Číslo a početní operace.
ČJ-5-2-02	- v jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou; - podle instrukcí učitele graficky zaznamená stavbu slova; - rozpozná a správně napíše předponu a předložku, zvládá jejich pravopis;	Stavba slova: kořen, předpona a část příponová		
ČJ-5-2-03	- vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova, určí jejich slovní druh - ohybné slovní druhy užívá ve správném tvaru;	- Tvarosloví: slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves - Mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves		M: Číslo a početní operace. AJ: Slovní druhy.
ČJ-5-2-04	- vhodně užívá koncovky spisovné a nespisovné s ohledem na komunikační situaci; - určí nespisovné tvary u českých slov; - označí různé komunikační situace,		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích)	

	při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov;			
ČJ-5-2-05	- ve dvojčlenné větě vyhledá základní skladební dvojici; - ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen;	- Skladba: základní větné členy, nevyjádřený podmět, souvětí souřadné a podřadné - Spojovací výrazy - Práce s větou - Věta jednoduchá a souvětí		
ČJ-5-2-07	ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů a obměňuje je dle pokynů učitele;	- Uspořádání jednoduchých vět do souvětí - Spojovací výrazy		
ČJ-5-2-08	- píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných; - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- Pravopis: lexikální - Vyjmenovaná slova, práce se skupinami slov s i/y uvnitř slov - Shoda podmětu s přísudkem		M: Číslo a početní operace.
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-5-1-01	sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky;	- Čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení - Osnova textu		M: Číslo a početní operace.
ČJ-5-1-02	- v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní; - vypíše z textu požadované informace; - vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět;	- Výpisky - Vypravování - Popis - Orientace v textu - Vystižení jádra sdělení	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení vnímání, pozornosti a soustředění) MV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (hledání rozdílu mezi informativním a zábavním sdělením)	M: Netradiční aplikační úlohy a problémy. Rozšiřující učivo: - Porovnání informací ze dvou zdrojů

ČJ-5-1-03	- doplní neúplný text; - posuzuje úplnost a neúplnost textu - sestaví souvislé vypravování a popis (podle pravidel časové a příčinné souvislosti);		MKV – Multikulturalita (vyprávění o setkání s projevy odlišných kultur – podle osobních zkušeností nebo četby)	Rozšiřující učivo: Dokončení pohádky
ČJ-5-1-04	- reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je; - zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat;			M: Číslo a početní operace. Rozšiřující učivo: Porovnání informací ze dvou zdrojů
ČJ-5-1-05	- dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích a pravidla bezpečnosti na internetu; - vhodně se zapojí do rozhovoru, udržuje a ukončí jej	- Mluvená komunikace: nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost - Elektronická komunikace: chat, sociální sítě, telefon - Spisovná, hovorová a nespisovná mluva - Frázování, barva hlasu	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (pravidla komunikace s ohledem na prostředí a adresáta)	
ČJ-5-1-08	- postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností; - rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu);		MV – fungování a vliv médií ve společnosti	
ČJ-5-1-07	- dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči; - promluvu upraví podle			

	změněného záměru;			
ČJ-5-1-09	- správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech; - dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem; - vyplní správně jednoduché formuláře v tištěné i elektronické podobě;	- Písemný projev: dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník - Spisovné tvary slov v písemném a mluveném projevu	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (dodržování společenských norem a pravidel slušnosti v písemném projevu)	M: Číslo a početní operace.
ČJ-5-1-10	- sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý text; - tvoří nadpisy, člení text na odstavce; - v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost; - podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk; - popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup;	- Vypravování - Popis - Pravidla sestavování osnovy		
ČJ-5-1-06	za pomoci učitele rozpoznává v mediálních produktech (zejména v reklamě) některé manipulativní záměry a techniky a diskutuje o nich;	- Věcné naslouchání a čtení - Porovnávání názorů, tolerance, řešení konfliktů	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (postoje a názory autora mediálního sdělení)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJ-5-3-01	- sdělí své dojmy z přečteného literárního textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části; - své dojmy vyjádří písemně i ústně;	- Zážitkové čtení a naslouchání - Interpretace literárního díla - Nalézání příčin věcí a porozumění jim		

	• označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr zdůvodní; • vypíše z textu informace dle zadání učitele; • vypíše z textu informace, které jej zaujmou, formuluje otázky vyplývající z textu;			
ČJ-5-3-02	• přednáší a volně reprodukuje text; • tvoří vlastní text na dané či vlastní téma;	• Tvořivé činnosti s literárním textem, dramatizace textu • Ilustrace k přečtenému		
ČJ-5-3-03	• rozliší poezii, prózu, drama; • odliší umělecký text od neuměleckého.	• Literární pojmy: verš, rým, druhy a žánry, literatura neumělecká		

1. stupeň
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-5-2-01	najde v textu větu, která obsahuje slovo vícevýznamové;	Význam slov: slovo vícevýznamové		
ČJ-5-2-02	- určí v běžných a jednoduchých slovech kořen, předponu a část příponovou a koncovku; - uvede slova příbuzná k českým slovům; - uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou; - graficky označí ve slovech kořen, slovotvorný základ, předponu a příponovou část;	- Slovotvorba: odvozování slov, slovotvorný základ - Stavba slova: kořen slova, příbuznost slov		
ČJ-5-2-03	- určí pád, číslo, vzor a rod podstatných jmen; - určí mluvnické kategorie slovesa – osobu, číslo, způsob, čas; - vyhledá složené tvary slovesa; - určí druh a vzor přídavných jmen; - píše správně koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých; - rozpoznává neohebné slovní	- Tvarosloví: vzory podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých, způsob slovesa, složené slovesné tvary v činném rodu, předložky, spojky - Pravopis morfologický		M: Číslo a početní operace.

	druhy (s výjimkou částic); • správně píše předložku s/z;			
ČJ-5-2-05	• označí základ podmětu a základ přísudku dvojčlenné věty; • na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem;	• Skladba: základní větné členy, větný základ, podmět vyjádřený a nevyjádřený		Rozšiřující učivo: Valence – větný vzorec (minimální věta)
ČJ-5-2-06	• pozná souvětí; • spojí věty, oddělí věty v souvětí čárkou nebo vhodným spojovacím výrazem;	• Skladba: věta jednoduchá a souvětí • Práce s větou • Spojovací výrazy		
ČJ-5-2-07	• upraví spojení vět v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz;			
ČJ-5-2-09	• píše správně i/y v koncovkách přičestí minulého (činného) ve shodě přísudku s podmětem v základních případech; • píše správně i/y ve slovech • po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• Pravopis syntaktický • Vyjmenovaná slova, práce se skupinami slov s i/y uvnitř slov • Shoda podmětu s přísudkem		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJ-5-1-01	• vymyslí název úryvku textu; • rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci; • z přečteného textu vyvozuje závěry; • sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky;	• Čtení s porozuměním tiše i hlasitě	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce)	M: Číslo a početní operace. Rozšiřující učivo: Autorský záměr Diskuse o porozumění textu

ČJ-5-1-02	- rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl; - porovná informace ze dvou zdrojů; - vytvoří vlastní dokument nebo upraví existující - vytvoří vlastní PP prezentaci	- Poznámky a výpisky - Vyhledávání klíčových slov - Textový editor – Word (základní funkce Wordu) - Prezentační program – PowerPoint (základy vytváření PP prezentace)		M: Netradiční aplikační úlohy a problémy.
ČJ-5-1-03	- doplní neúplné sdělení; - opraví neúplné sdělení jiného žáka; - zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu;	Celistvost a soudržnost textu		
ČJ-5-1-06	při skupinové práci najde v reklamě nebo inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje;	- Čtení a naslouchání s porozuměním - Síla a barva hlasu	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (prostředky pro vyjádření nebo zastření názoru)	Rozšiřující učivo: Tvořivá práce s reklamou Interpretace
ČJ-5-1-08	- najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil; - rozpozná vhodnost použití spisovné či nespisovné výslovnosti dle situace; - vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost dle komunikační situace;	Literární dialog: přímá řeč, věty uvozovací, běžná komunikace	OSV - Komunikace	Rozšiřující učivo: Komunikace žáka s použitím ICT
ČJ-5-1-09	správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu;	Slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz		

ČJ-5-1-10	• zdůvodní význam osnovy; • na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup práce;	• Spisovné tvary slov v mluveném a psaném projevu • Pravidla sestavování osnovy, členění příběhu na odstavce		AJ: Osnova
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJ-5-3-02	• napíše pohádku, povídku, bajku, dotvoří ji obrázky; • ohodnotí vlastní text a diskutuje o něm; • reprodukuje text podle svých schopností	• Tvořivé činnosti s literárním textem • Reprodukce textu • Vlastní tvorba na libovolné téma	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů) EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (změny v krajině mého domova způsobené lidskou činností)	Rozšiřující učivo: Úvod do kritického čtení
ČJ-5-3-03	• odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní;	• Základní literární pojmy: literatura umělecká a věcná • Literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň • Slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň • Populárně naučné texty: encyklopedie, slovník		
ČJ-5-3-04	• při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • charakterizuje základní žánry literatury pro děti; • pozná v textu zvláštní či zvláště užitě jazykové prostředky jazyka, za pomoci učitele vysvětlí, proč je autor užil, popíše, jak na něj působí; • uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu poezie v konkrétním textu; • popíše svými slovy kompozici povídky.		VMEGS – Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace); Objevujeme Evropu a svět (poznávání života a zájmů dětí v různých zemích světa) Projekt – spolupráce s polskými přáteli	Rozšiřující učivo: Beseda o knihách a četbě
ČJ-5-3-01	• vyjadřuje dojmy z četby a zaznamenává je	• Zážitkové čtení a naslouchání • Čtení s porozuměním		

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura pro 2. stupeň

Škola považuje předmět Český jazyk a literatura za významný nástroj poznávání světa a porozumění sobě samému. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka se dělí na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřebné pro porozumění textu, pochopení jeho významu a smyslu a pro jeho hlubší vnímání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci - čtou a aktivně se účastní vyučování, vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí

Učitel - vede žáky ke stálému zdokonalování čtení, vytváří podmínky pro získávání nových informací k práci, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu, žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

Žáci - navrhuji různá řešení, dokončuji úkoly a zdůvodňuji své závěry, pomáhají si a radí si, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Učitel - hodnotí práci žáků podněcujícím způsobem k vlastnímu pokroku

Kompetence komunikativní

Žáci - naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují, rozumí různým typům textů a záznamů

Učitel - vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

Žáci - respektují pokyny učitele, účinně spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

Učitel - vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky, organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů, vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské

Žáci - zvládnou komunikaci ve vyhraněných situacích, využívají vhodné pracovní materiály

Učitel - používá naučné i vědecké literatury k vytváření postojů k přírodě, k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

Žáci - aktivně se zapojují do pracovních činností, využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Učitel - vede žáky k organizování a plánování učení, zajímá se, jak žákům vyhovuje způsob výuky, požaduje dodržování dohodnuté kvality, pracovních postupů, termínů

Kompetence digitální

Žáci - vyhledávají informace v různých digitálních zdrojích, odborné informace podle studijního zaměření vyhledávají ve specializovaných databázích (v katalogích knihoven, v databázích odborných článků apod.), v Internetové jazykové příručce si ověřují správný pravopis určitého jevu, posuzují důvěryhodnost informací např. z hlediska důvěryhodnosti elektronického zdroje. Žáci volí funkčně jazykové prostředky vzhledem k webovému komunikačnímu prostředí či platformě. Využívají digitální šablony, např. pro strukturovaný životopis, osvojují si dovednost psát e-maily oficiálního charakteru, zvládají základní počítačové dovednosti, ovládají programy MS Word, MS Excel, PowerPoint apod.

Učitel – vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů. Navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky. Vede žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vede žáky k dodržování autorského práva a licencí, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti. Učí žáky základním počítačovým dovednostem.

Průřezová témata

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části obsahů průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj.

Mediální výchova – receptivní a produktivní činnosti.

2. stupeň**Ročník: šestý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova;	Zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost		Rozšiřující učivo: hlasová hygiena
ČJL-9-2-02	zaznamená stavbu slova, označí předponu, kořen, příponu a koncovku;	Stavba slova, funkční morfémy		
ČJL-9-2-03	samostatně a efektivně pracuje s jazykovými příručkami;	Tištěné a elektronické jazykové příručky		
ČJL-9-2-04	- určí druhy všech slov v souvislém textu; - správně tvoří tvary méně obtížných zájmen a číslovek; - určí druh a vzor přídavných jmen (tvrdá, měkká, přivlastňovací); - určí druh zájmen a číslovek; - určí slovesný čas a slovesný způsob; - opraví výraznou tvaroslovnou chybu ve svém projevu a v projevech spolužáků;	- Tvarosloví: základní tvaroslovné kategorie - Pravopis morfologický		

ČJL-9-2-06	určí slovesný a jmenný přísudek;	- Skladba: Základní větné členy, podmět přísudek - Rozvíjející větné členy: předmět, přívlastek, příslovečné určení		
ČJL-9-2-07	- píše správně i/y ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem; - zdůvodní pravopis skupin tam, kde se setká prepona ob- a v- s kořenem na je-, správně aplikuje gramatická pravidla v psaném projevu; doplňuje předpony podle smyslu	- Syntaktický pravopis - Pravopis i í //y ý - Pravopis skupin bě/bje, pě, vě/vje - Pravopis skupin mě/mně - Pravopis předpon s-,vz-,z-		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-1-08	- vyhledá v textu klíčová slova; - podle klíčových slov napíše jednoduchý slohový útvar odpovídající věku; - vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu; - zhodnotí, co nového se dozvěděl studiem textu; - přednese rozšířenou zprávu, doplní ji multimediálními prvky; - vytvoří vlastní dokument nebo upraví existující - vytvoří vlastní PP prezentaci	- Základy studijního čtení - Písemný projev - Textový editor – Word (základní funkce Wordu) - Prezentační program – PowerPoint (základy vytváření PP prezentace)	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení)	Rozšiřující učivo: - záznamy o zlepšování dovednosti žáka získávat, třídit a zpracovávat informace z textů
ČJL-9-1-10	podle svých schopností a zadání učitele napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně slohový útvar;	- Vlastní tvořivé psaní - Slohové útvary: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis/e-	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (odpovědnost za napsané, respektování)	

	při psaní textů v elektronické podobě dodržuje typografická pravidla;	mail	osobnosti a identity lidí)	
ČJL-9-1-04	vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně;	Mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (efektivní a asertivní komunikace)	
ČJL-9-1-05	v mluveném a psaném projevu zohledňuje prostředí a adresáty projevu;			
ČJL-9-1-06	- při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku (hlasitost), tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy; - mluvený projev doprovodí vhodnými gesty a mimikou;			
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-9-3-06	- uvede základní znaky poezie, prózy, rozpozná lyrický a epický text; - uvede nejznámější autory knih pro děti a mládež na základě vlastní zkušenosti;	- Obecná charakteristika literatury - Funkce literatury - Literární druhy a žánry: dobrodružná a humoristická literatura, moderní pohádka, bajka, nonsensová literatura, pověst, báje, ústní lidová slovesnost, balada	VMEGS – Jsme Evropané (zdroje evropské civilizace)	Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)
ČJL-9-3-01	- reprodukuje a shrne literární text po tematické stránce; - ukáže v textu odlišnosti literárního jazyka a jazyka (své) běžné komunikace; - popíše jednoduše výstavbu básně a kompozici prozaického textu;			AJ Reprodukce obsahu textu

ČJL-9-3-03	• zformuluje správně a výstižně své dojmy z navštíveného divadelního či filmového představení;		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot v chování druhých)	Rozšiřující učivo: • jazyková tvořivost, básně podle tvaru písmen v abecedě, krátké literární texty na základě klíčových slov
ČJL-9-3-09	• vyhledává informace z literární teorie a historie v tištěných a elektronických katalozích, encyklopediích a učebnici.	• Studijní čtení		

2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-08	- uvede základní útvary národního jazyka, uvede a zdůvodní rozlišení národní jazyk – mateřský jazyk; - přiřadí vybrané evropské jazyky do příslušných skupin pomocí běžných informačních zdrojů (učebnice, ICT); - na příkladech uvede, kdy je možno užít spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, příklady zdůvodní;	Obecná jazykověda: útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí), příbuznost jazyků		Rozšiřující učivo: - hodnota a funkce spisovného jazyka
ČJL-9-2-02	rozlišuje slova souznačná, protikladná, souzvučná	Synonyma, antonyma, homonyma		
ČJL-9-2-04	- vhodně užije druhy příslovčí v základní i stupňované podobě; - rozliší příslovečnou spřežku a správně ji napíše; - rozpozná typické příklady vlastních a nevlastních předložek; - rozliší spojky souřadící a podřadící a správně jich užívá při tvorbě vět a souvětí;	- Tvarosloví: podstatná jména, přídavná jména, slovesa (slovesný rod – činný, trpný) - Tvarosloví: neohebné slovní druhy		
	určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných);	Skladba: podmět, přísudek, přívlastek, předmět, příslovečné		

ČJL-9-2-06	vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně;	určení, tvorba věty - Formální vztahy mezi větnými členy: shoda, řízenost, přimykání - Vedlejší věty		
ČJL-9-2-07	- správně píše: velká písmena (u neznámých slov/pojmenování rozhodne podle slovníku), hláskové skupiny se znělostní podobou v českých slovech, čárku v souvětí podřadném; - zdůvodní pravopis zdvojených souhlásek	- Pravopis lexikální a syntaktický - Zdvojené souhlásky		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-1-01	- v písemném sdělení odliši s pomocí učitele a v diskusi se spolužáky fakta a názory/hodnocení autora; - při čtení si klade otázky týkající se jeho vnímání textu; - vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu (encyklopedie, slovník);	Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy)	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením) MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou, zprávou a jiným sdělením)	
ČJL-9-1-02	s pomocí učitele a v diskusi skupiny rozliší subjektivní a objektivní sdělení v textu, rozpozná komunikační záměr autora (v běžné komunikaci i v komunikaci v elektronické podobě);			

ČJL-9-1-10	• napíše podle svých schopností gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele;	• Slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot druhých lidí a jejich projevů v chování)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-9-3-06	• zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru; • uvede funkci textů daného žánru a srovná, zda text zařadil správně; • na základě školní práce a vlastní četby uvede významné představitele probíraných literárních žánrů a regionální literatury;	• Výrazové formy literárních děl – próza, poezie • Literární druhy a žánry: fantasy, sci-fi, epos, legenda, romance • Regionální literatura • Interpretace literárního díla	VMEGS – Jsme Evropané (co Evropu spojuje a rozděluje)	Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií) - kulturní deník
ČJL-9-3-01	• interpretuje smysl (funkci) díla;			
ČJL-9-3-03	• formuluje dojmy z představení v divadle či kině či z adaptace literatury.		MV – Tvorba mediálního sdělení (tvorba sdělení pro školní časopis a web)	

2. stupeň**Ročník: osmý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-08	- po poradě s učitelem a ve skupině spolužáků přiřadí správně české nebo moravské nářečí k vybrané textové ukázce; - vysvětlí pojmy obecná čeština, interdialekt a nářečí, zdůvodní, kdy je vhodné používat prostředků těchto útvarů národního jazyka;	Obecná jazykověda: obecná čeština, interdialekt, nářečí		
ČJL-9-2-06	- odliší větu dvoučlennou, jednočlennou a větný ekvivalent; - určí druh podmětu – vyjádřený slovem, vyjádřený větou, nevyjádřený, všeobecný; - určí druh přísudku – slovesný, slovesně-jmenný, vyjádřený větou; - určí příslovečná určení; - rozhodne, zda je rozvitý přívlastek připojen k členu řídícímu pevně, nebo volně; - rozliší souvětí souřadné a podřadné; - určí poměr mezi souřadně	Skladba: věta, věta hlavní, věta vedlejší, větný ekvivalent, větné členy, druhy souvětí, nadvětná skladba		

	spojenými větnými členy a větami; • správně navazuje věty a odstavce;			
ČJL-9-2-07	• píše správně interpunkci v souvětí a větě jednoduché, aplikuje znalosti o přívlastku postupně rozvíjejícím a rozvitých větných členech;	• Syntaktický pravopis		
ČJL-9-2-02	• uvede způsoby obohacování slovní zásoby; • uvede příklad slova zkratkového, přejatého, složeného a víceslovného pojmenování; • u známých slov uvede, jak vznikla, u neznámých určí jejich původ podle slovníku; • nevhodně užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty;	• Nauka o slovní zásobě: obohacování slovní zásoby, víceslovná pojmenování • Tvorba slov		
ČJL-9-2-04	• určí vid slovesa; • zařadí slovesa do jednotlivých slovesných tříd a určí jejich vzory;	• Tvarosloví: slovesa		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-1-07	• vytvoří a osvojí si pravidla vedení diskuse; • zapojuje se aktivně do diskuse; • dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí;	• Komunikační žánry: diskuse, dialog	VDO – občanská společnost a škola (uplatňování demokratických principů v životě školy)	- bezpečnost na síti - psychohygiena, zdravý životní styl
ČJL-9-1-01	• ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší fakta od názorů a hodnocení; pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet;	• Kritické čtení a naslouchání • Mluvený projev připravený a nepřipravený	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním)	

ČJL-9-1-02 ČJL-9-1-03	• ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší subjektivní a objektivní sdělení; pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet; • čte kriticky mediální sdělení v regionálních médiích, v diskusi s ostatními hledá možnou manipulaci autora a prezentuje závěry;		sdělením) MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem)	
ČJL-9-1-10	• napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele;	• Písemný projev • Slohové útvary: líčení, úvaha, charakteristika literární postavy	MKV – Multikulturalita (člověk jako příslušník multikulturní společnosti, přínosy i rizika spojená se soužitím lidí různých kultur) EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (hodnota přírodní a kulturní krajiny a lidské aktivity v ní)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-9-3-01	• interpretuje stručně smysl přečteného díla v kontextu doby, v níž vzniklo, charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka; • v literárním textu nalezne neobvyklé nebo neobvykle užitě jazykové prostředky (příznačné pro umělecký styl) a s pomocí učitele, odborné literatury a ve skupinové práci je zařadí; • popíše kompozici vybraného	• Literární teorie • Literární interpretace • Literární historie • Drama • Literatura pro mládež • Ústní lidová slovesnost • Versologie – sloka, verš, rým • Antická literatura • Bible – základní informace • Středověká literatura – rytířský epos		Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)

	dramatického textu;	- Husitská literatura - Renesance – evropští renesanční autoři W. Shakespeare - život a dílo - Baroko – cestopis J. A. Komenský – život a dílo		
ČJL-9-3-07	- na základě četby charakteristických ukázek stručně představí výrazné autory vybraných uměleckých epoch a žánrů v české a světové literatuře; - v dramatickém textu označí a pojmenuje jeho základní znaky; - odliší tragédii a komedii; - představí významné autory literatury pro mládež podle vlastního výběru;			Rozšiřující učivo: - základní díla hlavních světových náboženství (křesťanství, islám, buddhismus, tao, hinduismus)
ČJL-9-3-03	napíše jednoduché zhodnocení četby, návštěvy kulturní akce, a to v kontextu doby, v níž dílo vzniklo, z hlediska charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka;		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (postoje a hodnoty v chování lidí)	Rozšiřující učivo: - článek o navštívené kulturní akci pro místní média, účast ve vybrané soutěži pro mladé publicisty
ČJL-9-3-08	porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě	Adaptace literárních děl		Rozšiřující učivo: - čtenářská gramotnost – vyvozování závěrů z porovnání adaptací, generalizace

2. stupeň**Ročník: devátý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-08	- zařadí slovo do odpovídající funkční vrstvy jazyka s pomocí slovníku; - s pomocí slovníku a mluvnických příruček nalezne v textu jazykové prostředky, jejichž funkce se změnila;	- Obecná jazykověda: vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus, argot - Slovanské jazyky - Jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické		
ČJL-9-2-02	- správně přechyluje slova; - popíše význam přeneseného pojmenování, uvede charakteristické příklady frazému; - v textu vyhledá ustálené rčení a uvede jeho význam; - rozlišuje slova nadřazená, podřazená, souřadná - rozlišuje slova souznačná, protikladná, souzvučná	- Tvorba slov - Význam slov: přenesená pojmenování, obrazná pojmenování (zejména metafora, metonymie), frazeologie - Hyperonyma, hyponyma, kohyponyma - Synonyma, antonyma, homonyma		
ČJL-9-2-07	- správně píše slova přejatá; - správně užívá interpunkci ve větě jednoduché – aplikuje pravidla týkající se vsuvky, rozvitého větného členu volně nebo těsně připojeného, přístavku, oslovení,	Pravopis lexikální a syntaktický		

	citoslovce a samostatného větného členu; • správně užívá interpunkci v souvětí; • správně píše: velká písmena ve vlastních jménech a názvech;			
ČJL-9-2-04	• správně utvoří tvar podle zadaných tvaroslovných kategorií; • správně užívá slova přejatá a jejich tvary; • správně užívá všech neohebných slov, včetně částic; • určí vid slovesa; • zařadí slovesa do jednotlivých slovesných tříd a určí jejich vzory	• Tvarosloví: tvaroslovné kategorie, neohebná slova • slovesa		Rozšiřující učivo: - přechodníky
ČJL-9-2-06	• graficky zaznamená syntaktické vztahy ve větě a souvětí; • dodržuje pravidla pro vazbu syntaktických jednotek a slovosled; • určí doplněk;	• Skladba: věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědi a vět • Větné členy • Formální vztahy mezi větnými členy		
ČJL-9-2-05	• správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech;	• Jazyková norma a kodifikace		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-1-08	• zpracuje teze, z prostudované populární nebo odborné literatury vypracuje konspekt • samostatně zpracuje referát, výklad a úvahu;	• Připravený mluvený a písemný projev	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (krajina dříve a dnes, kulturní památky)	

ČJL-9-1-09	• správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu; • správně propojuje text prostředky nadvětného spojování; • uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost;	• Písemný projev		
ČJL-9-1-10	• napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary;	• Písemný projev: výklad, formální dopis, životopis, žádost	EV – Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy)	Rozšiřující učivo: - publicistické útvary: glosa, sloupek, fejeton, poznámka
ČJL-9-1-03	• čte kriticky mediální sdělení, rozumí grafickým záznamům dat; • s pomocí učitele identifikuje účel užitých grafických znázornění v textu, popíše možný záměr autora;	• Kritické čtení • Prožitkové čtení	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (výběr a kombinace slov a záznamů z hlediska záměru autora)	Rozšiřující učivo: - tvorba reklamní kampaně
ČJL-9-1-05	• užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru;	• Mluvený projev: kultivace projevu žáka		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-9-3-07	• uvede zásadní díla vybraných epoch literární historie; • přiřadí dílo k literárnímu žánru;	• Literární historie • Klasicismus • Osvícenství • Preromantismus • Romantismus • České národní obrození	MV – Fungování médií ve společnosti (role médií a propagandy v politických změnách) MKV – Kulturní diference (člověk jako nedílná jednotka tělesné a duševní stránky,	
ČJL-9-3-02	• rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu (autorů české a světové literatury 20. století podle výběru učitele), svá tvrzení			Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace

	zdůvodní;	• Májovci, Ruchovci, Lumírovci • Umělecké směry na konci 19. a začátku 20. století – impresionismus, symbolismus, dekadence • Prokletí básníci • Generace tzv. buřičů • Literární žánry: pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie	poznávání vlastního kulturního zakotvení)	literárního textu užitím jiných médií)
ČJL-9-3-08	• stručně písemně porovná vybranou literární předlohu s její adaptací;	• Adaptace literárních děl: filmová a divadelní adaptace, tanec, výtvarné zpracování, komiks		
ČJL-9-3-09	• vyhledává informace ve spolehlivých zdrojích a databázích, nepřijímá informace bez ověření zdroje;	• Připravený písemný a ústní projev		Rozšiřující učivo: - práce se zdroji - ochrana duševního vlastnictví
ČJL-9-3-01	• uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi; • popíše kompozici literárního díla; • zaznamená zásadní myšlenky v textu, které jej zaujaly, a stručně vysvětlí svůj výběr;	• Kritické čtení	MV – Tvorba mediálních sdělení (tvorba věcně a jazykově vhodných mediálních sdělení)	
ČJL-9-3-03	• sdělí ústně nebo písemně své dojmy z kulturní akce, vybere momenty, které ho zaujaly, a stručně je okomentuje;			

ČJL-9-3-05	• vyjádří svůj názor na hodnotu literárního díla, opřený o argumenty vycházející z textu; • rozliší jasný případ kýče či braku od díla umělecky poctivého; • vnímá s porozuměním fakt, že mezi těmito kategoriemi nemusí být vždy ostrá hranice; • diskutuje o hodnotě literárního díla a přínosu čtení pro člověka;	• Literární teorie a kritika		
ČJL-9-3-04	• podle svých schopností, znalostí a zájmu vytvoří literární text.	• Vlastní tvorba		

Seznam použitých zkratek:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

ČJL – Český jazyk a literatura

AJ – Anglický jazyk

ICT – Informační a komunikační technologie

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk pro 1. a 2. stupeň

Obsahové vymezení

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který reprezentuje ze dvou (AJ od 1. třídy a NJ od 7. třídy) školou nabízených jazyků v rámci vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Jeho osvojování pomáhá žákům zvýšit možnost uplatnění v osobním, studijním a profesním životě. Zároveň žákům umožňuje poznávat odlišnosti a podobnosti způsobu života lidí jiných zemí a jejich kultur a hlavně jazyka.

Obsahové vymezení

Anglický jazyk je povinný předmět s hodinovou dotací 1 hodina v 1. a 2. ročníku a 3 hodiny od 3. ročníku do 9. ročníku.

Organizační vymezení

1. – 2. ročník – Výuka probíhá v kmenových třídách nebo žáci využívají jazykovou učebnu, kde na počítačích pracují s anglickými výukovými programy. V učebnách je využívána projekce na tabuli nebo audio produkce pomocí přehrávačů. Žáci mají k dispozici učebnici a pracovní sešit.
3. – 5. ročník – Výuka probíhá v kmenových třídách nebo žáci využívají jazykovou učebnu, kde na počítačích pracují s anglickými výukovými programy. V učebnách je využívána projekce na tabuli nebo audio produkce pomocí přehrávačů. Žáci mají k dispozici učebnici a pracovní sešit.
6. – 9. ročník – Výuka probíhá v jazykové učebně, kde žáci využívají při výuce digitální technologie.

Realizovaná průřezová témata

V rámci předmětu Anglický jazyk jsou realizovány některé tematické okruhy průřezového tématu Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovně a vzdělávací strategie

1. – 2. ročník

V hodinách Anglického jazyka se zaměřujeme na audio-orální stránku jazyka. Žáci se seznamují s existencí jazyka, který je jejich prvním cizím jazykem. Přednost mají pasivní dovednosti – poslech čtení, prohlížení. Grafická stránka jazyka je prezentována pomocí textu, který žáci prohlíží nebo využívají ke spojování, přiřazování a propojování s fonetickou podobou slov. Psaní a čtení v této fázi nacvičuje jen na velmi minimální úrovni.

Respektujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, používáme vhodné metody, hodnocení a citlivý přístup ve výuce.

3. - 5. ročník

V hodinách Anglického jazyka jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí (kompetence pracovní, kompetence komunikativní, kompetence k učení, kompetence k řešení problémů) využívány následující postupy:

- učitel prezentuje cizí jazyk správnou výslovností a používáním jazyka i při komunikaci s žáky, pokud je to možné
- učitel podporuje zájem o jazyk, proto volí slovní zásobu podle zájmu dětí daného věku
- žáci jsou vedeni k jednoduchým a přirozeným reakcím v nejběžnějších situacích každodenního života
- učitel upřednostňuje ústní projev před dovednostmi číst a písemně se vyjadřovat
- učitel klade důraz i na neverbální komunikaci a podporuje tím představivost dětí, jejich aktivitu a invenci
- učitel se snaží o osvojení zvukové podoby jazyka, což podporuje využitím nahrávek, her, říkanek, básniček, písniček apod.
- učitel věnuje pozornost schopnosti reagovat na pokyny, k čemuž používá vhodné modelové situace, scénky a hry

- učitel prezentuje výuku pomocí výukových programů a stránek na internetu
- respektujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, používáme vhodné metody, hodnocení a citlivý přístup ve výuce

6. - 9. ročník

V hodinách Anglického jazyka jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí (kompetence pracovní, kompetence komunikativní, kompetence k učení, kompetence k řešení problémů) využívány následující postupy:

- volbou vhodných témat učitel rozvíjí u žáků dovednosti aktivní a pasivní, což znamená porozumění mluvenému slovu, psanému textu a aktivnímu použití jazyka- čtení a psaní
- učitel podporuje formy založené na spolupráci žáků a ti si tak rozvíjejí schopnost vést rozhovor
- učitel využívá anglické autentické materiály a tiskoviny k rozvoji komunikativních schopností žáků
- učitel klade důraz na postupný nárůst významu čtenářských a písemných dovedností
- učitel klade důraz na práci s informacemi, jejich zpracování a vyhledávání v textu
- učitel podporuje použití strategií – skimming a scanning
- učitel dbá na integrované zařazování anglického jazyka v kombinaci s PC a internetem
- učitel podporuje rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s anglicky hovořícími osobami, zejména prostřednictvím internetu
- v používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování
- respektujeme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, používáme vhodné metody, hodnocení a citlivý přístup ve výuce

Digitální kompetence pro 1. stupeň

- vedeme žáky k osvojení a používání digitálních technologií pro učení se cizího jazyka zábavnou formou, pro podporu typů učení a motivaci k učení
- seznamujeme žáky s používáním aplikací pro seznámení se zvukovou podobou cizího jazyka, osvojení, procvičení a rozšiřování slovní zásoby
- vedeme žáky k práci s webovým prohlížečem a cizojazyčnou klávesnicí (prostřednictvím obrázků nebo prostřednictvím jednoduchých klíčových slov hledají odkazy na webové stránky, které se vztahují ke konkrétnímu tématu).
- vedeme žáky k vyžití online aplikací pro seznámení se zvukovou a písemnou podobou jazyka a jejich rozlišností
- vedeme žáky k vyžití 3D zobrazení pro prohlídku cizojazyčných zemí a měst
- vedeme žáky k práci s výukovým softwarem, který je k dispozici v jazykové laboratoři ve škole i na internetu pro procvičení a upevnění osvojených znalostí
- vedeme žáky k práci v interaktivním prostředí učebnice. Používání učebnic s interaktivní verzí
- vedeme žáky ke spolupráci a komunikaci při online výuce

Digitální kompetence pro 2. stupeň

- vedeme žáky k osvojení a používání digitálních technologií pro učení se cizího jazyka zábavnou formou, pro podporu typů učení a motivaci k učení
- klademe důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, učíme žáky vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video, vlog nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje

- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k používání jazykové laboratoře, práci v ní a používání digitálního prostředí jako strategii učení
- vedeme žáky k práci v interaktivních učebnicích a jejich plnohodnotnému využívání
- vedeme žáky ke spolupráci a komunikaci při online výuce
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů

1. stupeň - 1. Období

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI				
AJ-3-1-01	rozumí pokynům učitele a reagují na ně verbálně i fyzicky	AUDIO-ORÁLNÍ ÚVOD - Nácvik výslovnosti, základní slovní zásoba - Poslech - Hry - Imitace, opakování	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání) První slovní zásoba a zvuky cizího jazyka	
AJ-3-1-02	- zopakuje slova k daným tématům - zopakuje fráze o představování - zdravení a rozloučení - zopakuje krátké věty - zopakuje slova básničky nebo písničky	TEMATICKÉ OKRUHY: - Abeceda - Barvy - Číslice do 12 - Hračky - Škola - Rodina - Ovoce a zelenina - Domov - Škola, věci ve škole, - Zvířata - Jídlo a pití - Tělo - Svátky, Halloween, Vánoce, Velikonoce	VMEGS Angličtina je světový jazyk, náš prostředek k dorozumění se ve světě	Poznámka: Zavedení jazykového alba pro každého žáka.
AJ-3-1-03	rozumí slovům v jejich psané podobě v oboru známých nebo nových témat			
AJ-3-1-04	rozumí krátkému textu, který je pronášen s pečlivou výslovností			

	a pomalu a s vizuální oporou – bez překladu	<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u> • Osobní zájmena • Sloveso to be, have got, can • členy – jednotné číslo u podstatných jmen • Množné číslo • Přídavná jména • Oznamovací věty • Rozkazovací způsob • Otázky, odpovědi, krátké odpovědi kladné a záporné • Abeceda-hláskování		
AJ-3-1-05	• spojí si grafickou a fonetickou podobu slova (podle předlohy)			ČJL: Respektování základních komunikačních pravidel.
AJ-3-1-06	• opíše slova nebo krátká spojení • přepíše slova nebo krátká spojení			

1. stupeň - 1. Období

Ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI				
AJ-3-1-01	- rozumí jednoduchým pokynům učitele při organizaci hodiny - rozumí pokynům ve hře a reaguje na ně	<u>AUDIO-ORÁLNÍ ÚVOD</u> - Nácvik výslovnosti, základní slovní zásoba - Poslech - Hry - Imitace, opakování	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání) Základní slovní zásoba, obraty a seznámení s cizím jazykem	
AJ-3-1-02	- umí zopakovat slova týkající se daného tématu - umí použít slova podle příkladů - umí zopakovat krátké věty oznamovací a tázací	<u>TEMATICKÉ OKRUHY:</u> - Abeceda - Barvy - Číslice do 12 - Škola - Rodina - Zahrada - Hračky - Jídlo a nápoje - Tělo - Ovoce a zelenina - Svátky,(Halloween, Vánoce, Velikonoce) - Pozdravy a představování		
AJ-3-1-03	rozumí jednoduchému textu s vizuální oporou			
AJ-3-1-04	rozumí krátkému mluvenému textu s pečlivou výslovností a v pomalém tempu		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)	ČJL: Respektování základních

		<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u>		komunikačních pravidel.
AJ-3-1-05	• spojí slovo v jeho fonetické a psané podobě	• Osobní zájmena • Sloveso to be, have got, can • Členy – jednotné číslo u podstatných jmen • Množné číslo		ČJL: Respektování základních komunikačních pravidel.
AJ-3-1-06	• dopíše písmenka do slov • opisuje slova a krátké věty	• Přídavná jména • Abeceda • Hláskování • Významová slovesa		

1. stupeň - 1. Období
Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI				
AJ-3-1-01	- rozumí pokynům učitele s pečlivou výslovností - reaguje na pokyny učitele	<u>AUDIO-ORÁLNÍ ÚVOD</u> - Nácvik výslovnosti - Základní slovní zásoba - Poslech - Hry - Imitace, opakování <u>TEMATICKÉ OKRUHY:</u>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání) Rodina, domov, místnosti, škola, věci kolem, slovní zásoba z okruhů	
AJ-3-1-02	- zopakuje slova a slovní spojení podle poslechu učitele - vyjádří souhlas a nesouhlas - umí o něco požádat - umí vést jednoduchý dialog podle vzoru - umí básničky z paměti - umí zvuky abecedy	- Abeceda - Barvy - Číslice do 12 - Hračky - Škola - Rodina - Ovoce a zelenina - Domov, místnosti v domě - Škola, věci ve škole, - Zvířata, mazlíčci, - Oblečení - Jídlo a nápoje - Nakupování - Vaření	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy) Svátky, jazyka, národnosti	Poznámka: Zavedení jazykového alba pro každého žáka.
AJ-3-1-03	- rozumí obsahu krátkých textů s vizuální oporou, bez překladu - umí provést úkol podle příkladu			

AJ-3-1-04	• rozumí obsahu mluveného projevu za pomoci vizuální opory • umí spojit slyšené slovo a obrázek • zahraje si hru podle příkladu • zahraje roli podle příkladu	• Tělo • Dny v týdnu • Svátky Halloween, Vánoce, Velikonoce		ČJL: Respektování základních komunikačních pravidel.
AJ-3-1-05	• přiřadí slovo v psané podobě a jeho fonetické znaky (s vizuální oporou v pracovním sešitě) • spojí si mluvené slovo a jeho psanou podobu	<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u> • Osobní zájmena • Sloveso to be, have got can • Členy – jednotné číslo u podstatných jmen • Množné číslo • Přídavná jména • Opozita • Prostý přítomný čas • Oznamovací věty • Rozkazovací způsob • Otázky, odpovědi, krátké odpovědi kladné a záporné • Abeceda, hláskování		
AJ-3-1-06	• píše písmenka do slov • píše krátká slova • seřazuje slova do vět • spojuje části vět • píše kratší text podle předlohy • umí vytvořit mini projekt			

1. stupeň - 2. Období

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI:				
	<u>POSLECH S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-5-1-01	rozumí pokynům učitele v cizím jazyce	<u>TEMATICKÉ OKRUHY:</u> - Abeceda - Barvy - Číslice do 20 - Hračky - Škola - Rodina - Ovoce a zelenina - Domov, místnosti v domě - Věci ve škole, - Zvířata, mazlíčci, zvířata v zoo - Nakupování - Vaření - Tělo - Svátky – Halloween, Vánoce, Velikonoce	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání Pocity, škola, rodina, domov, orientace, mazlíčci, hračky, nakupování, tělo, vaření,	Zavedení alba (scrapbook)
AJ-5-1-02	- rozumí slovům a krátkým větám k daným tématům - umí sledovat slova podle nahrávky	- Pocity - Dny v týdnu	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy) Svátky, zvyky, příroda	

AJ-5-1-03	rozumí poslechovým textům k daným tématům	<u>DOVEDNOSTI:</u> - Pozdravy - Představování - Vyjádření souhlasu a nesouhlasu - Reakce na pokyny - Základní otázky a odpovědi – Wh. - Psaní slovní zásoby - Abeceda, hláskování - Četba textů a poslech kratších textů a rozhovorů - Přepis slova podle předlohy - Seznámení s existencí transkripce - Dvojjazyčný slovník - Mini projekty <u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u> - Osobní zájmena - Sloveso to be, have got can - Členy – jednotné číslo u podstatných jmen - Množné číslo - Přídavná jména - Podstatná jména - Počitatelnost - Prostý přítomný čas - Oznamovací věty		
	<u>MLUVENÍ</u>			
AJ-5-2-01	umí se zapojit do jednoduchých rozhovorů			
AJ-5-2-02	- umí sdělit základní informace v jednoduchých větách - hláskuje svoje jméno a krátká slova			
AJ-5-2-03	umí se ptát a odpovědět v okruhu osvojovaných témat			
	<u>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-5-3-01	- umí vyhledat konkrétní informaci v textu probíraného tématu - rozumí krátkým textům s vizuální oporou			
AJ-5-3-02	- čte říkanky a texty písniček - čte pohádku ve zjednodušené podobě			

	<u>PSANÍ</u>	• Rozkazovací způsob • Otázky, odpovědi, krátké odpovědi kladné a záporné základní číslovky • Vazba there is, there are • Abeceda • Hláskování • Základní fonetické znaky (pasivně) • Spojování hlásek a jejich výslovnost		
AJ-5-4-01	• napíše jednoduchý text podle předlohy • doplní slova do vět podle nabídky • napíše jednoduché věty podle vzoru • napíše slovo podle fonetické transkripce v PS • umí najít slovo podle fonetických znaků v PS • tvoří mini projekty s popiskami			
AJ-5-4-02	• vyplní údaje do jednoduchého formuláře			

1. stupeň - 2. Období
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI:				
	<u>POSLECH S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-5-1-01	- rozumí pokynům učitele s pečlivou a pomalou výslovností - rozumí známým slovům a fázím, hovoří-li lidé pomalu	<u>TEMATICKÉ OKRUHY:</u> - Abeceda - Barvy - Číslice do 100 - Komunikace - Škola - Rodina - Město a venkov - Domov, místnosti v domě - Volný čas - Povolání - Jídlo - Oblékání - Škola, věci ve škole - Zvířata - Nakupování - Volný čas - Lidské tělo - Dopravní prostředky		Zavedení alba (scrapbook)
AJ-5-1-02	- rozumí slovům a větám osvojovaných témat - umí spojit slyšená a psaná slova a věty		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání) Povolání, škola, domov, venkov, volný čas, nakupování, orientace povolání	M: Aplikace jednoduchých početních operací v oboru přirozených čísel, porovnávání větší, menší.
AJ-5-1-03	- rozumí poslechu podle textu - umí sledovat přepis nahrávky		VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity), škola, domov, příroda	

	<u>MLUVENÍ</u>	• Svátky Halloween, Vánoce, Velikonoce • Roční období a počasí • Příroda • Hodiny, dny v týdnu • Kalendářní rok		
AJ-5-2-01	• umí se zapojit do jednoduchých rozhovorů • umí se zapojit do jednoduché konverzace během hry		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy) Svátky, zvyky, příroda	
AJ – 5-2-02	• umí dělit základní informace o sobě, rodině a škole • umí popsat místo, kde žije • umí sdělit své záliby • umí popsat lidi • umí představit sebe a kamarády • umí hláskovat své jméno a adresu • umí používat čísla, říci své tel. číslo a říci, kolik je hodin • umí říci, co dělá pravidelně a co v danou chvíli • umí z paměti recitovat básničky a písničky • umí nabídnout pomoc a požádat o ni • umí poprosit, poděkovat a omluvit se	<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u> • Osobní zájmena • Sloveso to be, have got, can • Další významová slovesa • Členy – jednotné číslo u podstatných jmen • Množné číslo • Přídavná jména • Opozita • Prostý přítomný čas • Přítomný čas průběhový • Oznamovací věty • Rozkazovací způsob • Otázky, odpovědi, krátké odpovědi kladné a záporné • Abeceda • Hláskování		
AJ-5-2-03	• umí vytvořit a odpovědět na otázky týkající se jeho samotného, rodiny a osvojovaných témat • umí se zeptat na věci kolem sebe a odpovědět na ně umí se zeptat, jak se komu daří	<u>TEMATICKÉ OKRUHY:</u> • Abeceda • Barvy • Číslice do 100 • Komunikace		

		• Škola • Rodina • Město a venkov • Domov, místnosti v domě • Volný čas • Povolání • Jídlo • Oblékání • Škola, věci ve škole • Zvířata • Nakupování • Volný čas • Lidské tělo • Dopravní prostředky • Svátky - Halloween, Vánoce, Velikonoce • Roční období a počasí • Příroda • Hodiny, dny v týdnu • Kalendářní rok		
	<u>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-5-3-01	• umí najít v jednoduchém textu základní informace			
AJ-5-3-02	• rozumí textům se známými slovy, vyhledá neznámá slova v slovníku • umí si domyslet přibližný význam slova		VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity)	
	<u>PSANÍ</u>			
AJ-5-4-01	• umí napsat jednoduchý pozdrav a dopis o sobě, svých kamarádech a rodině, zálibách a škole • umí tvořit jednoduché popisky k mini projektům			
AJ-5-4-02	• umí vyplnit jednoduchý formulář			

2. stupeň

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI:				
	<u>POSLECH S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-9-1-01	- rozumí poslechovému textu s vizuální oporou a umí se v něm orientovat - umí určit hlavní myšlenku a vyhledá důležité detaily	<u>GRAMATICKÉ JEVY</u> - Množné číslo podstatných jmen - Sloveso to be - Sloveso to have got - Přivlastňovací pád - Rozkazovací způsob - Modální sloveso can - Vazba there is/are - Přítomný čas průběhový - Přítomný čas prostý - Frekvenční příslovce - Ukazovací zájmena - Doplňovací otázky - Minulý čas prostý - Otázky na podmět a předmět		Zavedení alba (scrapbook)
AJ-9-1-02	- rozumí kratšímu rozhovoru - rozumí delšímu, ale jednoduchému příběhu - rozumí jednoduchému telefonnímu rozhovoru			
	<u>MLUVENÍ</u>			
AJ-9-2-01	- zeptá se na osobní údaje o někom - umí požádat o pomoc - umí dát návrh - zeptá se na rodinu a kamarády		OSV: - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Kooperace a kompetence - Komunikace - Osobnostní rozvoj	

		<u>TÉMATATA</u> • Naše škola • Moje rodina a moje domácí zvířata • Náš dům a byt • Slavíme narozeniny (jídlo a pití) • Návštěva České republiky, • Praha, • Moje město • Britská škola, naše škola • Nakupování, oblečení • Výlet do zoologické zahrady, zvířata • Víkend, prázdniny, počasí • Orientace ve městě	• Rozvoj schopností poznávání • Kreativita • Sebepoznávání a sebepojetí Moje rodina, škola, dům, byt, mazlíčci, výlet, Zoo, orientace, moje město, nakupování	
AJ-9-2-02	• mluví o svém školním dnu • vysvětlí někomu cestu • hovoří o oblečení • umí se domluvit v obchodě • umí říct, co má rád • podá základní informace o své zemi a městě • umí pozdravit a rozloučit se • popřeje hezký víkend • popřeje k narozeninám • umí dát návrh		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy) Britská škola, naše škola, návštěva Prahy, ČR, reprezentace naší země	
AJ-9-2-03	• vypráví o výletu • vypráví o tom, jak tráví volný čas • vypráví o svých zálibách • vypráví o svém školním dni			
	<u>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-9-3-01	• rozumí návodu • rozumí zadání k úkolům • rozumí textu a najde v něm informace • umí číst obrázkové příběhy a	<u>GRAMATICKÉ JEVY</u> • Množné číslo podstatných jmen • Sloveso to be • Sloveso to have got • Přivlastňovací pád		

	- rozumí jim - rozumí krátkému rozhovoru	- Rozkazovací způsob - Modální sloveso can - Vazba there is/are - Přítomný čas průběhový - Přítomný čas prostý - Frekvenční příslovce - Ukazovací zájmena - Doplňovací otázky - Minulý čas prostý - Otázky na podmět a předmět <u>TÉMATATA</u> - Naše škola - Moje rodina a moje domácí zvířata - Náš dům a byt - Slavíme narozeniny (jídlo a pití) - Návštěva České republiky, Praha, moje město - Britská škola, naše škola - Nakupování, oblečení - Výlet do zoologické zahrady, zvířata - Víkend, prázdniny, počasí - Orientace ve městě		
AJ-9-3-02	- orientuje se v delším textu a rozumí hlavním sdělením - rozumí krátkému příběhu - pracuje se slovníkem			
	<u>PSANÍ</u>			
AJ-9-4-01	vyplní jednoduchý dotazník			
AJ-9-4-02	- popíše rodinné foto - popíše město, dům, byt - napíše o svých kamarádech, rodině, domácích zvířatech - napíše o sobě - napíše jednoduchý dopis na zadané téma - napíše pozdrav z prázdnin nebo výletu - píše mini projekty			
AJ-9-4-03	odpoví na jednoduchý dopis			

2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI:				
	<u>POSLECH S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-9-1-01	- rozumí jednoduššímu vysílání v rádiu - píše si poznámky na základě textu - umí najít v textu požadované informace - odhadne podle obrázků, o čem bude příběh	<u>GRAMATICKÉ JEVY</u> - Modální slovesa must, mustn't, needn't, have to, had to, could - Přítomný čas prostý a průběhový - Souvětí souřadné a podřadné – spojky and, but, so, because - Vyjádření budoucnosti pomocí will / going to		Zavedení alba (scrapbook)
AJ-9-1-02	- rozumí otázkám učitele a spolužáků - dokáže najít v textu konkrétní informace a zapsat je do tabulky	- Tvoření příslovcí koncovkou -ly i nepravidelně - Minulý čas prostý <u>TÉMATATA :</u> - Prázdniny - Cestování - Volný čas - Povinnosti - Svátky a oslavy - Jídlo a nápoje	OSV: - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Kooperace a kompetice - Komunikace - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Sebepoznávání a sebepojetí	

		• Bezpečnost • První pomoc • Oblíbené činnosti • Sport • Životní prostředí • Budoucnost • Velká Británie	Prázdniny, trávení času, povinnosti, volný čas, sport, První pomoc, bezpečnost, oblíbené činnosti	
	<u>MLUVENÍ</u>	<u>GRAMATICKÉ JEVY</u> • Modální slovesa must, mustn't, needn't, have to, had to, could • Přítomný čas prostý a průběhový • Souvětí souřadné a podřadné – spojky and, but, so, because • Vyjádření budoucnosti pomocí will / going to • Tvoření příslovčí koncovkou -ly i nepravidelně • Minulý čas prostý		
AJ-9-2-01	• zeptá se na druhé • požádá o pomoc			
AJ-9-2-02	• mluví o svém městě • popíše fotografie • umí se omluvit a udat důvod • mluví o počasí • umí o něco požádat • popíše člověka, umí navrhnout • porovnává některé vlastnosti osob a věcí	<u>TÉMATÁ :</u> • Prázdniny • Cestování • Volný čas • Povinnosti • Svátky a oslavy • Jídlo a nápoje • Bezpečnost	VMEGS Evropa, lidé, jazyky, život v jiných zemích, zvyky, životní prostředí, svátky, oslavy, jídlo a nápoje	
AJ-9-2-03	• vypráví jednoduchý příběh • vypráví o svých zážitcích • vypráví, kde byl a kde nebyl			

		• První pomoc • Oblíbené činnosti • Sport • Životní prostředí • Budoucnost • Velká Británie		
	<u>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-9-3-01	• najde informace v textu – detaily i obecné info • odpovídá na otázky o textu • čte anglické básničky nebo písničky		MKV Svátky, oslavy, rozdílnost a podobnost kultur	
AJ-9-3-02	• rozumí anglicky psanému dopisu • rozumí informativním textům • rozumí informacím na plakátech • rozumí hlavní myšlence v básni nebo písni		EV životní prostředí a budoucnost	
	<u>PSANÍ</u>			
AJ-9-4-01	• vyplní jednoduchý formulář	<u>GRAMATICKÉ JEVY</u> • Modální slovesa must, mustn't, needn't, have to, had to, could • Přítomný čas prostý a průběhový • Souvětí souřadné a podřadné – spojky and, but, so, because • Vyjádření budoucnosti pomocí will / going to • Tvoření příslovčí koncovkou -ly i nepravidelně • Minulý čas prostý		
AJ-9-4-02	• napíše krátký dopis • napíše pozvánku • popíše určité místo • popíše cestu • napíše nákupní seznam • napíše jednoduchou zprávu • vytvoří mini projekt	<u>TÉMATATA :</u> • Prázdniny • Cestování • Volný čas • Povinnosti • Svátky a oslavy • Jídlo a nápoje • Bezpečnost • První pomoc		

		• Oblíbené činnosti • Sport • Životní prostředí • Budoucnost • Velká Británie		
AJ-9-4-03	• odpoví na pozvánku • odpoví na dopis			

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI				
	<u>POSLECH S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-9-1-01	- rozumí vyjádřeným pocitům - rozumí popisu místa při prohlídce - rozumí některým slovům a myšlenkám v písničkách - rozpozná hlavní myšlenky mluveného textu	<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u> - Předpřítomný čas, minulý čas - Zástupné one/ones - Podmínkové věty – typ I - Modální slovesa may/might - Minulý čas průběhový - Tázací dovětky - Vedlejší věty vztažné - Zájmena zvratná myself, yourself - Modální sloveso to be allowed to - Podmínkové věty – typ II - Frázová slovesa - Gerundium	MKV Národnostní menšiny ve Velké Británii Srovnání podmínek v ČR a VB	Zavedení alba (scrapbook)
AJ-9-1-02	- rozumí pečlivě vyslovované promluvě - umí najít v mluveném textu konkrétní informace a odpovědi na otázky - umí rozpoznat mluvčí z USA nebo UK			
	<u>MLUVENÍ</u>			
AJ-9-2-01	- zeptá se na radu - zeptá se spolužáků na jejich zájmy - zeptá se, co by kdo dělal - hypoteticky			
		<u>TEMATICKÉ OKRUHY</u>		
		Stěhování a přechod na novou školu (pocity, orientace ve školní budově, setkání s novými spolužáky, rozvrh hodin)		

AJ-9-2-02	• umí popsat pocity • vyjádří svůj názor • poradí a požádá o radu • tlumočí v jednoduchých situacích • umí se rozloučit • mluví o sobě a aktivitách ve volném čase • mluví o sobě a svojí rodině • umí mluvit o jídle • sdělí, co má /nemá rád • sdělí, v čem je dobrý • popíše různé osoby • popíše věci a situace • vysvětlí, jak fungují některé přístroje	• Sport vs. pasivní trávení času (anketa) • Objevy a vynálezy • Londýn • Národnostní menšiny ve Velké Británii • Volný čas (počítače, internet, tvorba stránky o volném čase na školní web) • Pobyt ve vesmírném středisku na Floridě (JFK Space Centre) • Aljaška • Kalifornie	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Komunikace Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Kreativita sport, volný čas, stěhování na jiné místo, škola, orientace v prostoru, povinnosti, setkání s novými spolužáky, změna životních podmínek	
AJ-9-2-03	• umí reprodukovat jednoduchý příběh • vypráví jednoduchý příběh	<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u> • Předpřítomný čas • Minulý čas • Zástupné one/ones • Podmínkové věty – typ I • Modální slovesa may/might • Minulý čas průběhový • Tázací dovětky • Vedlejší věty vztažné • Zájmena zvratná myself, yourself • Modální sloveso to be allowed to • Podmínkové věty – typ II • Frázová slovesa • Gerundium		
	• ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
AJ-9-3-01	• vyhledává informace v autentických textech			
AJ-9-3-02	• rozumí pravidlům hry • rozumí informacím v turistickém průvodci		VMEGS Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět Spojené státy	

	- seřadí informace z přečteného textu - vyhledává klíčová slova - pozná hlavní myšlenky sdělované v textu		Pobyt ve vesmírném středisku, Informace na Internetu, Národnostní menšiny, Objevy a vynálezy Londýn	
	<u>PSANÍ</u>			
AJ-9-4-01	- napíše jednoduchý dotazník - odpoví na dotazník - vypíše poznámky z textu	<u>TEMATICKÉ OKRUHY</u> - Stěhování a přechod na novou školu (pocity, orientace ve školní budově, setkání s novými spolužáky, rozvrh hodin) - Sport vs. pasivní trávení času (anketa: - Objevy a vynálezy - Londýn - Národnostní menšiny ve Velké Británii - Volný čas (počítače, internet, tvorba stránky o volném čase na školní web) - Pobyt ve vesmírném středisku na Floridě (JFK Space Centre) - Aljaška - Kalifornie		
AJ-9-4-02	- napíše o oblíbeném filmu - vytvoří plakát a popisky - vytvoří mini projekty na dané téma			
AJ-9-4-03	napíše dopis a odpoví na něj			

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÉ DOVEDNOSTI				
	<u>POSLECH S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-9-1-01	- rozumí informacím v poslechových textech - vyhledá odpovědi v textech - přiřadí text a transkripci poslechu - rozpozná americkou a britskou angličtinu - pochozí hlavní myšlenky písne - na základě poslechu pracuje s textem písne - umí vybrat hlavní myšlenky z autentické nahrávky	<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u> - Člen určitý - Předminulý čas - Podmínkové věty – typ II - Trpný rod - Nepřímá otázka - Konsolidace všech gramatických témat <u>TEMATICKÉ OKRUHY:</u> - New York - Život v USA - Nebezpečné látky (alkohol, drogy) - Život ve Velké Británii - Kariéra, zaměstnání - Austrálie	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Komunikace Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Kreativita Drogy, nebezpečné látky Život ve společnosti Časopisy a tiskoviny v zahraničí a u nás	ČJL Srovnávání gramatických jevů v AJ a ČJ
AJ-9-1-02	- rozumí prezentaci na určité téma - rozumí hlavním myšlenkám autentického rozhovoru			Zavedení alba (scrapbook)

	<u>MLUVENÍ</u>	<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u>		
AJ-9-2-01	• zeptá se na informace v hotelu • zeptá se na zaměstnání a fakta, data • zeptá se na rodinu a přátele • zeptá se na osobní údaje do dotazníku • zeptá se na zeměpisná fakta probíraných zemí • prezentuje svoje poznatky	• Člen určitý • Předminulý čas • Podmínkové věty – typ II • Trpný rod • Nepřímá otázka • Konsolidace všech gramatických témat	VMEGS Jsme Evropané Potřeba cizího jazyka pro budoucí kariéru Kariéra zaměstnání	Alžbětinské divadlo a Shakespeare film, prezentace, texty
AJ-9-2-02	• mluví o jídle a alkoholu a jejich nebezpečí • popisuje město a místo, kde žije • komentuje popisky k prezentaci	<u>TEMATICKÉ OKRUHY:</u> • New York • Život v USA • Nebezpečné látky (alkohol, drogy) • Život ve Velké Británii • Kariéra, zaměstnání • Austrálie		
AJ-9-2-03	• vypráví jednoduchý příběh • reprodukuje čtený nebo poslechnutý text			
	<u>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</u>			
AJ-9-3-01	• umí číst text a vyhledá si informace v textu podle klíčových slov • čte si v novinách, časopise nebo brožurách a orientuje se podle titulků • čte informační tabule, řády a inzeráty		OES Objevujeme Evropu a svět Spojené státy, New York, Velká Británie, Londýn Austrálie	Britský dokumentární film (BBC – D. Attenborough)

AJ-9-3-02	• rozumí úkolům spojeným s textem • přiřadí obrázky k informacím • odhaduje význam slov v titulcích v novinách a časopisech • rozumí info tabulím, řádům a inzerátům	<u>ZÁKLADNÍ GRAMATIKA</u> • Člen určitý • <u>Předminulý čas</u> • Podmínkové věty – typ II • Trpný rod • Nepřímá otázka • Konsolidace všech gramatických témat <u>TEMATICKÉ OKRUHY:</u> • New York • Život v USA • Nebezpečné látky (alkohol, drogy) • Život ve Velké Británii • Kariéra, zaměstnání • Austrálie		
	<u>PSANÍ</u>			
AJ-9-4-01	• umí vyplnit položky ve formuláři			
AJ-9-4-02	• napíše vzkaz, pozvánku, dopis, profil, životopis a doprovodný dopis, žádost • napíše příběh v minulých časech • dokončí příběh • napíše rezervaci v hotelu			
AJ-9-4-03	• odpoví na inzerát, osobní dopis a žádost		MKV Multikulturalita v metropolitních městech Multikulturalita ve Velké Británii a Spojených státech, Austrálii a ČR	ČJL: Určování vybraných slovních druhů.

Seznam použitých zkratek:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

5.1.3 *Další cizí jazyk – německý jazyk*

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka dalšího cizího jazyka doplňuje a rozšiřuje vzdělávání. Přispívá k chápání a objevování skutečností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice.

Časová dotace jsou 2 hodiny týdně v 7. – 9. ročníku.

Výuka je realizována v jazykové učebně a v učebně výpočetní techniky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní)), samostatná práce,
- vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály, hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC,
- krátkodobé projekty

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- zařazovat metody, při kterých docházejí žáci k objevům, řešení a závěrům sami
- zadávat úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:

- klást otevřené otázky a zadávat problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost
- vést žáky k požívání internetu (úměrně jejich věku)

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup:

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými

- ve škole i mimo školu
- vytvářet příležitosti pro vzájemnou komunikaci mezi žáky
- zadávat úkoly, při kterých žáci spolupracují

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- používat skupinovou práci žáků a vzájemnou pomoc při učení
- umožňovat žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory
- vést žáky ke vzájemné toleranci, spolupráci, komunikaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- vést žáky k tomu, aby se chovali jako zodpovědné osoby
- vytvářet příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému problému
- vést je k respektování individuálních rozdílů

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- vést žáky k tomu, aby plánovali a organizovali své pracovní činnosti
- vyžadovat dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech, důsledně trvat na dodržování dohodnutých pravidel

Kompetence digitální

- klademe důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, učíme žáky vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků k využívání digitální technologie pro usnadnění práce

Průřezová témata

Multikulturní výchova

Výukou německého jazyka jako druhého cizího jazyka bude během celého 8. a 9. ročníku prolínat multikulturní výchova – multikulturalita. Seznamovat se s kulturou, tradicemi a hodnotami německy mluvících zemí, porozumět jim, rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci.

2. stupeň
Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
NJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům učitele pronášeným s pečlivou výslovností a reaguje na ně	- Vstupní audioorální kurz, - Pokyny a instrukce	OSV – Sociální rozvoj – komunikace (řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání)	Zeměpis – reálie německy mluvících zemí
NJ-9-1-02	- rozumí slovům z probírané slovní zásoby - rozumí jednoduchým větám, které se týkají probíraných témat, zejména s vizuální podporou	- Pozdrav, poděkování, - Představování, - Základní fráze, jednoduché dialogy	MuV - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání - lidské vztahy	
NJ-9-1-03	porozumí základním informacím v poslechových textech, které se týkají probíraných témat	Porozumění a reprodukce přiměřeně obtížných textů		
MLUVENÍ				
NJ-9-2-01	- odpoví na jednoduchou otázku - zeptá se, jak se předmět jmenuje německy - přikáže někomu něco	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky pasivně, základní výslovnostní návyky	VMEGS - život dětí v jiných zemích - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	
NJ-9-2-02	- vypráví krátký příběh podle obrázků - jednoduše popíše věci, osoby, zvířata - hovoří o svých koníčcích	- Tematické okruhy: - Já a moje rodina, domov - Přátelé - Škola, školní potřeby - Volný čas – koníčky		

NJ-9-2-03	• odpoví na jednoduché otázky • získá základní informace o rodinných příslušnících • zeptá se na jméno, bydliště, telefonní číslo	• Jednoduché dialogy v probírané tematické oblasti	OSV - rozvoj schopností poznávání - komunikace - spolupráce a soutěživost	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
NJ-9-3-01	• rozumí informačním nápisům, složeným z probírané slovní zásoby • rozumí orientačním pokynům			
NJ-9-3-02	• rozumí slovům vztahujícím se k probíraným tématům • rozumí jednoduchým větám v krátkých textech k probíraným tématům	• Čtení a překlad jednoduchých textů		
NJ-9-3-03	• v krátkém jednoduchém textu vyhledá požadovanou informaci • rozumí jednoduchému textu	• Práce s textem – vyhledávání zadaných informací		
PSANÍ				
NJ-9-4-01	• vyplní jednoduchý formulář • sdělí informace o sobě	• Vyplnění jednoduchého formuláře		
NJ-9-4-02	• napíše několik informací o sobě • popíše své činnosti během týdne, koníčky kamarádů	• Krátká sdělení - písemná podoba různých forem sdělení (pozdrav, blahopřání, jednoduchý projekt)		Zavedení jazykového portfolia pro každého žáka

NJ-9-4-03	• napíše jednoduchý e-mail o sobě • zareaguje na krátký jednoduchý e-mail	• Odpověď na jednoduchý e-mail • Souhlas, nesouhlas, poděkování • Zvuková a grafická podoba • Abeceda		Český jazyk – odpovídající učivo gramatiky, srovnání a odlišnosti
Jazykové prostředky zahrnují gramatiku, fonetiku a pravopis a vyplývají z obsahu použité učebnice. Slovní zásoba je zahrnuta v tematických okruzích.				

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ŽÁK:				
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
NJ-9-1-01	reaguje na pokyny, které jsou pronášeny pomalu s pečlivou výslovností	Pokyny a instrukce, pozdrav, poděkování, představování, základní fráze	OSV - rozvoj schopností poznávání - komunikace - spolupráce a soutěživost OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (cvičení pozorování a empatické naslouchání)	
NJ-9-1-02	- rozumí slovům z probírané slovní zásoby - rozumí jednoduchým větám, které se týkají probírané slovní zásoby	Poslech krátkých textů k probíraným tématům		
NJ-9-1-03	- porozumí krátkým jednoduchým textům, především s vizuální podporou - rozumí základním informacím z probíraných témat	- Práce s poslechovým textem - vizuální podpora - Poslech nahrávek a videa		
MLUVENÍ				
NJ-9-2-01	- odpoví v telefonu na jednoduchou otázku - zapojí se do jednoduchého rozhovoru na dané probírané téma	Vedení telefonického rozhovoru, situační dialogy		

NJ-9-2-02	- řekne, že někdo něco má, kupuje apod. - umí určit roční období a měsíce - sdělí, kde se kdo nachází - umí koupit jízdenku, zajistit ubytování	- Tematické okruhy: - Volný čas, kamarádi - Rodina, u nás doma - Můj počítač - Zvířata - O prázdninách		Český jazyk – odpovídající učivo gramatiky, srovnání
NJ-9-2-03	- zeptá se na přesný čas a odpoví na takovou otázku - umí vyjádřit svá přání	Dialogy s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových projevů	VDO - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství	Projekty: Evropský den jazyků
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
NJ-9-3-01	- rozumí informačním nápisům složeným z probírané slovní zásoby - rozumí orientačním pokynům	Slovní zásoba	VMEGS - život dětí v jiných zemích - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	
NJ-9-3-02	rozumí jednoduchým větám v krátkých textech k probíraným tématům	- Tematické okruhy: - Kalendářní rok - dny v týdnu, měsíce, roční období, části dne, datum, popis dne, hodiny		
NJ-9-3-03	- porozumí krátkým textům - vyhledá požadovanou informaci v krátkém jednoduchém textu	Reálie: Salzburg – Mozart, Vídeň – zajímavosti, evropské země,		Mezipředmětové vztahy: Zeměpis – reálie německy mluvících zemí
PSANÍ				
NJ-9-4-01	- sdělí údaje o sobě - vyplní jednoduchý formulář			
NJ-9-4-02	- napíše dopis o sobě - napíše, co kdo dělá (na počítači)	- Sestavení textu jednoduchého - Dopisu a odpověď na něj		Projekty žáků k tematickým

	• napíše jednoduchý pozdrav z dovolené • sestavení textu jednoduchého dopisu a odpověď na něj			okruhům.
NJ-9-4-03	• zareaguje na jednoduchý e-mail • napíše jednoduchou pozvánku • odpověď na jednoduchý e-mail	• Odpověď na jednoduchý e-mail • Souhlas, nesouhlas, poděkování • Napsání pozvánky na oslavu narozenin		
Jazykové prostředky zahrnují gramatiku, fonetiku a pravopis a vyplývají z obsahu použité učebnice. Slovní zásoba je zahrnuta v tematických okruzích.				

2. stupeň
Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
NJ-9-1-01	• rozumí pokynům učitele v hodině • reaguje na pokyny pronášené s pečlivou výslovností	• Pokyny a instrukce, pozdrav, poděkování, představování, základní fráze	OSV- Sociální rozvoj a komunikace (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání)	Projekty: Evropský den jazyků
NJ-9-1-02	• rozumí jednoduchým větám, které se týkají probíraných témat	• Poslech krátkých textů k probíraným tématům • Témata: lidské tělo, oblékání, nákupy, jídlo, počasí		Český jazyk – odpovídající učivo gramatiky, srovnání a odlišnosti
NJ-9-1-03	• poslech s porozuměním – krátký text • rozumí informacím z textů týkajících se probíraných témat	• Poslech nahrávek a videa • Svátky, tradice a zvyky • Význačné osobnosti • Práce s poslechovým textem, vizuální podpora		
MLUVENÍ				
NJ-9-2-01	• požádá o informaci • tvoří otázky k danému text • interview	• Rozhovory s lékařem, telefonování, pokyny, rozkazy		

NJ-9-2-02	- přijme a odmítne pozvání - jednoduše popíše místo, kde bydlí, událost - používá číslovky větší než 1 000 - vypráví o průběhu svého dne	- Popis osoby, předmětu, - Místa, situace, děje, činnosti - Tematické okruhy: příroda, počasí, můj den, jídelníček	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)	Zeměpis – reálie německy mluvících zemí
NJ-9-2-03	- odpoví na jednoduché otázky, kde byl, co dělal - interview	- Otázky a odpovědi, - Rozhovory - Reálie Německa. Rakouska, Švýcarska	MuV - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. Lidské vztahy.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
NJ-9-3-01	rozumí orientačním pokynům		OSV	
NJ-9-3-02	rozumí jednoduchým větám v krátkých textech k tématům	Práce s textem	- rozvoj schopností poznávání - komunikace - spolupráce a soutěživost	
NJ-9-3-03	- přečte s porozuměním – krátký jednoduchý text - vyhledá požadovanou informaci v krátkém jednoduchém textu	- Práce s autentickými - Materiály ze zemí studovaného jazyka, časopisy, knížky, obrazové materiály, prospekty		
PSANÍ				
NJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- Tematické okruhy: - Oblečení, móda - Bydlení – můj pokoj - V obchodě - nakupování - Povolání		
NJ-9-4-02	- popíše jednoduše svůj týdenní program, svůj rozvrh hodin - domluví si schůzku - popřeje k svátkům			Projekty žáků k tematickým okruhům.
NJ-9-4-03	podá informaci o své škole, co se ve škole smí a co ne	Napíše e-mail, krátký osobní dopis		
Jazykové prostředky zahrnují gramatiku, fonetiku a pravopis a vyplývají z obsahu použité učebnice. Slovní zásoba je zahrnuta v tematických okruzích.				

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika pro 1. stupeň

Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena **čtyřmi tematickými okruhy**:

a) Číslo a proměnná

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení).

Přitom se dbá na tři složky

- dovednost (provádění početních operací)
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní)
- provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném)

- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací)

b) Závislosti a vztahy

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Geometrie v rovině a v prostoru

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

d) Slovní úlohy

Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Kompetence k učení postupně rozvíjí žákovy schopnosti řídit vlastní učení samostatně nebo ve skupině), aby byl schopen získávat, zpracovávat, hodnotit a integrovat nové znalosti.

- uplatňujeme individuální přístup při řešení problémových úloh
- zařazujeme metody, při kterých docházejí žáci k objevům, řeším a závěrům sami

Kompetence k řešení problémů

Vyučování v matematice by mělo vést k uplatňování tvořivého myšlení a logického uvažování.

- vedeme žáky ve výuce tak, aby hledali různá řešení problémů, svoje řešení si dokázali obhájit
- klademe otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost

Kompetence komunikativní

Komunikativní kompetence jsou důležitým předpokladem pro spolupráci s ostatními žáky, se členy pracovní skupiny při řešení úkolu i při prezentaci výsledků vlastní práce.

- vytváříme prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh, komunikace mezi žáky
- vedeme žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazujeme úkoly, při kterých žáci pracují ve skupinách, kombinují informace z různých zdrojů a docházejí k objevům, řešením a závěrům sami

Kompetence občanské

Občanské kompetence mají vést žáka k tomu, aby se cítil jako zodpovědná osobnost, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

- žák přejímá zodpovědnost za svou práci, za práci skupiny

Kompetence pracovní

Pracovní kompetence pomáhají poznávat a rozvíjet schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

- vyžadujeme od žáků dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech, důsledně trvá na dohodnutých pravidlech
- snažíme se, aby žáci plánovali a organizovali své pracovní činnosti

Kompetence sociální a personální

Sociální a personální kompetence zahrnují formy jednání, které si žák musí osvojit, aby byl schopen efektivně a konstruktivně se podílet na dění ve společnosti a dokázal řešit problémy v kontextu osobním, rodinném i veřejném.

- používáme skupinovou práci, vzájemnou pomoc při učení
- vnímáme a aktivně zjišťujeme vzdělávací potřeby jednotlivých žáků

Kompetence digitální

- učíme žáky rozlišovat obrazné symboly, porozumět jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky)
- vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na problém, který řešíme a případně k dohledání potřebných informací
- užíváme kalkulátory při provádění kontroly výpočtů
- učíme tabulkový procesor excel – tvorbu tabulek a jejich využití

Průřezová témata

Ve vzdělávací oblasti matematika a její aplikace jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- formování volných a charakterových rysů, důraz je kladen na rozvíjení důslednosti, vytrvalosti, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost, pracovitost
- vzájemné poznávání se ve skupině, třídě
- vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respekt

Multikulturní výchova

- jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

Environmentální výchova

- vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
- základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje)

Obsah učiva v jednotlivých ročnících – 1. období

V prvním období základního vzdělávání necháváme žáky pokud možno matematické poznatky za pomoci přímé účasti učitele při činnostním učení objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje. Na co je třeba upozornit, je časté zařazování počítání z paměti a to po celé první období základního vzdělávání.

Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání z paměti nahrazováno písemných počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou základy počítání z paměti. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100 i do 1000. Počítání slovních úloh z paměti je třeba vždy spojovat s vysvětlením žáka, jak k výsledku dospěl. V průběhu 1. – 3. ročníku je třeba, aby každý žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. To není možné realizovat tehdy, když bychom přitom měli vyžadovat klasické zápisy každé úlohy. Při řešení slovních úloh z paměti může žák používat konkrétní názor, nákres, náčrt a jiné svoje zobrazení a z něho formulovat výsledek a vysvětlit, jak k němu dospěl.

U celé řady slovních úloh řešených činnostně z paměti mohou žáci objevit několik způsobů řešení úlohy.

Zájem žáků o počítání z paměti se dobře probouzí vhodnou motivací a poznáním, že je v jeho schopnostech úlohy řešit.

1. stupeň

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-3-1-01	• spočítá prvky daného souboru; • vytvoří skupinu s daným počtem prvků; • podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory (i bez počítání); • využívá univerzální modely čísel;	• Přirozená čísla 1 – 20		ČJL: Psaní číslic a znaků. Orientace na stránce knihy, počet slabik. Čtení slovní úlohy s porozuměním. Rozšiřující učivo: - komutativnost sčítání - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku Další náměty do výuky: - praktické úkoly s využitím základních jednotek délky - propedeutika zlomku, vztah části a celku
M-3-1-02	• napíše a přečte číslice; • doplní chybějící čísla v řadě; • porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel;	• Číslice 0 – 9, čísla 0 – 20 • Znaky < , > , =		
M-3-1-03	• využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo; • správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi;	• Číselná osa		
M-3-1-04	• sčítá a odčítá z paměti bez přechodu a s přechodem desítky;	• Číselný obor 0 – 10, 10 – 20		
M-3-1-05	• řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku;	• Práce s textem slovní úlohy	EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba věcí v rodině, škole)	

	řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“;			
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-3-2-01	- čte a nastavuje celé hodiny; - orientuje se ve struktuře času;	Struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok		
M-3-2-02	zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat;	Tabulky a schémata		
M-3-2-03	- doplní zadanou tabulku; - orientuje se v jednoduchých schématech;			
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-3-3-01	- rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí; - orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy; - pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové útvary;	- Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole		ČJL: Vyjádření jednoduché prostorové orientace (např. procházkou po čtvercové síti). Rozšiřující učivo: - prostředí sirkových obrazců - plán krychlové stavby při sestavování prostorového útvaru složeného z jednotkových krychlí Další náměty do výuky: - skládání origami - parketování daných obdélníků
M-3-3-02	- porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti; - porovná tělesa stejného typu podle velikosti; - odhaduje a srovnává délky úseček s využitím pomůcek;	- Porovnávání: větší, menší, stejný, nižší, vyšší - Délka úsečky - Poměrování úseček		

1. stupeň

Ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-3-1-01	- používá přirozená čísla k modelování situací běžného života; - samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel;	- Přirozená čísla 1 – 100 - Počítání s penězi - Peníze: způsoby placení		ČJL: Orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku.
M-3-1-02	- zapisuje a čte čísla v daném oboru; - počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla; - porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze);	- Číselný obor 0 – 100 - Lichá a sudá čísla		Rozšiřující učivo: - komutativnost sčítání při pamětném i písemném počítání - grafické znázornění slovních úloh
M-3-1-03	- zobrazí číslo na číselné ose; - využívá číselnou osu k porovnání čísel;	Řád jednotek a desítek		Další náměty do výuky: - propedeutika zlomků, význam slov polovina, čtvrtina, třetina
M-3-1-04	- orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá z paměti dvojčíferné číslo s jednocíferným i dvojčíferným číslem s přechodem násobků deseti; - násobí z paměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky, dělí z paměti v oboru	- Násobilka 2, 3, 4, 5, 10 - Součet a rozdíl		- modelování násobení a dělení na různých souborech Poznámka: Učitel používá pojmy: sčítanec, menšenec, menšitel, činitel, součin, dělenec, dělitel,

	osvojených násobílek;			podíl, záměna činitelů.
M-3-1-05	- řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení; - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“;	Strategie řešení úloh z běžného života	EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba věcí, množství odpadu ve spojení s „o x více (méně)“)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-3-2-01	- čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři; - sleduje různé časové intervaly; - používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi;	Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – zkušenosti s časovými údaji při cestování); Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření)	Rozšiřující učivo: - časové tabulky Poznámka: Časové intervaly volí učitel z běžného života žáka, např. délka vyučovací hodiny, délka přestávky, délka spánku.
M-3-2-02	- zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat; - provádí odhady délky a množství;	- Měření délky, hmotnosti, objemu - Jednotky: centimetr, litr, kilogram		
M-3-2-03	- navrhne a použije tabulku k organizaci údajů; - třídí soubor objektů;	Tabulková evidence zadaných údajů		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-3-3-01	- rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí; - pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání;	- Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka - Tělesa: kužel, jehlan		Rozšiřující učivo: - kružnice, hranol - shodnost útvarů Další náměty do výuky: - využití čtverečkovaného papíru - využití počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ
M-3-3-02	změří délku úsečky, používá jednotky délky;	- Práce s pravítkem - Jednotky délky: milimetr,		

	• provádí odhad délky úsečky	centimetr, metr, kilometr		
--	--	---------------------------	--	--

1. stupeň
Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-3-1-02	• zapisuje a čte čísla v daném oboru; • počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla;	• Číselný obor 0 – 1 000 • Rozklad čísla v desítkové soustavě		ČJL: Orientace v textu, práce s knihou, křížovky (sloupec, řádek), stylizace a reprodukce odpovědí, významová stránka slov, čtení s porozuměním, druhy slov, dějová posloupnost. Rozšiřující učivo: - pohyb po číselné ose (propedeutika záporných čísel) - aritmetické operace i vztahy mezi čísly v různých jazycích, různých kontextech významových a strukturálních
M-3-1-03	• zobrazí číslo na číselné ose a jejích úsecích; • využívá číselnou osu k porovnání čísel;	• Číselná osa – nástroj modelování		
M-3-1-04	• rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce; • sčítá a odčítá z paměti čísla bez přechodu násobků sta; • násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobků; • násobí z paměti dvojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobilky; • násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel; • používá závorky při výpočtech;	• Zápis čísla v desítkové soustavě • Násobilka 6, 7, 8, 9 • Nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla		
M-3-1-05	• řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení; • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát“	• Řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování	EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba energie ve spojení s „o x více (méně)“	

	více (méně)“; • ovládá jednoduché řešitelské strategie;		a „krát více (méně)“)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-3-2-01	• využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života;	• Jízdní řády	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem)	Rozšiřující učivo: - čtení údajů z grafů, diagramů, tabulek - pozorování závislostí a jejich vlastností - využití specifických počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ - využití tabulkového procesoru (např. Excel) Poznámka: Učitel používá zjednod. model jízdního řádu.
M-3-2-02	• eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek;	• Teplota, teploměr, stupeň celsia • Evidence sportovních výkonů	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – tabulky cen produktů z reklamních letáků)	
M-3-2-03	• čte a sestavuje tabulky násobků; • doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání;	• Tabulka jako nástroj pro řešení úloh		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-3-3-01	• rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; • třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; • určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; • pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání;	• Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoramenný) • Rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník) • Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku		Rozšiřující učivo: - pravouhlý trojúhelník - osa souměrnosti útvarů v rovině - využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
M-3-3-03	• rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady	• Osově souměrné rovinné útvary		

1. stupeň
Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení;	Komutativnost a asociativnost		ČJL: Správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním, dějová posloupnost. Rozšiřující učivo: - znázornění celého záporného čísla na číselné ose - kmenové zlomky v kontextu části
M-5-1-02	- čte a zapisuje čísla v daném oboru; - počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích; - sčítá a odčítá čísla v daném oboru (z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly); - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem; - účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky); - používá římské číslice při zápisu čísel;	- Číselný obor 0 – 1 000 000 - Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení - Římské číslice - Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti		
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky;	- Zaokrouhlování čísel - Odhad a kontrola výsledku - Práce s kalkulačkou		

	• provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením); • provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulátoru;			
M-5-1-04	• řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi; • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“;	• Matematizace reálné situace	EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec – využití přírodních zdrojů nacházejících se v blízkosti bydliště ve spojení s „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“)	
M-5-1-05	• vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života • využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku • vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	• Celek, část, zlomek • Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina • Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem)	Další náměty do výuky: - skládání origami - mozaiky - krájení dortu, pizzy - zlomkovnice
M-5-1-06	• porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	• Číselník, jmenovatel, zlomková čára		Další náměty do výuky: - mozaiky - krájení dortu, pizzy - zlomkovnice
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-5-2-01	• provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty);	• Zásady sběru a třídění dat	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět –	AJ: Zápis hodin, dnů, měsíců a roků.
M-5-2-02	• používá tabulky k evidenci,	• Strukturovaná tabulka		

	- modelování a řešení různých situací; - doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce; - vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram;	Sloupkové diagramy	sběr údajů o teplotě a jejich porovnání v různých částech světa)	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-5-3-01	- dodržuje zásady rýsování; - narýsuje přímku, vyznačí polopřímku; - narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík; - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem; - narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti;	- Zásady rýsování - Rýsování jednoduchých rovinných útvarů - Čtvercová síť		Rozšiřující učivo: - další rovinné útvary, např. pravý úhel a pravidelné mnohoúhelníky - sítě těles, papírové modely těles, stavby těles podle půdorysu Další náměty do výuky: - využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
M-5-3-02	- měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi; - sčítá a odčítá graficky úsečky, porovná úsečky podle délky; - určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran;	- Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr - Grafické sčítání a odčítání úseček - Obvod mnohoúhelníku		
M-5-3-03	- sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou; - určí vzájemnou polohu přímek v rovině;	Vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice		
M-5-3-04	určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná;	Jednotky obsahu: mm², cm², m²		

	• používá základní jednotky obsahu;			
M-5-3-05	• rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary; • určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru; • rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích;	• Osová souměrnost rovinného útvaru		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
M-5-4-01	• využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů	• Řešení úloh úsudkem • Číselné a obrázkové řady	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – skupinová práce žáků)	Rozšiřující učivo: - algebrogramy, magické čtverce, pyramidy, zašifrované příklady, sudoku - součtové trojúhelníky, násobkové obdélníky Poznámka: Učitel v hodinách využívá uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokán.

1. stupeň
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-5-1-02	- čte a zapisuje čísla v daném oboru; - počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích; - pisemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla; - pisemně odčítá dvě přirozená čísla; - pisemně násobí až čtyřciferným činitelem; - pisemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem; - účelně propojuje pisemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru);	- Číselný obor 0 – miliarda - Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení		ČJL: Správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním. AJ: Aplikace jednoduchých početních operací v oboru přirozených čísel, porovnávání větší, menší. Rozšiřující učivo: - vyjadřování části celku zlomkem se jmenovatelem 10 nebo 100
M-5-1-03	- zaokrouhluje přirozená čísla na miliony; - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru; - provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru;	Zaokrouhlování		

M-5-1-04	řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace;	Fáze řešení problému: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi	EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec: přírodní zdroje, náš životní styl: energie a odpady – komplexní pojetí úloh včetně pochopení významu a nezbytnosti ekologického chování)	
M-5-1-05	vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	Řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny		Další náměty do výuky: - krájení dortu, pizzy - zlomkovnice Poznámka: Učitel v hodinách využívá uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokán.
M-5-1-06	sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)		
M-5-1-07	- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin	- Desetinné číslo - Porovnávání desetinných čísel - Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření)	Poznámka: Učitel v hodinách využívá uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokán.
M-5-1-08	- znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	- Číselná osa (kladná a záporná část) - Měření teploty, vyjádření dlužné částky	EV – Vztah člověka k prostředí: globální oteplování	Další náměty do výuky: - pozorování a měření

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-5-2-01	- vybírání z textu data podle zadaného kritéria; - ovládá základy práce s tabulkovým editorem Excel	- Statistické údaje a jejich reprezentace - Tabulkový editor – Excel (základy Excelu, práce se sešity, listy, buňkami)	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – využití jednoduchých diagramů); Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality (identifikace zjednodušení mediovaných sdělení)	AJ: Porovnání některých statistických údajů anglicky mluvících zemí.
M-5-2-02	zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta;	- Kruhový diagram - Finanční produkty: úspory		Rozšiřující učivo: - další typy diagramů Další náměty do výuky: - využití tabulkového kalkulátoru ke zpracování dat
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-5-3-01	při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů;	- Konstrukce čtverce a obdélníku - Konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku		Další náměty do výuky: - slovní úlohy na obsahy obdélníku, čtverce (práce s plánem bytu – velikost koberce, nákup tapet, obložení, podlahové plochy apod.) - geometrie a výtvarné umění - využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
M-5-3-03	sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou;	Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem		
M-5-3-04	určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná;	Složené obrazce ve čtvercové síti		Další náměty do výuky: - origami ve čtvercové síti

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-5-4-01	• ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je	• Magické čtverce, pyramidy, sudoku	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	Rozšiřující učivo: - zašifrované příklady, hlavolamy, rébusy
-----------------	---	---	--	---

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika – 2. stupeň

Vyučovací předmět matematika na 2. stupni navazuje na vyučovací předmět matematika na 1. stupni.

V 7. ročníku jsou vyučovány 4 hodiny týdně, v 6., 8. a 9. ročníku 5 hodin týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, některé hodiny probíhají v počítačové učebně, kde mají žáci možnost lépe si procvičit své znalosti a vědomosti pomocí počítačových programů. Žáci tak mají možnost pracovat vlastním tempem se zpětnou vazbou. Žáci se učí používat a vhodně využívat prostředky výpočetní techniky a jiné matematické pomůcky, což dovoluje přístup k matematice i žákům, kteří mají problémy s matematickým počítáním.

Výuka předmětu je zaměřena především na porozumění základním matematickým pojmům a postupům a na rozvoj logického myšlení. Při výuce se vychází z poznatků pro běžný život. Předmět matematika je velice úzce spjat s ostatními přírodovědnými předměty, např. fyzika (převody jednotek, rovnice), zeměpis (měřítko mapy, trojčlenka), chemie (řešení rovnic, převody jednotek).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Kompetence k učení postupně rozvíjí žákovy schopnosti řídit vlastní učení (samostatně nebo ve skupině), aby byl schopen získávat, zpracovávat, hodnotit a integrovat nové znalosti.

Ve vyučovacím předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující strategie a postupy:

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí žáci k objevům, řešením a závěrům sami
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolu spolupracují
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů

- učitel podporuje u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, především zadáváním vhodných problémových úkolů, matematických hádanek a rébusů
- učitel vytváří u žáka zásobu matematických postupů (početní operace, algoritmy, metody řešení úloh), které žák následně efektivně využívá při řešení úloh vycházejících z reálného života
- žáci se účastní soutěží a olympiád
- žáci řeší dlouhodobé domácí úkoly, jejichž součástí je samostatné hledání dat i metod řešení

Kompetence k řešení problémů

Vyučování v matematice by mělo vést k uplatňování tvořivého myšlení a logického uvažování. Ve vyučovacím předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující strategie a postupy:

- učitel nabízí žákům dostatek úloh a příkladů z reálného života
- učitel vede výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problémů, své řešení si dokázali obhájit
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, provádí s žáky rozbor úkolu, tvoří plán jeho řešení, odhaduje výsledky a vyhodnocuje správnost výsledku
- učitel s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- každoročně se účastníme soutěží Pythagoriáda, Klokán či matematické olympiády, dále pak probíhá testování SCIO on-line formou či jiné on-line testování
- žáci jsou úměrně věku vedeni k používání internetu

Kompetence komunikativní

Komunikativní kompetence jsou důležitým předpokladem pro spolupráci s ostatními žáky, se členy pracovní skupiny při řešení úkolu i při prezentaci výsledků vlastní práce. Ve vyučovacím předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující strategie a postupy:

- učitel učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zařazuje úkoly, při kterých žáci pracují ve skupinách, kombinují informace z různých zdrojů a docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- učitel vede žáky k užívání matematického jazyka včetně matematické symboliky
- učitel učí žáky pracovat s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence občanské

Občanské kompetence mají vést žáka k tomu, aby se cítil jako zodpovědná osobnost, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti. Ve vyučovacím předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující strategie a postupy:

- učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- učitel umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení
- učitel zařazuje úkoly s ekologickou problematikou
- žák přejímá zodpovědnost za svou práci, za práci skupiny
- žák respektuje práva a povinnosti (svá i ostatních)

Kompetence pracovní

Pracovní kompetence pomáhají poznávat a rozvíjet schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získaném vědomosti a dovednosti při profesní orientaci. Ve vyučovacím předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující strategie a postupy:

- učitel motivuje žáky k aktivnímu zapojení se do činností, pasivita žáků se netoleruje
- učitel vyžaduje od žáků dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech, důsledně trvá na dohodnutých pravidlech
- učitel vede žáky k tomu, aby si plánovali a organizovali své pracovní činnosti
- učitel vytváří pro žáky projekty modelování a výroba těles), ve kterých se mimo jiné učí zvládat základní pracovní činnosti (práce s různými materiály)

Kompetence sociální a personální

Sociální a personální kompetence zahrnují formy jednání, které si žák musí osvojit, aby byl schopen efektivně a konstruktivně se podílet na dění ve společnosti a dokázal řešit problémy v kontextu osobním, rodinném i veřejném. Ve vyučovacím předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující strategie a postupy:

- učitel vytváří příležitost pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel mimo jiné používá k výuce skupinovou práci, usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat sociální role ve skupině
- učitel vede žáky, aby oceňovali své spolužáky ve skupině za dobrou práci, podíleli se na výrobě pomůcek
- žák respektuje názory a myšlenky jiných

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- Vytváříme situace, které žáky vedou k využití digitálních technologií k efektivnímu řešení matematického problému
- Učíme žáky využívat matematické aplikace, které jim pomohou pochopit matematické postupy nebo geometrické pojmy

Průřezová témata

Ve vzdělávací oblasti matematika a její aplikace jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - formování volných a charakterových rysů, důraz je kladen na rozvíjení důslednosti, vytrvalosti, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost, pracovitost

Multikulturní výchova – zápis čísel a početní postupy v jiných kulturách, zpracování dat z různých oblastí života

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – srovnání států, práce s mapou, měřítkem, grafy

Výchova demokratického občana – kritické myšlení

Environmentální výchova – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí

Mediální výchova – čtení a vytváření grafů a tabulek (porozumění mediálním informacím)

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je rozdělena do čtyř tematických okruhů:

1. **Číslo a proměnná** – žáci si osvojují aritmetické operace ve všech třech složkách (dovednost operace provádět, algoritmické porozumění a významové porozumění). Číselné údaje se žáci učí získávat měřením, odhadem, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná.
2. **Závislosti, vztahy a práce s daty** – žáci se učí rozpoznávat určité typy změn a závislostí, které jsou projevem jevů reálného života. Tyto změny a závislosti analyzují z tabulek, diagramů a grafů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.
3. **Geometrie v rovině a prostoru** – žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti tvarů, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině i prostoru, učí se poznávat, odhadovat i měřit délku, velikost úhlu, obvod, obsah, povrch a objem těles.
4. **Řešení nestandardních aplikačních úloh a problémů** – tento okruh prolíná všemi předchozími tematickými okruhy, žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, učí se pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky. Řešení těchto nestandardních úloh, jejich obtížnost je přizpůsobena míře rozumové vyspělosti žáků, může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

2. stupeň
Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
M-9-1-01	- čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose; - z paměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; - převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel; - provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA; - čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose; - vyjádří část celku graficky i zlomkem; - sečte zlomky se stejným jmenovatelem; - vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru;	- Desetinná čísla - Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulátorů - Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) - Převody jednotek - Číselný výraz		Rozšiřující učivo: - záporná čísla - zlomky bez omezení - základní množinová symbolika, intervaly Další náměty do výuky: - starověké kultury a zápis čísel - zajímavé vlastnosti přirozených čísel a prvočísel - propedeutika používání proměnné v matematice Poznámka: Učitel vede žáky k přehlednému zápisu.

M-9-1-02	• ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel; • provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností; • účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru;	• Zaokrouhlování desetinných čísel • Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru		
M-9-1-03	• vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel; • určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné; • určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel; • modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel;	• Dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (D), nejmenší společný násobek (n), soudělná a nesoudělná čísla • Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)		
M-9-1-04	• převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak;	• Převod desetinných zlomků a desetinných čísel		
M-9-1-09	• vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky; • posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;	• Slovní úlohy	EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – využití statistických údajů při tvorbě úloh); Vztah člověka k prostředí (náš životní styl:	

			energie, odpady – komplexní úlohy k formování ekologického myšlení žáků)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-9-2-01	• vyznačí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu; • spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe; • vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria; • ovládá základy práce s tabulkovým editorem Excel • pomocí průvodce grafem vytváří různé typy grafů	• Pravoúhlá soustava souřadnic • Aritmetický průměr • Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty • Tabulkový editor – Excel (základy Excelu, práce se sešity, listy, buňkami, vkládání dat a práce s nimi)	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů)	Další náměty do výuky: - zpracování jednoduchého statistického šetření
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				

M-9-3-01	• využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky; • při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem; • při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost; • rozpozná shodné geometrické útvary; • používá příslušnou matematickou symboliku;	• Vzájemná poloha dvou přímek v rovině • Trojúhelníková nerovnost • Shodnost geometrických útvarů		ČJL: Souměrnost písmen, písma, souměrnost v českém jazyce. Rozšiřující učivo: - střední příčka trojúhelníku - shodné geometrické útvary v přírodě - význam těžiště ve fyzice Další náměty do výuky: - symetrie a asymetrie - fraktály
M-9-3-02	• rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu; • rozlišuje a používá různé druhy čar; • modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost; • charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné); • používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy; • třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů); • charakterizuje a používá vlastnosti	• Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina • Druhy čar • Úhel a jeho velikost • Druhy trojúhelníků • Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku • Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku • Pravidelný mnohoúhelník		Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.

	úhlu v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku; vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník;			
M-9-3-03	- určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů; - používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi; - sčítá a odčítá úhly graficky i početně; - graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma;	- Jednotky velikosti úhlu - Operace s úhly		
M-9-3-04	- používá a převádí jednotky délky a obsahu; - využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníků; - odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku;	Obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku		
M-9-3-06	- sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhloměru), přenesení úhel, porovná dva úhly; - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku; - sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník; - sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce);	- Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku - Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku - Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník		

	• sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímek (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce);			
M-9-3-07	• vysvětlí pojem shodnost trojúhelníků, matematicky jej vyjádří; • používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh;	• Věty o shodnosti trojúhelníků		
M-9-3-08	• přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary; • sestrojí osu úhlu a úsečky; • rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti;	• Osová souměrnost	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – osová souměrnost v architektuře a přírodě)	
M-9-3-09	• charakterizuje krychli a kvádr, • využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádrů;	• Krychle a kvádr	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	
M-9-3-10	• používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu; • odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů;	• Objem a povrch krychle a kvádrů		
M-9-3-11	• načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů, tělesa vymodeluje;	• Síť krychle a kvádrů		
M-9-3-12	• načrtne a sestrojí krychli a kvádr	• Volné rovnoběžné promítání		

	ve volném rovnoběžném promítání;			
M-9-3-13	- řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá při výpočtech kalkulátor;	Postup při řešení slovní úlohy		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
M-9-4-01	- doplňuje číselnou a obrázkovou řadu; - doplňuje početní tabulky, čtverce a jiné obrazce; - vysvětlí způsob řešení úlohy;	- Číselné a obrázkové řady - Početní obrazce - Úlohy o šachovnicích a tabulkách		Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.
M-9-4-02	rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů	Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	

2. stupeň**Ročník: sedmý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
M-9-1-01	- čte a запиše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné; - znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je; - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel; - určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam; - zapiše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapiše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek; - provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení); - vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla); - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel;	- Celá čísla - Absolutní hodnota čísla - Zlomky - Racionální čísla		Rozšiřující učivo: - dvojková soustava a další soustavy Další náměty do výuky: - historický vývoj záporného čísla

	• zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly; • určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru; • účelně využívá kalkulátor a tabulkový kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel;			
M-9-1-02	• používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel; • provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností;	• Zaokrouhlování racionálních čísel		
M-9-1-03	• využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků;	• Společný jmenovatel zlomků		
M-9-1-04	• rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile; • vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem; • užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část; • navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část;	• Procenta • Poměr		
M-9-1-05	• dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru; • upravuje poměr rozšiřováním a krácením; • vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej	• Poměr, zvětšení, zmenšení • Měřítko plánu a mapy • Trojčlenka	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – použití map, navigace, GPS)	

	- a upraví; - používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry; - řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky; - využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů;			
M-9-1-06	- určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet; - rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení; - řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok);	Finanční matematika		
M-9-1-09	- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly; - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;	Slovní úlohy	EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – s využitím procentového počtu)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-9-2-01	- doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich; - orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze	- Tabulky, grafy, diagramy - Přímá a nepřímá úměrnost - Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – práce se statistickými údaji	Rozšiřující učivo: - základy statistiky Další náměty do výuky:

	vstupních dat vytvoří vhodný diagram; • využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat; • účelně využívá tabulkový kalkulátor;		při porovnávání životní úrovně v různých částech světa) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení)	- seznámení s grafickými kalkulátory
M-9-2-02	• porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech; • vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce podle více kritérií;	• Tabulky, grafy, diagramy • Třídění dat		
M-9-2-03	• rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života; • určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu; • sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti; • využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů;	• Přímá a nepřímá úměrnost • Pravoúhlá soustava souřadnic		

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-9-3-02	- třídí a popisuje čtyřúhelníky; - rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků; - využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh;	Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky)		Rozšiřující učivo: - kružnice ve spojení s rovinnými útvary Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
M-9-3-04	- odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku; - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku;	Obvod a obsah čtyřúhelníků		
M-9-3-06	sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu konstrukce);	Konstrukce čtyřúhelníku		
M-9-3-08	- přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar; - rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti;	Středová souměrnost	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – středová souměrnost v architektuře a přírodě)	
M-9-3-09	- rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka; - charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol; - pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu;	Hranoly		
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu;	Objem a povrch hranolu		

M-9-3-11	• načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů a tělesa vymodeluje;	• Síť kolmého hranolu		
M-9-3-12	• načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání;	• Volné rovnoběžné promítání		
M-9-3-13	• řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá kalkulačtor;	• Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
M-9-4-01	• doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu; • doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce; • prezentuje způsob řešení úlohy;	• Číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, obrázkové řady • Početní obrazce • Prezentace řešení úlohy	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – práce ve skupině)	Rozšiřující učivo: - posloupnosti a řady Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
M-9-4-02	• rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů	• Postupy při řešení netradičních geometrických úloh		

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
M-9-1-01	- rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování; - určuje z paměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru; - ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel; - určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou; - využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi;	Druhá mocnina a odmocnina		Rozšiřující učivo: - mocniny s přirozeným mocnitelem - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti, ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $a < 10$ Další náměty do výuky: - propedeutika využití parametru v matematice
M-9-1-07	- vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů; - zapiše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných;	- Výrazy s proměnnou - Mnohočleny maximálně druhého stupně - Vzorce v tabulkovém kalkulátoru		

	• provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně; • provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání; • umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$; • využívá tabulkový kalkulátor;			
M-9-1-08	• řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice; • rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení; • sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy; • vyjádří neznámou ze vzorce;	• Lineární rovnice • Výpočet neznámé ze vzorce		
M-9-1-09	• matematizuje reálné situace využitím • vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici; • posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	• Matematizace reálné situace s použitím proměnné	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost);	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-9-2-01	- vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je; - určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián; - provede jednoduché statistické šetření, запиše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění; - účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor - v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu;	- Základy statistiky - Typy diagramů	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – porovnávání statistických údajů) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě) VDO – Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika)	ČJL: Rozpoznání manipulativní komunikace v masmédiích. AJ: Vyhodnocení výsledků portfolia grafem.
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-9-3-01	- vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku; - používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku; - vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádra; - řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou	- Pravoúhlý trojúhelník - Pythagorova věta		Rozšiřující učivo: - vzorce a jejich geometrické zobrazení - elipsa - goniometrické funkce pro pravoúhlý trojúhelník Další náměty do výuky: - propedeutika důkazů matematických vět Poznámka:

	matematickou symboliku;			Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
M-9-3-02	- definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem; - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je;	Kruh, kružnice		
M-9-3-04	- účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek); - vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců;	- Obvod a obsah kruhu - Délka kružnice		
M-9-3-05	- pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je; - využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice;	- Množiny bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice a věta		
M-9-3-06	- sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků; - při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením); - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku;	Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice		
M-9-3-09	charakterizuje válec a kouli;	Válec	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky	

	• pracuje s půdorysem a nárysem • • válce;		a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	
M-9-3-10	• odhaduje a vypočítá objem a povrch válce;	• Objem a povrch válce		
M-9-3-11	• načrtne a sestojí síť válce, válec vymodeluje;	• Síť válce		
M-9-3-12	• načrtne obraz rotačního válce v rovině;	• Volné rovnoběžné promítání		
M-9-3-13	• řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá kalkulátor;	• Postup při řešení aplikační slovní úlohy		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
M-9-4-01	• řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení;	• Kombinační úsudek v úlohách	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	Rozšiřující učivo: - kombinatorika (permutace, variace, kombinace) Další náměty do výuky: - algoritmy (Hanojská věž) Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.
M-9-4-02	• využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost.	• Prostorová představivost		

2. stupeň
Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
M-9-1-06	- objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace); - vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku; - získá základní informace o půjčkách a úvěrech; - řeší aplikační úlohy na procenta;	- Základy finanční matematiky - Peníze: inflace - Finanční produkty: úročení	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů); Hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování)	Rozšiřující učivo: - lomený výraz - složené úrokování - produkty bank a peněžních ústavů (bankovní karty, mince, bankovky, měna) - grafické řešení soustavy dvou rovnic
M-9-1-07	určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru	Tabulkový kalkulátor		
M-9-1-08	- řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací; - řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení;	Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-9-2-04	- rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uveďte příklady z běžného života; - určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu; - vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem; - účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce;	- Funkce - Grafy funkcí	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – porovnávání statistických údajů) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě) VDO – Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika)	Rozšiřující učivo: kvadratická funkce
M-9-2-05	- odhalí funkční vztah v textu úlohy; - využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh;	Funkční vztah		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-9-3-07	- rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary; - určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů); - využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus);	- Podobnost - Věty o podobnosti trojúhelníků - Užití podobnosti při sestavování plánů, výpočet délky cest podle map		Rozšiřující učivo: - orientovaný úhel, jednotková kružnice - goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens a kotangens), včetně jejich vztahů - trigonometrie

M-9-3-09	• charakterizuje jehlan, kužel a koule; • pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele; • využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu, kuželu a koule	• Jehlan, rotační kužel a koule	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	pravouhlého trojúhelníku - využití trigonometrie a goniometrie k řešení rovinných úloh a úloh z praxe
M-9-3-10	• odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule; • využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru;	• Objem a povrch jehlanu, kužele a koule		
M-9-3-11	• narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa;	• Sítě jehlanu a kužele		
M-9-3-12	• načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání; • načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání;	• Volné rovnoběžné promítání		
M-9-3-13	• využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak; • řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a načrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá kalkulátor;	• Podobnost v úlohách z praxe		

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-9-4-01	řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení;	Optimalizace řešení úloh	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – rozdíl mezi skupinovou prací a prací jednotlivce)	Další náměty do výuky: rozvoj podnikatelských kompetencí a strategického myšlení Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu PISA.
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí	Aplikovaná matematika		

5.3 Informarmatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Hlavním cílem předmětu informatika je rozvoj informatického myšlení všech žáků, porozumění fungování různých typů digitálních technologií, seznámení se se základy informačních systémů a také dát dovednosti pro práci s daty a informacemi. Žák získá znalosti a dovednosti v oblasti řešitelnosti problémů, nalezení a ověření jejich optimálního řešení. Seznámí se také s oblastí zpracování dat a jejich interpretaci a získá základní dovednosti k automatizaci tomu odpovídajících činností. V oblasti digitálních technologií se žák naučí bezpečně a efektivně pracovat s aktuálně využívanými technologickými prostředky. V návaznosti na oblast digitální gramotnosti se žáci seznámí zejména s pravidly bezpečného chování v digitálním světě, s tvorbou digitálních výstupů a s pravidly jejich správného sdílení v online prostoru.

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika pro 1. stupeň a 2. stupeň

Informatika je vyučována na 1. stupni v 4. a 5. ročníku a na 2. stupni v 6., 7., 8. a 9. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Ve výuce předmětu Informatika jsou využívány různé technologie, zejména pak počítače či notebooky, mobilní zařízení a různé robotické pomůcky. V oblasti digitálních technologií se pak žáci naučí pracovat s aktuálně dostupnými technologiemi z oblasti multimédií či produkčních nástrojů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání úlohy informací, informačních činností a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využít při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti jeho učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či na jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání, vést žáky k logickému uvažování
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky, seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i práci druhých

Kompetence pracovní

- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Kompetence občanské

- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné bytosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

1. stupeň

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ				
I-5-4-01	- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky	- Digitální zařízení - Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - Ovládání myši - Kreslení čas, vybarvování - Používání ovladačů - Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - Kreslení bitmapových obrázků - Psaní slov na klávesnici - Editace textu - Ukládání práce do souboru - Otevírání souboru - Přehrávání zvuků		
I-5-4-03	dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením			
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ				
I-5-4-01	- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	- Využití digitálních technologií v různých oborech - Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - Práce se soubory - Propojení technologií, internet - Sdílení dat, cloud		
I-5-4-02	pamatuje si a chrání své heslo,			

	přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	• Technické problémy a přístupy k jejich řešení		
I-5-4-03	• rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého			
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ				
I-5-1-02	• sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text	• Piktogramy, emodži • Kód • Přenos na dálku, šifra • Pixel, rastr, rozlišení • Tvary, skládání obrazce		
I-5-1-03	• zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček			

1. stupeň
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
INFORMAČNÍ SYSTÉMY – ÚVOD DO PRÁCE S DATY				
I-5-1-01	- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	- Data, druhy dat - Doplňování tabulky a datových řad - Kritéria kontroly dat - Řazení dat v tabulce - Vizualizace dat v grafu		
I-5-1-02				
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ 1				
I-5-2-01 I-5-2-02 I-5-2-03 I-5-2-04	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný program	- Příkazy a jejich spojování - Opakování příkazů - Pohyb a razítkování - Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - Vlastní bloky a jejich vytváření - Kombinace procedur		
INFORMAČNÍ SYSTÉMY – ÚVOD				
I-5-3-01	- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy		

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ 2				
I-5-4-01 I-5-4-02 I-5-4-03 I-5-4-04	• v blokově orientovaném programovém jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	• Kreslení čar, pevný počet opakování • Ladění, hledání chyb • Vlastní bloky a jejich vytváření • Změna vlastností postavy pomocí příkazu • Náhodné hodnoty • Čtení programů • Programovací projekt		
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ				
I-5-5-01 I-5-5-02	• pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	• Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model		
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ 3				
I-5-6-01 I-5-6-02 I-5-6-03 I-5-6-04	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění	• Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace problému • Animace střídáním obrázků • Spouštění pomocí událostí		

	činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv	• Vysílání zpráv mezi postavami • Čtení programů • Programovací projekt		
--	--	---	--	--

2. stupeň
Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ				
I-9-1-02	- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu, ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	- Přenos informací, standardizované kódy - Znakové sady - Přenos dat, symetrická šifra - Identifikace barev, barevný model - Vektorová grafika - Zjednodušení zápisu, kontrolní součet - Binární kód, logické A a NEBO		
INFORMAČNÍ SYSTÉMY – PRÁCE S DATY				
I-9-1-01 I-9-3-04	- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky	- Data v grafu a tabulce - Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - Kontrola hodnot v tabulce - Filtrování, řazení a třídění dat - Porovnání dat v tabulce a grafu - Řešení problémů s daty		

	prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů			
INFORMAČNÍ SYSTÉMY				
I-9-3-01	• popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	• Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace		
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – POČÍTAČE				
I-9-4-02 I-9-4-03 I-9-4-04 I-9-4-05	• nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	• Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip mailu • Přístup k datům; metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení/dialogová okna)		

Ročník: sedmý

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

	• pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	grafu, kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost		
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ				
I-9-2-02 I-9-2-03	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	• Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi		
I-9-2-03				

Ročník: osmý

Ročník: osmý

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ				
I-9-1-03 I-9-2-06	• řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	• Programovací projekt a plán jeho realizace • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění chyb • Pohyb v souřadnicích • Ovládání myši, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu • Nástroje zvuku, úpravy seznamu • Import a editace kostýmů, podmínky • Návrh postupu, klonování. • Animace kostýmů postav, události • Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné • Výrazy s proměnnou • Tvorba hry s ovládáním, více seznamů • Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy		

I-9-4-03		zálohování a archivace dat Digitální technologie • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
----------	--	---	--	--

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Základním principem členění učiva prvouky je roční cyklus, který v každoročním opakování přináší žákům nové náměty, a žák - člověk, který přírodou v jejích proměnách "prochází", učí se jí rozumět, chránit ji, žít v ní. Vytváří předpoklady pro formování základních pracovních i režimových návyků a dává podněty k rozvoji schopností účelně organizovat čas práce, zábavy a odpočinku podle vlastních potřeb i oprávněných nároků jiných.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činností vyučování podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty jsou žáci vedeni k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, to je výtvarně i písemně. Je rovněž využíváno co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují

obrazy, vlastní doplněné učivo na internetových stránkách s příslušnou tematikou, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky i exkurse. Prvouka se vyučuje na 1. stupni v 1., 2. a 3. ročníku.

V prvouce se věnujeme

- poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění
- výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů
- základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka (výslovnost, vyprávění, říkadla, básně, písně, pohádky ...)
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti ...
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi)
- pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou)
- zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režim dne
- mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem)

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky, seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci.

Kompetence digitální

- klást důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vést žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil
- vést žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč

Průřezová témata

Environmentální výchova

Výuka prvouky v 1. období ve spojení s ostatními předměty uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání žáků tohoto věku prvky environmentální výchovy. Žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti.

Žákům dáváme příležitost k tomu, aby si uvědomili propojenost vztahů mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu ovlivňovat. Učíme je rozlišovat pozitivní způsoby ovlivňování přírody člověkem od způsobů negativních. Poznávají také význam a úkol jednotlivých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Necháme je objevovat možnosti ke zlepšování okolního prostředí a péči o něj. Dáváme jim prostor pro nápady co dělat teď, aby i v budoucnosti bylo na Zemi zdravé životní prostředí. Vytváříme první předpoklady k tomu, aby žáci získávali dobrou hodnotovou orientaci v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace.

Osobnostní a sociální výchova

V učivu lze tuto oblast naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, sebepojetí, seberegulaci, k udržení psychického zdraví.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V učivu lze využívat zkušeností a poznatků žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, obci a okolí a porovnávat je s pravidly chování v takových situacích, srovnávat s jinými evropskými souvislostmi.

Mediální výchova

Ve všech oblastech učiva využívat potenciál médií jako zdroje informací, ale také vytvářet kritický postoj k některým zdrojům na základě vlastních zkušeností a rozvíjet komunikační schopnosti při veřejném vystupování a při týmové spolupráci.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Ve vyučování prvouce ve 3. ročníku navazujeme na poznatky o přírodě a životě lidí, které žáci získali v 1. a 2. r. a prohlubujeme je. Zaměřujeme se především na poznávání místní krajiny, života lidí v obci, povolání lidí, zajímáme se o vyráběné věci, kulturu v obci, pověsti, které se váží ke kraji, upozorňujeme na významné stavby, události a osobnosti. Charakter učiva 3. ročníku umožňuje snadné využívání mezipředmětových vztahů. Propojováním učiva jednotlivých předmětů vznikají tematické krátkodobé projekty. Žáci si své přírodovědné záznamy zakládají a vytváří si tak svá první portfolia. Tím se při výuce učí žáci spolupracovat, vzájemně si pomáhat a obvykle vznikne přirozená potřeba skupinové práce.

1. stupeň

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- Domov – prostředí domova - Orientace v místě bydliště		
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy		
LIDÉ A ČAS				
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a časový řád – určování času		
ROZMANITOST PŘÍRODY				
ČJS-3-4-01	pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Den a noc, charakteristika ročních období		

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
ČJS-3-5-01	• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• Stavba lidského těla • Péče o zdraví – zdravý životní styl • Bezpečné chování v silničním provozu • Vhodná a nevhodná místa pro hru		
ČJS-3-5-02	• rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných			

1. stupeň

Ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy - Bezpečná cesta do školy - Riziková místa a situace		
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- Rodina - Život a funkce rodiny - Chování lidí – vlastnosti lidí - Pravidla slušného chování		
LIDÉ A ČAS				
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- Orientace v čase a časový řád – určování času - Denní režim - Roční období		

ROZMANITOST PŘÍRODY				
ČJS-3-4-02	roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
ČJS-3-5-01	- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim - Správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin - Vhodná skladba stravy, pitný režim - Čísla tísňového volání - Správný způsob volání na tísňovou linku		
ČJS-3-5-03				

1. stupeň
Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- Obec (město) - Místní krajina- její části, poloha v krajině - Minulost a současnost obce (města) - Význačné budovy, dopravní síť		
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- Fyzická a duševní práce - Zaměstnání		
ROZMANITOST PŘÍRODY				
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek		
LIDÉ A ČAS				
ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	- Regionální památky - Minulost kraje a předků - Současnost a minulost v našem životě		
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o			

	sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost			
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
ČJS-3-5-03	• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• Osobní bezpečí, krizové situace • Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená		
ČJS-3-5-04	• reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech			

Seznam použitých zkratk:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast je ve 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího předmětu přírodověda. Přírodověda jako syntetický předmět opírající se o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů je svým pojetím zaměřena na to, aby v procesu výuky žáci získávali takové vědomosti a dovednosti a rozvíjeli se ty jejich schopnosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí, ve kterém člověk pracuje a žije.

Charakteristika výuky

Výuka vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve 2. období se realizuje v předmětu Přírodověda s dotací 2 hodiny týdně ve 4. i v 5. ročníku a navazuje na výchovné a vzdělávací cíle předmětu Prvouka. Tyto cíle jsou rozšiřovány v pěti tematických okruzích *Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví*. Žáci se učí pozorovat, objevovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sami sebe, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů.

Informace získávají žáci z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a nejrůznější projekty. Osvojování učiva je založeno převážně na pozorování, srovnávání a dalších aktivních činnostech. Uplatňují se též ekologické hry, modelové situace (scénky) i vlastní zkušenosti žáků (např. z domova, chaty, poslechem rozhlasu, televize). Důsledně se využívá regionálního principu, což umožňuje i co nejvíce činností s přírodninami i práci přímo v terénu (školní zahrada, blízké okolí školy).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky, seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci,
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Kompetence digitální

- motivovat žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dávat žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií
- vést žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- v učivu člověk a zdraví a člověk a společnost lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, sebepojetí, seberegulaci, k udržení psychického zdraví

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- v učivu člověk a příroda (problémy lidstva, ochrana přírody) a člověk a zdraví (ochrana člověka za mimořádných událostí) využívat zkušeností a poznatků žáků z běžného života
- i mimořádných událostí v rodině, obci a okolí a porovnávat je s pravidly chování v takových situacích

Multikulturní výchova

- v učivu člověk a zdraví, rozmanitosti životních podmínek na Zemi, životní projevy a potřeby člověka, člověk ve společnosti vést žáky k respektování zvláštností různých etnik i sociokulturních rozdílů ve společnosti, vnímat právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci v rámci přírody jako celku

Environmentální výchova

- v učivu životní podmínky organismů a vzájemné vazby vysvětlit požadavky každého organismu a narušení podmínek lidmi
- v učivu člověk a příroda (ochrana přírody) vést k vytvoření uceleného elementárního pohledu na okolní přírodu jako celku a k odpovědnému jednání ve vztahu k ostatním organismům

Mediální výchova

- ve všech oblastech učiva využívat potenciál médií jako zdroje informací, ale také vytvářet kritický postoj k některým zdrojům na základě vlastních zkušeností a rozvíjet komunikační schopnosti při veřejném vystupování a při týmové spolupráci

1. stupeň

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
Místo, kde žijeme				
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů		
ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- Orientační body a linie - Světové strany		
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.	
Lidé kolem nás				
ČJS- 5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- Pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	Osobnostní a sociální výchova	

ČJS- 5-2-02	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat			
Lidé a čas				
ČJS- 5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	Environmentální výchova Osobnostní a sociální výchova	
ČJS-5-3-02	využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti			
Rozmanitost přírody				
ČJS- 5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislost mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- Nerosty, horniny a půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty - Zvětrávání, vznik půdy a její význam - Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody - Oběh vody v přírodě - Vlastnosti, složení, proudění vzduchu - Význam pro život - Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	Environmentální výchova	
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat			
ČJS-5-4-06	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu			

ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součást vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- Vesmír a Země – sluneční soustava - Den a noc - Roční období		
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	Environmentální výchova Pracovní výchova	
Člověk a jeho zdraví				
ČJS-5-5-01 ČJS-5-5-06	- využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- Stavba těla, základní funkce a projevy - Životní potřeby člověka - Vhodná skladba stravy, pitný režim		
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - Biologické a psychické změny v dospívání - Základy lidské reprodukce - Vývoj jedince		
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- Intimní a duševní hygiena - Požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru		

1. stupeň
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
Místo, kde žijeme				
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- Vliv krajiny na život lidí - Působení lidí na krajinu a životní prostředí	Environmentální výchova Multikulturní výchova	
Lidé kolem nás				
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	Environmentální výchova Osobnostní a sociální výchova	
Lidé a čas				
ČJS-5-3-03	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj,	Environmentální výchova Osobnostní a sociální výchova	
Rozmanitost přírody				
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam	Environmentální výchova	

ČJS-5-4-03	- a atlasy - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- v přírodě a pro člověka - Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva		
Člověk a jeho zdraví				
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty	- Zdravý životní styl - Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		
		- Správná výbava jízdního kola a cyklisty - Chodec a cyklista na silnici - Bezpečné chování v silničním provozu - Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích		
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- Návykové látky - Hrací automaty a počítače - Závislost, odmítání návykových látek - Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	Osobnostní a sociální výchova	

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast je ve 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího předmětu vlastivědy. Časová dotace vlastivědy je 2 hodiny týdně.

Charakteristika výuky

Vlastivěda v návaznosti na prvouku přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti, s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu a televize a ze zájmových oblastí, tyto podněty přístupně vysvětluje, uvádí do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, pěstuje žádoucí hodnotové orientace, rozvíjí zájem žáků o poznávání života, tradic, zvyklostí a zvláštností společenství v různých historických obdobích a v různých kulturních oblastech světa. Na příkladech ze života lidí, na základě zkušeností žáků a prostřednictvím rozmanitých činností získávají pojmy domov a vlast konkrétní věcný, ale i mravně a citově zabarvený obsah.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují obrazy, mapy a plány, vědomostní soutěže, práce ve skupinách, filmy, besedy, výstavy, exkurze, školní výlety. Předmět vlastivěda je koncipován jako upevnění a rozšíření elementárních vědomostí a dovedností ze společenskovední oblasti, které žáci získali v prvouce a nabyli osobní zkušeností. Obsah předmětu je členěn do koncentrovaných tematických celků, v jejichž rámci není učivo dále děleno do ročníků, ale pouze do orientačních bloků základního učiva. Učivo tematického celku Obrazy z českých dějin nelze chápat jako systematickou výuku historie, ale jedná se o přiblížení některých významných událostí českých dějin a hlavních etap vývoje české společnosti. Učivo ve vlastivědě tak vytváří přirozené základy pro výuku dějepisu, zeměpisu a občanské výchovy ve vyšších ročnících základní školy. Vyučující využívá názorného materiálu, vhodně vybraných úryvků z literatury, praktických činností s rozličnými mapami, mapkami a plánky, v terénu apod.

Charakteristické pro výuku tohoto období je samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, internet, návštěva veřejné knihovny, muzea), od členů své rodiny a lidí v nejbližším okolí (společné návštěvy památek, výstav, atd.). Výuka dějinné i zeměpisné části dává možnost vytvářet projekty, které doplní a obohatí výuku (propojení českého jazyka, výtvarné a hudební výchovy, pracovních činností).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci,
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Kompetence digitální

- vést žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- dávat žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií
- vést žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjení dovedností týmové spolupráce
- vést žáky k uvědomování si hodnoty spolupráce a vzájemné pomoci

Výchova demokratického občana

- výchova k respektování zákonů, norem, dohodnutých pravidel
- pochopení hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- chápat události a problémy s různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská dimenze)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- utvářet pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- učit se vnímat Evropu jako širší vlast

Multikulturní výchova

- učit se komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin

- uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- uvědomovat si, že etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné

Environmentální výchova

- vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- učit se odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů

1. stupeň

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- Orientace v místě bydliště - Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování		
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky		
ČJS-5-1-06	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR - Naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR - Státní správa a samospráva - Státní symboly		
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace - Principy demokracie		

		• Základní lidská práva a práva dítěte • Práva a povinnosti žáků školy		
ČJS-5-2-03	• orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné • Hmotný a nehmotný majetek • Rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti		
LIDÉ A ČAS				
ČJS-5-3-01	• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• Orientace v čase a časový řád – čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace		
ČJS-5-3-02	• využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti			

1. stupeň
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
ČJS-5-1-01	- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- Okolní krajina (místní oblast, region) – rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí - Naše vlast – domov, krajina, národ		
ČJS-5-1-04				
ČJS-5-1-05				
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS-5-2-03	orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Banka jako správce peněz, úspory, půjčky		
LIDÉ A ČAS				
ČJS-5-3-01	- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá knihovny, sbírky muzeí a	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby,		
ČJS-5-3-02				

	galerií jako informační zdroj pro pochopení minulosti	průběh lidského života • Státní svátky a významné dny		
--	--	--	--	--

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka českých dějin navazuje na znalosti osvojené v předmětu vlastivěda na 1. stupni ZŠ. Předmět dějepis je vyučován ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v dotaci 2 hodiny týdně. S výjimkou 6. ročníku preferujeme tematické celky týkající se učiva českých a evropských dějin. Sledovaným cílem je zasadit funkčním způsobem národní dějiny do celku dějin nejen evropských, ale i světových a jasně nastínit obecné vývojové tendence. Důraz je kladen na schopnost žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých dějinných událostí či historických jevů a pochopit dějinnou podmíněnost moderní společnosti.

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,...

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky, ...

estetická výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...

cizí jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba,...

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva,...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí**Kompetence k učení****Učitel**

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky k užívání správné terminologie
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívá v procesu učení i praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny a uvádí věci do souvislosti
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní dění

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, řešení problémů, práce s ICT, audiovizuální technika)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen se obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskusi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy

Kompetence občanské

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, je schopen se vcítit do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše kulturní a historické dědictví

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Digitální kompetence

Učitel

- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učí je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Žák

- využívá digitální technologie způsobem, který podporuje aktivní činnost žáků při práci s historickými zdroji a prameny, s dějepisnými portály a dostupnými online dějepisnými kanály a pořady, což přispívá k porozumění a ke kritickému hodnocení historických jevů a problémů
- na základě digitálních technologií rozvíjí své dovednosti v oblasti komunikace, zejména při vlastních interpretacích a prezentacích historických událostí, jevů

a procesů - tím se zvyšuje aktivizace žáků při práci s informacemi, což napomáhá všestrannější a rychlejší orientaci žáků v událostech moderních dějin a současného světa

- učí se respektovat autorství zdrojů a informací při práci s digitálními technologiemi

Průřezová témata

Přímý odkaz na problémy dnešního světa je vyjádřen tématy z oblasti **Multikulturní výchovy** - sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,

Další realizovaná průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita,...

Výchova demokratického občana - demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní revoluce,...

2. stupeň**Ročník: šestý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
DĚJEPIS				
D-9-1-01	- objasní důležitost historického poznání - uvede dějepisné poznatky z místa svého bydliště	- Význam zkoumání dějin - Základní pojmy - Historie - Dějepis - Hlavní období historie		
D-9-1-02	- popíše, čím se zabývá archeolog a archeologie - uvede příklady hmotných pramenů - vysvětlí význam muzeí pro příští generace - popíše, co je úkolem archivů - uvede příklady archiválií - vyjmenuje instituce, které slouží k ukládání písemností - shrne, odkud pocházejí informace o historii	- Historické prameny - Archeologie - Muzea - Archivy - Kulturní památka		
D-9-1-03	- uvede různé druhy kalendářů - uspořádá hlavní historické epochy	- Historický prostor - Časová přímka a její využití - Hlavní období historie		

	• používá časovou přímku	• Převádění letopočtů na století		
D-9-2-01	• popíše výrobu kamenných nástrojů • najde rozdíly a shody mezi pravěkým a dnešním člověkem	• Základní charakteristika prisvojovacího hospodářství • Počátky náboženství • Pravěké umění		
D-9-2-02	• vysvětlí, jak přechod k zemědělství změnil život lidí • popíše s pomocí mapy šíření zemědělství do Evropy • popíše vlastními slovy život zemědělců • uvede výhody využití tažné síly dobytka • zdůvodní rozvoj řemesel • popíše způsoby zpracování mědi • zdůvodní, proč byl bronz vhodnější k výrobě nástrojů než kámen a měď • popíše výrobu bronzových nástrojů • uvede příklady nálezů bronzových předmětů • zdůvodní výhody železných nástrojů oproti bronzovým a kamenným	• Základní charakteristika období výrobního hospodářství • Pravěký člověk • Kamenné nástroje • Sošky • Obydlí • Obživa	OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů EV – člověk a příroda OSV – kreativita – výroba keramiky	

D-9-3-01	• objasní, jak Nil ovlivňoval život Egypťanů • posoudí, proč řeku Nil Egypťané uctívali • vyjmenuje možnosti využití papyru • popíše přeměnu krajiny v Mezopotámii v úrodnou oblast • vysvětlí, jak ovlivňovaly přírodní podmínky oblasti život kočovníků	• Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • Mezopotámie • Egypt • Indie • Čína	EV – příroda a první civilizace, člověk a příroda	
D-9-3-02	• dá do souvislostí touhu Egypťanů po nesmrtelnosti se stavební činností a s mumifikací • uvede nejvýznamnější památky starověkého Egypta • zdůvodní vliv písma a používání číslic na rozvoj společnosti • objasní, proč Číňané dodnes používají znakové písmo	• Stavby • Pyramidy • Náboženství • Balzamování • Písmo • Číslice		

D-9-3-03	• vysvětlí vznik křesťanství • vyjmenuje odlišnosti mezi starověkým a současným Řeckem • připraví vyprávění o vybraném hrdinovi z dějin starověkého Řecka • navrhne za pomoci učebnice rodokmen olympských bohů • posoudí, proč se křesťanství stalo nejrozšířenějším náboženstvím v Evropě	• Náboženství • Židovství • Křesťanství • Vědy • Stavitelství		
D-9-3-04	• vysvětlí, jak Řekové řešili přelidněnost městských států • rozhodne, které události vedly k oslabení starověkého Řecka • popíše vlastními slovy zrod demokracie v Athénách • vyhledá rozdíly mezi Spartou a Athénami • uvede příklady práv a povinností římského občana v době republiky	• Antické Řecko • Velká řecká kolonizace • Řecký městský stát • Athény • Sparta • Řecko – perské války • Peloponéská válka • Helénistická kultura • Antický Řím • Počátky Říma • Řím v období republiky • Panské války • Spartakovo povstání	VDO – Principy demokracie jako formy vlády MKV – Etnický původ, období helénismu VMEGS – Jsme Evropané, vliv Říma na raně středověké státy	VV – řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství) ČJL - eposy, řecké báje a pověsti

	• vyhledá rozdíly mezi demokracií a samovládou • vybere z učebnice myšlenky a činy římských císařů, které hodnotí kladně a které naopak odmítá • popíše příčiny, které urychlily zánik římské říše	• Řím v období principátu a císařství • Krize římské říše – její rozdělení a pád říše západořímské		VV – římské umění (stavitelství, sochařství, malířství) ČJL- římské báje
--	--	---	--	--

2. stupeň
Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
DĚJEPIS				
D-9-4-01	- vysvětlí důsledky rozpadu římské říše - vyjmenuje nová evropská etnika - zdokonalí dovednost čtení z mapy při vysvětlování pohybu nového obyvatelstva - porovná odlišnosti způsobu organizace života nových obyvatel evropského regionu s uspořádáním v římské říši - charakterizuje úlohu církve v souvislosti s utvářením nových státních útvarů - posoudí vliv Vikingů na utváření raně středověkých státních útvarů - zhodnotí podíl církve na utváření Franské říše - konkretizuje přínos karolinské kultury - shrne hlavní etapy vývoje	- Nový etnický obraz Evropy, utváření států a jejich specifický vývoj - Franská říše - Karel I. Veliký a karolinská renesance - Byzantská říše - Islám a islámská říše ovlivňující Evropu	VMEGS – Jsme Evropané, klíčové události – vznik Svaté říše římské MKV – Etnický původ	

	Byzantské říše • objasní pojmy spojené s islámskou vírou			
D-9-4-02	• vyjmenuje slovanské národy a přiřadí je k jednotlivým slovanským větvím • shrne poznatky o Sámově říši a zhodnotí její význam • dá do souvislostí sjednocení slovanských kmenů s nutností obrany před kočovnými kmeny • vyhodnotí důležitost příchodu Cyrila a Metoděje pro další vývoj našeho národa • popíše kulturní přínos velké Moravy • reprodukuje nejznámější pověsti a báje o prvních Přemyslovcích • rozliší legendy a historická fakta • objasní vnitřní vývoj českého státu v evropských souvislostech a dopady jeho christianizace • charakterizuje výjimečnost osoby Svatého Václava	• Slované • Sámova říše • Velká Morava a její kultura • Cyrilometodějská mise • Český stát		
D-9-4-03	• posoudí vliv církve na každodenní život tehdejších lidí	• Křesťanství • Papežství • Císařství		

	• popíše organizaci světské a církevní moci • zhodnotí důvody a důsledky křížových výprav do Svaté země • posoudí události stoleté války a vyhledá souvislosti s naší historií	• Křížové výpravy		
D-9-4-04	• uvede znaky románského slohu a příklady stavebních památek (i regionálních) • popíše změny v zemědělské výrobě • popíše život ve středověkém městě (obchod, práva, řemesla) • zhodnotí přínos vlády Karla IV. • rozpozná znaky gotiky na příkladech významných gotických památek	• Struktura středověké společnosti • Kultura středověké společnosti • Románské a gotické umění a vzdělanost		ČJL – kroniky, literatura doby Karla IV., rozvoj češtiny, Hus, rozvoj vzdělání
D-9-5-01	• zhodnotí vliv Jana Husa na počátky reformace • uvede příklady reformních hnutí (reformátoři a místa jejich působení) objasní propojenost antiky s renesancí a humanismem a jejich projevy v kultuře,	• Renesance • Humanismus • Husitství, reformace a jejich šíření Evropou	VDO – Občan, občanská společnost a stát MKV – Lidské vztahy, předsudky, stereotypy katolické církve, husitství	ČJL – kroniky, rozvoj češtiny, Hus, rozvoj vzdělání

	myšlení a životě lidí			
D-9-5-02	• popíše vliv panovníků a velitelů na výsledky husitských válek • popíše způsob boje (taktiku) husitů • zdůvodní výsledky husitských válek	• Husitské války		
D-9-5-03	• uvede důvody zámořských plaveb • ukáže na mapě důležité zámořské výpravy • shrne význam objevných plaveb a jejich důsledky	• Zámořské objevy	MKV – Kulturní difference, poznávání jiných kultur VMEGS – Jsme Evropané, klíčové události – rok 1492 – objevení Ameriky	
D-9-5-04	• popíše český stát v období poděbradském a jagellonském v evropských souvislostech • uvede důvody nástupu Habsburků na český trůn • objasní pojem absolutní monarchie • uvede významné osobnosti rudolfínské doby	• Český stát a velmoci • České země po nástupu Habsburků • Protihabsburský odboj • Náboženské poměry • Rudolf II.		

2. stupeň**Ročník: osmý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
DĚJEPIS				
D-9-5-05	- objasní důsledky a příčiny vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - popíše průběh a důsledky stavovského povstání	- České stavovské povstání - Bílá hora a její důsledky - Třicetiletá válka a její důsledky - Občanská válka v Anglii	MKV – Princip sociálního smíru, předsudky, stereotypy katolické církve	
D-9-5-06	- vymezí oblasti vzniku a šíření barokní kultury - rozpozná projevy barokní kultury - zhodnotí nové myšlenky doby a jejich hlavní představitele - aplikuje poznatky o baroku na české baroko - jmenuje barokní památky z okolí svého bydliště	- Baroko a životní styl - České baroko (malířství, sochařství, literatura, hudba, školství,...)		
D-9-6-02	- vyhledá příčiny vzniku francouzské revoluce - popíše stručně průběh	- Francouzská revoluce - Napoleonské války - Vznik USA	VDO – Občan, občanská společnost a stát, Francie – revoluce (Listina práv	

	francouzské revoluce • zhodnotí význam a důsledky francouzské revoluce a napoleonských válek na evropský vývoj • popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu		a svobod, ústava)	
D-9-6-01	• porovná hospodářskou vyspělost států • uvede příklady nerovnoměrného vývoje států • zhodnotí různé způsoby řešení sociálních otázek • popíše vliv rozvoje průmyslu na změny ve společnosti • analyzuje dopad rozvoje průmyslu na životní prostředí	• Průmyslová revoluce • Socialismus • Kapitalismus • Osvícenství • Reformy Marie Terezie a Josefa II. • Revoluční rok 1848		
D-9-6-03	• popíše příčiny a průběh českého národního obrození • jmenuje některé významné obrozenecké osobnosti • posoudí souvislost mezi emancipačním hnutím českého národa a obecnými rysy dané doby	• Národní a obrozenecké hnutí v Evropě • České národní obrození • F. Palacký		ČJL – národní obrození, romantismus
D-9-6-04	• určí příčiny vzniku občanské války v USA • analyzuje její výsledky a vliv na další vývoj USA • zhodnotí význam sjednocení	• Občanská práva • Občanská válka v USA • Vznik Německa a Itálie • Kolonialismus	VDO – Občan, občanská společnost a stát, USA –	

	Německa a Itálie • popíše vztahy mezi velmocemi • vyhledá rozpory a lokální střety mezi velmocemi • uvede příklady sociálních dopadů kolonialismu		revoluce (Listina práv a svobod, ústava)	
--	--	--	---	--

2. stupeň
Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
DĚJEPIS				
D-9-7-01	• porovná vojenská seskupení, která proti sobě stála ve válce; uvede příčiny vedoucí k vypuknutí války • charakterizuje jednotlivé roky válečného konfliktu, popíše způsob vedení války • objasní dopad ruských revolucí na vývoj válečné situace i vývoj v samotném Rusku • zhodnotí působení účastníků konfliktu v posledním roce války a stav jejich zemí • charakterizuje situaci po válce; posoudí její politické, sociální a kulturní důsledky • uvede základní kroky vedoucí k dořešení konfliktu, posoudí jejich dopad • popíše nové uspořádání Evropy a úlohu USA ve světě	• První světová válka • Charakteristika konfliktu, příčiny, záminka • Vznik bloků: Dohoda x Trojspolek • Vyhlášení války, průběh bojů • Ruská revoluce a intervence • Vstup USA do války, vítězství Dohody	MKV – Lidské vztahy VDO – Principy demokracie jako formy vlády MKV – Princip sociálního smíru a solidarity, solidarita během válek	
	• objasní situaci v R-U za války	• Vznik ČSR		

D-9-7-02	a jeho postavení po jejím skončení; nastíní průběh rozpadu R-U, na mapě ukáže nástupnické státy • popíše kroky vedoucí ke vzniku samostatného Československa, charakterizuje významné osobnosti s ním spojené, zhodnotí možnosti nově vzniklého Československa			
D-9-7-03	• vyhledá příčiny nastolení totalitních systémů v politických a ekonomických souvislostech • rozpoznává znaky totalitní společnosti	• Itálie • Německo • Fašismus • Nacismus		
D-9-7-04	• uvede příklady antisemitismu a rasismu v historii • porovná projevy rasismu v historii a v dnešním světě	• Norimberské zákony • Křišťálová noc • Druhá světová válka • Holocaust	MKV – etnický původ (rovnocennost a rovnoprávnost etnických skupin a kultur, projevy rasové nesnášenlivosti), princip sociálního míru a solidarity (otázky lidských práv, odstranění diskriminace a předsudků), lidské vztahy (tolerance, empatie, solidarita)	
	• charakterizuje poválečnou situaci v zemi, vyhodnotí úlohu	• Poválečné Československo • Začleňování do sféry vlivu		

D-9-7-05	SSSR a komunistické strany při znovuvytvoření Československa a řešení poválečných problémů • posoudí rozložení sil a stav mocenských orgánů, zamyslí se nad způsoby řešení problémů způsobených válečným konfliktem • zhodnotí poválečné postavení Československa; nastíní předpoklady vedoucí ke komunistickému puči, popíše jeho průběh a zamyslí se nad důsledky • posoudí závislost Československa na SSSR a vyhledá důsledky této závislosti • zdokumentuje na příkladech situaci v Československu v roce 1968 • sestaví přehled hlavních událostí a doloží důsledky těchto událostí	SSSR • Řešení hospodářských, národnostních a kulturních problémů • Osud národnostních menšin • Marshallův plán • Prohra československé demokracie		
D-9-8-01	• vysvětlí pojem studená válka • uvede příklady střetávání v oblasti kulturní a sportovní	• Studená válka • Supervermoci • Znárodnování • Sametová revoluce	EGS – Jsme Evropané, revoluce 1989	
	• posoudí důvody začlenění ČR do integračního procesu	• NATO • Varšavská smlouva		

D-9-8-02	• uvede možnosti předcházení hrozbám terorismu			
D-9-8-03	• s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému po světových válkách • vyhledá odlišnosti rozvojových zemí od ekonomicky vyspělých • prokáže na příkladech propojenost jejich problémů s okolním světem	• Kolonie • Afrika, Asie • Třetí svět • Dekolonizace	MKV – etnický původ (rovnocennost a rovnoprávnost etnických skupin a kultur, projevy rasové nesnášenlivosti), princip sociálního míru a solidarity (otázky lidských práv, odstranění diskriminace a předsudků), lidské vztahy (tolerance, empatie, solidarita)	
D-9-8-04	• popíše globální problémy lidstva • vyhledá příčiny jejich vzniku • propojuje poznatky z jiných předmětů • navrhne možné způsoby řešení	• Globální problémy lidstva • Terorismus • Integrace	VMEGS – Jsme Evropané, evropská integrace, globální problémy	

Seznam použitých zkratk:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

ČJL – Český jazyk a literatura

VV – Výtvarná výchova

5.5.2 *Výchova k občanství a ke zdraví (zkráceně VOZ)*

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova k občanství a ke zdraví, jenž je vyučován na druhém stupni, navazuje na výuku prvouky, vlastivědy a přírodovědy na prvním stupni. Vznikl integrací očekávaných výstupů oborů RVP ZV Výchova k občanství a Výchova ke zdraví.

Předmět je vyučován v dotaci dvou hodin týdně v 6. a 9. ročníku, v 7. a 8. ročníku v dotaci 1 hodina týdně. Je vyučován ve třídách, případně v prostorách relaxační místnosti.

VOZ rozvíjí všechny životní kompetence, čemuž odpovídají aktivizující metody výuky a formy práce, které svým charakterem podporují rozvoj sociálních dovedností žáků. V rámci výuky se navštěvují tematicky laděné vzdělávací a kulturní akce (přednášky, besedy s odborníky, exkurze...), jež napomáhají hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v problematice dnešního světa.

U žáků se SPU je respektováno jejich pracovní tempo, nadaní žáci jsou vedeni k hledání kreativních řešení zadaných úkolů.

VOZ zahrnuje po obsahové stránce

- témata komplexně rozvíjející osobnost dítěte, jako jsou sebepoznání a pochopení jeho postavení v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností, hodnota rodiny, domova, vlasti, celého světa a kulturního dědictví
- dále napomáhá porozumět základním demokratickým principům, lidským právům i povinností, základním ekonomickým vztahům i zákonitostem všedního dne
- poznatky uplatňuje při volbě povolání, v občanském, rodinném, pracovním i společenském životě
- vychází z principů globální výchovy, snaží se hledat příčiny a východiska ze současných globálních problémů lidstva a vychovávat v duchu tolerance vůči všemu odlišnému (národy, rasy, náboženství, handicap aj.)
- rozvíjí samostatně uvažujícího jedince, který se dokáže orientovat v životě a poradit si ve složitých životních situacích
- každý žák je veden k úctě k životu a odpovědnosti za své zdraví, s čímž souvisí i znalost rizik a nebezpečí, která nás obklopují.

Pro VOZ, jsou východiskem mj. všechna průřezová témata (výchova demokratického občana, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vybírá a využívá vhodné postupy a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozuje z nich závěry
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- vyhledává a třídí informace, využívá je v procesu učení

Učitel

- poskytuje metody, při kterých žák dochází k objevům, řešeníům a závěrům
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešeníům sami žáci
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánuje způsob řešení problémů
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí
- je schopen obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- klade otevřené otázky
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáka k argumentaci

Kompetence komunikativní

Žák

- formuluje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- účinně se zapojuje do diskuse
- umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat
- umí využívat ke komunikaci vhodné technologie
- uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví

Učitel

- má zájem o náměty, názory, zkušenosti žáka
- vede k výstižnému projevu, podněcuje žáky k argumentaci
- vytváří příležitost pro komunikaci mezi žáky
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů

Kompetence sociální a personální

Žák

- umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- upevňuje dobré mezilidské vztahy
- umí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Učitel

- hodnotí žáka způsobem, který mu umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vede žáka k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotil své činnosti
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáka k tomu, aby bral ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žák

- zná legislativu a obecné morální zákony, dodržuje je
- respektuje názory jiných
- formuje volní a charakterové rysy
- zodpovědně rozhoduje podle dané situace
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhoduje v zájmu podpory a ochrany zdraví

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáka k prezentaci svých názorů a myšlenek
- vede žáka k tomu, aby bral ohled na druhé
- umožňuje, aby žák na základě jasných kritérií hodnotil svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

Žák

- efektivně organizuje vlastní práci
- si zdokonaluje grafický projev
- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- může využívat různé technologie hledání informací

- využívá znalostí v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci

Učitel

- dodává sebedůvěru
- napomáhá podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vede ke správnému používání techniky a vybavení
- umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi ...
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáka příležitost k aplikacím v modelových situacích

Kompetence digitální

- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí
- vedeme žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu v různých formátech a vyjadřování pomocí digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- vedeme žáky k samostatnému rozhodování o technologiích, které pro danou činnost nebo problém použijí
- vedeme žáky k etickému jednání v digitálním prostředí při spolupráci, sdílení informací a týmové spolupráci
- vedeme žáky k odlišení faktů od názorů a hodnocení, ověřování faktů pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji
- vedeme žáky k vyslechnutí názorů druhých a správné argumentaci v online prostředí

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj, osobnostní rozvoj, morální rozvoj, komunikace, obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích

Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

Multikulturní výchova – kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity

Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

2. stupeň

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI				
VOZ-9-1-01	- vyjmenuje a popíše státní symboly - popíše, kdy a jak se používají	Státní symboly ČR		
VOZ-9-1-02	- svými slovy vyjádří, co pro něho znamená pojem domov, vlast, vlastenectví - uvede, čím v minulosti i současnosti přispěly české země světu v kultuře, vědě, umění, politice, sportu - uvede svůj vzor z české historie či současnosti a výběr zdůvodní - uvede příklad svátků a tradic ČR, popíše, jak je doma slaví - popíše přírodní a kulturní zajímavosti své obce, uvede příklad památek hlavního města Prahy - má vlastenecké cítění, svými slovy vyjádří, na co mohou být občané ČR hrdí, čím je naše země výjimečná - zajímá se o život v obci - respektuje ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků	- Naše vlast – vlast a vlastenectví - Zajímavá a památná místa - Co nás proslavilo - Významné osobnosti - Státní svátky a významné dny - Naše obec – zajímavosti a tradice		

VOZ-9-1-07	• jedná podle pravidel slušného chování • dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje • argumentuje, vysvětlí, obhájí svůj názor • sděluje svůj názor, srozumitelně jej formuluje	• Zásady lidského soužití: • Pravidla slušného chování • Komunikace mezi lidmi • Řešení konfliktů		
VOZ-9-1-08	• uvede, v čem se lidé navzájem liší, co mají společného • respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) bez posměšků • používá empatie – umí se vžít do jejich pocitů druhých (menšiny)	• Lidská práva • Kulturní odlišnosti • Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi		
VOZ-9-1-09	• uvede příklady projevů netolerantního, „nepřátelského“ chování a zaujímá k němu odmítavý postoj	• Lidská práva • Kulturní odlišnosti		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC				
VOZ-9-2-02	• osvojuje si vhodné metody učení • dělá si poznámky, které mu usnadní učení • zkouší různé způsoby učení • volí vhodný učební styl s ohledem na svou osobnost	• Učební styly • Dovednosti a schopnosti • Vrozené předpoklady • Osobní potenciál • Vklad vzdělávání pro život		
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ				
VOZ-9-3-01	• uvede příklady vlastnictví a objasní zásady jeho ochrany včetně duševního vlastnictví	• Formy vlastnictví, majetek • Hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana		

VOZ-9-3-02	• uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti • vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji • rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti	• Hospodaření s penězi a majetkem • Rozpočet (rodinný) • Příjmy a výdaje		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO				
VOZ-9-4-01	• jednoduchým způsobem popíše, co si představuje pod pojmem demokracie • vlastními slovy vysvětlí, proč se státní moc dělí do tří složek	• Znaký státu		
VOZ-9-4-02	• vyjmenuje složky státní moci ČR a jejich orgány • jednoduše popíše jejich funkci • uvede, které instituce se podílejí na správě obce	• Moc zákonodárná, výkonná a soudní • Obecní správa		
VOZ-9-4-03	• vyjmenuje výhody demokratického řízení státu	• Demokracie		
VOZ-9-4-05	• vyjmenuje příklady základních lidských práv • uvede základní dokumenty týkající se lidských práv • vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi • hájí svá práva a respektuje práva druhých • objasní důležitost ochrany lidských práv	• Základní lidská práva a svobody		

VOZ-9-4-08	- vysvětlí, proč je důležité dodržovat pravidla - respektuje a dodržuje právní normy	Pravidla ve společnosti		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT				
VOZ-9-5-04	jednoduše vysvětlí, proč porušování lidských práv patří k závažným globálním problémům	Porušování lidských práv		
VOZ-9-5-05	uvádí nedostatky v životním prostředí v obci	Životní prostředí		
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ				
VOZ-9-1-01	- chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy...) a respektuje přijatá pravidla soužití mezi členy rodiny, vrstevníky - vlastním chováním přispívá k utváření dobrých vztahů	- Vztahy a pravidla soužití v prostředí - Rodina, škola, vrstevnická skupina - Komunikace (v rodině, mezi vrstevníky a ve společnosti)	osobnostní a sociální výchova výchova demokratického občana multikulturní výchova	
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ				
VOZ-9-1-03	- obhájí význam pohybových aktivit pro zdraví člověka - dokáže naplánovat správný režim dne respektující zdravý životní styl - umí zdůraznit pozitiva a negativa trávení volného času u televize, videa, počítače	- Režim dne - Osobní hygiena - Volný čas		
VOZ-9-1-07	- rozlišuje mezi potravinami s vysokým a nízkým obsahem tuku, cukru a soli a rozhoduje se ve prospěch zdravých pokrmů - zhodnotí rozpory v současném	- Zdravé stravování - Výživová hodnota potravin - Způsoby stravování		

	způsobu stravování dětí a dospívajících a zásadami zdravé výživy • umí sestavit jídelníček v souladu s výživovými doporučeními			
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ, OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
VOZ-9-1-07	• vysvětlí pojem prevence, zdraví, zdravý životní styl • jmenuje způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých	• Duševní a tělesné zdraví • Zdravý životní styl • Základní lidské potřeby a jejich hierarchie		
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE				
VOZ-9-1-11	• uvědomuje si změny probíhající v pubertě • kultivovaně jedná s vrstevníky opačného pohlaví, s rodiči, s prarodiči	• Primární a sekundární znaky dospívání • Hygiena, menstruace, poluce	mediální výchova – videoprojekce pořadů s problematikou dospívání osobnostní a sociální výchova	
VOZ-9-1-12	• je seznámen se základy sexuality a chováním v této citlivé oblasti lidského života, umí se svou sexualitou zacházet	• Sexualita		
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE				
VOZ-9-1-13	• zhodnotí možné důsledky kouření a alkoholismu na vznik nemocí člověka • obhájí význam výchovy ke zdraví pro fyzické i psychické zdraví člověka, prevence závislostí • rozpozná sociálně patologické jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby	• Auto-destruktivní závislosti (tabakismus, alkoholismus) • Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita • Krizová centra – odborná pomoc		

	vyhledá odbornou pomoc			
VOZ-9-1-14	• reaguje na škodlivost reklamy na prodej alkoholických a tabákových výrobků nezletilým osobám • analyzuje negativní důsledky požívání alkoholu a cigaret	• Manipulativní reklama, sekty • Bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví		
VOZ-9-1-15	• ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi • chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy) • dodržuje povinnosti spolujezdce v autě – zejména poutání • rozlišuje další dopravní značky a jejich význam • posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu • vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce	• Pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku, při pohybu na silnici • Vztahy mezi účastníky silničního provozu, cyklisty • Volný čas a sportovní aktivity • Přecházení křižovatek • Cesta dopravními prostředky • Dopravní značky		
VOZ-9-1-16	• charakterizuje rizika vzniku mimořádných událostí a jejich možné dopady na zdraví a životy lidí, životní prostředí a majetek, způsoby sebeochrany a vzájemné pomoci • rozpozná varovný signál „Všeobecná výstraha“, adekvátně reaguje na tento signál, zná a prakticky uplatní postupy v případě nařízení evakuace,	• Klasifikace mimořádných událostí • Varovný signál „Všeobecná výstraha“ • Evakuace • Ukrytí, nouzové přežití • Povodně a zátopové oblasti • Péče o zdraví a poskytování první pomoci • Podpora a ochrana fyzického		

	včetně zásad opuštění bytu • ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení • poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí	a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému • Prevence úrazů a nemocí spojených s běžnými činnostmi • Prevence vzniku mimořádných událostí • Komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi • Bezpečný pohyb v rizikovém prostředí		
--	--	---	--	--

2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI				
VOZ-9-1-02	- jednoduše vysvětlí pojem nacionalismus a rozdíl mezi ním a vlastenectvím - uvede příklady přírodních a kulturních zajímavostí ČR - má vlastenecké cítění, zajímá se o osud země, chce přispět k jeho rozvoji – uvede možnosti, jak se podílet na životě ve společnosti, obci	- Naše vlast – kulturní a přírodní bohatství - Kulturní hodnoty - Kulturní tradice v obci - Kulturní instituce - Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku		
VOZ-9-1-05	- vysvětlí, co jsou to média, mediální sdělení - uvede příklad, jak nás média ovlivňují	- Prostředky masové komunikace - Média		
VOZ-9-1-07	- jedná podle pravidel slušného chování - dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje - argumentuje, vysvětlí, obhájí svůj názor - sděluje a srozumitelně formuluje svůj názor	- Pravidla slušného chování – rodina, škola - Komunikace mezi lidmi - Naše škola – život ve škole - Práva a povinnosti žáků - Význam a činnost žákovské samosprávy - Společná pravidla a normy		

VOZ-9-1-08	- vysvětlí pojmy tolerance, menšina - respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) bez posměšků - používá empatie – vžívá se do pocitů druhých (menšiny)	- Kulturní odlišnosti, kultura jiných národů, tolerance, rozmanitost kulturních projevů - Světová náboženství - Sociální skupiny		
VOZ-9-1-09	- vysvětlí pojmy rasismus, xenofobie - uvede příklady jejich projevů - odmítá je a navrhuje řešení	Lidská práva		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC				
VOZ-9-2-03	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	- Vnitřní svět člověka - Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování		
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ				
VOZ-9-3-01	- vysvětlí, v čem je rozdíl mezi hmotným a nehmotným majetkem, a doloží na příkladech - uvede příklad osobního, rodinného, obecního, státního a podnikového majetku a příklady majetku soukromého a veřejného	- Formy vlastnictví - Majetek a jeho ochrana		
VOZ-9-3-03	- vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet - uvede příklady různých způsobů hotovostního a bezhotovostního placení - na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet - na příkladech objasní rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou	- Peníze - Formy placení		

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO				
VOZ-9-4-01	- rozlišuje formy států podle toho, kdo vykonává moc, a podle toho, kdo stojí v jeho čele, a uvede jejich příklad - na příkladech vysvětlí rozdíl mezi demokracií a autokracií - objasní výhody života v demokratické společnosti	- Formy států - Znaky demokracie		
VOZ-9-4-02	uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	- Státní správa a samospráva - Naše obec		
VOZ-9-4-04	- popíše fungování voleb do Parlamentu ČR - vysvětlí důležitost voleb pro demokratickou společnost	- Volební systém - Význam a formy voleb do zastupitelstev		
VOZ-9-4-05	- vyjmenuje příklady základních lidských práv - uvede základní dokumenty týkající se lidských práv - vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi - hájí svá práva a respektuje práva druhých - objasní důležitost ochrany lidských práv a svobod	- Základní lidská práva a svobody - Listina základních práv a svobod - Práva dítěte - Poškození lidských práv - Šikana, diskriminace		

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT				
VOZ-9-5-01	- jednoduše vysvětlí, proč vznikla EU - uvede příklad, jaký má členství v EU vliv na běžné občany	Evropská unie a ČR – podstata, význam, výhody		
VOZ-9-5-04	- uvede příklad globálních problémů - vyjádří na ně svůj názor - popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	- Globalizace – projevy - Významné globální problémy		
VOZ-9-5-05	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	Projevy globalizace		
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ				
VOZ-9-1-01	- vyjmenuje povinnosti členů rodiny - orientuje se v rodinném rozpočtu	Rodina	osobnostní a sociální výchova výchova demokratického občana výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech multikulturní výchova	
VOZ-9-1-02	- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní potřebu tolerance, respektu kulturních zvláštností a odlišností zájmů, způsobu chování a myšlení lidí	- Partnerské vztahy, manželství - Rodičovství		
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ				
VOZ-9-1-07	charakterizuje základní složky potravy a dává je do souvislosti s růstem a správnou funkcí orgánů	Výživová hodnota potravy: bílkoviny, uhlovodany, tuky, nejdůležitější vitamíny a nerostné	Přírodopis: Biologie člověka	

	• vyhodnotí údaje o složení potravinářských výrobků z hlediska zdravé výživy a trvanlivosti	látky funkce a zdroje • Odpovědnost jedince za zdraví		
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ				
VOZ-9-1-05	• usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	• Programy podpory zdraví • Otužování		
VOZ-9-1-06	• uvede přednosti a nedostatky prevence onemocnění a úrazů u sebe sama a u ostatních lidí	• Bezpečné způsoby chování • Preventivní a lékařská péče • Ochrana před nemocemi a odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných		
VOZ-9-1-08	• rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační aktivně se proti nim brání	• Vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
VOZ-9-1-10	• zná techniky pro zvládání stresu	• Cvičení, sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání • Zvládání problémových situací		
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE				
VOZ-9-1-11	• jmenuje období vývoje člověka • popíše fyziologické změny v období dospívání a chová se kultivovaně k opačnému pohlaví • vysvětlí, proč zákon stanovuje věkovou hranici pro beztravný pohlavní styk	• Dospívání • Kamarádství • Přátelství • Láska	mediální výchova – videoprojekce pořadů s problematikou dospívání osobnostní a sociální výchova	
VOZ-9-1-12	• uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím • charakterizuje odpovědné sexuální	• Tělesná zralost, rozmnožování • Zdraví reprodukční soustavy • Předčasná sexuální zkušenost		

	chování - vysvětlí, které hygienické postupy a preventivní činnosti podporují reprodukční zdraví - zná rizika předčasných sexuálních zkušeností - vysvětlí, co je antikoncepce - zná rizika spojená s rodičovstvím mladistvých			
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE				
VOZ-9-1-13	- uvědomuje si existenci patologických jevů ve společnosti - rozlišuje mezi látkami neškodnými a zdraví škodlivými - vyjmenuje návykové látky - předvede odmítnutí nabízené návykové látky - vyjmenuje zdravotní a sociální rizika v souvislosti se závislostí	- Auto-destruktivní závislosti Jiné druhy závislostí – rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) - Nácvik odmítání nabízené drogy - Stres a jeho vztah ke zdraví - Psychická onemocnění - Nebezpečí – komunikace na sítích a elektronických médiích		
VOZ-9-1-15	- ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí - chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním	- Výbava jízdního kola, výbava cyklisty - Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu - Technika jízdy a její pravidla mimo silnici - Pravidla bezpečné jízdy na silnici		

	- účastníkům silničního provozu - odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu - poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích) - rozlišuje další dopravní značky a jejich význam - vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty	- Překonání křižovatky - Bezpečné chování v době volna a při cestování - Specifika lokality ZŠ, obce - Bezpečné prostředí ve škole - Ochrana zdraví při různých činnostech - Dopravní značky - První pomoc - Tísňové volání, zajištění bezpečnosti - Rizika silniční a železniční dopravy		
VOZ-9-1-16	- vysvětlí rizika a příčiny vzniku požárů, popíše princip hoření a klasifikuje požáry podle tříd - charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru - rozdělí hasicí přístroje vzhledem k třídám požáru a v případě potřeby je správně použije - bezpečně opustí požárem ohrožený prostor a vyhledá bezpečí - poskytne první pomoc v případě popálení a otravy zplodinami hoření - aktivně předchází rizikům běžných úrazů, otrav, tonutí, popálenin, která hrozí v různém období, prostředí	- Požáry a jejich rizika - Ochrana před úrazem elektrickým proudem - Péče o zdraví a poskytování první pomoci - Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému - Sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - Pomoc potřebným		

	a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytně první pomoc • vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi			
--	---	--	--	--

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI				
VOZ-9-1-02	• respektuje ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků	• Občanský život • Lidská práva • Kultura jiných národů		
VOZ-9-1-05	• porovná různé typy mediálních sdělení, zprávy z různých úhlů pohledu • vyvodí z toho závěry (kritický přístup k informacím) • zamyslí se nad fungováním reklamy – k čemu a komu slouží, jakých prostředků používá, čím ovlivňuje lidi	• Média • Kritické myšlení • Reklama, prostředky masové komunikace		
VOZ-9-1-07	• dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje • argumentuje, vysvětlí, obhajuje svůj názor • uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá • sděluje, srozumitelně formuluje svůj názor	• Komunikace mezi lidmi • Konflikty v mezilidských vztazích • Problémy lidské nesnášenlivosti		

VOZ-9-1-07	• jedná podle pravidel slušného chování • dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje • argumentuje, vysvětlí, obhájí svůj názor • uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá • sděluje a srozumitelně formuluje svůj názor	• Pravidla slušného chování • Morálka a mravnost		
VOZ-9-1-08	• respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...) bez posměšků • používá empatie – umí se vžít do pocitů druhých (menšiny)	• Lidská práva • Kulturní odlišnosti • Lidská solidarita • Pomoc lidem v nouzi • Potřební lidé ve společnosti		
VOZ-9-1-09	• vysvětlí, proč je rasismus, xenofobie a extremismus porušováním lidských práv • zaujímá aktivní postoj proti projevům nesnášenlivosti	• Lidská práva • Problémy lidské nesnášenlivosti		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC				
VOZ-9-2-01	• rozpozná rozdíly mezi prožíváním, jednáním a vlastnostmi svými a jiných lidí • vysvětlí, proč by se měl člověk snažit poznat sám sebe, a uvede příklady situací, ve kterých je důležité znát svou osobnost • snaží se o vlastní sebepoznání	• Vnitřní svět člověka • Podobnost a odlišnost lidí – prožívání, chování, vlastnosti, schopnosti • Psychické procesy a stavy • Sebepoznání)		

VOZ-9-2-02	• stanovuje si cíle s ohledem na svou osobnost (zájmy atd.) a plánuje kroky k jejich dosažení • objasní význam vůle	• Osobní vlastnosti a rozvoj • Vůle • Životní cíle a plány • Životní perspektiva		
VOZ-9-2-03	• vhodně koriguje své chování a jednání	• Charakter • Sebepoznání a seberegulace • Systém osobních hodnot		
VOZ-9-2-04	• uvede možnosti a prostředky osobního sebepoznání • snaží se o sebepoznání - pomocí testů, psychologických cvičení, sebereflexe • navrhuje prostředky k rozvoji osobních předností a překonání nedostatků • kontroluje své chování a jednání a pozitivně je usměrňuje • popíše rozdíl mezi zdravým sebevědomím a sebevědomím nízkým a přehnaným • uvede, co by mohlo přispět ke zdravému sebevědomí	• Seberegulace • Sebevědomí • Seberozvoj a motivace		
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ				
VOZ-9-3-04	• na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým	• Úroky		
VOZ-9-3-05	• na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky	• Produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • Úvěry, splátkový prodej, leasing		

	• porovná nabídku finančních produktů pro zhodnocení volných finančních prostředků • uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků			
VOZ-9-3-06	• na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu • na příkladu vysvětlí způsoby, jak se stanovuje cena • jednoduše popíše chování kupujících a prodávajících • na příkladu vysvětlí, jak funguje trh • vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz	• Nabídka a poptávka • Fungování trhu • Tvorba ceny • Inflace		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO				
VOZ-9-4-02	• vyjmenuje složky státní moci ČR a jejich orgány • popíše jejich funkci • objasní, v čem spočívá přínos dělení státní moci	• Moc zákonodárná, výkonná a soudní • Státní správa a samospráva • Státní občanství ČR		
VOZ-9-4-04	• popíše fungování voleb do Parlamentu ČR • vysvětlí důležitost voleb pro demokratickou společnost • uvede příklady, jak by se mohly výsledky voleb promítnout do života občanů • vyloží, podle čeho by se měl volič rozhodovat, a svůj názor zdůvodní	• Volební systém		

VOZ-9-4-05	• vyjmenuje příklady základních lidských práv • uvede základní dokumenty týkající se lidských práv • vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi občana • hájí svá práva a respektuje práva druhých • objasní důležitost ochrany lidských práv	• Základní lidská práva a svobody • Listina základních práv a svobod • Ústava ČR • Státní občanství		
VOZ-9-4-06	• vysvětlí rozdíl mezi vztahy upravenými právními a mravními normami • objasní, které druhy vztahů potřebují zvláštní ochranu	• Právní vztah • Právo a morálka • Vlastnictví • Pracovní poměr • Manželství		
VOZ-9-4-07	• na jednoduchých příkladech popíše závazky a pohledávky vyplývající ze smluvních vztahů • uvede příklad práv zákazníka a spotřebitele a přiměřeně je uplatňuje v běžném životě	• Občanskoprávní vztahy • Smluvní vztahy - základ		
VOZ-9-4-08	• vyjmenuje své povinnosti týkající se právních vztahů, do nichž vstupuje • uvede příklad postihů za porušování právních norem • vysvětlí, proč je důležité dodržovat pravidla • respektuje a dodržuje právní normy	• Právní řád ČR • Právní normy • Občanskoprávní vztahy • Právní předpis • Publikování právních předpisů		

VOZ-9-4-09	• vyjmenuje orgány právní ochrany a jejich funkce	• Orgány právní ochrany		
VOZ-9-4-11	• uvede příklady korupčního jednání • diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích	• Korupční jednání		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT				
VOZ-9-5-01	• vysvětlí smysl vzniku Evropské unie • vyhledá odpověď na otázky týkající se řízení a orgánů EU	• Evropská unie		
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE				
VOZ-9-1-11	• popíše mužské a ženské pohlavní orgány v období dospívání • chápe rozdíl mezi vyzrálostí fyzickou a psychickou	• Sexualita – součást formování osobnosti • Antikoncepce, plánované rodičovství • Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých • Poruchy pohlavní identity, homosexualita, transsexualita	osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj – sebepojetí a sebepoznání Sociální rozvoj - komunikace	
VOZ-9-1-12	• je si plně vědom všech rizik spojených s předčasnou sex. zkušeností • projevuje tolerantní postoj k lidem odlišné sexuální orientace, uznává právo člověka na plnohodnotný partnerský život, dovede o těchto věcech otevřeně hovořit • charakterizuje zásady odpovědného chování v oblasti sexuality na elektronických médiích; uvede postup v konkrétních modelových případech • vymezí a vysvětlí rizika předčasného			

	- a nechráněného pohlavního styku • spojuje význam sexuality/pohlavnosti především s perspektivním vztahem, manželstvím, založením rodiny, plánovaných rodičovstvím			
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
VOZ-9-1-10	• popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překovávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • objasní rozdíly mezi základními druhy citů a uvede příklady projevů jednotlivých druhů citů	• Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Mezilidské vztahy, komunikace, kooperace • Znaky a druhy citů, projevy citů • Přijímání názorů druhého • Podporování dobrých vztahů • Naslouchání a empatie • Dialog • Efektivní a asertivní komunikace • Kooperace v různých situacích • Dopad vlastního jednání a chování	osobnostní a sociální výchova	český jazyk - komunikace
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ				
VOZ-9-1-05	• usiluje o aktivní podporu svého zdraví	• Podpora zdraví a její formy (prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví) • Pohyb a zdraví	environmentální výchova osobnostní a sociální výchova	přírodopis: lidské zdraví tělesná výchova: význam pohybu pro zdraví
VOZ-9-1-06	• vytváří si svůj názor na hodnotu zdraví			

VOZ-9-1-09	• projevuje odpovědný vztah k sobě samému a k dospívání • aktivně se podílí na programech podpory zdraví ve své obci			
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE				
VOZ-9-1-13	• vysvětlí rizika zneužívání návykových látek a jejich účinků na lidský organismus • objasní mechanismus vzniku závislostí na návykových látkách • rozliší nežádoucí taktiky reklamních agentur propagujících tabákové výrobky a alkoholické nápoje, zaujímá k nim odmítavé stanovisko • orientuje se v nabídce specializované pomoci • zná rizika související s používání návykových látek • vysvětlí pojem doping, pojmenuje rizika s dopingem spojená	• Zneužívání návykových látek • Doping ve sportu • Krizová centra, linky důvěry • Druhy drog • Násilné chování • Kriminalita mládeže • Šikana a jiné projevy násilí	Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova	
VOZ-9-1-15	• vysvětlí souvislosti celkového chování člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých • aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě • charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti	• Etika v silničním provozu • Legislativa • Role chodce a cyklisty • Dopravní značky		

	vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života			
VOZ-9-1-16	- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě - charakterizuje havárie a antropogenní události - aktivně se v případě těchto mimořádných událostí chrání - charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe - rozpozná rizika fyzického a duševního násilí, jeho příznaky, projevy a dopady na vlastní osobu či jiné, předchází, rizikům, v případě nebezpečí adekvátně reaguje - rozliší právní a protiprávní jednání nebo chování, které ohrožuje duševní a fyzické zdraví jeho osoby nebo druhých	- Integrovaný záchranný systém - Mimořádná událost a krizové řízení, krizová situace, krizový stav - Individuální ochrana - Improvizovaná ochrana - Havárie, antropogenní události - Havárie s únikem nebezpečných látek - Radiační havárie jaderných energetických zařízení - Terorismus, extremismus - Péče o zdraví a poskytování první pomoci - Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému		
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ				
VOZ-9-1-07	- uplatňuje ve svém denním režimu zásady zdravého stravování - vysvětlí přímé souvislosti mezi složením stravy, způsobem stravování a rozvojem civilizačních chorob	- Výživa a civilizační choroby – obezita, srdečně cévní choroby, cukrovka, nádorová onemocnění, zubní kaz - Prevence před těmito onemocněními		Přírodopis Biologie člověka
VOZ-9-1-08	zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy, ví kde hledat	Redukční diety, poruchy příjmu potravy: bulimie, anorexie;		

	odbornou pomoc • uvede příklady způsobu nákazy virem HIV a projevů nemoci AIDS	kontakty na služby odborné pomoci • Základní cesty přenosu nákaz a prevence (nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu, stykem se zvířaty		
VOZ-9-1-09	• zná pravidla zdravého životního stylu • aktivně se zapojuje do programu podpory zdraví v rámci školy	• Programy podpory zdraví		

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
ČLOVĚK JAKO JEDINEC				
VOZ-9-2-02	• rozumí pojmům seberealizace, sebevědomí • vysvětlí, v čem vidí smysl života a čeho chce dosáhnout • umí řešit překážky a problémy, které ho mohou potkat	• Svoboda a vzájemná závislost (seberealizace, sebezměna, význam motivace, adaptace na životní změny, aktivity, vůle a osobní kázeň) • Rovnost/nerovnost • Rovné postavení mužů a žen		
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ				
VOZ-9-3-02	• hledá možnost, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů	• Příjmy a výdaje • Deficit • Vyrovnaný, schodkový, přebytkový rozpočet		
VOZ-9-3-04	• uvede příklady služeb, které nabízejí obchodní banky • vysvětlí rozdíl mezi komerční a centrální bankou • chápe peníze jako druh zboží • jedná odpovědně a opatrně při pořizování půjček a celkovém hospodaření s penězi • uvede možnosti různých typů pojištění	• Peněžní ústavy, Česká národní banka, bankovní služby, úrok, úvěr • Elektronické bankovníctví • Druhy pojištění, povinné pojištění		

	• popíše a vysvětlí, jak funguje pojištění			
VOZ-9-3-05	• uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků • porovná nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících prostředků	• Finanční produkty banky • Úvěry, leasing		
VOZ-9-3-06	• uvede konkrétní příklady fungování trhu • na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH • vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz	• Fungování trhu • Nabídka, poptávka • Trh, tvorba ceny, inflace		
VOZ-9-3-07	• vysvětlí co je státní rozpočet a z čeho se skládá • uvede příklady druhů daní z daňové soustavy ČR • seznámí se s pojmy daň přímá a nepřímá, poplatník a plátce daně • uvede příklady lidí, kteří potřebují pomoc státu • uvede způsoby, jak stát těmto lidem pomáhá	• Státní rozpočet – zdroje příjmů • Daně v daňové soustavě ČR • Poplatník a plátce daně • Sociální politika státu • Dávky a příspěvky ze státního rozpočtu		
STÁT A PRÁVO				
VOZ-9-4-02	• připomene si orgány právní ochrany • hledá možná řešení různých situací • rozpozná protiprávní jednání • vysvětlí význam sankcí • zopakuje si odvětví právního řádu ČR • vysvětlí význam práva	• Orgány právní ochrany a sankce • Dodržování zákonů • Protiprávní jednání, význam sankcí • Význam práva, právní řád ČR • Zákony, právní předpisy a právní normy, právní vědomí		

		• Trestní postižitelnost		
VOZ-9-4-05	• seznámí se ve stručnosti s Občanským zákoníkem jako základním pramenem, upravující majetkové vztahy • rozliší vlastnictví hmotné a nehmotné • vysvětlí, která práva vyplývají z vlastnictví • uplatňuje svá lidská práva a zároveň dodržuje povinnosti, které jsou s nimi spjaty • na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	• Občanský zákoník, vlastnické právo, zodpovědnost vlastníka, dědění • Základní občanská práva, Ústava ČR a Listina základních práv a svobod • Práva spotřebitele		
VOZ-9-4-07	• seznámí se se způsoby uzavírání smluv, s právy a povinnostmi z nich vyplývajících a s některými druhy smluv	• Způsobilost k právům a povinnostem, způsobilost k právním úkonům • Občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě, oprava věci, pronájem věci)		
VOZ-9-4-08	• zdůvodní, kdo a proč je zodpovědný za způsobenou škodu • seznámí se s pojmem zodpovědnosti za škodu • uvádí příklady, jak lze škodám přecházet	• Zodpovědnost občanů za jimi způsobené škody • Právo domáhat se odškodnění • Pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu • Autorská práva, jejich porušování		
VOZ-9-4-09	• uvede, čím se zabývá občanské soudní řízení a jak probíhá • rozumí významu slov navrhovatel, odpůrce	• Průběh občanského soudního řízení, rozhodci a rozhodčí řízení • Úloha soudů a jejich soustava v ČR		

VOZ-9-4-10	• uvede příklad některých přestupků • vysvětlí, co jsou přestupky • jedná zodpovědně a v souladu se zákony	• Správní řízení a jeho průběh, přestupky, povinnosti • Správní orgány a vyřizování záležitostí běžného života • Styk s úřady		
VOZ-9-4-11	• uvede příklady korupčního jednání • diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích	• Korupční jednání		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT				
VOZ-9-5-04	• uvede možné globální problémy současnosti • vyjádří na ně svůj osobní názor • popíše jejich příčiny i možné důsledky	• Populační exploze, ekologická stopa • Člověk a příroda • Globální a lokální problémy		
VOZ-9-5-06	• přemýšlí o příčinách válek a ozbrojených konfliktů • uvede způsoby humanitární pomoci	• Války a ozbrojené konflikty • Humanitární pomoc		
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ				
VOZ-9-1-02	• uvědomuje si shody a rozdíly mezi funkční a dysfunkční rodinou • vyjmenuje a vysvětlí role členů rodiny a hodnoty důležité pro rodinné soužití • analyzuje hlavní rysy rodiny v minulosti a vyvodí odlišnosti od současného pojetí rodiny • posoudí možné příčiny krizí v rodině, včetně rozvodu, a hledá	• Rodina a její význam v současnosti • Psychologické, biologické rodičovství • Rodina dřív a dnes • Problémy současné rodiny • Rodina a obec • Spolek		

	vhodná řešení • odsuzuje domácí násilí a na příkladech uvádí možnosti prevence tohoto násilí; • vyhodnotí současnou ekonomickou zátíženost rodiny a posoudí • možná opatření, včetně správného zacházení a hospodaření s penězi rodiny			
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
VOZ-9-1-10	• vysvětlí na příkladech souvislosti mezi fyzickým, duševním a sociálním zdravím • analyzuje rizika ohrožující zdraví • využívá různé relaxační techniky k překonávání únavy, stresu apod. k zachování zdraví a regeneraci organismu	• Psychohygiena • Duševní hygiena • Sebepoznání – vztah k sobě samému • Sebepojetí, vědomí vlastní identity • Relaxace, meditace, jóga • Psychické napětí • Stanovení osobních cílů a kroku k jejich dosažení • Zaujímání hodnotových postojů a dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích • Pomáhající a prosociální chování		
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ				
VOZ-9-3-07	• uvědomí si a pojmenuje příčiny civilizačních onemocnění a dokáže navrhnout účinnou prevenci • zhodnotí význam preventivních prohlídek pro zachování zdraví a prevenci onemocnění	• Civilizační choroby • Primární prevence • Preventivní lékařské prohlídky		

VOZ-9-3-04	• aktivně se podílí na programech podpory zdraví	• Programy na podporu zdraví • Vyváženost pracovní a odpočinkových aktivit • Význam pohybu pro zdraví • Pohybový režim		
VOZ-9-3-06	• orientuje se ve specifických potřebách živin dětí, dospívajících, těhotných a kojících žen • posoudí přednosti a nedostatky některých alternativních výživových směrů	• Stravování dětí a dospívajících • Výživa kojící a těhotné ženy, výživa kojence a novorozence • Vegetariánství, makrobiotika, biopotraviny • Cizorodé látky v potravním řetězci		Přírodopis Biologie člověka
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE				
VOZ-9-4-05	• dokáže vysvětlit a uplatňovat argumenty proti užívání drog	• Zneužívání návykových látek • Znaky závislosti, účinky a prevence závislostí		
VOZ-9-4-12	• chápe souvislosti mezi důvody vzniku závislosti a chováním člověka • analyzuje společenská rizika užívání drog a navrhne jejich možnou prevenci • posoudí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek • umí poradit sobě i druhým, kde hledat případnou odbornou pomoc při různých závislostech • vyhledá a zprostředkuje informace o protidrogových institucích a odbornících, kteří pomáhají závislým v určitém regionu	• Protidrogové instituce • Program „Harm reduction“ • Druhy dopingu • Antidopingové testy • Komunikace se službami odborné pomoci		

VOZ-9-4-14	• na základě svých znalostí vyhodnotí situaci, jak jednat s lidmi pod vlivem alkoholu nebo drogy, a navrhne postup první pomoci • dokáže rozpoznat varovné signály patologického hráčství a navrhne účinnou pomoc i prevenci	• První pomoc při otravě návykovými látkami • Patologické hráčství, závislost na počítačích, závislost		
VOZ-9-4-01	• respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a ve společnosti a tím přispívá k utváření kvalitních mezilidských vztahů • svým chováním a jednáním respektuje u ostatních potřebu jistoty a bezpečí, bojuje účinnými prostředky proti násilí ve škole, rodině, společnosti lidí	• Podoby násilí, týrání dětí • Sexuální zneužívání • Ochranné faktory • Kriminalita mládeže a její prevence • Násilí ve sportu • Katastrofy a hromadná neštěstí • Chování obyvatelstva při mimořádných událostech		
VOZ-9-4-12	• varuje před různými podobami násilí a není lhostejný k týrání a zneužívání nejen dětí, ale i starých lidí • hledá souvislosti mezi současným životním stylem a kriminalitou mládeže, navrhne možnou prevenci • rozlišuje katastrofy a hromadná neštěstí, dokáže posoudit význam integrovaného záchranného týmu, civilní obrany	• Úrazy v silničním provozu • Poskytování první pomoci • Účastníci silničního provozu • Provoz na silnici • Křižovatky, cestování autem • Dopravní značky • Legislativa		
VOZ-9-4-15	• používá své znalosti a dovednosti v praxi v oblasti dopravy • orientuje se v základní legislativě			

	související s tématem doprava • interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu • chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si dopad svého chování a koriguje jej podle situace • analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování • aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti • posoudí priority první pomoci, zvolí způsob poskytnutí první pomoci a nezapomíná na ochranu svou, raněného, životního prostředí			
VOZ-9-4-16	• uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě • charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy • prokazuje adekvátní způsoby přežití v přírodě, uplatňuje je v modelových situacích • vhodně reaguje v situacích, kdy hrozí riziko násilí, není lhostejný a ví kde a jak zajistit pomoc • chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení fyzického i duševního zdraví	• Základní charakteristika mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy • Přežití v přírodě • Prevence úrazů a nemocí souvisejících s prací, zásady bezpečného chování • Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě		

	rozpozná rizikové prostředí a činnosti a vyhýbá se jim			
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE				
VOZ-9-2-11	- chápe etické normy v oblasti sexuálního chování - porozumí sexuálnímu dospívání a reprodukčnímu zdraví, chápe rizika předčasného zahájení pohlavního života a uvědomuje si všechny důsledky - posoudí vhodné druhy antikoncepce a vysvětlí její význam při plánovaném rodičovství - vyjádří vlastní názor na odlišnosti v sexualitě - porozumí technice pohlavního styku a možným rizikům při nechráněném pohlavním styku - pochozí bio-psycho-sociální aspekty těhotenství, porodu a péče o dítě;	- Různé podoby lásky, vzory pro partnerství - Osobnostní vlastnosti, sociální prostředí, rodinné prostředí - Promiskuita - Sexuální aktivity, necking, petting, soulož - Prevence nechtěného těhotenství - Prostředky plánovaného rodičovství, technika pohlavního styku		
VOZ-9-2-10	rozpozná změny v dospívání a reaguje na ně, dokáže respektovat a tolerovat odlišnosti druhého pohlaví			
VOZ-9-2-14	posoudí a odmítá sexuální násilí, kuplířství, prostituci, pornografii jako praktiky komerčního sexu, které snižují lidskou důstojnost			

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Fyzika spolu s předměty chemie, biologie a zeměpis tvoří vzdělávací oblast Člověk a příroda. Tyto předměty spolu úzce souvisí. Učí žáky zkoumat přírodu a změny v ní probíhající. Porozumět zákonitostem přírodních procesů, vlivu člověka na stav přírody a životního prostředí, závislosti lidí na přírodních zdrojích.

Fyzika se vyučuje v 6., 7., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Učivo fyziky vede žáky k rozvíjení dovedností objektivně pozorovat, měřit, analyzovat přírodní procesy a děje, zkoumat jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Vede k vytváření a ověřování hypotéz. Využívání vlastních dosavadních poznatků při poznávání fyzikálních faktů. A naopak využít nových naučených poznatků v běžném životě při řešení praktických problémů, při ochraně životního prostředí, místních ekosystémů, hospodárné používání energie. Poznatky z fyziky podporují vytváření logického a kritického myšlení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání ve fyzice směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- při osvojování učiva používat pro žáky zajímavé postupy – laboratorní práce, experimentování, pozorování přírodních dějů
- samostatnost při měření a porovnávání získaných informací, hledání souvislostí mezi nimi
- aktivní vyhledávání poznatků - využití časopisů, encyklopedií, počítačových programů, internetu
- vést žáky k používání odborné terminologie

Kompetence k řešení problémů

- řešení praktických úkolů a problémů, při jejichž řešení mohou žáci mimo jiné využít také dosavadních zkušeností a poznatků z běžného života
- pozorování dějů v přírodě - nalezení problému, hledání jeho řešení, vyvozování závěrů, zobecňování poznatků

Kompetence komunikativní

- srozumitelné vyjadřování, správná a výstižná formulace závěrů a svých myšlenek
- rozhovory a besedy na dané téma, respektování názorů druhých, snaha je pochopit, schopnost diskutovat
- zadávání referátů

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k ochotě vzájemně si pomáhat a spolupracovat
- práce ve skupinách, týmová práce

- pěstovat pocit zodpovědnosti a zdravé sebedůvěry

Kompetence občanské

- ochrana přírody v okolí školy, ve svých obcích
- třídění odpadů ve škole i doma
- využívání alternativních druhů energie – sluneční kolektory /výroba tepelné a elektrické energie/, větrné elektrárny

Kompetence pracovní

- toto téma se nejvíce uplatňuje při týmové práci, při laboratorních pracích, při řešení šetrné a bezpečné zacházení s pomůckami a fyzikálními přístroji.
- dbát na estetickou úpravu a dodržování stanovených požadavků na písemnosti

Kompetence digitální

- podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – Řešení problém. úloh. Žáci se učí spolupracovat, pomáhat, učí se kompromisu. Uznat možnost různých způsobů řešení problémů. Naučit se praktickým dovednostem ve vztahu k přírodnímu prostředí.

Environmentální výchova – Fyzika vede žáky k pochopení vztahů člověk a příroda – gravitační zákon, Archimédův zákon, skleníkový efekt. K uvědomování si negativního působení člověka na přírodu – obnovitelné zdroje energie, pro a proti využití jaderné energie, hospodárné využití energie.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropská spolupráce při efektivním využití energie, fyzikální poznatky mají celosvětový význam (M. Skłodowska, O. Wichterle, P. Diviš, B. Pascal, A. Volta ...)

2. stupeň

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
TĚLESO A LÁTKA				
F-9-1-02	- popíše, co nás obklopuje a z čeho se skládají tělesa; - dělí látky podle skupenství; - dokáže vysvětlit pojmy atom a molekula a popsat jejich základní vlastnosti, difúze;	- Co nás obklopuje - Z čeho se tělesa skládají - Skupenství látek - Vlastnosti atomů a molekul	OSV – Osobnostní a sociální výchova (komunikace – využívá asertivní komunikaci; kreativita – rozvíjí nápady, schopnosti)	Ch – návaznost v 8. r. – chemické látky, atomy, molekuly, ionty, chemická vazba
VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ				
F-9-1-01 F-9-1-03 F-9-1-04 F-9-2-02	- popíše, správně fyzikálně zapíše, určí jednotky (základní, odvozené – soustavy SI); - změří (určí výpočtem) fyzikální veličiny: délku, hmotnost, čas, rychlost, objem, teplotu, hustotu, sílu; - popíše princip určení GPS ze souřadnic; - seznámí se s měřením rychlosti; - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty;	- Délka - Hmotnost - Čas - Rychlost - Objem - Teplota - Hustota - Síla	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů – odlišnosti při měření a vážení) Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – zkušenosti s časovými údaji při cestování)	M – převody jednotek, převodní vztahy D – délková měřidla v historii Ch – vlastnosti látek Z – planeta Země, práce s kompasem

ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK				
F-9-6-03	• seznámí se a osvojí si elektrovaní třením; • odliší dva druhy elektrického náboje; • popíše i graficky znázorní model atomu; • rozpozná od sebe navzájem z hlediska jejich užití elektroskop, elektrometr a umí popsat zdroje elektrického náboje; • rozdělí látky z hlediska elektrické vodivosti na elektrické vodiče a nevodiče; • znázorní a popíše elektrické pole • popíše chování těles v elektrickém poli; • seznámí se s elektrickými výboji, bleskem a ochranou proti němu;	• Elektrovaní třením • Dva druhy elektrického náboje • Model atomu • Elektroskop, elektrometr a zdroje elektrického náboje • Elektrické vodiče a nevodiče • Elektrické pole • Tělesa v elektrickém poli • Elektrický výboj, blesk a ochrana proti němu		
MAGNETISMUS				
F-9-6-04	• pozná magnety a dokáže uvést jejich vlastnosti; • rozpozná a rozliší působení magnetu na tělesa z různých látek; • vysvětlí pojem: magnetická indukce a magnetování; • dokáže popsat a znázornit magnetické pole a magnetické indukční čáry; • zvládne popsat magnetické pole Země i funkci kompasu;	• Magnety a jejich vlastnosti • Působení magnetu na tělesa z různých látek • Magnetická indukce a magnetování • Magnetické pole a magnetické indukční čáry • Magnetické pole Země, kompas		

ELEKTRICKÝ OBVOD				
F-9-6-01 F-9-6-02 F-9-6-04	- rozlišuje pojmy elektrický proud, elektrické napětí; - dokáže popsat zdroje elektrického napětí (druh, účel použití); - je seznámen s účinky elektrického proudu; - zná a umí vysvětlit a popsat funkce různých elektrických spotřebičů; - ví, co je to elektrický obvod a jeho schéma (zdroj napětí, spotřebič, spínač); - umí znázornit, sestavit i popsat jednoduchý elektrický obvod; - pozná a orientuje se ve složitějších elektrických obvodech; - dokáže popsat vznik elektrického proudu v kapalinách a plynech; - seznámí se s bezpečností práce při práci s elektřinou; - umí vysvětlit pojem zkrat;	- Elektrický proud, elektrické napětí - Zdroje elektrického napětí - Účinky elektrického proudu - Elektrické spotřebiče - Elektrický obvod, jeho schéma - Jednoduchý elektrický obvod - Složitější elektrický obvod - Elektrický proud v kapalinách a plynech - Bezpečnost při práci s elektřinou - Zkrat - Magnetické vlastnosti elektrického proudu - Magnetické pole cívky	EV – Základní podmínky života (energie; využití energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě)	

2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
POHYB TĚLESA				
F-9-2-01 F-9-2-02	- určí co je pohyb a klid tělesa; - rozdělí pohyby na posuvné a otáčivé; - vypočte průměrnou rychlost - rozdělí pohyby na rovnoměrné a nerovnoměrné, poradí si s kreslením grafu; - ze vztahu vypočte dráhu rovnoměrného pohybu a popíše z grafu určení dráhy nerovnoměrného pohybu; - vypočte dobu rovnoměrného pohybu;	- Co je pohyb - Posuvný a otáčivý pohyb - Průměrná rychlost - Měření rychlosti - Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - Dráha rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu - Výpočet doby rovnoměrného pohybu	F-9-2-01 F-9-2-02	M – převody jednotek, převodní vztahy
SÍLY A JEJICH VLASTNOSTI				
F-9-2-03	- popíše vzájemné působení těles; - vysvětlí pojem síla - porozumí technice skládání sil - umí zformulovat a určit výpočtem tlak, tlakovou sílu a vztah mezi nimi; - dokáže rozlišit a vysvětlit vliv na pohybující se těleso z hlediska smykového tření, valivého tření a odporu prostředí;	- Vzájemné působení těles - Síla - Skládání rovnoběžných a různoběžných sil - Tíhová síla a těžiště - Síla a změny pohybu - Tlak, tlaková síla - Smykové tření - Valivé tření a odpor prostředí	OSV – osobnostní a sociální výchova (komunikace – využívá asertivní komunikaci; řešení problémů a rozhodovací dovednosti – vyhledává a samostatně řeší problém)	M – těžnice, určování těžiště

KAPALINY A PLYNY				
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách při řešení konkrétních praktických problémů – Pascalův zákon, hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře, Archimédův zákon – vztlaková síla, potápění, vznášení a plavání těles v klidných tekutinách;	- Vlastnosti kapalin, povrchové napětí - závislost hustoty kapaliny na teplotě - Kapilární jevy - Hydrostatický tlak - Spojené nádoby - Archimédův zákon - Plavání těles - Pascalův zákon - Vlastnosti plynů - Atmosférický tlak a jeho měření - Atmosféra Země - Archimédův zákon pro plyny - Přetlak, podtlak, vakuum - Proudění vzduchu	EV – Lidské aktivity a životní prostředí	Ch – vlastnosti látek
SVĚTELNÉ JEVY				
F-9-6-05 F-9-6-06	- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; - rozhodne ze znalosti rychlosti světla o jeho chování v různých optických prostředích; - popíše vlastnosti světla – zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; - umí popsat a vytvořit stín a polostín; - zvládne modelově i graficky sestavit	- Přímocharé šíření světla, rychlost světla - Stín a polostín - Zatmění Slunce a Měsíce - Fáze Měsíce - Odraz světla na rovinném zrcadle - Kulová zrcadla - Lom světla - Čočky - Zobrazení předmětů čočkami - Optické klamy	OSV – osobnostní a sociální výchova (kreativita – rozvíjí nápady, schopnosti) VMEGS – Objevujeme Evropu a svět MV – Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení	Z – postavení Země a Měsíce ve vesmíru Př – oko (smyslové orgány)

	situaci zatmění Slunce a Měsíce; • zakreslí i s popisem jednotlivé fáze Měsíce; • definuje odraz a lom světla; • dokáže vyhledat a popsat z hlediska jejich užití kulová zrcadla, čočky (i geometrickou optikou); • pozná oční vady krátkozrakost a dalekozrakost a umí je korigovat; • seznámí se s optickými klamy; • seznámí se s rozkladem světla hranolem na jednotlivé barvy (duha);	• Rozklad světla hranolem, barvy		
--	--	--	--	--

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
PRÁCE A ENERGIE				
F-9-4-01 F-9-4-02	- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- Práce - Výkon - Energie - Polohová energie - Pohybová energie - Přeměny energie - Zákon zachování energie - Páka jednozvrtná a dvojzvrtná - Kladka a kolo na hřídeli - Nakloněná rovina a šroub	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Ukázky jednání z hlediska životního prostředí a udržitelného rozvoje, a to žádoucích i nežádoucích Hodnocení objektivnosti informací týkajících se ekologických problémů Komunikace o problémech životního prostředí	
TEPELNÉ JEVY				
F-9-4-01 F-9-4-02	- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických	- Vnitřní energie tělesa - Teplo - Změna vnitřní energie tělesa konáním práce		

	zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• Vedení tepla • Šíření tepla prouděním a zářením • Skupenské přeměny • Tání a tuhnutí • Vypařování a kapalnění • Var • Sublimace a desublimace		
ZVUKOVÉ JEVY				
F-9-5-01 F-9-5-02	• rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	• Vlastnosti pružných těles • Kmitavý pohyb • Kmitání pružných těles • Vlnění • Vlnění příčné a podélné • Zvuk, zdroje zvuku • Šíření zvuku • Ultrazvuk, infrazvuk • Vnímání zvuku, hlasitost		
ELEKTRICKÝ PROUD				
F-9-6-01 F-9-6-02	• rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí (částečně) • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	• Elektrický náboj • Elektrický proud a jeho příčiny • Měření elektrického proudu • Ohmův zákon • Elektrický odpor • Závislost odporu na teplotě • Výkon elektrického proudu • Elektrická energie • Výroba elektrické energie		

2. stupeň
Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
ELEKTRODYNAMIKA				
F-9-6-02 F-9-6-05	- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	- Působení magnetického pole na vodič - Vzájemné působení vodičů - Magnetická indukce - Elektromagnetická indukce - Generátory elektrického napětí - Vlastnosti střídavého proudu - Kondenzátor a cívka - Transformátory - Třífázové napětí - Elektromotory - Bezpečnost práce s elektrickými spotřebiči	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Ukázky jednání z hlediska životního prostředí a udržitelného rozvoje, a to žádoucích i nežádoucích Hodnocení objektivnosti informací týkajících se ekologických problémů Komunikace o problémech životního prostředí	
ELEKTRICKÝ PROUD V POLOVODIČÍCH				
F-9-6-02 F-9-6-03 F-9-6-06	- zapojí správně polovodičovou diodu - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - rozliší stejnosměrný proud od	- Elektrony a díry - Vliv příměsí v polovodiči - PN přechod		

	střídavého a změří elektrický proud a napětí			
ATOMY A ZÁŘENÍ				
F-9-4-03	• využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	• Záření z elektronového obalu • Jádro atomu • Jaderné síly • Radioaktivita • Využití radioaktivity • Ochrana před zářením • Jaderné reakce • Řetězová reakce • Jaderný reaktor • Jaderná elektrárna • Termonukleární reakce		
ASTRONOMIE				
F-9-7-01 F-9-7-02	• odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	• Čím se zabývá astronomie • Slunce • Kamenné planety • Plynné planety • Malá tělesa • Keplerovy zákony		

5.6.2 *Chemie*

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Vyučování probíhá v přírodovědné učebně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- seznamuje s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti
- směřuje k poznávání zásad bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žíravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a k dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami

Předmět chemie úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a částečně s matematikou (např. přírodopis – fotosyntéza, uhlovodíky, mineralogie, životní prostředí, zdraví, zeměpis – surovinové zdroje, chemický průmysl, fyzika – vlastnosti látek, elektrolýza, matematika – chemické výpočty).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně formulovat závěry na základě pokusů a pozorování

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků z běžné praxe
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel) povinnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí)

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení (počítač, tablet, chytrý telefon, interaktivní tabule), volně dostupných aplikací a služeb
- vede žáky ke kritické práci se získanými informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí

- vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním
- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vede je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů

Průřezová témata

Environmentální výchova: lidské aktivity a problémy životního prostředí

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE				
CH-9-1-01	vyjmenuje základní vlastnosti chemických látek	- Vlastnosti látek - skupenství, rozpustnost, hustota, elektrická a tepelná vodivost látek - vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek		
CH-9-1-02	- charakterizuje nebezpečné látky, vysvětlí význam H-vět a P-vět - dodržuje zásady bezpečné práce s chemickými látkami ve škole i v běžném životě	- Nebezpečné látky - kategorie nebezpečných látek, jejich označení výstražnými symboly, H-věty, P-věty a jejich kombinace, konkrétní příklady látek, mimořádné události	OSV – odpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem	
SMĚSI				
CH-9-2-01	- vymezí pojem směsi, uvede konkrétní příklady směsí a odliší směs od chemicky čisté látky - rozdělí směsi na stejnorodé a různorodé, vymezí rozdíly mezi nimi a uvede příklady	- Směsi - směsi stejnorodé, různorodé, koloidní - koncentrace roztoků - nasycený a nenasycený roztok	EV – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života MV – kritický přístup k informacím z médií k problematice čistoty vody a vzduchu	
CH-9-2-04	vyjmenuje základní způsoby dělení směsí, vysvětlí jejich principy,	- Dělení složek směsí - usazování, filtrace, destilace,		

	sestaví a popíše jednoduché aparatury • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení • uvede příklady oddělování složek v praxi	krystalizace, sublimace, chromatografie	EGS – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva OSV – osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu	
CH-9-2-05	• popíše molekulu vody, pojmenuje skupenství, vyjmenuje druhy vod, objasní problematiku znečištění a čištění odpadních vod, popíše koloběh vody v přírodě • charakterizuje vzduch jako směs, popíše jeho složení, • uvede příklady znečišťování vzduchu • uvede příklady praktického využití dusíku	• Voda ○ druhy vod ○ výroba pitné vody ○ čistota vody • Vzduch ○ složení vzduchu, hlavní atmosférické plyny a jejich vlastnosti		
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY				
CH-9-3-01	• charakterizuje atom a vysvětlí jeho složení, valenční vrstvu a valenční elektrony, definuje prvek a zapíše jeho značku a protonové číslo pomocí PSP • popíše vznik chemické vazby • vysvětlí pojmy vaznost, atom, molekula, chem. sloučenina, vymezí pojem elektronegativita a vyhledá její hodnoty v PSP, popíše a porovná vazby nepolární,	• Stavba atomu ○ atom a jeho struktura, valenční vrstva a valenční elektrony, protonové číslo ○ prvek – název, značka • Chemická vazba, molekuly, iontová vazba, ionty, sloučenina • Názvosloví vybraných prvků, anorganických a organických	OSV – odpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a životní prostředí EV – nebezpečí poškození životního prostředí některými prvky a jejich sloučeninami (těžké kovy, baterie z mobilních telefonů,	

	polární a iontové zná názvosloví, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, vybraných jednoduchých anorganických a organických sloučenin	sloučenin	součástky PC v odpadu (apod.), poškození ozonové vrstvy EGS – znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva	
CH-9-3-03	- uvede znění periodického zákona, popíše skupiny a periody v periodické soustavě prvků - charakterizuje výskyt kyslíku v přírodě, vyjmenuje základní oblasti použití kyslíku, uvede jeho význam, vysvětlí funkci ozonu v zemské atmosféře, popíše současné ekologické problémy související s úbytkem ozonu a jejich možné důsledky pro člověka - charakterizuje výskyt vodíku na Zemi, určí reaktivitu, využití - lokalizuje skupinu halogenů, vyjmenuje prvky, které do ní patří, charakterizuje vlastnosti a bezpečnostní zásady pro práci s nimi - uvede charakteristiku tří modifikací uhlíku, popíše jejich výskyt a posoudí význam pro člověka - najde v PSP alkalické kovy, uvede zástupce - charakterizuje vlastnosti železa, mědi, hliníku	- Periodická soustava prvků - Kyslík - Vodík - Halogeny - Uhlík - Kovy		Rozšiřující učivo: - Křemík a silikony - Polokovy

	vymezí skupinu těžkých kovů a vzácných kovů			
CHEMICKÉ REAKCE				
CH-9-4-01	rozliší fyzikální děj od chemického, zapíše chem. reakci rovnicí, určí reaktanty a produkty	- Chemický děj - chemické rovnice - chemická reakce, reaktanty, produkty, vznik chemické vazby - zákon zachování hmotnosti		
ANORGANICKÉ SLOUČENINY				
CH-9-5-01	- chemicky vymezí skupinu halogenovodíků a kyselin obecně, uvede bezpečnostní zásady pro práci s nimi, posoudí jejich význam - vymezí pojem kyslíkaté kyseliny, uvede příklady, bezpečně zvládne ředění kyselin - charakterizuje základní vlastnosti amoniaku a jeho základní využití - popíše vlastnosti vybraných hydroxidů, uvede základní využití v praktickém životě a v průmyslu - zapíše halogenidy pomocí vzorce a názvu, uvede jejich využití - vymezí skupinu oxidů, napíše vzorce vybraných oxidů a pojmenuje je - popíše vlastnosti důležitých oxidů a zhodnotí jejich vliv na životní prostředí - vyjmenuje názvy významných solí karboxylových kyselin, jejich	- Bezokyslíkaté kyseliny - Kyslíkaté kyseliny - Amoniak - Hydroxidy - Halogenidy - Oxidy - Soli karboxylových kyselin	OSV – osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému EV – nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů EV – reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, skleníkové plyny (oxid uhličitý, oxidy dusíku) OSV – osobní zodpovědnost jedince za své zdraví (NaCl - hypertenze)	Rozšiřující učivo: - Sulfidy - Dusíkaté deriváty - Soli a životní prostředí

	výskyt a využití • posoudí význam chloridu sodného, včetně jeho negativního vlivu na zdraví člověka • charakterizuje vybrané soli, zapíše název a vzorec • posoudí vliv významných zástupců anorganických sloučenin na životní prostředí (kyselé deště)	• Soli bezkyslíkatých kyselin a kyslíkatých kyselin		
CH-9-5-03	• vysvětlí pojem indikátor a uvede příklady chemických indikátorů, na základě hodnot pH rozdělí vzorky na kyselé, neutrální a zásadité, charakterizuje neutralizaci a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	• pH a neutralizace	EV – vliv pH na život ve vodě	
ORGANICKÉ SLOUČENINY				
CH-9-6-01	• vymezí skupinu alkanů, uvede názvy a vzorce vybraných alkanů, charakterizuje vlastnosti a použití • vymezí skupinu alkenů a alkynů, popíše vlastnosti využití vybraných uhlovodíků s násobnou vazbou • vymezí skupinu arenů, uvede charakteristiku, význam a využití vybraných aromatických sloučenin, uvede rizika čichání toluenu jako inhalační drogy	• Alkany • Alkeny a alkyny • Areny	OSV – osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky	
CH-9-6-02	• vysvětlí pojem fosilní paliva, posoudí výhody a nevýhody používání jednotlivých druhů paliv • vysvětlí vznik ropy na Zemi,	• Uhlí a zemní plyn • Benzin a nafta	EV – likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek OSV – význam hromadné	Rozšiřující učivo: • Automobilismus

	objasní složení ropy a její zpracování frakční destilací, určí naleziště ropy • popíše vlastnosti benzinu, jeho složení a způsob výroby z ropy, porovná složení nafty s benzinem		dopravy, oxidy ve výfukových plynech	
CH-9-6-03	• vyhodnotí rizika a toxicitu metanolu a etanolu na lidský organismus • vysvětlí, kde všude se alkoholy využívají a jaký mají význam pro člověka • dokáže posoudit význam vícesytných alkoholů pro život člověka a sdělit, kde se s nimi mohou v životě setkat • popíše výskyt karboxylových kyselin v přírodě, význam pro člověka	• Alkoholy • Vícesytné alkoholy • Karboxylové kyseliny	OSV – osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, ředidla, barvy) EV – znečištění životního prostředí organickými rozpouštědly a ředidly, nakládání se zbytky organických rozpouštědel, acetonu aj. OSV – poškození zdraví užíváním alkoholických nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu	Rozšiřující učivo: • Alkoholismus • Ostatní kyslíkaté deriváty

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE				
CH-9-1-02	dodržuje zásady bezpečné práce s chemickými látkami ve škole i v běžném životě	Zásady bezpečné práce s chemickými látkami	OSV – odpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem	
SMĚSI				
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Výpočet hmotnostního zlomku a koncentrace roztoku		
CHEMICKÉ REAKCE				
CH-9-4-01	- uvede příklady chemických reakcí - specifikuje veličinu látkové množství a uvede její jednotku - specifikuje veličinu molární hmotnost a uvede její jednotku - charakterizuje redoxní reakce, určí změny oxidačních čísel prvků - vymezí pojem oxidace a redukce - vyjmenuje základní podmínky hoření, vysvětlí pojmy teplota vzplanutí, hořlavá látka, uvede zásady chování při vypuknutí požáru - vymezí proces koroze a popíše její	- Chemické reakce - chemické rovnice - látkové množství - molární hmotnost - Redoxní děje, hoření, koroze, ochrana proti korozi	EV – význam sběru starého železa a ostatních kovů jako průmyslové suroviny, hospodářské ztráty způsobené korozí Fe	

	průběh, vyjmenuje hlavní způsoby ochrany proti korozi			
CH-9-4-03	- vymezí pojem aktivační energie její význam pro průběh chemických reakcí - definuje enzymy jejich vliv na průběh chemických reakcí v organismech - stručně vysvětlí funkci katalyzátoru, inhibitoru a stabilizátoru - vyjmenuje základní faktory ovlivňující rychlost chemické reakce	- Katalýza, inhibice, enzymy, katalyzátory, inhibitory - Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí		
ORGANICKÉ SLOUČENINY				
CH-9-6-02	- popíše činnost tepelné elektrárny a zhodnotí její vliv na životní prostředí - popíše koks, svítiplyn a dehet - uvede konkrétní příklady obnovitelných zdrojů energie, popíše vznik a složení bioplynu	Výroba energií a paliv	OSV – vlastní zodpovědnost za bezpečnost při práci s topnými plyny a palivy, význam obnovitelných zdrojů energie EGS – závislost světového hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžby, dopravy a zpracování ropy a plynu před teroristickými útoky	
CH-9-6-06	- uvede vlastnosti, zdroje a příklady funkcí lipidů - uvede vlastnosti, zdroje a příklady funkcí sacharidů - vyjmenuje příklady potravin obsahujících bílkoviny	- Lipidy - Sacharidy - Bílkoviny		

	- vymezí základní funkce bílkovin - charakterizuje vitamíny rozpustné v tucích a ve vodě a uvede jejich význam	Vitaminy		
CHEMIE A SPOLEČNOST				
CH-9-7-01	- chápe využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - zná rizika chemického průmyslu v souvislosti se životním prostředím, - zná způsoby recyklace surovin, druhy koroze	Chemický průmysl ČR	OSV – osobní zodpovědnost při používání chemických látek EV – nebezpečí nadměrného hnojení průmyslovými hnojivy (stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody, půdy)	Rozšiřující učivo: - Chemie a trvale udržitelný rozvoj - Chemické látky v životním prostředí - Alkaloidy - Drogy a návykové látky - Doping ve sportu
CH-9-7-02	- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - zná význam tříd nebezpečnosti hořlavin	- Požáry - hořlaviny a třídy nebezpečnosti - hasicí přístroje, funkce a použití hasicích přístrojů	EV – plasty v odpadech, význam recyklace EGS – plasty jako globální problém lidstva	
CH-9-7-03	- vysvětlí význam využívání průmyslových hnojiv a využití pesticidů, detergentů a insekticidů - charakterizuje stavební hmoty – sádra, cement, beton a jejich použití - vymezí pojem léčivá látka a návyková látka - vyjmenuje základní kategorie léků - dokáže vysvětlit vznik a výrobu plastů, využití v praxi, jak plasty ovlivňují životní prostředí, způsoby jejich likvidace - charakterizuje chemický průmysl	- Výrobky chemického průmyslu - průmyslová hnojiva, detergenty, pesticidy, insekticidy - cement, vápno, sádra - léčiva a návykové látky - plasty a syntetická vlákna	VDO – zákony a předpisy o odpadech, recyklace plastů OSV – osobní zodpovědnost při práci s chemickými látkami v domácnosti, v zaměstnání	

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Ve všech ročnících jsou dvě hodiny týdně. Vyučování probíhá v přírodovědné učebně.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- vytváří ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou
- seznámí s mnohotvárnými formami života na Zemi
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních faktů
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje se stavbou těla a činností orgánů živých organismů

Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: ochrana životního prostředí, chemické znečištění, chemické složení minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, šíření světla a zvuku
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, Národní parky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k správnému formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví jiných

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost práci organizovat, navrhnout postup a časový harmonogram

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení (počítač, tablet, chytrý telefon, interaktivní tabule), volně dostupných aplikací a služeb
- učitel vede žáky ke kritické práci se získanými informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- učitel vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- učitel při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním
- učitel seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova: mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace

Výchova demokratického občana: občan, občanská společnost a stát

Multikulturní výchova: lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova: ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Ročník: šestý

Ročník: šestý

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

BIOLOGIE HUB				
PŘ-9-2-01	• umí rozeznat běžné druhy hub podle plodnic • umí rozlišit jedlé a jedovaté druhy • ovládá zásady sběru hub • zná stavbu stélky, princip rozmnožování hub, jejich místo v potravním řetězci a jejich vztahy k jiným organismům • zná význam hub pro člověka • chápe význam lišejníků a jejich výskyt v přírodě	• Houby • Lišejníky	EV – význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise EGS – revoluční objev antibiotik EV – symbióza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší	
BIOLOGIE ROSTLIN				
PŘ-9-3-01	• chápe, že život je vázán na buňku • umí popsat její stavbu	• Rostlinná buňka		
PŘ-9-3-04	• chápe souvislost mezi způsobem výživy vodních řas a jejich významem pro ostatní vodní organismy • rozezná jednotlivé zástupce a zařadí do prostředí, ve kterém žijí	Nižší rostliny • Řasy		
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ				
PŘ-9-4-01	• chápe, že život je vázán na buňku • umí popsat její stavbu • popíše stavbu těla jednobuněčných a mnohobuněčných organismů a základní charakteristiku jejich orgánů • chápe, že i jediná buňka je schopna samostatné existence a vykonává	• Živočišná buňka Jednobuněční živočichové • Prvoci Mnohobuněční živočichové	OSV – základní hygienické návyky	zoologické vycházky, besedy s odborníky ze zoologické praxe

	všechny důležité životní funkce • umí popsat tělo a zná funkci žahavých buněk u žahavců • umí popsat tělo a vnitřní orgány hlemýždě, škeble a sépie • zná stavbu těla žížaly • zná základní členění těla členovců, chápe pojem vnější kostra a umí popsat vnitřní stavbu těla členovců	• Žahavci • Ploštenci • Hlísti • Měkkýši • Kroužkovci • Členovci: ○ Pavoukovci ○ Korýši ○ Vzdušnicovci ○ Hmyz: - Vážky - Stejnokřídlí - Vši - Ploštice - Rovnokřídlí - Blechy - Sít'okřídlí - Motýli - Brouci - Dvoukřídlí - Blanokřídlí	EV - insekticidy, narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu - důsledky	
PŘ-9-4-02	• umí zařadit zástupce prvků do skupin podle způsobu pohybu • umí vysvětlit pojem vnitřní cizopasník • umí rozlišit zástupce měkkýšů podle různých typů schránek, chápe rozdíl mezi lasturou a ulitou • rozezná běžné zástupce plžů, mlžů a hlavonožců • zná zástupce jednotlivých tříd a řádů členovců			
PŘ-9-4-03	• zná rozmanitost prostředí, kterému se prvoci přizpůsobili • zná způsob získávání potravy, rozmnožování a prostředí, kde žijí žahavci • chápe rozdíl ve způsobu života volně žijících ploštenců a cizopasných ploštenců, jejich způsob výživy a rozmnožování • pozorováním žížaly vyvodí znaky, které dokazují přizpůsobení se	• Ostnokožci		

	• k životu vlhké půdě • umí zařadit jednotlivé zástupce členovců do prostředí, ve kterém žijí • ví o nebezpečí a příčině rozšíření kůrovce v lesních porostech, následcích a způsobu ochrany porostů			
PŘ-9-4-04	• chápe nebezpečí cizopasných hlístů pro člověka a zná zásady dodržování hygieny jako jediného způsobu ochrany proti nákaze • zhodnotí hospodářský význam žížaly • uvědomí si vliv některých zástupců členovců (roztoči, vši, štěnice, blechy) na zdraví člověka a zná způsoby preventivní ochrany a hubení • zná hospodářský význam včel a jejich důležitou funkci v přírodě • umí zajistit první pomoc při bodnutí žihadlem • ví o nebezpečí poranění ostny ježovky			
NEŽIVÁ PŘÍRODA				
PŘ-9-6-03	• zná postavení planety Země ve vesmíru • zná některé teorie o jejím vzniku a vzniku života	• Planeta Země		

	• umí popsat stavbu zemského tělesa			
ZÁKLADY EKOLOGIE				
PŘ-9-7-01	• chápe potravní vztahy mezi organismy a postavení člověka v nich	• Vztahy mezi organismy	EV – rozmanitosti přírody, potravní řetězec, zachování rovnováhy	
PŘ-9-7-02	• rozumí pojmům společenstva, přirozený a umělý ekosystém • chápe rovnováhu v ekosystému • na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	• Společenstva • Populace • Ekosystém		
PŘ-9-7-03	• rozumí potravnímu řetězci a potravní pyramidě • umí sestavit potravní řetězec a zhodnotit jeho význam	• Potravní řetězec, potravní pyramida		
PŘ-9-7-04	• chápe závislost člověka na přírodě a nutnost její ochrany	• Člověk a příroda		
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY				
PŘ-9-8-01	• chápe poznávání přírody jako proces, který má velký praktický význam • umí rozlišit základní metody zkoumání přírody a zná přístroje • umí používat mikroskop a zhotovovat mikroskopické preparáty • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody	• Jak zkoumáme přírodu • Mikroskop • Bezpečnost práce v hodinách přírodopisu		praktická cvičení

2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA				
PŘ-9-1-05	• rozumí rozdílu mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním • umí využít některé jednoduché metody vegetativního rozmnožování rostlin	• Rozmnožování rostlin		
BIOLOGIE ROSTLIN				
PŘ-9-3-01	• umí popsat odlišnosti ve stavbě těla nižších a vyšších rostlin, zná společné znaky vyšších rostlin • umí vysvětlit funkci kořene, zná jeho stavbu a dokáže popsat jeho přeměny • dokáže vysvětlit význam stonku pro rostlinu, umí popsat jeho stavbu a rozpozná základní typy stonků • umí popsat jednotlivé části listu a zná hlavní morfologické znaky listů • dokáže popsat stavbu květu a umí vysvětlit význam květu pro rostlinu • pozná základní typy květenství • dokáže popsat stavbu semene a uvést jeho význam, umí rozlišit	• Přechod rostlin na souš • Stavba rostlinného těla: ○ Kořen ○ Stonek ○ List ○ Květ a květenství ○ Semena a plody		botanicky zaměřené vycházky

PŘ-9-3-03	• umí objasnit hlavní děje, které probíhají v listech • dokáže vysvětlit, které látky rostlina přijímá a které vznikají při fotosyntéze a dýchání • umí popsat proces opylení a oplození a chápe rozdíl mezi nimi • dokáže vysvětlit význam těchto procesů vzhledem k rozmnožování rostlin • zná význam rozdílných životních podmínek pro jednotlivé fáze růstu rostliny • pozná některé cizokrajné rostliny, zná jejich původ a význam pro člověka	• Základní fyziologické procesy: ○ Fotosyntéza a dýchání ○ Opylení a oplození rostlin ○ Růst a vývin rostlin • Cizokrajné rostliny		
PŘ-9-3-04	• má představu o rozmanitosti rostlinné říše a jejím členění • je schopen určit nejběžnější druhy mechorostů vyskytujících se u nás • pozná vybrané zástupce plavuní, přesliček a kapradin • umí vysvětlit pojem nahosemenná rostlina, dokáže popsat její stavbu a charakteristické vlastnosti • umí vysvětlit pojem krytosemenná, dvouděložná a jednoděložná rostlina, pozná rozdíly mezi nimi a je schopen uvést příklady těchto rostlin • rozezná vybrané zástupce dvouděložných rostlin, jejich	Vyšší rostliny • Mechorosty • Plavuně • Přesličky • Kapradiny • Nahosemenné rostliny ○ Jinany ○ Jehličnany • Krytosemenné rostliny ○ Dvouděložné ○ Jednoděložné	EV – rostliny – producenti, potravní řetězec, les a jeho význam EGS – hospodářsky významné rostliny, import, potravinové zdroje EV – léčivé rostliny, bio-produkty	

	stavbu a charakteristické znaky - zná hospodářský význam zástupců jednotlivých čeledí - umí vysvětlit význam mechů v přírodě - chápe význam kaprad'orostů v přírodě a umí vysvětlit jejich úlohu při vzniku černého uhlí - je schopen na příkladech demonstrovat hospodářský význam jehličnanů			
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ				
PŘ-9-4-01	- zná společné znaky strunatců - popíše charakteristické znaky kruhoústých a paryb - umí podrobněji charakterizovat ryby na příkladu kapra a odliší jednotlivé druhy ryb podle charakteristických znaků - umí rozlišit obojživelníky od ryb podle znaků, zná hlavní rozdíly mezi ocasatými a bezocasými obojživelníky - zná znaky plazů - umí zhodnotit vnější a vnitřní stavbu ptačího těla - uvědomuje si vývojové souvislosti mezi plazy a ptáky	- Strunatci - Kruhoústí - Paryby - Ryby - Obojživelníci - Plazi - Ptáci	EGS – mezinárodní smlouvy o rybolovu EV – znečištěné vodní plochy, ekologické havárie, druhy ptačích krmítek, chov papoušků	zoologické vycházky, besedy s odborníky ze zoologické praxe Z – rozšíření organismů, migrace D – rybníkářství v Čechách
PŘ-9-4-02	- chápe, proč obratlovce řadíme mezi strunatce - odliší vývojově nižší strunatce od			

	vyšších, chápe, proč jsou kruhoústí a paryby méně dokonalejšími obratlovci než ostatní, zná jejich zástupce • zná významné zástupce ryb • dokáže určit naše nejvýznamnější zástupce obojživelníků, plazů a ptáků			
PŘ-9-4-03	• popíše prostředí, ve kterém žijí kruhoústí a paryby • vysvětlí, jak jsou ryby přizpůsobeny životu ve vodě, vnímá rozdíl mezi slanou a sladkou vodou • obojživelníků na souš a chápe nezbytnost vody pro jejich vývin • zná zvláštnosti života obojživelníků • zná životní projevy ptáků			
PŘ-9-4-04	• chápe význam chovu a lovu ryb pro člověka a zná nejčastější způsoby • chápe význam plazů pro další suchozemské obratlovce • zná zásady první pomoci při uštknutí zmijí • umí zhodnotit biotopní nároky ptáků • umí zhodnotit vliv dravců a sov na biologickou rovnováhu, význam její aktivní ochrany			

ZÁKLADY EKOLOGIE				
PŘ-9-7-01	• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	• Společenstvo lesa • Společenstvo vod a mokřadů • Společenstvo luk, pastvin a travnatých strání • Společenstvo polí a sídelní aglomerace		
PŘ-9-7-02	• umí rozlišit typy lesů podle zastoupení listnatých a jehličnatých stromů, zná vegetační stupně lesa na našem území a typické zástupce dřevin a bylin, chápe les jako složitý přírodní ekosystém • uvědomuje si rozmanitost pevninských vod a mokřadů včetně společenstev organismů, která je obývají • rozezná luční ekosystémy a dokáže popsat jejich sezónní dynamiku v závislosti na činnosti člověka, umí uvést typické zástupce rostlin a živočichů • rozezná polní společenstva a společenstva sídelních aglomerací a rozpozná a pojmenuje jejich druhy rostlin a živočichů		EV – umělé ekosystémy, zásahy člověka do rovnováhy ekosystémů	
PŘ-9-7-04	• uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí			

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY				
PŘ-9-8-01	• aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody	• Praktické metody poznávání přírody • Založení herbáře • Bezpečnost práce v hodinách přírodopisu		praktická cvičení

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA				
PŘ-9-1-05	dokáže vysvětlit význam dědičnosti a proměnlivosti organismu, chápe podstatu přenosu dědičných informací, rozlišuje pojmy gen a alela	Genetika	EV – geneticky upravené potraviny, léčba vrozených vad, úpravy genomu	Ch – nukleové kyseliny
PŘ-9-1-06	uvědomuje si možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě, dokáže vysvětlit pojmy genové inženýrství, klonování a geneticky upravené potraviny			
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ				
PŘ-9-4-01	popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku	- Savci: - Vejcorodí - Živorodí - Etologie - Domestikace	EGS – ohrožené druhy, nezákonný lov	zoologické vycházky, besedy s odborníky ze zoologické praxe
PŘ-9-4-02	- podle charakteristických znaků rozlišuje základní řady savců a správně roztrídí vybrané zástupce - pozná vybrané zástupce			
PŘ-9-4-03	- na příkladech a pozorováním objasní způsob života a chování živočichů - chápe rozdíl mezi chováním vrozeným a získaným			

	vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života			
PŘ-9-4-04	- zná význam savců v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému a rozšíření - zná hospodářsky významné druhy - zhodnotí význam chovu domestikovaných živočichů			
BIOLOGIE ČLOVĚKA				
PŘ-9-5-01	- umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla a orgánových soustav	- Buňky, tkáně, orgány - Orgánové soustavy člověka: - Kosterní soustava - Oběhová soustava - Mízní soustava - Dýchací soustava - Trávicí soustava - Vylučovací soustava - Kožní soustava - Nervová soustava - Smyslové orgány - Hormonální soustava - Pohlavní soustava	EGS – hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě EV – znečištěné ovzduší, exhalace MV – využití médií, stav ovzduší, varování – špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství	TV – význam posilování, udržování kondice Ch – aerobní procesy, oxidace, oxidy, spalování, cukry, tuky, bílkoviny F – zákon zachování energie, přeměna energie
PŘ-9-5-02	- umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu - umí objasnit vývoj člověka - zná lidská plemena a jejich charakteristické znaky	- Původ a vývoj člověka - Lidská plemena	MV – lidská plemena, národnostní menšiny VDO – tolerance k odlišnostem	D – vývoj člověka
PŘ-9-5-03	vysvětlí způsob oplození a vývin	Vznik a vývin člověka	EGS – pandemie AIDS	VOZ – sexualita, pohlavně

	nového jedince od početí až do stáří • popíše jednotlivé etapy života			přenosné choroby
PŘ-9-5-04	• rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	• Nemoci člověka ○ příčiny, příznaky nemocí ○ praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí • Úrazy člověka ○ závažná poranění a život ohrožující stavy ○ epidemie	EV – pitný režim, ochrana vodních zdrojů – udržitelný rozvoj	VOZ – nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY				
PŘ-9-8-01	• aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody	• Praktické metody poznávání přírody • Bezpečnost práce v praktických cvičeních z přírodopisu		praktická cvičení

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA				
PŘ-9-1-06	• porovná posloupnost vzniku života na Zemi • zná příklady vlivu prostředí na utváření organismů	• První organismy na Zemi • Od trilobita k člověku	EV – udržitelnost podmínek pro život na Zemi	
NEŽIVÁ PŘÍRODA				
PŘ-9-6-02	• rozlišuje a vysvětlí způsoby vzniku minerálů • chápe vztah mezi krystalovou strukturou a vlastnostmi krystalů • rozlišuje minerály podle jejich vlastností (fyzikálních a chemických) • chápe kritéria pro rozdělení minerálů do skupin mineralogického systému • je seznámen s názvy skupin mineralogického systému • dovede stručně charakterizovat vybrané prvky, sulfidy, halogenidy, oxidy, uhličitany, sírany, fosforečnany a křemičitany • zná příklady jejich využití v praktickém životě	• Mineralogie: ○ krystalová struktura ○ vlastnosti minerálů ○ třídění minerálů (prvky, sulfidy, halogenidy, oxidy, uhličitany, sírany, fosforečnany, křemičitany) • Petrologie: ○ vyvřelé (magmatické) horniny ○ usazené (sedimentární) horniny ○ přeměněné (metamorfované)	EV – zpracovávané materiály a jejich působení na přírodu, přírodní zdroje a jejich vyčerpatelnost, hospodaření s přírodními zdroji, udržitelnost podmínek pro život na Zemi	Ch – uspořádání chemických prvků, vlastnosti prvků, chemická terminologie F – vedení elektrického proudu D – dějiny lidské společnosti (doba měděná, bronzová, těžba zlata)

	• odvodí obecnou charakteristiku horniny, rozlišuje tři základní typy hornin podle jejich vzniku (vyvřelé, usazené, přeměněné) • rozlišuje hlavní typy magmatických hornin a uvede příklady • chápe příčiny přeměny hornin, vysvětlí přeměnu regionální a kontaktní • rozezná metamorfované horniny a jejich nejběžnější zástupce • rozlišuje usazené horniny podle způsobu vzniku a uvede příklady	horniny		
PŘ-9-6-03	• popíše počátky formování planety Země, chápe dynamiku jejího vývoje a jeho zákonitosti • chápe planetu Zemi jako složité, vnitřně rozrůzněné těleso a dovede charakterizovat jednotlivé geosféry • vnímá planetu Zemi jako dynamické těleso, jehož povrch je modelován geologickými ději a činností organismů • rozlišuje projevy vnitřních a vnějších geologických dějů • dovede vysvětlit horninový cyklus • chápe příčinu a důsledky pohybu litosférických desek • žák chápe příčiny vzniku zemětřesení a orientuje se v problematice	• Historie Země • Stavba Země • Vnitřní geologické děje ○ pohyb litosférických desek ○ zemětřesení ○ sopečná činnost ○ tektonické jevy	EV – udržitelnost podmínek pro život na Zemi MV – přírodní katastrofy, zemětřesení	Z – planeta Země, stavba Země Z – vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě

	• žák zná podstatu a vlastnosti magmatu a jeho chování a rozlišuje magmatická tělesa • chápe podstatu sopečné činnosti a projevy vulkanismu • rozlišuje jednotlivé projevy sopečné činnosti • chápe podstatu tektonických jevů, rozlišuje plastické a křehké poruchy • vysvětlí vznik vrásových a kerných struktur • chápe proces zvětrávání a jeho důsledky, rozlišuje hlavní typy zvětrávání • chápe tekoucí vodu a ledovce jako významné modelační činitele v krajině a uvede příklady jejich tvořivé a rušivé činnosti • uvádí příklady tvořivé a rušivé činnosti větru • chápe význam vody na Zemi, uvede příklady a umí popsat koloběh vody • uvědomuje si nutnost ochrany zdrojů vody • zná princip vzniku krasové oblasti a dokáže pojmenovat krasové útvary • chápe význam půdotvorných činitelů pro vznik půd, rozlišuje důsledky působení vnějších geologických dějů	• Vnější geologické děje ○ zvětrávání ○ činnost vody ○ činnost ledovců ○ činnost větru • Voda na Zemi • Pedologie a půdy ○ půdotvorní činitelé ○ půdní druhy ○ půdní typy		Ch – působení vody ve vápencích
--	--	--	--	--

	rozlišuje hlavní půdní druhy a typy			
PŘ-9-6-06	- objasní význam atmosféry pro život na Zemi, rozlišuje její vrstvy a uvede jejich charakteristiku - chápe princip skleníkového efektu a umí vysvětlit jeho důsledky pro klima na Zemi - zná příčiny vzniku mimořádných přírodních událostí ve světě a v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochranu před nimi	- Atmosféra, podnebí, počasí - Mimořádné události způsobené přírodními vlivy	EV – aktivní přístup k ochraně ŽP EGS – spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje	
ZÁKLADY EKOLOGIE				
PŘ-9-7-02	objasní význam koloběhu látek na příkladu uhlíku	Látkové toky mezi svrchními vrstvami Země		
PŘ-9-7-04	- žák rozumí pojmu nerostná surovina a rozlišuje kategorie nerostných surovin - žák zná způsoby dobývání nerostných surovin a uvědomuje si dopady těžby na životní prostředí - žák chápe podstatu vzniku fosilních paliv a uvede jejich získávání, pozitiva a negativa jejich využívání - žák chápe principy výroby jaderné energie, dokáže zhodnotit pozitiva a úskalí tohoto způsobu získávání energie, uvědomuje si problémy související s uskladněním nebezpečného radioaktivního odpadu - žák rozlišuje obnovitelné	- Nerostné suroviny - Zdroje energie - Obnovitelné zdroje energie	EV – aktivní přístup k ochraně ŽP EGS – spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO	

	a neobnovitelné energetické zdroje, rozumí pojmům alternativní zdroje a energetický mix • žák zná alternativní způsoby získávání energie (využití energie větru, vody, Slunce a biomasy)		EV – principy udržitelného rozvoje	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY				
PŘ-9-8-01	• rozpozná s použitím určovacích pomůcek vybrané nerosty a horniny • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání nerostů a hornin	• Určování vzorků nerostů a hornin • Bezpečnost práce v hodinách přírodopisu		praktická cvičení

Seznam použitých zkratk:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. a 7. ročníku dvě hodiny týdně a v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně. Vyučování probíhá v kmenové třídě.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- vytváření celkového vzdělanostního rozhledu žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí
- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, poznávání hlavních geografických objektů, jevů, procesů a souvislosti mezi nimi, osvojování a používání základních geografických pojmů a metod
- osvojování dovednosti samostatně pracovat s různými druhy map, grafy, statistickými materiály a dalšími geografickými podklady a zdroji informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke vzájemné komunikaci podle předem stanovených pravidel
- k naslouchání a respektování názorů jiných
- k interpretaci nebo prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých zdrojů
- k diskusi na dané téma, k obhajování svých názorů
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k zodpovědnosti za svá jednání

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a efektivnímu využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- Vede žáky k ovládání běžně používaných digitálních zařízení (tablety, chytré mobilní telefony, virtuální realitu s 360° prohlídkami, počítače)
- Vede žáky k bezpečnému a kritickému využití a zpracování informací
- Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

Průřezová témata

Výchova demokratického občana: občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie, formy vlády

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

Multikulturní výchova: kulturní difference, etnický původ, multikulturalita, principy solidarity

Environmentální výchova: ekosystémy, základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí

2. stupeň

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE				
Z-9-1-01 Z-9-1-02	- pracuje s globusem jako se zmenšeným modelem Země - používá v praktických situacích zeměpisné souřadnice: zeměpisnou šířku, zeměpisnou délku a znalosti o rovnoběžkách, polednících a o zeměpisné síti - určuje zeměpisnou polohu konkrétních míst na Zemi s pomocí map a podle údajů zeměpisné šířky a zeměpisné délky - používá mapy a plány jako zmenšený a zjednodušený rovinný obraz zemského povrchu nebo jeho části a prakticky s nimi pracuje - používá plány jako zmenšený rovinný obraz malé části zemského povrchu - určuje skutečné vzdálenosti na zemském povrchu či vzdálenosti na mapě ze znalostí měřítek globusů, map a plánů	- Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - Základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly - Hlavní kartografické produkty: plán, mapa - Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky - Statická data a jejich grafické vyjádření, tabulky - Základní informační geografická média a zdroje dat - Glóbus, měřítko glóbu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti - Měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám - Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života MKV Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarita	

		produkty v tištěné i elektronické podobě		
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ				
Z-9-2-02 Z-9-2-03 Z-9-2-04	• určí a popíše tvar Země s pomocí globusu • dokáže tvar Země podle konkrétního přírodního úkazu nebo jiného důkazu • předvede a určí délku jednoho otočení Země kolem zemské osy s pomocí globusu • používá s porozuměním pojmy: místní čas, světový čas, časová pásma, datová hranice, kalendář • vysvětlí pojmy zemská osa, severní a jižní pól, vysvětlí příčiny střídání dne a noci, střídání ročních období • objasní délku dne a noci v průběhu roku v závislosti na zeměpisné šířce, vysvětlí podstatu polárního dne a noci • používá s porozuměním pojem fyzickogeografická sféra Země ve vztahu k prostředí, které nás obklopuje • rozlišuje jednotlivé složky fyzickogeografické sféry – litosféru, atmosféru, hydrosféru, pedosféru a biosféru • používá pojmy. vnitřní a vnější činitelé, síly a procesy působící	• Tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, datová hranice, smluvený čas • Přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • Geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • Přírodní oblasti	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života MKV Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarita	

	na zemský povrch, zvětrávání • posuzuje zemský povrch – reliéf jako výsledek přírodních procesů a působení lidí • uvede konkrétní příklady ovlivňování přírodní sféry lidskou společností			
--	---	--	--	--

2. stupeň**Ročník: sedmý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
REGIONY SVĚTA				
Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	- pojmenuje a vyhledává na globusu a na mapách světa jednotlivé světadíly a oceány - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map rozlohu a polohu, členitost a charakteristické rysy přírodních poměrů jednotlivých světadílů a oceánů - pojmenuje, popíše a vyhledá na mapách státy, jejich regiony, hlavní a významná města v jednotlivých světadílech - vyhledá na mapě hlavní centra osídlení a hospodářské činnosti obyvatelstva v jednotlivých světadílech a státech - pracuje aktivně s regionálními obecně zeměpisnými a tematickými mapami, s jejich obsahem a rejstříkem zeměpisných atlasů - orientuje se prakticky při vyhledávání informací	- Světadíly, oceány, makroregiony světa: určující a porovnávající kritéria - Světadíly, oceány, makroregiony světa: jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů - Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA: Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS Evropa a svět nás zajímá MKV Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity	

	o jednotlivých světadílech, oceánech a o regionech a státech			
--	--	--	--	--

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
ČESKÁ REPUBLIKA				
Z-9-6-01 Z-9-6-02 Z-9-6-03 Z-9-6-04 Z-9-6-05	- určí geografickou polohu podle zeměpisných souřadnic, podle polohy vůči sousedním státům - orientuje se v ukazatelích o lidnatosti, rozmístění a o struktuře obyvatel ČR - rozlišuje a porovnává polohu, charakter, funkci a rozmístění sídel - rozlišuje a porovnává předpoklady a faktory umístění hospodářství v ČR v konkrétních regionech - pojmenuje a vyhledá na mapě jednotlivé geografické oblasti a územní samosprávné celky (kraje) v ČR - popíše a analyzuje s pomocí regionálních map přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	- Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy - k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x x bariéry) - Zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje České republiky - Obyvatelstvo České republiky: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry - Rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství České republiky - Transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady České republiky - Hospodářské a politické postavení	EGS Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané MKV Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarita EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Z-9-3-02 Z-9-3-03 Z-9-3-04	• pojmenuje a vyhledává na globusu a na mapách světa jednotlivé světadíly a oceány • popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map rozlohu a polohu, členitost a charakteristické rysy přírodních poměrů jednotlivých světadílů a oceánů • pojmenuje, popíše a vyhledá na mapách státy, jejich regiony, hlavní a významná města v jednotlivých světadílech • vyhledá na mapě hlavní centra osídlení a hospodářské činnosti obyvatelstva v jednotlivých světadílech a státech • pracuje aktivně s regionálními obecně zeměpisnými a tematickými mapami, s jejich obsahem a rejstříkem zeměpisných atlasů • orientuje se prakticky při vyhledávání informací o jednotlivých světadílech, oceánech a o regionech a státech	České republiky • v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu • Regiony České republiky – územní jednotky statní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech REGIONY SVĚTA • Světadíly, oceány, makroregiony světa: určující a porovnávající kritéria • Světadíly, oceány, makroregiony světa: jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		
--	---	---	--	--

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ				
Z-9-4-01 Z-9-4-02 Z-9-4-03 Z-9-4-04 Z-9-4-05 Z-9-4-06	aktivně pracuje s tematickými mapami obsahujícími informace o rozmístění obyvatelstva, o sídlech a o hospodářských aktivitách - rozlišuje a porovnává lidské rasy, národy, jazyky a náboženství na Zemi - rozumí pojmu urbanizace - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění světového hospodářství - aktivně pracuje s politickou mapou světa a přibližně určí aktuální počet států na Zemi - pojmenuje a přiměřeně analyzuje současné globální problémy lidstva	- Obyvatelstvo světa: základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní - Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace - Světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně - Regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace - Hlavní a periferní hospodářské oblasti světa	EGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět MKV Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

	vyhledává a lokalizuje na politické mapě světa aktuální vnitrostátní a mezistátní ohniska konfliktů, posoudí příčiny a následky těchto konfliktů	- Politická, bezpečnostní a hospodářské seskupení (integrace) států - Geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska		
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ				
Z-9-5-01 Z-9-5-02 Z-9-5-03	- uvádí konkrétní příklady základních složek krajiny - posuzuje přírodní krajinotvorné procesy a působení vnitřních a vnějších přírodních činitelů - používá s porozuměním pojmy: krajinná sféra, příroda, přírodní prostředí, životní prostředí, ekologie, ekosystém - uvede na konkrétních příkladech a posoudí, jak lidské vlivy působí na krajinu a na životní prostředí - uvede hlavní světové ekologické problémy - zamyslí se nad zlepšením a rozvojem ochrany životního prostředí	- Přírodní a společenské prostředí, typy krajín - Vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE				
Z-9-7-01 Z-9-7-02 Z-9-7-03	- umí používat buzolu a topografickou mapu - nakreslí jednoduchý plán - dovede se volně pohybovat	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje		

	v přírodě • uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu • Jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – životní pohromy • Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		
--	--	---	--	--

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součástí každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova – 1. stupeň

Vyučovací předmět je dotován jednou hodinou týdně ve všech ročnících 1. stupně. Výuka probíhá v kmenových třídách. Hudební výchova na 1. stupni je představována jako komplex aktivních činností, jejichž společným jmenovatelem je hudba. Předmět v sobě zahrnuje hlasovou výchovu, poslechové a pohybové činnosti a instrumentální složku.

Předmět je realizován převážně formou frontální výuky s využitím hudebních nástrojů a didaktické techniky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- vedeme žáky ke správnému užívání hlasu, krásnému zpěvu a radosti ze zpěvu
- připravujeme žáky na vystupování na různých soutěžích
- seznamuje žáky s různými hudebními nástroji

Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod, které jim pomohou při zdolávání problémů
- učíme žáky obhajovat svůj názor, kriticky myslet a zhodnotit výsledky své činnosti

Kompetence komunikativní:

- aktivně zapojujeme žáky do společenského dění
- žáci využívají vhodné komunikační prostředky pro účelnou komunikaci s okolním světem
- předkládáme žákům různé typy skladeb a učíme je vyjadřovat své vlastní pocity, nálady, které v nich hudba vyvolává

Kompetence sociální a personální:

- rozvíjíme u žáků pozitivní sebedůvěru a vytváříme tak představu žáků o jejich rozvoji v určité oblasti
- pracuje na utváření příjemné atmosféry ve třídě i v malé skupině, při jednání s jinými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské:

- nabízíme žákům dostatek příležitostí se seznámením s kulturním i historickým dědictvím
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k samostatnému a bezpečnému užívání všech nástrojů
- využívá získané znalosti a dovednosti v dalších činnostech

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Průřezová témata**Osobnostní a sociální výchova**

- Vést žáky k rozvoji smyslového vnímání a fantazie, vyjadřování pocitů, cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
- Rozvíjet vnímání svého vlastního já, rozvíjet komunikaci nejen slovy, ale také řečí těla, řečí zvuků
- Vést ke zdokonalení dovedností týkajících se spolupráce, rozvoje individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Uvědomovat si společné znaky a odlišnosti života jedinců v evropské společnosti
- Rozvíjet základní vědomosti pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy

Mediální výchova

- Učit žáky využívat média jako zdroje informací, kvalitní zábavy i k naplnění volného času
- Rozvíjet komunikační schopnosti, zvláště při veřejném vystupování
- Vést žáky ke schopnosti úspěšně se zapojit do mediální komunikace

1. stupeň**Ročník: první**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK-3-1-01	• Zpívá v jednohlase	• Základní pěvecké návyky (správné dýchání a držení těla, zřetelná výslovnost) • Jednohlasý zpěv- udržení jednohlasu • Dlouhé a krátké tóny • Sjednocování hlasového rozsahu (c1 – h1)	OSV/OR – psychohygiena, OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	
UAK -3-1-02	• Rytmizuje jednoduché texty	• Vytleskání rytmu podle vzoru		
UAK -3-1-03	• Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• Hra na tělo • Hra na nástroje z Orffova instrumentárek rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu • Rozdíl mezi notou a tónem	OSV/OR - kreativita	
UAK -3-1-04	• Reaguje pohybem na znějící hudbu	• Pochodování, rozlišení těžké a lehké doby pohybem	OSV/SR - komunikace	
UAK -3-1-05	• Rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• Pomalé a rychlé tempo, stoupání a klesání melodie, zeslabování a zesilování		
UAK -3-1-06	• Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje • pozná vybrané zvuky a jednoduché	• Zvuk klavíru, kytary, flétny a bicích nástrojů ve znějící hudbě • Zvuk a tón		

	skladby (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) • pozná hlas mužský, ženský, dětský	• Jednoduché skladby (pochodová, taneční hudba, ukolébavka) • Mužský, ženský a dětský hlas		
--	--	---	--	--

1. stupeň**Ročník: druhý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK -3-1-01	- Zpívá v jednohlase - realizuje říkadla v intonačním modelu 5-6-5-3 - zazpívá s ostatními (ve skupině, popř. sólo) vybrané písně	Správné dýchání, výslovnost, hlavový tón. měkké nasazení, sjednocování hlasového rozsahu (c1 – h1), zpěv písní	OSV/OR – psychohygiena, OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	
UAK -3-1-02	- Rytmizuje jednoduché texty - vytleská rytmus podle říkadel a písní, rytmicky je doprovází	Říkadla a písně, improvizace (hudební hry na otázku a odpověď)		
UAK -3-1-03	Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- Hra na Orffovy nástroje a melodické nástroje - Doprovod s pomocí učitele jednoduché písně (prodleva) - Notová osnova, noty, houslový klíč - Rozlišení not, pomlky, taktů (takt 2/4 a 3/4)	OSV/OR - kreativita	
UAK -3-1-04	- Reaguje pohybem na znějící hudbu - Pohybem vyjadřuje metrum, tempo	Pochodování na dvě doby, zvýraznění třídobého metra pohybem, pohyb podle daného rytmu, tleskání při tanci a bubnování do pochodu	OSV/SR - komunikace	
UAK -3-1-05	- Rozlišuje jednotlivé kvality tónů - Rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící	Kvalita tónů (silný, slabý, vyšší, nižší), vztahy mezi tóny (dvojzvuk x samostatný tón)		

	hudby	• Pomalé a rychlé tempo, stoupání a klesání melodie, zeslabování a zesilování		
UAK -3-1-06	• Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje • Odliší hudbu vokální, instrumentální	• Vybrané hudební nástroje, vybrané skladby	OSV/OR – psychohygiena, OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	

1. stupeň
Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK -3-1-01	Zpívá v jednohlase	- Zpěv v jednohlasu, jednoduchý dvojhlas, (hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu c1 – c2, dvojhlas – kánon - Intonace modelů 5-6-5-3, 5-6-5-3-1-2 -1 apod.),	OSV/OR – psychohygiena, OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	
UAK -3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	Vytleskání rytmu podle říkadel a písní, improvizace (hudební hry na otázku a odpověď)		
UAK -3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- Hra na Orfeovy nástroje, hra na tělo a melodické nástroje. - Doprovod na dostupné doprovodné nástroje - Hudební hry a hudební improvizace	OSV/OR - kreativita	
UAK -3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby - 2/4, 3/4 takt, poskočný a přísuvný krok	OSV/SR - komunikace	
UAK -3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v hudbě	Melodie dur a moll, akord, pohyb melodie, rytmus		
UAK -3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší	Hudební druhy – opera, balet, lidský hlas – sólo x sbor, hudební		

	hudbu vokální, vokálně instrumentální a instrumentální	nástroj, hudební, perioda, malá písňová forma		
--	---	--	--	--

1. stupeň**Ročník: čtvrtý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK -5-1-01	Zpívá v jednohlase či dvojhlasu	Sjednocování hlasového rozsahu (c1 - d2), prodlužování výdechu, vázání tónů, průprava dvojhlasu. (prodleva, kánon)	OSV/OR – rozvoj schopností poznávání, OSV/OR – psychohygiena,	
UAK -5-1-02	Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- Taktování - 2/4, 3/4, 4/4, 6/8 takt, grafický záznam vokální hudby - Pohybový doprovod, lidové tance		
UAK -5-1-03	Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Hra na dostupné hudební nástroje k doprovodné hře (synkopovaný a tečkovaný rytmus ve 2/4 a 3/4 taktu, doprovod s pomocí učitele	OSV/OR - kreativita	
UAK -5-1-04	Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- Valčík, menuet - Lidová a umělá hudba - Písňová forma, rondo	VES - Evropa a svět nás zajímá, MDV – vnímání autora mediálních sdělení	
UAK -5-1-05	Vytváří jednoduché přede hry	- Záznam vokální hudby - Záznam jednoduché písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření - Notový zápis		
UAK – 5-1-06	Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových			

	prostředků			
UAK -5-1-07	• Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• Taktování, pohybový doprovod znějící hudby 3/4 a 4/4 takt, pantomima a pohybová improvizace	OSV/SR - komunikace	

1. stupeň
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK -5-1-01	Zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových či mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Sjednocování hlasového rozsahu (h - d2), prodlužování výdechu, vázání tónů, průprava dvojhlasu, lidový dvojhlas	OSV/OR – rozvoj schopností poznávání, OSV/OR – psychohygiena,	
UAK -5-1-02	Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- Dvojhlas a vícehlas – kánon a lidový dvojhlas dur i moll, intonace a sluchová analýza trojzvuku dur a moll - Intonace dur a moll řady - Hymna ČR		
UAK -5-1-03	Využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- Jednoduché rytmické schéma (2/4, 3/4, 4/4 takt) - Jednoduchá přehra, mezihra či dohra a elementární hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, prodleva, ostinato)	OSV/OR - kreativita	
UAK -5-1-04	Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Malá písňová forma, koncert, nástroje v lidové hudbě	MDV – vnímání autora mediálních sdělení	
UAK -5-1-05	Vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace			
UAK -5-1-06	Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních	- Barva, kontrast, harmonie T, D - Malá a velká písňová forma,	OSV/SR - komunikace	

	výrazových prostředků	koncert, nástroje v lidové hudbě)		
UAK – 5-1-07	• Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností pohybové improvizace	• Hry a taneční kroky – takt 3/4 a 4/4, střídavé metrum, menuet • Pohybový doprovod jednoduché písně či skladby		

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova – 2. stupeň

Předmět se na II. stupni vyučuje v 6. – 9. ročníku a v časové dotaci 1 hodina týdně. Vyučování probíhá zpravidla v kmenové třídě nebo v učebně s klavírem. Cílem je rozvíjení hudebnosti žáků a získání vztahu k hudbě a umění. Rozvíjí se ve čtyřech hlavních činnostech-zpěv, hra na hudební nástroje, pohyb a poslech. Těsná souvislost vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Hudební výchova je patrná s některými tématy vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (pohyb, tanec), Jazyk a jazyková komunikace (texty písní, rytmicizace slov,...). V hudební výchově klademe důraz především na tyto životní kompetence – komunikace, řešení problémů, city, empatie. Základní formou realizace je vyučovací hodina, kromě toho jsou realizovány různé akce, např. návštěva divadel, účinkování v pěveckém sboru, koncerty, žákovská vystoupení nebo hudební kroužky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci - aktivně se účastní vyučování, operují s obecně užívanými hudebními termíny, znaky a symboly

Učitel - vede žáky ke stálému zdokonalování, vytváří podmínky pro získávání nových informací, stanovuje dílčí vzdělávací cíle

Kompetence k řešení problémů

Žáci - navrhují různá řešení, dokončují hudební úkoly a zdůvodňují své závěry, pomáhají si a radí

Učitel - hodnotí práci žáků podněcujícím způsobem k vlastnímu pokroku

Kompetence komunikativní

Žáci - dokáží prezentovat své hudební myšlenky, komunikují hudbou, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaným hudebním gestům, zvukům a jiným informačním a komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji

Učitel - vede žáky k výstižnému a kultivovanému hudebnímu projevu

Kompetence sociální a personální

Žáci - respektují pokyny učitele, účinně spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

Učitel - vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky, organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů, vede žáky ke vzájemnému respektu

Kompetence občanské

Žáci - zvládnou komunikaci ve vyhraněných situacích, využívají vhodné pracovní materiály, chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel - používá naučné i vědecké hudební literatury k vytváření postojů k přírodě, k životnímu prostředí, podporuje v žácích smysl pro umění a kulturu

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s návody a postupy a možnostmi užívání digitálních technologií v hudbě i dílčích hudebních činnostech
- nabízíme žákům možnost užívat a samostatně volit aplikace či programy z dostupné nabídky pro řešení konkrétních úkolů při reprodukci, produkci i vlastním experimentování a hudební tvorbě individuální i skupinové
- vedeme žáky k respektování autorství a autorských práv u vytvořených digitálních hudebních i zvukových projektů a k etickému jednání při interakci s těmito projekty v digitálním prostředí uváděním příkladů z hudební produkce a showbyznysu i běžného života hudebního konzumenta s respektem k autorství a autorským právům

Kompetence pracovní

Žáci – aktivně se zapojí do pracovních činností, využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

Učitel - vede žáky k organizování a plánování učení, zajímá se, jak žákům vyhovuje způsob výuky, požaduje dodržování dohodnuté kvality, pracovních postupů, termínů

Průřezová témata

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

2. stupeň**Ročník: šestý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK -9-1-01	Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- Jednoduchý notový zápis - Tónina a stupnice - Dynamická znaménka, repetice - Dvojzvuk a trojzvuk	OSV/OR – rozvoj schopností poznávání, OSV/OR – psychohygiena,	
UAK -9-1-02	- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvené projevu v běžném životě - Zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- Upevňování správných pěveckých návyků a hlasová hygiena - Nácvik písní v jednohlase, popř. i v dvojhlase - Terciové řady dur – moll, - Dur a moll trojzvuky, intervaly		
UAK -9-1-03	- Reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb - Vytváří jednoduché hudební doprovody - Provádí jednoduché hudební improvizace	- Hra na tělo - Hra na hudební nástroje Orfeova instrumentáře, jednoduché doprovody - Rytmická cvičení	OSV/OR – kreativita	
UAK -9-1-05	Rozpozná některé z tanců různých stylových období	- Interpretace lidových písní z Čech, Moravy a Slezska - Interpretace umělých písní pro děti - Nácvik tanečních kroků-	MDV – vnímání autora mediálních sdělení	

		• polka, valčík, mazurka, • polonéza, lidové tance		
UAK -9-1-06	• Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• Taktování ve 2/4,3/4,4/4 taktu • Pantomima, vlastní improvizace, hra na dirigenta a orchestr • Pohybem vyjádří pochodový, polkový a valčíkový rytmus		
		• Vlastnosti tónů délka, výška, síla, barva • Základní hudební názvosloví • Hudební nástroje symfonického orchestru • pohybem vyjádří dynamiku a tempo • rozliší podle obrázků i podle zvuku hudební nástroje a pojmenuje je • osvojí si rozdělení lidských hlasů, typy sborů • vyjmenuje komorní hudební tělesa a určí, kolik nástrojů v nich hraje	OSV/SR - komunikace	
UAK -9-1-07	• Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• Základní hudební formy – opera, opereta, muzikál, melodram • Skladby evropské i české vážné hudby • Osobnosti české, evropské i světové vážné hudby		
UAK -9-1-08	• Vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• Hudba na jevišti		

2. stupeň**Ročník: sedmý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK -9-1-01	Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- Orientace v jednoduchém notovém zápisu - Rozdíl mezi tóninou a stupnicí		
UAK -9-1-02	- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvené projevu v běžném životě - Zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	- Rozšiřování hlasového rozsahu - Pěvecké návyky a zásady hlasové hygieny, hlas a hlasové ústrojí, mutace - Nácvik písní v jednohlase, popř. i v dvojhlase - Interpretace lidových písní z Čech, Moravy a Slezska - Lidové písně jiných národů	OSV/OR – psychohygiena,	
UAK -9-1-03	- Reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb - Vytváří jednoduché hudební doprovody - Provádí jednoduché hudební improvizace	- Hra na tělo - Hra na hudební nástroje Orfeova instrumentáře, tvorba rytmických doprovodů - Rytmická cvičení	OSV-kreativita	
			MKV- multikulturalita	

UAK-9-1-05	• Rozpozná některé z tanců různých stylových období • Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• Lidový tanec, klasické tance, country tance • Balet – klasický, moderní, výrazový tanec, choreografie		
UAK -9-1-06	• Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• Analýza slyšeného hudebního motivu • Tempo, dynamika, nástrojové provedení melodie • Rozlišení zvuku vybraných hudebních nástrojů	OSV – rozvoj schopností poznávání	
UAK -9-1-07	• Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• Základní hudební formy – sonáta a sonátová forma, koncert, fuga, kantáta a oratorium • Skladby evropské i české vážné hudby • Osobnosti české, evropské i světové vážné hudby	OSV – rozvoj schopností poznávání	
UAK -9-1-08	• Vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• Hudba na jevišti		

2. stupeň**Ročník: osmý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK -9-1-01	Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, možností nápravy hlasové nedostatečnosti		
UAK -9-1-02	- Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvené projevu v běžném životě - Zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	- Rozšiřování hlasového rozsahu - Pěvecké návyky a zásady hlasové hygieny, hlas v období mutace - Deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.) - Nácvik písní v jednohlase, popř. i v dvojhlase		
UAK -9-1-03	- Reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb - Vytváří jednoduché hudební doprovody - Provádí jednoduché hudební improvizace	- Orientace v jednoduché rytmické partituru - Tvorba rytmických doprovodů - Základy harmonických funkcí – akordy, kytarové značky	OSV-kreativita	
UAK -9-1-05	Rozpozná některé z tanců různých	Vyjádření hudby pohybem -	OSV-kreativita	

	stylových období • Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	klasické tance, latinsko- americké tance		
UAK -9-1-06	• Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• Analýza slyšeného hudebního motivu, témat • Tempo, dynamika, nástrojové obsazení • Durová a mollová tonalita	OSV – rozvoj schopností poznávání	
UAK -9-1-07	• Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• Základní hudební formy a skladby evropské vážné hudby • Osobnosti české, evropské i světové vážné hudby • Orientace v artifiální i nonartifiální hudbě, světová populární hudba – jazz a swing, rock and roll rock, pop a další	VEGS-jsme Evropané	
UAK -9-1-08	• Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• Hudební slohy v kontextu evropských dějin		

2. stupeň**Ročník: devátý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
UAK -9-1-01	• Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• Vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)		
UAK -9-1-02	• Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvené projevu v běžném životě • Zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• Rozšiřování hlasového rozsahu • Pěvecké návyky a zásady hlasové hygieny • Deklamace, techniky vokálního projevu		
UAK -9-1-03	• Reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb • Vytváří jednoduché hudební doprovody • Provádí jednoduché hudební improvizace	• Orientace v jednoduché rytmičké partitūře • Hra a tvorba rytmických doprovodů s využitím keyboardu a počítače	OSV-kreativita	

		• Interpretace písní z české i světové populární tvorby, písní ostatních žánrů	MKV-multikulturalita	
UAK -9-1-05	• Rozpozná některé z tanců různých stylových období • Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• Vyjádření hudby pohybem - klasické tance, latinsko - americké tance • Mimoevropské tradiční taneční projevy	OSV-kreativita	
UAK -9-1-06	• Orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• Analýza slyšeného hudebního motivu, témat • Zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy	OSV – rozvoj schopností poznávání	
UAK -9-1-07	• Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vypracuje referát o své oblíbené hudbě	• Základní hudební formy a skladby české vážné hudby • Osobnosti české vážné hudby • Populární hudba-ukázky žánrů • Orientace v artifiční i nonartifiční hudbě, česká populární hudba – jazz, rock, pop a další • chronologicky řadí a vyjmenuje umělecké slohy, seznámí se se znaky a hlavními představiteli české vážné i populární hudby 20. století • uvědomí si stylovou rozmanitost, zařadí na základě individuálních schopností získaných vědomostí slyšenou hudbu do hudebního stylu a přiřadí ji k autorovi	OSV – rozvoj schopností poznávání	

UAK -9-1-08	• vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• Hudební slohy v kontextu evropských dějin • Hudba jako součást jiných druhů umění		
--------------------	--	--	--	--

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 1. stupeň

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím a prožitkům.

V 1. - 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Žáci kreslí rádi z paměti, předloham se vyhýbají. Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce hravé činnosti. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti, pěstovat estetické cítění a vkus
- vytvářet pracovní návyky pro výt. činnost žáků
- vytvářet kladný citový vztah k výt. umění
- seznamovat žáky s výt. nástroji, materiály a technikami
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody
- výtvarně vyjadřovat tvary předmětů
- učit se prezentovat svůj výt. projev a naslouchat sdělení druhých
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách

- podílet se na výzdobě třídy, školy, prezentovat své práce
- navštěvovat různé výstavy
- dát dítěti možnost osobitého vyjádření
- zdokonalovat jemnou motoriku
- četbou, hudbou podněcovat a rozvíjet výt. představy žáků
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáky vedeme k sebehodnocení, k rozvoji tvořivé činnosti
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží
- starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (soutěže, výrobky...)
- děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činností, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- k prezentaci projektů - výtvorů využíváme internetové stránky
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- 2x ročně pořádáme výstavy prací dětí v období Vánoc a Velikonoc
- vedeme žáky k vzájemné spolupráci a vytváření si sociální role ve skupinách, k převzetí
- zodpovědnosti za své chování
- učitel umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce různými způsoby

Kompetence sociální a personální

- sociální kompetence rozvíjíme při praktických cvičeních a úkolech (výlety, exkurze)
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, posiluje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj
- vedeme žáky všech tří obcí ke vzájemné toleranci, spolupráci, poté vstřícnému postoji k odlišnostem, komunikaci s příslušníky jiných národností a ras
- učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- učitel důsledně vyžaduje dodržování dohodnutých pravidel
- učitel vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu
- učitel žákům umožňuje, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory

- vede žáky, aby oceňovali své spolužáky ve skupině za dobrou práci, podíleli se na výrobě pomůcek

Kompetence občanské

- ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování
- školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách
- v naší škole jsou respektovány individuální rozdíly
- žáky vedeme k třídění odpadů
- žáky zapojujeme do projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů a tradic
- v rámci občanských kompetencí vedeme žáky ke spolupráci se správními orgány (Vítání občanů, Vánoce pro důchodce, besedy se starosty...)
- aktivně se děti zapojují do veřejně prospěšných a charitativních aktivit (sběr papíru, třídění odpadů, charitativní koncerty a vernisáže...)

Kompetence pracovní

- nejdůležitějším aspektem je motivace žáků k aktivnímu zapojení se do činnosti
- výuku doplňujeme o praktické exkurze, výstavy
- učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení
- učitel vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- vede žáky k odpovědnosti za splnitelné úkoly
- snažíme se, aby žáci plánovali a organizovali své pracovní činnosti
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce

Digitální kompetence

- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- žák se snaží porozumět sám sobě, ale i spolužákům
- žáci hodnotí ve spolupráci s učitelem výtv. práce
- hledají pozitiva a možnosti opravy nedostatků

1. stupeň

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TÉMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI				
VV-3-1-01	rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Tužka, uhl, vodové barvy, temperové barvy, štětec, přírodní materiály, tiskátka	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV - osobnostní: rozvoj schopnosti poznávání, psychohygiena, kreativita. - sociální: komunikace - morální: řešení problémů a rozhodovací dovednosti . EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu	Vycházka do přírody, sběr přírodních materiálů k otiskování.

			a svět - rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa. MKV - lidské vztahy	
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- Uspořádání objektů do celků (hra s linií, modelování, kompozice plochy) - Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky aj	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-3-1-03	Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	- Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - Typy vizuálně obrazných vyjádření (koláž, malba, kresba, kombinované techniky, dotváření) - Hra s barvou (malba, koláž, kombinované techniky) - Plošné a prostorové vyjádření - Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky aj.	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	

VV-3-1-04	• interpretace podle svých schopností, různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření • Zlepšování prostředí školy • Utváření a zdůvodňování osobního postoje k tvorbě své i ostatních • Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky, textil aj.	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita ENV – Základní podmínky života (vnímavý a citlivý přístup k přírodě, vztah člověka k prostředí)	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY + OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
VV- 3-1-05	• Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ osobních zkušeností • Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění • Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • Osobní postoj v komunikaci • Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • Proměny komunikačního obsahu		Návštěva keramické dílny.

1. stupeň
Ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TÉMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI				
VV-3-1-01	Rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Uspořádání objektů do celků - Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Tužka, uhl, vodové barvy, temperové barvy, štětec, přírodní materiály, tiskátka	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV – osobnostní – rozvoj schopností poznávání, kreativita sociální – komunikace, kooperace VDO – občanská společnost a škola (aktivní zapojení žáků do žákovské samosprávy)	Vycházka, pozorování přírody.

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

VV-3-1-02	• V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností (hra s linií, modelování, kompozice plochy) • Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky aj	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita MKV – Lidské vztahy vzájemné obohacování různých kultur	Návštěva muzea.
VV-3-1-03	• Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• Typy vizuálně obrazných vyjádření (koláž, malba, kresba, kombinované techniky, dotváření) • Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • Hra s barvou (malba, koláž, kombinované techniky) • Plošné a prostorové vyjádření • Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky aj.	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

VV-3-1-04 VV -3-1-05	• Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností • Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• Osobní postoj v komunikaci • Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • Zlepšování prostředí školy • Utváření a zdůvodňování osobního postoje k tvorbě své i ostatních • Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky, textil aj. • Proměny komunikačního obsahu- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Beseda nad knihami, poznáváme ilustrace.
--	---	--	---	---

1. stupeň
Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TÉMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI				
VV-3-1-01	Rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Uspořádání objektů do celků - Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Tužka, uhl, vodové barvy, temperové barvy, štětec, přírodní materiály, tiskátka	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV – osobnostní – rozvoj schopností poznávání, kreativita sociální – komunikace, kooperace VDO – občanská společnost a škola (aktivní zapojení žáků do žákovské samosprávy)	Vycházka, pozorování přírody.

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

VV-3-1-02	• V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání, linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností (hra s linií, modelování, kompozice plochy) • Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky aj	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita MKV – Lidské vztahy (vzájemné obohacování různých kultur)	Návštěva muzea.
VV-3-1-03	• Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • Typy vizuálně obrazných vyjádření (koláž, malba, kresba, kombinované techniky, dotváření) • Hra s barvou (malba, koláž, kombinované techniky) • Plošné a prostorové vyjádření • Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky aj.	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
VV-3-1-04 VV -3-1-05	• Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností • Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• Osobní postoj v komunikaci • Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • Zlepšování prostředí školy • Utváření a zdůvodňování osobního postoje k tvorbě své i ostatních • Temperové a vodové barvy, štětec, pastel, modelovací hmota, tuš, dřívko, papír, dřevěné odřezky, špejle, krabičky, textil aj. • Proměny komunikačního obsahu- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Beseda nad knihami, poznáváme ilustrace.

1. stupeň
Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TÉMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI				
VV-5-1-01	Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů	- Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Uspořádání objektů do celků - Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Temperové a vodové barvy, suchý pastel, tužka, pero, tuš, uhl	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV – rozvoj schopnosti poznávání osobnostní:kreativita -sociální: kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností) - morální: hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy postojů) VDO – Občan a občanská	Vycházka do přírody, kresba v přírodě.

			společnost a stát EGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa MKV- multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – práce v realizačním týmu	Sběr přírodnin. Návštěva kulturních památek.
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY				
VV-5-1-04	Nalézají vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností (malba, kresba, kombinovaná technika) - Typy vizuálně obrazných vyjádření - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - Umělecká výtvarná tvorba	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Beseda v knihovně nad ilustracemi knih a časopisů.

		- Fotografie, tiskoviny, televize, elektronická média, počítačová grafika - Temperové a vodové barvy, suchý pastel, tužka, pero, tuš, uhl		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
VV-5-1 -03	Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	- Osobní postoj v komunikaci- jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace obrazných vyjádření - Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Návštěva muzea, výstavy.
VV-5-1-05	Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	Osobní postoj v komunikaci	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-5-1-06	Porovnává různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření a	Osobní postoj v komunikaci	OSV	

	přístupuje k nim jako ke zdroji inspirace		Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-5-1-07	Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	

1. stupeň
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TÉMATICKE OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI				
VV-5-1-01	Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů	- Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Uspořádání objektů do celků - Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Temperové a vodové barvy, suchý pastel, tužka, pero, tuš, uhel	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV – rozvoj schopnosti poznávání osobnostní: kreativita -sociální: kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností) - morální: hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy postojů) VDO – Občan a občanská	Vycházka do přírody, kresba v přírodě. Sběr přírodnin.

			společnost a stát EGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa MKV- multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – práce v realizačním týmu	Návštěva kulturních památek.
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY				
VV-5-1-04	Nalézají vhodné prostředky vizuálně obrazných vyjádření vzniklé na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností(malba, kresba, kombinovaná technika) - Typy vizuálně obrazných vyjádření - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - Umělecká výtvarná tvorba	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Beseda v knihovně nad ilustracemi knih a časopisů.

		- Fotografie, tiskoviny, televize, elektronická média, počítačová grafika - Temperové a vodové barvy, suchý pastel, tužka, pero, tuš, uhl		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
VV-5-1 -03	Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření s ezaměřuje na projevení vlastních zkušeností	- Osobní postoj v komunikaci- jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace obrazných vyjádření - Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Návštěva muzea, výstavy.
VV-5-1 -05	Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	Osobní postoj v komunikaci	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-5-1-06	Porovnává různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji	Osobní postoj v komunikaci	OSV Rozvoj schopností poznávání	

	inspirace		Kreativita	
VV-5-1-07	Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	

Seznam použitých zkratk:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova – 2. stupeň

Vyučovací předmět VV, jenž je vyučován na druhém stupni, je dotován dvěma hodinami týdně v 6. a 7. ročníku a jednou hodinou týdně v 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá v učebně výtvarné výchovy.

VV jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Obsahem VV je umění, a proto je propojena také s literární a hudební výchovou. Vychází také z učiva dějepisu, sleduje časovou osu. Výuka VV vychází z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím a prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je důležité příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých. Po estetické stránce žáci získávají informace o kulturním odkazu a bohatství světa, seznámí se s uměleckými slohy, významnými umělci a představiteli doby, pokusí se prakticky vytvořit jednoduché projekty.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce hravé činnosti. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobré, když svůj výtvarný projev mohou žáci obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory.

Tato výchova prolíná celým obdobím, jeví se jako vedení žáka:

k svobodnému výtvarnému vyjádření

k uvědomování si krásy tvarů, barev, struktur

Pro výuku VV je třeba mít dostatečné množství pomůcek a poučit žáky, jak se s nimi zachází. Kromě základních pomůcek, které má každý žák svoje, je třeba mít soubor pomůcek ve třídě pro složitější techniky. VV pomáhá k výchově citlivého a vnímavého člověka, který si všímá okolního světa.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti, pěstovat estetické cítění a vkus
- vytvářet pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- vytvářet kladný citový vztah k výt. umění
- seznamovat žáky s výt. nástroji, materiály a technikami
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody
- výtvarně vyjadřovat tvary předmětů
- učit se prezentovat svůj výt. projev a naslouchat sdělení druhých
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách
- podílet se na výzdobě třídy, školy, prezentovat své práce
- navštěvovat různé výstavy
- dát dítěti možnost osobitého vyjádření
- zdokonalovat jemnou motoriku
- četbou, hudbou podněcovat a rozvíjet výt. představy žáků
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem

Ve všech formách výt. projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření...) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho cítění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy Vv obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Velmi vhodné je uplatňovat náměty z okolí. Na vytváření výt. vkusu má také vliv rodina, škola, obec a její okolí, kde děti žijí. Nemalý vliv má i rozvoj techniky (fotografie, televize, video, počítače), které dávají dětem

spoustu pozitivních, ale i negativních podnětů. Některé činnosti mohou dětem ukázat, jak lze tuto moderní techniku vhodně využít (počítačová grafika, internet. vzdělávací pořady, reklama, plakáty, loutky...)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáky vedeme k sebehodnocení, k rozvoji tvořivé činnosti
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- žáci propojují získané poznatky z dalších předmětů a propojují je do širších celků, nalézají souvislost, získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží
- starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (soutěže, výrobky)
- děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činností, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- k prezentaci projektů - výtvorů využíváme internetové stránky
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- žáci tvořivě přistupují k řešení problémů, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a spojit do celku, jsou schopni kriticky myslet a obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- žáci umí naslouchat druhým, vhodně reagují na otázky, umí je sami klást, využívají vhodné moderní technologie, správně formulují své myšlenky, snaží se o kultivovaný projev, správně argumentují
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- 2x ročně pořádáme výstavy prací dětí v období Vánoc a Velikonoc
- vedeme žáky k vzájemné spolupráci a vytváření si sociální role ve skupinách, k převzetí zodpovědnosti za své chování
- učitel umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce různými způsoby

Kompetence sociální a personální

- sociální kompetence rozvíjíme při praktických cvičeních a úkolech (výlety, exkurze)
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, posiluje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj
- vedeme žáky všech tří obcí ke vzájemné toleranci, spolupráci, poté vstřícnému postoji k odlišnostem, komunikaci s příslušníky jiných národností a ras
- žáci spolupracují v týmu, vzájemně si pomáhají, dokážou si naslouchat, upevňují mezilidské vztahy, umí objektivně zhodnotit práci i práci ostatních
- učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- učitel důsledně vyžaduje dodržování dohodnutých pravidel

- učitel vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu
- učitel žákům umožňuje, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory
- vede žáky, aby oceňovali své spolužáky ve skupině za dobrou práci, podíleli se na výrobě pomůcek

Kompetence občanské

- ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování
- školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách
- v naší škole jsou respektovány individuální rozdíly
- žáky vedeme k třídění odpadů
- žáky zapojujeme do projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů a tradic
- v rámci občanských kompetencí vedeme žáky ke spolupráci se správními orgány (Vítání občánků, Vánoce pro důchodce, besedy se starosty...)
- aktivně se děti zapojují do veřejně prospěšných a charitativních aktivit (sběr papíru, třídění odpadů, charitativní koncerty a vernisáže...)
- žáci znají morální zákony, dodržují je, respektují názory a odlišnosti ostatních, formují své charakterové a volní rysy

Kompetence pracovní

- nejdůležitějším aspektem je motivace žáků k aktivnímu zapojení se do činnosti
- výuku doplňujeme o praktické exkurze, výstavy
- učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, vybavení
- učitel vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- vede žáky k odpovědnosti za splnitelné úkoly

- snažíme se, aby žáci plánovali a organizovali své pracovní činnosti
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjení schopností poznávání
- kreativita
- žák se snaží porozumět sám sobě, ale i spolužákům
- žáci hodnotí ve spolupráci s učitelem výtv. práce
- kooperace a kompetice, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj schopností poznávání, kreativita
- hledají pozitiva a možnosti opravy nedostatků

2. stupeň

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TÉMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI				
VV-9-1-01	vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	- Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Tužka, rudka, uhlí, temperové a vodové barvy, štětec, tělesa, krabičky aj.	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV – rozvoj schopnosti poznávání osobnostní: kreativita -sociální: kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností) - morální: hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy postojů) VDO – Občan a občanská	Vycházka do přírody, kresba v přírodě. Sběr přírodnin.

			společnost a stát EGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa MKV- multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – práce v realizačním týmu	Návštěva kulturních památek.
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY				
VV-9-1-02	• Zaznamenává zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • Tužka, rudka, uhl, temperové a vodové barvy, štětec, modelovací hmota, přírodní materiály	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Beseda v knihovně nad ilustracemi knih a časopisů.
VV-9-1-05	• Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• Typy vizuálně obrazných vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film,	OSV Rozvoj schopností poznávání	

		fotografie) • Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • Pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka, temperové barvy, akvarel, textil, hlína, sádra, kamínky, plasty, papír	Kreativita	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
VV-9-1-08	• Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• Osobní postoj v komunikaci • Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • Proměny komunikačního obsahu	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Návštěva muzea, výstavy.

2. stupeň
Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TÉMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI				
VV-9-1-01	Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	- Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Tužka, rudka, uhl, temperové a vodové barvy, štětec, tělesa, krabičky aj.	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV – rozvoj schopnosti poznávání osobnostní: kreativita - sociální: kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností) - morální: hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy postojů) VDO – Občan a občanská společnost a stát	Vycházka do přírody, kresba v přírodě. Sběr přírodnin.

			EGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa MKV- multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – práce v realizačním týmu	Návštěva kulturních památek.
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY				
VV-9-1-02	Zaznamenává zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	- Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - Tužka, rudka, uhlí, temperové a vodové barvy, štětec, modelovací hmota, přírodní materiály	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Beseda v knihovně nad ilustracemi knih a časopisů.
VV-9-1-05	Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Typy vizuálně obrazných vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film, fotografie)	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	

		• Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • Pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka, temperové barvy, akvarel, textil, hlína, sádra, kamínky, plasty, papír		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
VV-9-1-08	• Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• Osobní postoj v komunikaci • Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • Proměny komunikačního obsahu	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Návštěva muzea, výstavy.

Ročník: osmý

Ročník: osmý

Ročník: osmý

			společnost a stát EGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa MKV- multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – práce v realizačním týmu	Návštěva kulturních památek.
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY				
VV-9-1-02	• Zaznamenává zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • Tužka, rudka, uhl, temperové a vodové barvy, štětec, modelovací hmota, přírodní materiály	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-9-1-03	• zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a	• Typy vizuálně obrazných vyjádření • Pero, dřívko, štětec, tužka,	OSV Rozvoj schopností poznávání	

	digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	uhel, rudka, temperové barvy, akvarel, textil, hlína, sádra, kamínky, plasty, papír	Kreativita	
VV-9-1-04	vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - Manipulace s objekty - Pohyb těla a jeho umístění v prostoru - Akční tvar malby a kresby - Pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka, temperové barvy, akvarel, papír	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-9-1-05	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	- Typy vizuálně obrazných vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film, fotografie) - Pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka, temperové barvy, akvarel, textil, hlína, sádra, kamínky, plasty, papír	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	OSV Rozvoj schopností poznávání	

	i z osobních zkušeností a prožitků		Kreativita	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
VV-9-1-08	• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• osobní postoj v komunikaci • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • proměny komunikačního obsahu	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Návštěva muzea, výstavy.

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUP	UČIVO	TÉMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI				
VV-9-1-01	Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	- Prvky vizuálně obrazného vyjádření - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Tužka, rudka, uhl, temperové a vodové barvy, štětec, tělesa, krabičky aj.	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV – rozvoj schopnosti poznávání osobnostní: kreativita -sociální: kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností) - morální: hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy postojů) VDO – Občan a občanská	Vycházka do přírody, kresba v přírodě. Sběr přírodnin.

			společnost a stát EGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa MKV- multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – práce v realizačním týmu	Návštěva kulturních památek.
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY				
VV-9-1--02	• Zaznamenává zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • Tužka, rudka, uhl, temperové a vodové barvy, štětec, modelovací hmota, přírodní materiály	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-9-1-03	• zachycuje jevy a procesy v	• Typy vizuálně obrazných	OSV	

	proměnách a vztazích; • k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	vyjádření • Pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka, temperové barvy, akvarel, textil, hlína, sádra, kamínky, plasty, papír	Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-9-1-04	• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením • Manipulace s objekty • Pohyb těla a jeho umístění v prostoru • Akční tvar malby a kresby • Pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka, temperové barvy, akvarel, papír	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
VV-9-1-05	• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• Typy vizuálně obrazných vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film, fotografie) • Pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka, temperové barvy, akvarel, textil, hlína, sádra, kamínky, plasty, papír	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	

VV-9-1-06	• interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ				
VV-9-1-08	• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• osobní postoj v komunikaci • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření • proměny komunikačního obsahu	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita	Návštěva muzea, výstavy.

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

5.8.1 *Výchova ke zdraví*

Výchova ke zdraví je vyučována v rámci předmětu Výchova k občanství a ke zdraví (zkráceně VOZ).

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu Tělesné výchovy pro 1. stupeň

Tělesná výchova je vyučována na 1. stupni ve všech ročnících s časovou dotací 2 hodiny týdně. Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina TV. Hodiny se rovnoměrně rozkládají do týdenního rozvrhu. Ve 2., 3. a 4. ročníku je zařazován plavecký kurz, který vedou učitelé plaveckého výcviku. Kurz obsahuje cca 10 lekcí.

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídít kolektivu...).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Je to předmět, kde je nutný diferenciovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde je nutné citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách TV se učitelé nezaměřují pouze na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také na vštěpování důležitých hygienických zásad.

Pohybové činnosti se prolínají a doplňují i další oblasti výchovy a objevují se i v dalších předmětech jako např. vhodné rozcvičky, pohybové hry, taneční prvky atd.

Neustále je věnována patřičná pozornost bezpečnosti při výuce TV, upozorňování na možnosti úrazů, vštípení pocitu zodpovědnosti za své chování a osvojení si bezpečnosti, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj,
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou,
- systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění,
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

- Vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva,
- otevírání prostoru diskusi o taktice družstva,
- pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace.
- Kompetence sociální a personální
- Dodržování pravidel fair play,
- prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí,
- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva,
- rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské

- Podpora aktivního sportování,
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách,
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru,
- emoční i věcné seznámení se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.

Kompetence pracovní

- Příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě,
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace,
- zpracovávání a prezentace naměřených výkonů

Kompetence digitální

- sledování a zaznamenávání průběhů činností v různých pohybových aktivitách či sportech pomocí chytrých mobilních telefonů a hodinek

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- podporovat chování, které vede k dobrým vztahům mezi žáky třídy (kolektivní hry, vzájemná pomoc)
- vést žáky k vzájemnému respektování a spolupráci (kolektivní hry)
- cvičit zvládání vlastního chování (rozcvičky, adekvátní reakce na výhru a prohru)

Environmentální výchova

- realizovat cvičení a pobyty v přírodě, vnímat vliv prostředí na zdraví
- upevňovat správné chování při pobytu v přírodě
- vyhledávat konkrétní nevhodné zásahy člověka v přírodě
- prostřednictvím cvičení v přírodě a vycházek v prvouce uvědomovat si a vnímat estetičnost životního prostředí

1. stupeň

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
TV-3-1-01 TV-3-1-04 TV-3-1-05	• uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele je dodržuje • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele	ATLETIKA Základní pojmy • Základní pojmy týkající se běhů, skoků a hodů • Základy bezpečnosti při atletických činnostech • Zjednodušené startovní povely a signály • Vhodné oblečení pro atletické činnosti Běh • Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti • Základy nízkého a polovysokého startu • Rychlý běh na 20 až 40 m • Motivovaný běh v terénu až do 10 minut Hod • Průpravná cvičení pro hod kriketovým hod míčkem z místa		
TV-3-1-02 TV-3-1-05	• zvládá základní pojmy související s během a hodem • předvede nízký a polovysoký start • zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem			

TV-3-1-01 TV-3-1-04 TV-3-1-05	• chodí po lavičce s dopomocí učitele • osvojí si základy šplhu s dopomocí učitele • uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytimizaci, za pomoci učitele dodržuje rytimizaci • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) • zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, atd.) • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu, hraje hry	sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky Lavička (kladinka) • Chůze s dopomocí Šplh na tyči • Průpravná cvičení pro nácvik přírazu obounož • Šplh do výšky max. 2 metrů s dopomocí RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy • Zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech, • Rytimizaci • Vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, • Rytimizaci • Základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) • Rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem		
--	--	--	--	--

TV-3-1-01 TV-3-1-04 TV-3-1-03 TV-3-1-05	• uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit • umí některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV • využije v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty (mimo tělocvičné náčiní) • uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s představou, rytmem, příběhem, pohádkou, slovem	POHYBOVÉ HRY Základní pojmy: • Související s osvojovanými hrami a používaným náčiním • Základní organizační povely pro realizaci her • Základní pravidla osvojovaných her • Bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách • Využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám		
TV-3-1-01 TV-3-1-03 TV-3-1-04 TV-3-1-05	• uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržuje	SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy • Spojené s osvojovanými činnostmi, • Náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště • Základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách		
TV-3-1-02 TV-3-1-05	• osvojí si základní pojmy označující náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a základní pravidla hry • zná základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti	Vlastní nácvik • Držení míče jednoruč a obouruč • Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, preferovanou i opačnou rukou) • Základní přihrávky rukou (preferovanou i opačnou) • Základní sportovní hry - vybíjená		

TV-3-1-04 TV-3-1-05 TV-3-1-04 TV-3-1-05	• zapojuje se do přetlakových a úpolových her • ovládá základní techniku bruslení	(se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) ÚPOLY • Přetahy a přetlaky BRUSLENÍ • V případě příznivého počasí využití obecního přírodního kluziště • Hry na ledě, základní techniky pohybu na bruslích		
--	--	--	--	--

1. stupeň**Ročník: druhý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
TV-3-1-01 TV-3-1-04 TV-3-1-05 TV-3-1-02 TV-3-1-05	• uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele je dodržuje • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • osvojí si základní pojmy související s během a hodem • ovládá základní techniku polovysokého startu • ovládá základní techniku hodů • předvede nízký a polovysoký start • zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem	ATLETIKA Základní pojmy • Základy bezpečnosti při atletických činnostech • Zjednodušené startovní povely a signály • Vhodné oblečení a obuv pro atletické činnosti Běh • Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti • Základy polovysokého startu • Rychlý běh na 30 až 50 m • Motivovaný běh v terénu až do 10 minut Hod • Průpravná cvičení pro hod míčkem • Hod míčkem z místa • Hod míčkem za chůze		

TV-3-1-01 TV-3-1-02 TV-3-1-03 TV-3-1-04 TV-3-1-05	• adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu, hraje hry • aktivně se účastní her ve vodě • splývá	PLAVÁNÍ • Základní plavecký výcvik ve sportovním areálu • Splývání, hry ve vodě		
TV-3-1-01 TV-3-1-05 TV-3-1-04 TV-3-1-02	• uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmiizaci za pomoci učitele dodržuje rytmiizaci • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty) • umí vyjádřit jednoduchou melodii a rytmus pohybem • ovládá prvky akrobacie – kotoul vpřed, váha, svíčka • ovládá prvky cvičení s náčiním	RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy • Zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytmiizaci • Vhodné oblečení a obuv pro gymnastiku • Základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) • Rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem • Tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem • Soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie • Kotoul vpřed, váha, svíčka • Průpravná cvičení pro přeskok		

[illegible]

TV-3-1-02 TV-3-1-05	• osvojí si základní pojmy označující náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a základní pravidla hry • zná základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti	Vlastní nácvik • Držení míče jednoruč a obouruč • Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, preferovanou i opačnou rukou) • Základní přihrávky rukou (preferovanou i opačnou) • Základní sportovní hry - vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti)		
TV-3-1-04 TV-3-1-05	• zapojuje se do přetlakových a úpolových her	ÚPOLY • Přetahy a přetlaky		
TV-3-1-04 TV-3-1-05	• ovládá základní techniku bruslení	BRUSLENÍ • V případě příznivého počasí využití obecního přírodního kluziště • Hry na ledě, základní techniky pohybu na bruslích		

1. stupeň
Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
TV-3-1-01 TV-3-1-04 TV-3-1-05 TV-3-1-02 TV-3-1-05	• uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách • zvládá aktivně osvojované pojmy související s během a hodem míčkem • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu • zvládá základní techniku běhu	ATLETIKA Základní pojmy • Základy bezpečnosti při atletických činnostech, vhodné oblečení • Základy techniky běhů a hodů • Základní disciplíny, části běžecké • Pomůcky pro měření výkonů • Sportovní povely Běh • Nízký start na povel, polovysoký start • Rychlý běh do 60 m • Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti • Vytrvalostní běh v terénu až 15 minut (dle výkonnosti žáků) • Vytrvalý běh na dráze do 600 metrů • Běžecká abeceda		

TV-3-1-02 TV-3-1-05	• ovládá techniku hodů s míčkem z místa • ovládá techniku hodů s míčkem s rozběhem	Hod • Průpravná cvičení pro hod míčkem • Hod míčkem za chůze • Hod míčkem s rozběhem • Spojení rozběhu s odhodem		
TV-3-1-04 TV-3-1-05 TV-3-1-01 TV-3-1-02 TV-3-1-04 TV-3-1-05	• uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim zabránit • zvládá základní pojmy osvojovaných činností • ovládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel • zná konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) • jedná v duchu fair play za pomoci učitele, dodržuje pravidla soutěží	SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy • Základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) související s osvojovanou činností • Základní označení a vybavení hřišť • Vhodné oblečení a obutí pro sportovní hry Vlastní nácvik • Přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, strčením) • Chytání míče jednoruč a obouruč • Vedení míče driblingem • Střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i v pohybu, preferovanou rukou) • Pohyb s míčem a bez míče, zastavení • Průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minibasketbal) • Manipulace s míčem odpovídající		

		velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu) • Základní přihrávky rukou • Základní sportovní hry - vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti)		
TV-3-1-02 TV-3-1-05 TV-3-1-01 TV-3-1-02 TV-3-1-03 TV-3-1-04 TV-3-1-05 TV-3-1-02 TV-3-1-03 TV-3-1-04 TV-3-1-05 TV-3-1-01	• ovládá techniku jednoduchých přetahů a přetlaků • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu, hraje hry • ovládá základní plavecké dovednosti • ovládá základní techniku bruslení • aktivně se zapojuje se do jednoduchých her na ledě • spojuje každodenní pohybovou činnost se zdravím • uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách	ÚPOLY • Přetahy a přetlaky PLAVÁNÍ • Základní plavecký výcvik ve sportovním areálu • Splývání, hry ve vodě • Základní plavecké dovednosti BRUSLENÍ • V případě příznivého počasí využití obecního přírodního kluziště • Hry na ledě, základní techniky pohybu na bruslích PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ		

TV-3-1-02 TV-3-1-05	• chodí po lavičce bez dopomoci učitele • osvojí si základy šplhu bez dopomoci učitele	Lavička (kladinka) • Chůze bez pomoci Šplh na tyči • Šplh do výšky 3 metrů bez dopomoci		
TV-3-1-02 TV-3-1-05	• snaží se o základy tance založené na chůzi, běhu, klusu, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném	RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy • Základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu • Tvořivé vyjádření rytmu pohybem • Základní tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu) • Základní tance založené na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném • Bezpečnost při gymnastických činnostech		
TV-3-1-04 TV-3-1-03	• uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit • zvládá minimálně 5 pohybových her a zná jejich zaměření • snaží se samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her	POHYBOVÉ HRY Základní pojmy • Související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním • Variace her jednoho druhu • Využití přírodního prostředí pro pohybové hry • Bezpečnost při různých druzích her		

1. stupeň

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
TV-5-2-01 TV-5-2-04 TV-5-2-06 TV-5-2-03 TV-5-2-04 TV-5-2-09	• uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách • zvládá aktivně osvojované pojmy • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • zvládá aktivně techniku nízkého a polovysokého startu • zvládá aktivně základní techniky běhů a hodů • zvládá připravit start běhu (čáru) a vydat povely pro start • dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky	ATLETIKA Základní pojmy • Základní pojmy • Základní disciplíny, části běžecké • Základní techniky běhů, hodů • Startovní povely • Základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů Běh • Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti • Běžecká abeceda • Nízký start (na povel), „polovysoký start“ • Rychlý běh na 60 m • Vytrvalostní běh v terénu 12-15 min. (dle výkonnosti žáků) • Vytrvalý běh na dráze 600 m		

TV-5-2-09 TV-5-2-05	- dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	Hod - Průpravná cvičení pro hod míčkem - Hod míčkem s rozběhem - Spojení rozběhu s odhodem		
TV-5-2-04 TV-5-2-07 TV-5-2-01	- uplatňuje základy pravidel bezpečnosti - zvládá základní pojmy aktivně - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá poskytnout základní pomoc a záchranu pro cvičení	GYMNASTIKA Základní pojmy - Základní cvičební polohy, postoje a pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní - Základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení - Průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů - Základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení - Průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů Akrobacie - Kotoul vpřed a jeho modifikace - Kotoul vzad a jeho modifikace - Průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - Stoj na rukou s pomocí		
TV-5-2-03 TV-5-2-07	zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s pomocí			

TV-5-2-03 TV-5-2-07 TV-5-2-03 TV-5-2-07	• zvládá základy gymnastického odrazu z můstku • zvládá roznožku a skrčku přes náradí odpovídající výšky • zvládá chůzi na lavičce bez dopomoci • zvládá základy šplhu • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	Přeskok • Průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • Skrčka přes kozu (bednu) našír odrazem z trampolínky (můstku) • Roznožka přes kozu našír odrazem z trampolínky (můstku) Lavička (kladinka) • Chůze bez dopomoci s různými obměnami Šplh na tyči • Šplh		
TV-5-2-04 TV-5-2-03 TV-5-2-07	• reaguje na základní pokyny a gesta učitele • snaží se samostatně o estetické držení těla • zvládá pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní • reaguje na hezký i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu) • zvládá základy estetického pohybu a jeho částí i s obměnami • zvládá základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základy cvičení s náčiním	RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy • Základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) • Základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách • Změny poloh, obměny tempa rytmu • Základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném • Základy cvičení s náčiním (šátek, míč, švihadlo) při hudebním doprovodu		

TV-5-2-03 TV-5-2-04 TV-5-2-06	• zvládá základní pravidla hry, dbá na jejich dodržování • dbá na bezpečnost při hře s míčem • zvládá základní manipulaci s míčem	MÍČOVÉ HRY Základní pojmy • Základy her s dodržováním pravidel – vybíjená, na třetího, trpaslík, na pamatováka • Míčové školky – dribling, střelba na koš a jiný cíl		
TV-5-2-03 TV-5-2-04 TV-5-2-03 TV-5-2-04	• ovládá základy jednoho plaveckého stylu • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	PLAVÁNÍ • Základní plavecké dovednosti • Plavecký styl prsa BRUSLENÍ • V případě příznivého počasí využití obecního přírodního kluziště • Základní techniky pohybu na bruslích		

1. stupeň
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
TV-5-2-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	ATLETIKA - Základní disciplíny, části běžecké dráhy - Pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště, základy techniky běhů, hodů, startovní povely, základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů		
TV-5-2-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením			
TV-5-2-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka			
TV-5-2-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti			

TV-5-2-07	reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele, zvládá aktivně základní osvojované pojmy	Běh Průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti, běžecká abeceda, nízký start, polovysoký start, rychlý běh na 60m, vytrvalý běh na 800m		
TV-5-2-03	zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu, základní techniku běhů, hodů	Hod Průpravná cvičení pro hod míčkem, hod míčku z rozběhu		
TV-5-2-04	zvládá připravit start běhu a vydat povely pro start			
TV-5-2-09	dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách			
TV-5-2-09	změří základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími výsledky			
TV-5-2-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	GYMNASTIKA Základní pojmy Základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní		
TV-5-2-04	dovede poskytnout základní pomoc a záchranu při cvičení	Základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení		
TV-5-2-02	uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách, zaujímá správné cvičební polohy	Průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů		
TV-5-2-03				

TV-5-2-03	při gymnastickém cvičení zvládá přesné provádění pohybů	Akrobacie Kotoul vpřed i vzad, průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou, akrobatické kombinace		
TV-5-2-03	zvládá kotoul vpřed i vzad, stoj na rukou (s dopomoci)	Přeskok Průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku		
TV-5-2-03	- zvládá základy gymnastického odrazu z můstku - zvládá roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky	- Skrčka přes kozu, bednu odrazem z můstku - Roznožka přes kozu		
TV-5-2-03	zvládá základy šplhu	Šplh na tyči Průpravná cvičení pro šplh, šplh do výše 4m		
TV-5-2-03		RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA		
TV-5-2-05	vyjádří pohybem různé činnosti, představy, nálady, rytmy, melodii	Základní pojmy Základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základní taneční krok 2/4 a 3/4		
TV-5-2-03	- reaguje na hezký pohyb, projevuje radost ze zvládnutého pohybu, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka - dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod			

TV-5-2-03	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených her	POHYBOVÉ HRY Základní pojmy • Související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním • Variace her více druhů • Využití přírodního prostředí pro pohybové hry • Bruslení, turistika • Využití netradičního náčiní • Náměty na přípravu vlastního náčiní		
TV-5-2-06	• jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje opačné pohlaví			
TV-5-2-08	• zorganizuje pohybové hry a nenáročné soutěže			
TV-5-2-04	• uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet			
TV-5-2-03	• zvládá 10-20 různých pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření			
TV-5-2-03	• dovede samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her			
TV-5-2-04	• umí pohybem vyjádřit předmět, bytost, zvíře, náladu			
TV-5-2-04	• uplatňuje zásady bezpečnosti, snaží se předcházet nebezpečným situacím	SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy • Související s osvojovanými činnostmi, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her • Základní organizace – losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání		
TV-5-2-06	• dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji			

TV-5-2-03 TV-5-2-06 TV-5-2-03 TV-5-2-10 TV-5-2-05 TV-5-2-05 TV-5-2-07 TV-5-2-06	• zvládá základní pojmy osvojovaných činností, také konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat samostatně nebo za pomoci učitele • zvládá elementární činnosti jednotlivce a dovede je využít v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel • orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště nebo samostatně získá potřebné informace • projevuje v souladu s činností vlastními předpoklady, úspěchem či neúspěchem přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu, vůli po zlepšení • zobrazuje nenáročnou pohybovou hru, soutěž, utkání, jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	• Vhodné oblečení a obutí pro sportovní hry Vlastní nácvik • Přihrávka jednoruč a obouruč (vrchním trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi obloukem) • Chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy • Vedení míče driblingem, nohou • Střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba jednoruč ze země na branku, střelba vnitřním nártem na branku (z místa i z ohybu) preferovanou rukou, nohou • Udržení míče pod kontrolou mužstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu • Průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel • Základní spolupráce ve hře		
--	---	--	--	--

TV-5-2-03 TV-5-2-04 TV-5-2-05	• ovládá základní techniku pohybu na bruslích	BRUSLENÍ • V případě příznivého počasí využití obecního přírodního kluziště • Základní technika pohybu na bruslích – jízda vpřed, vzad ÚPOLY • Přetahy, přetlaky • Zdůraznění významu vhodné aktivní obrany		
TV-5-2-03 TV-5-2-04	• ovládá základy bezpečných přetahů a přetlaků • zná v teoretické rovině význam vlastní sebeobrany			

Charakteristika předmětu Tělesné výchovy pro 2. stupeň

V tělesné výchově žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a náradí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotní oslabení, stejně jako pro zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybové omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně je ovlivňovat. Vede proto žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti.

Směřuje vyučovací úsilí učitele a učební činnosti žáka v tělesné výchově k tomu, aby mohly vyústit do pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám jako základnímu prostředku dlouhodobého ovlivňování aktivního zdraví a projevit se v návyku pravidelného využívání pohybových činností různého zaměření v každodenním životě moderního člověka, v jeho životním stylu.

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit, plánují, organizují a řídí vlastní činnost. Užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího diváka, čtenáře, uživatele internetu. Různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole:
 - vedeme žáka k sebehodnocení,
 - zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují,
 - zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů,
 - klademe důraz na přirozenou soutěživost při činnostech,
 - vytváříme plán pro dosažení učebních cílů a jednoduchých kritérií pro vyhodnocování toho, co se žák naučil.

Kompetence k řešení problémů

- žáci vnímají nejružnější problémové situace a plánují způsob řešení problémů, vyhledávají informace vhodné k vyřešení. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit.
- vedeme výuku tak, aby žáci hledali různá řešení problémů
- pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni, osvojí si kultivovaný ústní projev
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- snažíme se vést žáky k toleranci názorů druhých, a k tomu, aby bez urážky uměli ustoupit
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce různými způsoby
- vedeme žáky, aby rozpoznali jednoduché případy manipulativní komunikace, zejména reklamy

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině, podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu. V případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.
- používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc
- rozvíjíme sociální kompetence při praktických cvičeních a úkolech
- vedeme žáky všech tří obcí ke vzájemné toleranci, spolupráci, poté vstřícnému postoji k odlišnostem, komunikaci s příslušníky jiných národnostních ras.
- důsledně vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel
- vedeme žáky, aby oceňovali své spolužáky ve skupině za dobrou práci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních, formují si charakterové a volní rysy. Rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví. Rozlišují a uplatňují práva vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák).
- důsledně vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé (respektovali individuální rozdíly)
- umožňujeme žákům spoluutvářet kritéria hodnocení

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce. Využívají znalostí a dovedností v běžné praxi. Ovládají základní postupy první pomoci.
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojení se do činnosti
- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopnosti poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- poznávání lidí, mezilidské vztahy

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

Výchova demokratického občana

- zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým
- projevovat se v jednání i řešení problémů samostatně a odpovědně

Multikulturní výchova

- lidské vztahy, kulturní difference

Mediální výchova

- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- práce v realizačním týmu

2. stupeň

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-3-01	- zná správný pohybový režim, jeho délku a intenzitu dovede odlišit rozdílnot rekreačního a výkonnostního sportu volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech - zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, jednoduché kondiční programy, cviky na uklidnění po zátěži, správné držení těla	- Význam pohybu pro zdraví - Rekreační a výkonnostní sporty - Sport dívek a chlapců - Zdravý životní styl		
TV-9-3-02 TV-9-3-03 TV-9-3-04	- manipuluje s jednoduchými a věku odpovídajícími zátěžemi - orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených cvičeních a jejich praktickém využití	- Zdravotně orientovaná zdatnost - Rozvoj ZOZ - Kondiční programy - Základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - Manipulace se zatížením - Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná - Zdravotně zaměřená cvičení		

	hrazdě a na kruzích • dívky předvedou jednoduchou sestavu na kladině • zvládá cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu	• Průpravná cvičení • Strečink • Rytmičká a kondiční gymnastika, tanec s hudbou • Kladina – dívky: chůze, váha, obrat • Švihadlo – sestava • Obratnost – dráhy • Úpoly – úpolové hry		
--	--	--	--	--

2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-3-01	zná správný pohybový režim, jeho délku a intenzitu dovede odlišit rozdílnost rekreačního a výkonnostního sportu volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech	- Význam pohybu pro zdraví - Rekreační a výkonnostní sporty - Sport dívek a chlapců - Zdravý životní styl		
TV-9-3-02 TV-9-3-03 TV-9-3-04	- zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, jednoduché kondiční programy, cviky na uklidnění po zátěži, správné držení těla - manipuluje s jednoduchými a věku odpovídajícími zátěžemi - orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených cvičeních a jejich praktickém využití	- Zdravotně orientovaná zdatnost - Rozvoj ZOZ - Kondiční programy - Základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - Manipulace se zatížením - Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná - Zdravotně zaměřená cvičení		

	• dívky předvedou jednoduchou sestavu na kladině • zvládá cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu	• Rytmičká a kondiční gymnastika, tanec s hudbou • Kladina – dívky: chůze, váha, obrat • Švihadlo – sestava • Obratnost – dráhy • Úpoly – úpolové hry		
--	---	---	--	--

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-3-05 TV-9-3-01	• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • dovede odlišit rozdílnost rekreačního a výkonnostního sportu	• Bezpečnost při hodinách TV • Zásady bezpečného používání konkrétního náčiní a náradí, chování na sportovních akcích školních i mimoškolních • Význam pohybu pro zdraví • Význam biorytmu pro zdraví a pohybovou aktivitu • Zdravý životní styl		
TV-9-3-03 TV-9-3-02	• samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností • manipuluje s jednoduchými a věku odpovídajícími zátěžemi • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených	• Zdravotně orientovaná zdatnost • Rozvoj vytrvalosti • Rozvoj ZOZ • Kondiční programy • Korekce a prevence jednostranného zatížení • Posilování svalového aparátu • Kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná cvičení		

TV-9-5-01 TV-9-5-06	• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, • uživatele internetu • zorganizuje jednoduchou soutěž • vymyslí netradiční disciplíny - zorganizuje turnaj • zná pravidla základních her a soutěží	• Smluvené povely, signály, gesta, značky • Základy grafického zápisu pohybu • Vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • Organizace prostoru a pohybových činností v nestandardních podmínkách • Sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • Pravidla osvojených pohybových činností her, závodů, soutěží		
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-4-01	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové • dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži • užívá běžeckou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání) • rozezná techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky • používá požadovanou techniku skoků • snaží se aplikovat techniku hodů (i z rozběhu)	ATLETIKA • Běh v terénu i vytrvalostní • Štafetový běh, sprinty, skákavý běh • Nízký a vysoký poklus • Vícenásobné skoky • Běžecká abeceda • Základy lehkooatletických činností (ligting, skipping, zakopávání, předkopávání) • Start (nízký, polovysoký, z různých poloh) • Skok daleký z místa • Hod míčkem nebo granátem, technika odhodu z místa, technika odhodu z rozběhu, koordinace dolních a horních končetin, náprah, odhod		
TV-9-5-07	• zpracuje naměřená data a informace o pohybových			

TV-9-3-05 TV-9-5-05 TV-9-3-01 TV-9-3-02	aktivitách a podílí se na jejich prezentaci • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí • zapíše výkony spolužáků a posoudí jejich zdatnost • zajímá se o atletické dění v rámci republiky či světa • užívá osvojené názvosloví na úrovni čtenáře novin, časopisů, internetu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti			
TV-9-4-01 TV-9-4-02 TV-9-3-02 TV-9-3-05	• rozpozná zpevňování a uvolňování těla snaží se o přesnost pohybu • provede základní gymnastické prvky • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • usiluje o zlepšení podle svých předpokladů • dodržuje zásady bezpečnosti	GYMNASTIKA • Kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou se záchranou, • Rovnovážné polohy, přeskok kozy skrčka, roznožka • Kruhy - kotoul vpřed a vzad, komíhání, rotace kolem své osy; • Hrazda - vzpor na hrazdě, kotoul vpřed, vzpor, sešín vpřed, výmyk • Šplh na tyči; • Průpravná cvičení; obratnost – dráhy, kruhový trénink • Rytmická a kondiční gymnastika –		

TV-9-5-06	• spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zorganizuje jednoduchý turnaj mezi skupinami žáků	Košiková • Dribling, zdokonalování hry v poli, nácvik dvojtaktu • Další sportovní hry dle zájmu a možností		
-----------	--	---	--	--

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-3-05 TV-9-3-01	• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • dovede odlišit rozdílnost rekreačního a výkonnostního sportu	• Bezpečnost při hodinách TV • Zásady bezpečného používání konkrétního náčiní a náradí, chování na sportovních akcích školních i mimoškolních • Význam pohybu pro zdraví • Význam biorytmu pro zdraví a pohybovou aktivitu • Zdravý životní styl		
TV-9-3-03 TV-9-3-02	• samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností • manipuluje s jednoduchými a věku odpovídajícími zátěžemi • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních	• Zdravotně orientovaná zdatnost • Rozvoj vytrvalosti • Rozvoj ZOZ • Kondiční programy • Korekce a prevence jednostranného zatížení • Posilování svalového aparátu • Kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná cvičení		

	a jiných zdravotně zaměřených cvičeníh a jejich praktickém využití			
TV-9-3-05	• volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech • dodržuje osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí • zná základy první pomoci • předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardním prostředí • První pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách • Improvizované ošetření a odsun raněného • Reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek • Vhodná úprava pohybových aktivit		
TV-9-3-04	• odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím • upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověk			
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ				
TV-9-5-02	• naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• Historie a současnost sportu • Historie olympijských her • Významné soutěže a sportovci KOMUNIKACE V TV • Tělocvičné názvosloví		

TV-9-5-01 TV-9-5-06	• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, • uživatele internetu • zorganizuje jednoduchou soutěž • vymyslí netradiční disciplíny - zorganizuje turnaj • zná pravidla základních her a soutěží	osvojovaných činností • Smluvené povely, signály, gesta, značky • Základy grafického zápisu pohybu • Vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • Organizace prostoru a pohybových činností v nestandardních podmínkách • Sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • Pravidla osvojených pohybových činností her, závodů, soutěží		
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-4-01	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži • užívá běžeckou abecedu (skipink, liftink, zakopávání, předkopávání ...) • rozezná techniku rychlého a vytrvalostního běhu, štafetové předávky • používá požadovanou techniku skoků • snaží se aplikovat techniku hodů (i z rozběhu)	ATLETIKA • Běh v terénu i vytrvalostní • Štafetový běh, sprinty, skákavý běh • Nízký a vysoký poklus • Vícenásobné skoky • Běžecká abeceda • Základy lehkooatletických činností (ligting, skipping, zakopávání, předkopávání) • Start (nízký, polovysoký, z různých poloh) • Skok daleký z místa • Hod míčkem nebo granátem, technika odhodu z místa, technika odhodu z rozběhu, koordinace dolních a horních končetin, náprah,		

TV-9-5-07	• zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	odhod		
TV-9-3-05	• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí			
TV-9-5-05	• zapíše výkony spolužáků a posoudí jejich zdatnost			
TV-9-3-01	• zajímá se o atletické dění v rámci republiky či světa			
TV-9-3-02	• užívá osvojené názvosloví na úrovni čtenáře novin, časopisů, internetu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti			
TV-9-4-01	• rozpozná zpevňování a uvolňování těla snaží se o přesnost pohybu • provede základní gymnastické prvky	GYMNASTIKA • Kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou se záchranou, • Rovnovážné polohy, přeskok kozy skrčka, roznožka • Kruhy - kotoul vpřed a vzad, komíhání, rotace kolem své osy; • Hrazda - vzpor na hrazdě, kotoul vpřed, vzpor, sešín vpřed, výmyk • Šplh na tyči; • Průpravná cvičení; obratnost – dráhy, kruhový trénink		
TV-9-4-02	• posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny			
TV-9-3-05	• usiluje o zlepšení podle svých			

TV-9-5-06	činnosti, eviduje je a vyhodnotí • spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zorganizuje jednoduchý turnaj mezi skupinami žáků	obránné, útočné Košíková • Dribling, zdokonalování hry v poli, nácvik dvojtaktu • Další sportovní hry dle zájmu a možností		
-----------	--	--	--	--

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

5.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní činnosti pro 1. stupeň

Vyučovací předmět je dotován jednou hodinou týdně ve všech ročnících 1. stupně. Výuka probíhá v kmenových třídách. Praktické činnosti v 1. období základního vzdělávání jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem

- Výroba předmětů z tradičních i netradičních materiálů
- Funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů

- Lidové zvyky, tradice a řemesla
- Jednoduché pracovní postupy a organizace práce

2. Konstrukční činnosti

- Práce se stavebnicemi
- Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- Sestavování modelů

3. Pěstitelské práce

- Základní podmínky pro pěstování rostlin
- Pěstování rostlin ze semen
- Péče o nenáročné rostliny
- Pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- Pravidla správného stolování
- Příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů:

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod, které jim pomohou při zdolávání zadaného úkolu
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní:

- aktivně zapojujeme žáky do společenského dění
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální:

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- pracuje na utváření příjemné atmosféry ve třídě i v malé skupině, při jednání s jinými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské:

- nabízíme žákům dostatek příležitostí se seznámením s kulturním i historickým dědictvím
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky svých spolužáků
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k samostatnému a bezpečnému užívání všech nástrojů a pomůcek
- žák využívá získané znalosti a dovednosti v dalších činnostech
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence digitální:

- učitel seznámí žáky s video návody při tvorbě nových výrobků, pracovních postupů
- vedeme žáky k vyhledávání pracovních postupů a návodů dle zadaných činností v online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků soutěží, pokusů s využitím digitálních technologií

Průřezová témata**Osobností a sociální výchova**

- Vést žáky k vzájemnému respektování, rozvoji smyslového vnímání a fantazie, vyjadřování pocitů při vlastních praktických činnostech
- Rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci
- Vést ke zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce, komunikace a vzájemné pomoci při práci v týmu

Environmentální výchova

- Vytvářet návyky k ochraně přírody
- Uvědomovat si vliv prostředí na zdraví vlastní i zdraví ostatních lidí
- Seznamovat s možností zpětného využití různých materiálů (recykl. papír)

1. stupeň – 1. období

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj.) - Vystřihovánky z časopisů - Pomůcky pro výuku M, Čj, Prvouky - Výrobky vzniklé skládáním papíru. Ozdoby na vánoční stromček. Záložky do knih, podložky z propletených proužků - Využití přírodniny (šípky, jeřabiny, žaludy, kaštiny, listy aj.) - Využití dalších materiálů (korek, špejle, krabičky, dřívka, nitě), práce s drátkem a lepidlem - Textilní koláž, textilie bavlněné, lněné, vlněné, rozlišování nitě, bavlnky, šňůrky, vlny ad.	OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	Stavby podle předlohy z kostek, sestavování obrázků podle předlohy – sestavování modelů věcí		

		Seznámení se s návodem pro práci s různými druhy stavebnic a předlohami pro stavby		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, stavby podle fantazie žáků, sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků	OSV/OR - kreativita	M - náčrtek
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Pozorování klíčení obilí (na velikonoční svátky)		
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	PŘÍPRAVA POKRMŮ - Jednoduchá úprava stolu - Výběr potravin	OSV /OR – seberegulace a sebeorganizace OSV/SR – kooperace a kompetence	Prv – zdravá strava

1. stupeň
Ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj. - Vystřihovánky z časopisů - Pomůcky pro výuku M, Čj, Prvouky - Výrobky vzniklé skládáním papíru. Ozdoby na vánoční stromeček. Záložky do knih, podložky z propletených proužků - Využití přírodniny (šípky, jeřabiny, žaludy, kaštany, listy aj.) - Využití dalších materiálů (korek, špejle, krabičky, dřívka, nitě), práce s drátkem a lepidlem - Textilní koláž, textilie bavlněné, lněné, vlněné, rozlišování nitě, bavlnky, šňůrky, vlny ad.	OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	- Stavby podle předlohy z kostek, sestavování obrázků podle předlohy – sestavování modelů věcí. - Seznámení se s návodem pro práci s různými druhy stavebnic a předlohami pro stavby	OSV – rozvoj dovedností – jemná motorika	

		• Práce s modelovací hmotou • Práce s těstem		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-3-2-01	• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, stavby podle fantazie žáků, sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků • Vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků	OSV/OR - kreativita	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-3-3-01	• provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• Pozorování klíčení semen fazole nebo hrachu na vlhké vatě • Jednoduché společné záznamy o postupu práce a o časovém pozorování růstu a vývoje rostliny		M – jednoduchý graf, měření teploty vzduchu
ČSP – 3-3-02	• pečuje o nenáročné rostliny			
ČSP-3-4-01	• připraví tabuli pro jednoduché stolování		OSV /OR – seberegulace a sebeorganizace OSV/SR – kooperace a kompetice	Prv – zdravá strava
		PŘÍPRAVA POKRMŮ • Jednoduchá úprava stolu • Výběr potravin		

1. stupeň
Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj. - Vystřihovánky z časopisů - Pomůcky pro výuku M, Čj, Prvouky - Výrobky vzniklé skládáním papíru. Ozdoby na vánoční stromček. Záložky do knih, podložky z propletených proužků - Využití přírodniny (šípky, jeřabiny, žaludy, kaštany, listy aj.) - Využití dalších materiálů (korek, špejle, krabičky, dřívka, nitě), práce s drátkem a lepidlem - Textilní koláž, textilie bavlněné, lněné, vlněné, rozlišování nitě, bavlnky, šňůrky, vlny ad.	OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	- Stavby podle předlohy z kostek, sestavování obrázků podle předlohy – sestavování modelů věcí - Seznámení se s návodem pro práci s různými druhy stavebnic	OSV – rozvoj dovedností – jemná motorika	

		- a předlohami pro stavby • Práce s modelovací hmotou • Práce s těstem		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-3-2-01	• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, stavby podle fantazie žáků, sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků • Vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků	OSV/OR - kreativita	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-3-3-01	• provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• Pozorování klíčení semen ředkviček a dýní na školním pozemku • Jednoduché společné záznamy o postupu práce a o časovém pozorování růstu a vývoje rostliny		M – jednoduchý graf, měření teploty vzduchu
ČSP – 3-3-02	• pečuje o nenáročné rostliny			
ČSP-3-4-01	• připraví tabuli pro jednoduché stolování		OSV /OR – seberegulace a sebeorganizace OSV/SR – kooperace a kompetice	Prv – zdravá strava
ČSP-3-4-02	• chová se vhodně při stolování			
		PŘÍPRAVA POKRMŮ • Jednoduchá úprava stolu • Výběr potravin • Pravidla správného stolování a chování		

1. stupeň – 2. období
Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Různé typy přírodnin (dřívka, špejle, drátky, větvičky, semena, plody, sláma, korek, šišky, kousky kartonu, korek ad.), papír	OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Lidové zvyky, tradice, řemesla		
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, zásady první pomoci, pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, stavby podle fantazie žáků, sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků - Vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků	OSV/OR - kreativita	
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem		
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny	Zásady hygieny a první pomoci		

	a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
		PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Pozorování rostlin a pokusy s nimi		M – jednoduchý graf, měření teploty vzduchu Vv – kresba, malba rostlin
ČSP – 5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Ošetřování pokojových i jiných rostlin (zalévání, kypření, hnojení, přesazování)		

1. stupeň – 2. období
Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- Vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů: nůžky, nože, lepidlo, sponky, kolíčky, děrovačka, sešívačka, skládačky z papíru - Využití odpadového materiálu	OSV/OR – rozvoj schopností poznávání	
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů. Využití návodů a předloh pro konstrukci, poznávání vlastností stavebnicových prvků a dílů, vytváření prostorových i plošných modelů		
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, zásady první pomoci, pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, stavby podle fantazie žáků, sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků	OSV/OR - kreativita	

		Vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků		
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem		
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Zásady hygieny a první pomoci		
		PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování		M – jednoduchý graf, měření teploty vzduchu Vv – kresba, malba rostlin
ČSP – 5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie, zásady první pomoci		
		PŘÍPRAVA POKRMŮ		
ČSP – 5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	Základní vybavení kuchyně – příbory, druhy talířů a sklenic, kuchyňské náčiní		
ČSP – 5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	Výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu		
ČSP – 5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Pravidla správného stolování		
ČSP – 5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu		

Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní činnosti pro 2. stupeň

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům, tedy děvčatům i chlapcům. Vzdělávací oblast se zaměřuje na praktické dovednosti a návyky. Koncepce vzdělávání vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou. Žáci pracují ve skupinách, střídají jednotlivé činnosti, řeší problémové úkoly, učí se pracovat s různými materiály, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- praktické osvojování práce podle pracovního postupu
- vedení žáků k plánování činností při práci

Kompetence k řešení problémů

- uvědomování si nutnosti praktického ověřování řešení problémů
- použití alternativních řešení při obdobných zadání a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s materiály
- na dostatečném množství příkladů ukázat nutnost schopnosti prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce
- otevření prostoru pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci
- seznamování žáků s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

Kompetence komunikativní

- vedení k účinné komunikaci při práci
- seznamování s přesným významem pojmů se vztahem k práci
- výklad pojmů souvisejících s volbou povolání
- předkládání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- spolupráce při práci a řešení problému ve dvojici a v malé skupině
- přidělování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- vytváření aktivního vztahu k ochraně a tvorbě životního prostředí a pozitivní postoj k řešení ekologických problémů
- umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

- vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému zacházení se všemi používanými nástroji
- vedení k odpovědnému postoji k vlastní práci a její kvalitě
- ukázky srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k témuž cíli
- vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich minimalizaci
- seznamování s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci
- vytváření prostoru pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Kompetence digitální

- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkol

Průřezová témata

Průřezová témata vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Osobnostní sociální výchova

Akceptuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby a zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému, k ostatním lidem a ke světu vůbec.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce přispívá ke vzájemné spolupráci a komunikaci v týmu a různých pracovních situacích., vede k porozumění sobě samému a druhým lidem, napomáhá k zvládnutí vlastního chování, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých životních situací.

Všechny aktivity se uskutečňují prakticky prostřednictvím vhodných cvičení, modelových situací a rozhovorů.

Environmentální výchova

Vede žáka k pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k aktivní účasti při ochraně a utváření životního prostředí. Ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů. Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí. Přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Příprava pokrmů se vyučuje v 6. - 7. ročníku 1 hodinu týdně. Žáci jsou děleni do dvou skupin. Příprava pokrmů na základní škole seznamuje žáky s jednotlivými činnostmi v kuchyni, s obsluhou kuchyňských spotřebičů, zásadami hygieny a zejména s různými přípravami pokrmů. V neposlední řadě poukazuje na nebezpečí úrazů v kuchyni.

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Provoz a údržba domácnosti na základní škole seznamuje žáky s jednotlivými konstrukčními stavebnicemi, plány a postupy pro sestavení i demontáž, rozvíjí myšlení a představivost, připravuje pro praktický život.

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Žáci jsou v rámci tohoto učiva seznámeni s různými druhy technických materiálů a jejich vlastnostmi. Práce se dřevem, kovem či plastem naučí žáky jak zacházet s ručním nářadím, žáci se seznámí s jednoduchými technickými operacemi a postupy. Toto učivo se vyučuje 1 hodinu týdně v 6. – 9. ročníku. Žáci jsou rozděleni do pracovních skupin.

PĚSTITELSTVÍ A CHOVATELSTVÍ

Pěstitelství se vyučuje v 6. - 9. ročníku v rámci vzdělávací oblasti, žáci jsou rozděleni do dvou skupin. Člověk a svět práce na základní škole seznamuje žáky s jednotlivými složkami živé přírody, které jsou odnepaměti lidmi využívány jednak jako potraviny (resp. jako suroviny pro jejich výrobu), jako technické plodiny (využitelné pro průmyslovou výrobu různých produktů) a v neposlední řadě jako nezbytný estetický prvek životního prostředí člověka, jedinečný a nenahraditelný. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých ekosystémů včetně člověka samotného. Metodicky pěstitelství vychází zejména z vlastního smyslového poznávání žáků, ať už přímého, nebo zprostředkovaného pomocí různých názorných pomůcek. Učí žáky nejen poznávat jednotlivé přírodniny, ale na základě vlastních pozorování formulovat kvalifikované otázky, hypotézy a závěry. Nezastupitelnou úlohu má v tomto procesu vlastní

práce žáků s přírodními objekty, a to jak při praktických pracích, tak při vycházkách a exkurzích. Do výuky pěstitelství se také výrazně promítají některá průřezová témata. Z oblasti sociální a osobnostní výchovy je to především rozvoj schopností poznávání - žáci zdokonalují zejména smyslové vnímání, pozornost a soustředění při práci, procvičují schopnost zapamatování si důležitých faktů. Významné uplatnění zde nachází také environmentální výchova, a to nejen při chápání vztahů a souvislostí v přírodě, ale především jako východisko pro vybudování správného vztahu žáků k přírodnímu prostředí a jeho ochraně.

SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu 8. a 9. ročníku v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám. Zaměřuje se na získávání informací v možnostech dalšího vzdělávání, posouzení vlastních možností při rozhodování o volbě povolání. Doplnuje tak celé základní vzdělání o důležitou složku, nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě. Svět práce je zaměřen na tyto oblasti: volba profesní orientace, sebepoznávání – charakteristické znaky osobnosti, zájmy, záliby, osobní vlastnosti a schopnosti, zdravotní a tělesný stav znaky a charakteristika povolání, náplň učebních a studijních oborů práce s profesními informacemi, využívání poradenských služeb interaktivní techniky, dotazníky zaměřené k volbě povolání zaměstnání – pracovní příležitosti v obci, regionu, způsoby hledání zaměstnání, problémy nezaměstnanosti přijímací řízení, přihlášky na střední školy a střední odborná učiliště. Žáci se učí se plánovat, organizovat a hodnotit informace, využívat poradenské služby pro výběr vhodného povolání. Cílem je zprostředkovat žákům nejdůležitější znalosti a dovednosti související s jejich uplatněním ve světě práce a vybavit je kompetencemi, které by jim měly pomoci při rozhodování o jejich další profesní a vzdělávací orientaci, při jejich vstupu na trh práce a při uplatňování jejich pracovních práv; dále kompetencemi, které žákům umožní uvědomit se zodpovědnost za vlastní život a význam vzdělání pro život.

2. stupeň

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY				
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- ohýbání drátku - broušení dřevěných polotovarů - opracování		
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	výběr materiálu a potřebného nářadí		
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Sestavení hotového výrobku z připravených polotovarů		
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost a ochrana zdraví		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-9-3-01	- uvede význam zelených rostlin - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	- Význam zeleně pro člověka - Pracovní postupy při pěstování zeleniny, ovocných rostlin, květin		
ČSP-9-3-02	- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - seznámí se se základy ošetřování pokojových rostlin	- Základy ošetřování pokojových květin, výživa rostlin - Výsev semen do truhlíků		
	používá vhodné pracovní pomůcky	Úprava školního pozemku,		

ČSP-9-3-03	a provádí jejich údržbu	zpracování půdy • Hrabání trávníku		
ČSP-9-3-05	• dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu	• Bezpečnost a ochrana zdraví		
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI				
ČSP-9-4-01	• pozná pojem a význam rozpočtu domácnosti • seznámí se s příjmy výdaji v domácnosti • provádí jednoduché operace domácího účetnictví	• Domácí rozpočet • Ekonomika domácnosti, příjmy a výdaje • Platby, úspory		
ČSP-9-4-02	• ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	• Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí		
ČSP-9-4-03	• správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením • orientuje se v návodech běžných domácích spotřebičů	• Elektrické spotřebiče v domácnosti, funkce, ovládání a užití		
ČSP-9-4-04	• dodržuje základní hygienická a bezpečnostní - pravidla a předpisy a poskytuje první pomoc při úrazu	• 1. pomoc, bezpečnost		
PŘÍPRAVA POKRMŮ				
ČSP-9-5-01	• Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	• základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost, hygiena		

ČSP-9-5-02	• připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	• výběr, nákup, skladování potravin • úprava pokrmů za studena		
ČSP-9-5-03	• dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	• jednoduché prostírání, obsluha u stolu • základy etikety		
ČSP-9-5-04	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazech v kuchyni	• 1. pomoc, bezpečnost		

2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY				
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- ohýbání drátku - broušení dřevěných polotovarů - opracování		
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	výběr materiálu a potřebného nářadí		
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Sestavení hotového výrobku z připravených polotovarů		
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost a ochrana zdraví		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-9-3-01	- uvede význam zelených rostlin - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	- Význam zeleně pro člověka - Pracovní postupy při pěstování zeleniny, ovocných rostlin, květin		
ČSP-9-3-02	- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - seznámí se se základy ošetřování pokojových rostlin	- Základy ošetřování pokojových květin, výživa rostlin - Výsev semen do truhlíků		
	používá vhodné pracovní pomůcky	Úprava školního pozemku,		

ČSP-9-3-03	a provádí jejich údržbu	zpracování půdy • Hrabání trávníku		
ČSP-9-3-05	• dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu	• Bezpečnost a ochrana zdraví		
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI				
ČSP-9-4-01	• pozná pojem a význam rozpočtu domácnosti • seznámí se s příjmy výdaji v domácnosti • provádí jednoduché operace domácího účetnictví	• Domácí rozpočet • Ekonomika domácnosti, příjmy a výdaje • Platby, úspory		
ČSP-9-4-02	• ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	• Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí		
ČSP-9-4-03	• správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením • orientuje se v návodech běžných domácích spotřebičů	• Elektrické spotřebiče v domácnosti, funkce, ovládání a užití		
ČSP-9-4-04	• dodržuje základní hygienická a bezpečnostní - pravidla a předpisy a poskytuje první pomoc při úrazu	• 1. pomoc, bezpečnost		
PŘÍPRAVA POKRMŮ				
ČSP-9-5-01	• Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	• základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost, hygiena		

ČSP-9-5-02	• připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	• výběr, nákup, skladování potravin • úprava pokrmů za studena		
ČSP-9-5-03	• dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	• jednoduché prostírání, obsluha u stolu • základy etikety		
ČSP-9-5-04	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazech v kuchyni	• 1. pomoc, bezpečnost		

g

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY				
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- ohýbání drátku - hlavolam - opracování		
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	- výběr materiálu a potřebného nářadí - sestavení technologického postupu		
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	výroba zadaného výrobku z dřeva, plastu či drátu		
ČSP-9-1-04	užívá technologickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	- technické náčrty a výkresy - technické informace, návody		
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost a ochrana zdraví		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ				
ČSP-9-3-01	- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - seznámí se s léčivými i škodlivými účinky rostlin	- Podmínky a zásady pěstování - Rostliny a zdraví člověka - rostliny léčivé a jedovaté, alergie - Rostliny jako drogy a jejich		

		zneužívání		
ČSP-9-3-02	• pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • orientuje se v potřebách rostlin	• Základy ošetřování pokojových květin, výživa rostlin • Pěstování vybraných okrasných květin • Květiny v exteriéru a interiéru • Řez, jednoduchá vazba, úprava květin		
ČSP-9-3-03	• používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • volí vhodné pracovní postupy při udržování trávníku	• Zpracování půdy, podmínky a zásady pěstování rostlin • Údržba trávníku, hrabání listí • Pracovní pomůcky, nářadí a jeho údržba		
ČSP-9-3-04	• prokáže základní znalost chovu drobných zvířat • zná zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	• Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu • Kontakt se známými a neznámými zvířaty		
ČSP-9-3-05	• dodržuje technologickou kázeň a zásady hygieny • chová se bezpečně • poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	• Bezpečnost a ochrana zdraví		
SVĚT PRÁCE				
ČSP-9-6-01	• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • seznámí se s požadavky a základními principy profesní orientace	• Povolání lidí • Učební obory, náplň jednotlivých řemesel • Podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy		

	• zná strukturu některých organizací • pozná nejčastější formy podnikání • orientuje se v problematice drobného a soukromého podnikání	podnikání, drobné a soukromé podnikání • Charakter a druhy pracovních činností • Druhy pracovišť, pracovních prostředků a objektů • Požadavky kvalifikační, zdravotní, osobnostní		
ČSP-9-6-02	• posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • ovládá možnosti vzdělávání - zná náplň vybraných učebních a studijních oborů	• Možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů • Druhy středních odborných škol a návaznost dalšího vzdělávání • Co vše je nutné zvážit před konečnou volbou povolání • Alternativa volby povolání při neúspěchu v přijímacím řízení		
ČSP-9-6-03	• seznámí se s pracovními příležitostmi na trhu práce v regionu Opava • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • používá internet pro hledání zaměstnání	• Pracovní příležitosti v obci, regionu, způsoby hledání zaměstnání, problémy nezaměstnanosti, informace, poradenské služby • Informace, ukázky z praxe prostřednictvím medií, exkurze		
ČSP-9-6-04	• prostuduje podmínky přijímacího řízení • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	• Přijímací řízení, přihlášky na střední školy a střední odborná učiliště • Psaní životopisu • pohovor se zaměstnavatelem		

	• orientuje se v právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů	• Práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele • Problémy nezaměstnanosti a úřad práce		
--	--	--	--	--

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Žák:				
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY				
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- ohýbání drátku - hlavolam - opracování		
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	- výběr materiálu a potřebného nářadí - sestavení technologického postupu		
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	výroba zadaného výrobku z dřeva, plastu či drátu		
ČSP-9-1-04	užívá technologickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	- technické náčrty a výkresy - technické informace, návody		
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost a ochrana zdraví		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ				
ČSP-9-3-01	- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - seznámí se s léčivými i škodlivými účinky rostlin	- Podmínky a zásady pěstování - Rostliny a zdraví člověka - rostliny léčivé a jedovaté, alergie - Rostliny jako drogy a jejich		

		zneužívání		
ČSP-9-3-02	• pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • orientuje se v potřebách rostlin	• Základy ošetřování pokojových květin, výživa rostlin • Pěstování vybraných okrasných květin • Květiny v exteriéru a interiéru • Řez, jednoduchá vazba, úprava květin		
ČSP-9-3-03	• používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • volí vhodné pracovní postupy při udržování trávníku	• Zpracování půdy, podmínky a zásady pěstování rostlin • Údržba trávníku, hrabání listí • Pracovní pomůcky, nářadí a jeho údržba		
ČSP-9-3-04	• prokáže základní znalost chovu drobných zvířat • zná zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	• Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu • Kontakt se známými a neznámými zvířaty		
ČSP-9-3-05	• dodržuje technologickou kázeň a zásady hygieny • chová se bezpečně • poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	• Bezpečnost a ochrana zdraví		
SVĚT PRÁCE				
ČSP-9-6-01	• orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • seznámí se s požadavky a základními principy profesní orientace	• Povolání lidí • Učební obory, náplň jednotlivých řemesel • Podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy		

	• zná strukturu některých organizací • pozná nejčastější formy podnikání • orientuje se v problematice drobného a soukromého podnikání	podnikání, drobné a soukromé podnikání • Charakter a druhy pracovních činností • Druhy pracovišť, pracovních prostředků a objektů • Požadavky kvalifikační, zdravotní, osobnostní		
ČSP-9-6-02	• posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • ovládá možnosti vzdělávání - zná náplň vybraných učebních a studijních oborů	• Možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů • Druhy středních odborných škol a návaznost dalšího vzdělávání • Co vše je nutné zvážit před konečnou volbou povolání • Alternativa volby povolání při neúspěchu v přijímacím řízení		
ČSP-9-6-03	• seznámí se s pracovními příležitostmi na trhu práce v regionu Opava • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • používá internet pro hledání zaměstnání	• Pracovní příležitosti v obci, regionu, způsoby hledání zaměstnání, problémy nezaměstnanosti, informace, poradenské služby • Informace, ukázky z praxe prostřednictvím medií, exkurze		
ČSP-9-6-04	• prostuduje podmínky přijímacího řízení • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	• Přijímací řízení, přihlášky na střední školy a střední odborná učiliště • Psaní životopisu • pohovor se zaměstnavatelem		

	• orientuje se v právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů	• Práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele • Problémy nezaměstnanosti a úřad práce		
--	--	--	--	--

5.10 Volitelné předměty

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Vzhledem k našim charakteristickým podmínkám jsme zařadili pro všechny žáky povinně volitelné předměty. V každém ročníku se tak vyskytují povinně volitelné předměty pro všechny stejné. Počet a charakter volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce vychází ze zájmu a potřeb žáků o danou oblast.

5.10.1 Cvičení z českého jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Daný předmět vyučujeme na 2. stupni v 7. a 9. ročníku. Časová dotace je jedna hodina týdně. Předmět navazuje na výuku českého jazyka a literatury. Při výuce klademe důraz na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, procvičení pravopisu a mluvnice. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním a používat jazyk v podobě mluvené i psané. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci - čtou a aktivně se účastní vyučování, vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí

Učitel - vede žáky ke stálému zdokonalování čtení, vytváří podmínky pro získávání nových informací k práci, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu, žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

Žáci - navrhuji různá řešení, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry, pomáhají si a radí si

Učitel - hodnotí práci žáků podněcujícím způsobem k vlastnímu pokroku

Kompetence komunikativní

Žáci - naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reagují

Učitel - vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

Žáci - respektují pokyny učitele, účinně spolupracují ve skupině

Učitel - vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky, organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů

Kompetence občanské

Žáci - zvládnou komunikaci ve vyhraněných situacích, využívají vhodné pracovní materiály

Učitel - používá naučné i vědecké literatury k vytváření postojů k přírodě, k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

Žáci - aktivně se zapojují do pracovních činností, využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Učitel - vede žáky k organizování a plánování učení, zajímá se, jak žákům vyhovuje způsob výuky, požaduje dodržování dohodnuté kvality, pracovních postupů, termínů

Digitální kompetence

Žáci – vyhledávají informace v různých digitálních zdrojích, odborné informace podle studijního zaměření vyhledávají ve specializovaných databázích (v katalogích knihoven, v databázích odborných článků apod.), v Internetové jazykové příručce si ověřují správný pravopis určitého jevu, posuzují důvěryhodnost informací např. z hlediska důvěryhodnosti elektronického zdroje. Žáci volí funkčně jazykové prostředky vzhledem k webovému komunikačnímu prostředí či platformě. Využívají digitální šablony, např. pro strukturovaný životopis, osvojují si dovednost psát e-maily oficiálního charakteru, zvládají základní počítačové dovednosti, ovládají programy MS Word, MS Excel, PowerPoint apod.

Učitel – vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů. Navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky. Vede žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vede žáky k dodržování autorského práva a licencí, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti. Učí žáky základním počítačovým dovednostem,

Průřezová témata

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

2. stupeň**Ročník: sedmý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-08	• uvede základní útvary národního jazyka, uvede a zdůvodní rozlišení národní jazyk – mateřský jazyk; • přiřadí vybrané evropské jazyky do příslušných skupin pomocí běžných informačních zdrojů (učebnice, ICT); • na příkladech uvede, kdy je možno užít spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, příklady zdůvodní;	• Obecná jazykověda: útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí), příbuznost jazyků		Rozšiřující učivo: - hodnota a funkce spisovného jazyka
ČJL-9-2-02	• rozlišuje slova souznačná, protikladná, souzvučná	• Synonyma, antonyma, homonyma		
ČJL-9-2-04	• vhodně užije druhy příslovčí v základní i stupňované podobě; • rozliší příslovečnou spřežku a správně ji napíše; • rozpozná typické příklady vlastních a nevlastních předložek; • rozliší spojky souřadící a podřadící a správně jich užívá při tvorbě vět a souvětí;	• Tvarosloví: podstatná jména, přídavná jména, slovesa (slovesný rod – činný, trpný) • Tvarosloví: neohebné slovní druhy		

ČJL-9-2-06	- určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných); - vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně;	- Skladba: podmět, přísudek, přívlastek, předmět, příslovecné určení, tvorba věty - Formální vztahy mezi větnými členy: shoda, řízenost, přimykání - Vedlejší věty		
ČJL-9-2-07	- správně píše: velká písmena (u neznámých slov/pojmenování rozhodne podle slovníku), hláskové skupiny se znělostní podobou v českých slovech, čárku v souvětí podřadném; - zdůvodní pravopis zdvojených souhlásek	- Pravopis lexikální a syntaktický - Zdvojené souhlásky – n x n		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-1-01	- v písemném sdělení odliši s pomocí učitele a v diskusi se spolužáky fakta a názory/hodnocení autora; - při čtení si klade otázky týkající se jeho vnímání textu; - vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu (encyklopedie, slovník);	Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy)	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením) MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou, zprávou a jiným sdělením)	
	s pomocí učitele a v diskusi skupiny rozliší subjektivní a objektivní sdělení v textu,			

ČJL-9-1-02	rozpozná komunikační záměr autora (v běžné komunikaci i v komunikaci v elektronické podobě);			
ČJL-9-1-10	• napíše podle svých schopností gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele;	• Slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot druhých lidí a jejich projevů v chování)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-9-3-06	• zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru; • uvede funkci textů daného žánru a srovná, zda text zařadil správně; • na základě školní práce a vlastní četby uvede významné představitele probíraných literárních žánrů a regionální literatury;	• Výrazové formy literárních děl – próza, poezie • Literární druhy a žánry: fantasy, sci-fi, epos, legenda, romance • Regionální literatura • Interpretace literárního díla	VMEGS – Jsme Evropané (co Evropu spojuje a rozděluje)	Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií) - kulturní deník
ČJL-9-3-01	• interpretuje smysl (funkci) díla;			
ČJL-9-3-03	• formuluje dojmy z představení v divadle či kině či z adaptace literatury.		MV – Tvorba mediálního sdělení (tvorba sdělení pro školní časopis a web)	

2. stupeň**Ročník: devátý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-08	- zařadí slovo do odpovídající funkční vrstvy jazyka s pomocí slovníku; - s pomocí slovníku a mluvnických příruček nalezne v textu jazykové prostředky, jejichž funkce se změnila;	- Obecná jazykověda: vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus, argot - Slovanské jazyky - Jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické		
ČJL-9-2-02	- správně přechyluje slova; - popíše význam přeneseného pojmenování, uvede charakteristické příklady frazému; - v textu vyhledá ustálené rčení a uvede jeho význam; - rozlišuje slova nadřazená, podřazená, souřadná - rozlišuje slova souznačná, protikladná, souzvučná	- Tvorba slov - Význam slov: přenesená pojmenování, obrazná pojmenování (zejména metafora, metonymie), frazeologie - Hyperonyma, hyponyma, kohyponyma - Synonyma, antonyma, homonyma		
ČJL-9-2-07	- správně píše slova přejatá; - správně užívá interpunkci ve větě jednoduché – aplikuje pravidla týkající se vsuvky, rozvitého větného	Pravopis lexikální a syntaktický		

	členu volně nebo těsně připojeného, přístavku, oslovení, citoslovce a samostatného větného členu; • správně užívá interpunkci v souvětí; • správně píše: velká písmena ve vlastních jménech a názvech;			
ČJL-9-2-04	• správně utvoří tvar podle zadaných tvaroslovných kategorií; • správně užívá slova přejatá a jejich tvary; • správně užívá všech neohebných slov, včetně částic; • určí vid slovesa; • zařadí slovesa do jednotlivých slovesných tříd a určí jejich vzory	• Tvarosloví: tvaroslovné kategorie, neohebná slova • slovesa		Rozšiřující učivo: - přechodníky
ČJL-9-2-06	• graficky zaznamená syntaktické vztahy ve větě a souvětí; • dodržuje pravidla pro vazbu syntaktických jednotek a slovosled; • určí doplněk;	• Skladba: věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědi a vět • Větné členy • Formální vztahy mezi větnými členy		
ČJL-9-2-05	• správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech;	• Jazyková norma a kodifikace		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-1-08	• zpracuje teze, z prostudované populární nebo odborné literatury vypracuje konspekt • samostatně zpracuje referát, výklad a úvahu;	• Připravený mluvený a písemný projev	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (krajina dříve a dnes, kulturní památky)	

ČJL-9-1-09	• správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu; • správně propojuje text prostředky nadvětného spojování; • uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost;	• Písemný projev		
ČJL-9-1-10	• napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary;	• Písemný projev: výklad, formální dopis, životopis, žádost	EV – Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy)	Rozšiřující učivo: - publicistické útvary: glosa, sloupek, fejeton, poznámka
ČJL-9-1-03	• čte kriticky mediální sdělení, rozumí grafickým záznamům dat; • s pomocí učitele identifikuje účel užitých grafických znázornění v textu, popíše možný záměr autora;	• Kritické čtení • Prožitkové čtení	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (výběr a kombinace slov a záznamů z hlediska záměru autora)	Rozšiřující učivo: - tvorba reklamní kampaně
ČJL-9-1-05	• užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru;	• Mluvený projev: kultivace projevu žáka		

Seznam použitých zkratk:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

MKV – Multikulturní výchova

ICT – Informační a komunikační technologie

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

ČJL – Český jazyk a literatura

5.11 Nepovinné předměty

5.11.1 Náboženství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s církví. Předmět je určen dětem z křesťanských rodin a také všem žákům, kteří projeví zájem. Žáci se prostřednictvím předmětu podílejí na projektech školy a na společenském životě vesnice.

Časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu podle § 15 zákona č. 561/2004 Sb. s časovou dotací 1 hodinu týdně a jeho výuka probíhá ve třídách. Předmět je nabízen žákům 1. – 9. ročníku, realizuje se podle aktuálního zájmu a je vyučován podle ročníků. Výuka nepovinného předmětu se uskutečňuje mimo rámec a to ráno před 8. hodinou a v odpoledních hodinách. Předmět využívá možnosti projektové výuky.

SOUČÁSTÍ VÝUKY JE DÁLE:

- návštěva kostela / církevního objektu / kulturně historické památky spjaté se životem církve
- diecézní pout' dětí
- účast na projektech České katolické charity (Tříkrálová sbírka) / Papežského misijního díla
- společné odpoledne s rodiči, spolupráce s rodiči dětí, které se připravují na 1. sv. přijímání
- organizace programu ke svátku svatého Mikuláše / adventního programu / velikonočního programu

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004 a doplňuje je o následující obsahy:

- ekumenismus, spolupráce s jinými křesťanskými církvemi
- regionální církevní památky a historie

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu Náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostatku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností všechny učení církve. Tímto zaměřením tedy současně rozvíjíme také kompetenci žáků k řešení problémů na všech úrovních.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace a meditace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi při vytváření vlastního sebeobrazu. Žáky vedeme prostřednictvím motivace k účasti na postupně se diferencujících cvičeních a aktivitách.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. Zaměřujeme se především na porozumění postojům jinak světonázorově či nábožensky smýšlejících lidí a z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Využíváme příklady konfliktů z historie i ze současnosti, o nichž diskutujeme,

hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.

- Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). Kompetence tedy prohlubujeme ve směru od norem a zákonů, opírajících se o příslušné principy, k hodnotám, které tyto principy zdůvodňují.
- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak všechny světu samotnému, jednak všechny lidem, ale také všechny Bohu. Svobodné rozhodování člověka se tak opírá o vazbu na větší počet transcendentních hodnot, než jak je tomu v případě jiných světonázorových postojů. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultury evropské), ale i v jiných světových náboženstvích, a to zejména prezentací obsahů týkajících se světových náboženství ve vztahu ke křesťanství. Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu. Volbou metody rozhovorů s příslušníky jiných náboženství a světonázorů a kontaktu s kulturním zázemím jiných náboženství a světonázorů motivujeme k toleranci a k dalšímu zájmu o příslušníky jiných náboženství a kultur.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě. Prohlubujeme tedy motivaci k vnějšímu zacházení se světem do motivace plynoucí z duchovního postoje ke světu, jehož projevem je vlastní aktivní šetrné chování všechny světu.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělku zajišťující určitou životní úroveň, ale díky obsahům zprostředkovávajícím křesťanské pojetí práce ji vnímali také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro lidi a svět.

ROČNÍK: 1			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky	Žák je otevřený k pozitivnímu vnímání života a Boha jako dárce života.	1.1 Bůh nám dává život	OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí, moje vztahy k druhým lidem OSV – rozvoj základních rysů kreativity
	- žák umí popsat a zhodnotit vlastnosti, které ho odlišují od ostatních	- jméno a jedinečnost každého člověka	
	- žák oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace v životě skupiny, kdy ji respektuje.	- položení základu vztahů ve skupině	
	- žák je povšechně citlivý k sesoustředění, ztišení a naslouchání	- dobře vidět, dobře slyšet	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	Žák zakusí atmosféru slavení Vánoc a spojí si ji se skutečností, že Ježíš je dar Boha člověku.	1.2 Bůh nám dává svého Syna	Život a funkce rodiny → <i>Člověk</i> <i>a jeho svět: Lidé kolem nás</i> Slavení svátků → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák zakusí atmosféru slavení s důrazem na společenství a oslavu v rodině a umí vyjádřit její spojitost s oslavou ve společenství církve	- oslava v rodině a oslava ve společenství církve	
	- žák většinou umí projevit radost a vděčnost z daru a umí popsat, že narození Ježíše je darem Boha člověku	- smysl a hodnota daru	

	- žák umí reprodukovat vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše	- vánoční evangelium L 1. a 2. kap.	VMEGS – rodinné příběhy OSV – chování podporující dobré vztahy (vyjádření oslavy) MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Vánoc)
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM	Žák umí reprodukovat základní události Ježíšova života a vnímá v nich výzvu k následování.	1.3 Bůh nám dává své slovo	Zeměpisné zvláštnosti místa, kde žijeme → <i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</i> Základní literární pojmy (hádanka, podobenství) → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
	- žák umí jednoduchým způsobem popsat biblickou zemi a řadí biblické příběhy do reálného prostředí	- reálie biblické země	
	- žák umí jednoduchým způsobem vysvětlit, proč křesťané považují Bibli za dar, který Bůh dává člověku, aby jeho život dostal orientaci	- Bible jako dar	
	- žák umí uvést probrané příklady Ježíšova učení a jeho skutků a pokouší se je spojovat se situacemi ve vlastním životě	- příklady Ježíšovo učení	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ	Žák obecně vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané slaví vítězství života nad smrtí.	1.4 Bůh nám dává nový život	Slavení svátků (Velikonoce) → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> Princip rovnováhy přírody → <i>Člověk a jeho svět:</i>
	- žák si všímá proměn kolem sebe a ve svém životě a pokouší se je spojovat s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech	- proměny kolem nás	

SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění symbolické formě řeči	- žák má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc	- symbolika kříže, světla a chleba	<i>Rozmanitost přírody</i> Základy obrazné řeči → <i>Jazyk</i> <i>a jazyková komunikace:</i> <i>Český jazyk a literatura</i> MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
	- žák umí vysvětlit formulaci, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, jako vítězství života nad smrtí	- doba postní a velikonoční události	
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Výchova v duchu křesťanské spirituality	Žák je otevřený poznávat, že život je dar, který může prožívat ve společenství církve.	1.5 Bůh nám dává radost	Slavení neděle, odpočinek, režim dne → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> OSV – péče o dobré vztahy OSV – dobrá organizace času, uvolnění-relaxace MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské projevy osobní víry)
	- žák umí popsat neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání	- neděle jako den oslavy	
	- žák umí pojmenovat pomoc, kterou Bůh posílá lidem, a vnímá ji ve svém životě	- seslání Ducha svatého, Maria a církev	
	- žák formuluje modlitbu vlastními slovy, umí modlitbu Otče náš a umí jednoduše vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	- modlitba vlastními slovy a modlitba Otče náš	

			PROJEKT „Dar jeden pro druhého“ hodnota daru, být jeden pro druhého darem, navzájem se obdarováváme: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu
--	--	--	---

ROČNÍK: 2			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění biblickým příběhům	Žák je otevřený pro vnímání světa jako Božího stvoření a člověka, který v něm má své místo a svůj úkol.	2.1 Všechno stvořené nám vypráví o Bohu	Domov → <i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</i> Porovnávání a třídění látek → <i>Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</i> EV – vnímání života jako nejvyšší hodnoty, vztah člověka a prostředí
	- žák umí vyjádřit radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu	- svět jako znamení Boží lásky	
	- žák oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvořů, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany	- místo člověka v řádu stvoření a nutnost záchrany	
	- žák umí reprodukovat biblické příběhy knihy Genesis a rozlišit v nich některé situace ve svém životě	- biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ	Žák je otevřený pro vnímání adventní doby jako doby přípravy na oslavu příchodu Ježíše Krista jako Zachránce.	2.2 Bůh k nám mluví	Slavení svátků → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák má základní vhled nutný k chápání symbolů světla a tmy a umí je uvést do souvislosti se slavením Vánoc	- symbolika světla a tmy	

SLAVNOSTI A SVÁTKY	- žák umí popsat vánoční události a spojit je s Božím jednáním zachraňujícím člověka	- události Ježíšova narození v Božím plánu	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (modlitba a křesťanské slavení Vánoc)
	- žák formuluje modlitbu Zdravas Maria a umí vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	- modlitba Zdravas Maria	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	Žák je otevřený pro vnímání vánočních událostí jako oslavy Božího jednání, které zachraňuje člověka.	2.3 Bůh k nám přichází	Zvyky a práce lidí v minulosti, historické důvody pro slavení významných dnů → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák umí reprodukovat události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš	- biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství	
	- žák umí reprodukovat biblické události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	- liturgické slavnosti a svátky: Zjevení Páně, Uvedení Páně do chrámu, Křest Páně a Popeleční středa	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (slavení významných křesťanských svátků)
	Žák vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané ve smrti a vzkříšení Ježíše Krista slaví zachraňující jednání Boha s člověkem.	2.4 Ten, který má moc	Projevy soucitu, výchova k empatii → <i>Jazyk a jazyková komunikace:</i>

ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	- žák umí schematicky popsat vybrané biblické zázraky, rozeznat v nich Ježíšovo jednání vybízející k důvěře a vyjadřující soucit a spojí si je s konkrétními situacemi ve vlastním životě	- Ježíšovy zázraky (utišení bouře, uzdravení ochrnutého, vzkříšení Jairovy dcery) a zkušenost strachu, důvěry a soucitu	<i>Český jazyk a literatura</i> Porozumění a vyjadřování pocitů na základě práce s vybranými biblickými texty → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> OSV – můj vztah sobě samému, moje vztahy k druhým lidem a druhým MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
	- žák má základní vhled nutný pro chápání znamení kříže a světla velikonoční svíce při slavení Velikonoc	- symbolika kříže a velikonoční svíce	
	- žák umí reprodukovat velikonoční události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	- velikonoční události (Vjezd do Jeruzaléma, Poslední večeře, utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista) v souvislosti s liturgií Svatého týdne	
Porozumění symbolické formě řeči Porozumění biblickým příběhům			
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.	2.5 Chceme žít jako Ježíš	OSV – pomáhající a prosociální jednání MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení Možnost pozvání představitele církve
	- žák umí rozeznat v charakteristice Božího Ducha toho, který proměňuje, posiluje a zbavuje strachu	- Duch svatý jako ten, kdo proměňuje	
	- žák umí vyjmenovat nejdůležitější události v životě Marie a vyjádřit k ní přiměřeným způsobem svůj vztah	- Maria a základy mariánské úcty v liturgii	

Výchova v duchu křesťanské spirituality	- žák je otevřený k tomu být pozorný k druhým lidem ve slově i v jednání a spojit si tento postoj s příkladem jednání Ježíše a jeho učedníků	- církev jako společenství Božího lidu (podobenství o milosrdném Samařanovi a o rozsěvači, hierarchie církve)	PROJEKT „Moje ruce pro druhého“ konkrétní pomáhající a prosociální jednání ve třídě, ve škole, v obci: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu
	- žák formuluje Apoštolské vyznání víry, rozumí mu jako vyjádření důvěry v Boží jednání s člověkem, umí napodobit znamení kříže a umí vysvětlit jeho význam	- Apoštolské vyznání víry a gesto znamení kříže	

ROČNÍK: 3			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Žák je otevřený pro vnímání světa a člověka jako Božího stvoření, které člověk toužící být větší než Bůh porušuje.	3.1 Bůh k nám přichází	Sebekritika, jednání, které není možné tolerovat → <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i>
	- žák umí reprodukovat události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušení vztahu k Bohu	- štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost	
	- žák umí interpretovat biblický příběh Kaina a Ábela a dokáže ho spojit s postoji člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církev nazývá hřích	- příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) jako jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit	OSV – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí EV – náš životní styl (vnímání života jako nejvyšší hodnoty)
	- žák umí vysvětlit pojem záchrana a najít jeho prvky v biblických proroctvích a v příběhu o Marii	- proroctví (Iz 7,14) a příběh Marie jako příslib záchrany (L 1 kap.)	
	Žák je na základě jednotlivých příkázání Desatera pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí a je připraven sám se na tomto procesu podílet.	3.2 Desatero, cesta ke štěstí	Soužití a chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví, obhajování a dodržování

POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	- žák umí zopakovat biblickou událost, kdy Mojžíš přijímá Desatero, a rozeznává v ní Boží jednání, které směřuje k záchraně člověka	- biblický příběh o Mojžíšovi, který přijímá Desatero (Dt 5. kap.)	lidských práv a svobod, význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti → <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i> OSV – lidská práva jako regulativ vztahů VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy
	- žák umí interpretovat Desatero jako Boží jednání s člověkem, které zachraňuje a ukazuje člověku principy nutné k prožití šťastného života	- Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují	
	- žák formuluje jednotlivá přikázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vztahenými na konkrétní situace jeho života	- jednotlivá přikázání Desatera spojená s výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	Žák je na základě Ježíšova příkladu pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí, umí zhodnotit svátost smíření jako pomoc člověku v situaci mravního selhání a je připraven se na ní podílet.	3.3 Pozvání k hostině	Životní potřeby, psychohygiena → <i>Člověk a jeho svět: Člověk a jeho zdraví</i>
	- žák umí reprodukovat uvedené biblické události a je otevřený pro obraz dobrého, otevřeného, velkorysého a milosrdného Boha	- biblické události (příběh o Zacheovi, o uzdravení ochrnutého a podobenství o ztraceném synu a milosrdném otci) jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství	

Výchova v duchu křesťanské spirituality	- žák umí jednoduchým způsobem hodnotit své jednání ve shodě se svým svědomím	- jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí	OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sebeúcta), pravda, lež a předstírání v komunikaci, hledání pomoci při potížích VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti (výchova ke kritickému myšlení)
	- žák umí popsat jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci mravního selhání a je připravený se na ní podílet	- svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a její části	
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY	Žák chápe základní souvislosti slavení svátostí a je otevřený k tomu vědomě se jich účastnit.	3.4 Svátosti, znamení Boží lásky	Důležité mezníky v životě člověka → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák umí vyjmenovat a jednoduchým způsobem popsat jednotlivé svátosti katolické církve a chápe jejich souvislost s životem člověka	- svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života	Slavení svátků → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák má základní vhled nutný pro chápání znamení důležitých pro pochopení významů jednotlivých svátostí	- symbolika svátostí (gesta, slova, voda, olej, chléb a víno)	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení

VÝCHOVA V DUCHU KŘEŠŤANSKÉ SPIRITUALITY	Žák je pozorný vůči slavení mše svaté a je připraven vědomě se na tomto slavení podílet.	3.5 Hostina s Ježíšem	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
	- žák umí jednoduchým způsobem pojmenovat souvislost mezi událostí Poslední večeře a slavením mše svaté	- biblická souvislost slavení mše svaté	
	- žák umí poznat a pojmenovat důležité součásti liturgického prostoru a umí vyjmenovat, vysvětlit a rozeznat jednotlivé části mše svaté	- liturgický prostor a části mše svaté	
	- žák je připravený k prvnímu přijetí svátosti eucharistie ve společenství rodiny a farnosti	- slavení svátosti eucharistie jako základ duchovního života	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘEŠŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.	3.6 Hostina společenství církve	
	- žák umí zběžně popsat a chronologicky uvést do souvislostí uvedené biblické události a chápe je jako události, které se staly základem křesťanské liturgie	- opakování a systematizování biblických událostí vztahujících se k liturgii Svatého týdne	
	- žák umí reprodukovat příběh učedníků jdoucích do Emauz a je otevřený pro obraz Boha, který ve svém Synu provází člověka a proměňuje jej svou přítomností	- událost Kristova vzkříšení na příběhu učedníků jdoucích do Emauz (L 24,1-35)	

Znalost základních tezí křesťanského učení	- žák umí vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé dary Božího ducha a vnímat je v souvislostech s příklady konkrétního jednání	- dary Božího ducha a příklady k následování křesťanského jednání	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
			PROJEKT „Slavnost všedního dne“ obyčejné věci hodné slavení, chvíle, které se opakují, a přesto jsou výjimečné, výchova ke zcitlivění vnímání obyčejných věcí: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy - prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu

ROČNÍK: 4			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění symbolické formě řeči	Žák umí vyjádřit vlastními slovy, že život je jako cesta, na které může být křesťanství orientačním bodem.	4.1 Jsem na cestě	Místní krajina, poloha obce, dopravní síť → <i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</i> VMEGS – místa v blízkém okolí mající vztah k Evropě (křesťanská znamení v místní krajině) MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (výchozí bod pro postoj tolerance) Exkurze do místního kostela
	- žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě	- život jako cesta	
	- žák vnímá, že existují různé úhly pohledu na svět a že víra je jedním z nich	- víra jako jiný úhel pohledu na svět	
	- žák umí vyjmenovat pořadí knih Nového zákona a zná názvy evangelií	- Bible jako orientační bod	
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Znalost základních tezí	Žák vnímá souvislost příběhu o cestě do zaslíbené země s cestou svého života.	4.2 Cesta do zaslíbené země	Reprodukce složitějšího textu → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace MKV – základní znalosti o různých etnických
	- žák umí interpretovat příběh cesty Izraelitů do zaslíbené země jako příběh cesty ke svobodě	- biblický příběh o Mojžíšovi (Ex 1. až 20. kap.)	
	- žák je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem	- obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem	

křesťanského učení	- žák umí přiřadit vybrané prvky biblické události k učení církve	- souvislost biblických událostí (Pascha, přechod mořem, cesta pouští, zaslíbená země) s učením církve	a kulturních skupinách (judaismus) OSV – rozvoj základních rysů kreativity
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění principům křesťanské etiky	Žák vnímá souvislost obrazu cesty za světlem s cestou svého života k Bohu.	4.3 Cesta za světlem	Porovnávání literárních textů → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Práce s fotografiemi → <i>Umění</i> <i>a kultura: Výtvarná výchova</i> OSV – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, pozitivní myšlení, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (významné postavy křesťanství)
	- žák umí rozlišit aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu	- adventní doba v obraze cesty ke světlu, aktivní prožívání přítomnosti	
	- žák oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“	- příklady těch, kteří „nesou světlo“ (sv. Lucie, sv. Josef, sv. Maria, tři mudrci)	
	- žák umí jednoduše porovnat dva evangelijní texty a rozumí obrazu o Ježíši Kristu, Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k sobě, k druhým a k Bohu	- Vánoce jako oslava narození Ježíše, Světla světa	
	Žák získá představu o Božím království, které ohlašuje Ježíš svým životem a učením, a uvede ji do souvislosti se svým životem.	4.4 Boží království	Přirovnání, podobenství → <i>Jazyk</i>

ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Porozumění principům křesťanské etiky	- žák umí schematicky vyjmenovat jednotlivá blahoslavenství a je otevřený je vnímat jako osobní program cesty k Božímu království	- příslib Božího království (blahoslavenství podle Mt 5,1-11, jejich význam a konkrétní požadavky k následování)	<i>a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí vysvětlit uvedená podobenství jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu	- hlásání Božího království (podobenství o hořčičném zrnku, o kvasu, o skrytém pokladu, o vzácné perle)	OSV – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
	- žák umí interpretovat uvedené příběhy uzdravení jako výzvy k morální reflexi svých schopností „vidět“, „slyšet“ a „jednat“	- znamení Božího království (uzdravení slepého, hluchého, nemocného s ochrnutou rukou)	OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne (křesťanská morálka)
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	Žák vnímá souvislost cesty života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista s cestou svého života.	4.5 Cesta života	Reprodukce textu, tvorba vlastního textu na dané téma → <i>Jazyk</i>
	- žák umí reprodukovat uvedené velikonoční události a prostřednictvím postavy apoštola Petra vstoupit do děje	- velikonoční události z pohledu apoštola Petra (Ježíšovo proměnění, Poslední večeře, Petrovo zapření, Petr a Jan u hrobu, Ježíš se dává poznat u Galilejského jezera, seslání Ducha svatého)	<i>a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí zopakovat události křížové cesty a prostřednictvím postav, které Ježíše doprovázejí, vstoupit do děje	- cesta života jako křížová cesta a ti, kteří se jí účastní	MV – identifikování

Porozumění biblickým příběhům	- žák je v rámci uvedených biblických událostí schopen jednoduché reflexe vlastní víry	- reflexe vlastní víry v souvislosti s velikonočními a svatodušními událostmi	postojů a názorů autora v mediovaném sdělení OSV – sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání OSV – empatie a pohled na svět očima druhého
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči	Žák si je vědom, že cesta jeho života má souvislost s dějinami spásy a že po ní může jít ve společenství církve, odkud má možnost čerpat a kam může sám přispívat.	4.6 Jako církev na cestě	Vnímání a prožívání času z pohledu křesťanství → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> VDO – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (mše svatá)
	- žák umí vyjádřit radost z toho, že může druhému dávat a sám být obohacen, a řadí toto jednání k ideálu jednání lidí ve společenství církve	- církev jako dům ze živých kamenů	
	- žák umí vyjmenovat části mše svaté a je charakterizovat jako prostor setkání Boha s člověkem a člověka s Bohem	- mše svatá	
	- žák se jednoduchým způsobem orientuje ve střídání času liturgického roku a příležitostně prožívá jejich rozdílnou náplň a funkci	- křesťanský rozměr vnímání času, liturgické doby a významné slavnosti a svátky	

			PROJEKT „Cesty kolem nás a v nás“ zeměpisné mapy, mapy vztahů, cesty do minulosti, cesty do budoucnosti, cesty ke druhým lidem, život jako cesta, cesta domů: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy - prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu
--	--	--	---

ROČNÍK: 5			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák je otevřený ke vnímání světa v jeho celistvosti: nejen jako objektu vědeckého přístupu, ale i jako symbolu krásy, dobra a transcendence.	5.1 Svět – náš společný dům	Společný „dům světa“ → <i>Člověk</i> <i>a jeho svět: Lidé kolem nás</i> Mikrosvět a makrosvět, odpovědnost lidí za životní prostředí → <i>Člověk</i> <i>a jeho svět: Rozmanitost přírody</i> Vývoj písma v dějinách, Bible jako literární text → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák je všímavý ke kráse a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo	- obraz světa jako společného domu, v němž má každý své místo, křesťanské základy ekologické výchovy	EV – kulturní krajina EV – lidské sídlo, město, vesnice MKV – tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi MKV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
	- žák vnímá a umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a je otevřený k respektování jedinečnosti druhých lidí	- jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření	
	- žák umí odpovědět na otázku, kdo napsal Bibli, jakými jazyky byla napsána, a umí hledat v Bibli podle biblických odkazů	- Bible jako literární text	

POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog	Žák na základě biblického příběhu o Abrahamovi vnímá Boha jako toho, který vybízí k následování, dává příslib plnosti a zůstává s člověkem.	5.2 Abraham slyší Boží hlas	Reprodukce složitějšího textu → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí interpretovat příběh Abrahama jako příklad vnímání výzvy	- biblický příběh o Abrahamovi (Gn 12. – 22. kap.)	VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace
	- žák je otevřený vnímat výzvy, se kterými se v životě setkává, je otevřený tázat se a s důvěrou v Boha hledat řešení	- příběh Abrahama jako příklad člověka, který ve svém životě vnímá konkrétní situace jako výzvy k vyjití a k aktivitě, víra v Boha jako opakovaná zkušenost důvěry	OSV – pozitivní myšlení (aktivní postoj k životu)
	- žák chápe rozdíl, podobnost i to, co má společné křesťanství, židovství a islám a chová se s ohleduplnou pozorností a tolerancí vůči lidem jinak nábožensky smýšlejícím	- Abraham jako člověk spojující tři světová náboženství (židovství, křesťanství, islám)	MKV – kulturní difference (vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu) MKV – nekonfliktní život v multikulturní společnosti (základní údaje o židovství, křesťanství a islámu)
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY	Žák zřetelněji rozlišuje v souvislosti se slavením Vánoc rozměr vnitřního světa své osobnosti a projevuje zájem o cvičení základních prvků rozvoje vnitřního duchovního světa.	5.3 Slyším Boží hlas	Datování křesťanského letopočtu → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
	- žák oceňuje potřebu ticha a naslouchání a na základě výzvy je ochotný dávat prostor tichu v meditaci a osobní modlitbě	- výchova ke ztišení, naslouchání, meditaci a osobní modlitbě	

Porozumění biblickým příběhům	- žák umí interpretovat příběh Jana Křtitele a vnímá v něm výzvu k nasazení se pro člověka	- biblická zpráva o životě Jana Křtitele (L 1. a 2. kap., Mt 3. a 11. kap.) jako výzva k osobní angažovanosti	VDO – angažovanost se a být zainteresovaný na zájmu celku OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
	- žák umí zasadit vánoční události do dějin lidstva, spojit si je s dějinami spásy a s vizí Božího království, které tady už je, ale ještě není	- vánoční události jako oslava příchodu Božího království	
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák je připraven na základě znalosti Ježíšových výroků „Já jsem...“ a porozumění symbolům včlenit slavení svátostí do svého života.	5.4 Kdo jsi, Ježíši?	Přirovnání, podobenství → <i>Jazyk</i> <i>a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí vyjmenovat Ježíšovy výroky „Já jsem...“ včetně biblických příběhů, které se k nim vztahují	- Ježíšovy výroky „Já jsem...“ z Janova evangelia a související texty (uzdravení slepého, nasycení zástupu, podobenství o dobrém pastýři, podobenství o vinici, vzkříšení Lazara)	Obrazná řeč → <i>Jazyk</i> <i>a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák rozumí uvedeným symbolům v plných souvislostech	- symboly: světlo, chléb, dveře, vinný kmen a ratolesti, cesta	
	- žák chápe podstatu slavení svátostí a je připravený začlenit je do svého života	- svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě	MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
Porozumění symbolické formě řeči			

ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog	Žák je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí, je otevřený pro jejich náboženskou hloubku a rozpoznává ji životě druhých lidí a v liturgii.	5.5 Já jsem vzkříšení a život	Zdůvodnění křesťanského způsobu slavení Velikonoc → <i>Člověk a jeho svět: Člověk a čas</i> Pozdravy v různých světových jazycích → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Cizí jazyk</i>
	- žák je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím událostí křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení	- křesťanský pohled na smysl lidského utrpení (sdílení zkušenosti se setkáním se smrtí, křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života)	OSV – pomáhající a prosociální chování OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sdílení zkušenosti se setkáním s utrpením a smrtí) MKV – respektování zvláštností jiných (základní informace o jiných křesťanských církvích a o ekumenickém hnutí)
	- žák hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených	- velikonoční liturgie jako vyjádření křesťanské naděje ve znamení světla, slova, vody, chleba a vína	
	- žák schematicky chápe základní rozdíly v učeních různých křesťanských církví a je k těmto rozdílům tolerantní	- základní informace o ekumenickém hnutí, o jiných křesťanských církvích v souvislosti události seslání Ducha svatého, který sjednocuje a přináší pokoj	
	Žák vnímá svět včetně jeho transcendentního rozměru a je připravený v síle křesťanské naděje převzít svůj podíl odpovědnosti na spoluvytváření světa, jehož součástí je také církev.	5.6 Církev – náš společný dům	Společný „dům světa“ → <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i>

POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Porozumění biblickým příběhům	- žák umí interpretovat biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dát je do souvislosti s dějinami prvotní církve	- dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla (Sk 2. – 28. kap.)	Práce s obrazem → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i>
	- žák umí objasnit souvislost uvedeného biblického příběhu se situacemi vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání	- misie, situace solidarity	VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny prvotní církve jako součást evropské tradice)
	- žák je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět	- křesťanská naděje při dotváření světa, výzva k angažovanosti jako výraz touhy po lepším světě	MKV – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi OSV – empatie, respektování, podpora, pomoc EV – náš životní styl (angažovanost v ochraně životního prostředí) Možnost zapojení se do projektu Papežského misijního díla Mariánská poutní místa v regionu

			PROJEKT „Náš společný dům“ třída, škola, obec, region, Evropa jako společný dům, aktivity podporující odpovědnost za společný prostor, plán domu: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy - prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu
--	--	--	--

ROČNÍK: 6			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění symbolické formě řeči	Žák je připravený rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a na základě této zkušenosti objevovat vztah k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.	6.1 Učíme se žít	Tvary kříže, znázorňování kříže a Boží Trojice v dějinách umění, Marc Chagall: Žid se svitkem Tóry → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i> Původ literárních děl, kumránské svitky → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> OSV – chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého EV – příroda a kultura obce a její ochrana (podpora pozitivního vztahu člověka k místu, kde žije)
	- žák vnímá ve svém životě jako důležitý prvek bezpečí, poznává, že důvěra je podstatný předpoklad pro kamarádství a přátelství a je otevřený hledat ji u Boha	- místo, kde je mi dobře a kde přebývá Bůh (Z 27), kruh jako znamení tohoto místa bezpečí, přátelství mezi lidmi	
	- žák je schopen reflexe vlastních představ a o Bohu a je připravený vnímat Boha jako toho, který člověku nabízí své přátelství	- zvláštní přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem, představy o Bohu (Ž 139 a 145)	
	- žák rozumí znamení kříže jako znamení zvláštního přátelství mezi Bohem a člověkem	- kříž jako znamení lidského života, společenství církve a jako jednoduché vyjádření vyznání víry	
	- žák umí vyjmenovat dělení knih Starého zákona a jednoduše popsat vznik a šíření Bible	- Bible jako kniha o zvláštním přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem	

POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Znalost základních tezí křesťanského učení	Žák umí interpretovat příběh o Davidovi, aplikovat příklad Davidova jednání ve vlastním životě a poznává, že podobně jako David jsou křesťané pomazanými na kněze, proroky a krále a toto pomazání je vyjádřeno svátostí křtu.	6.2 Rostu vstříc světlu	Tvořivá činnost s literárním textem (Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ, biblický text o Davidovi) → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák umí interpretovat příběh Davida, dobu izraelského království umí zasadit do kontextu klíčových událostí starozákonních dějin Izraele a má orientační vhled do okolností a významu stavby jeruzalémského chrámu	- biblický příběh o králi Davidovi a doba královská (1 S 16. – 20. kap.)	Prenatální vývoj člověka a jeho narození → <i>Člověk a příroda: Přírodopis</i>
	- žák aplikuje příklad Davidova jednání ve vlastním životě a orientuje se, jak jednat v situacích přátelských i nepřátelských vztahů, a je připravený vnímat Boha na straně toho, kdo usiluje o pokoj	- David jako člověk, kterého si Bůh vyvolil a který ve svém životě zakusil přátelství i nepřátelství člověka k člověku	Prenatální vývoj člověka a jeho narození z pohledu mezilidských vztahů → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke</i>

	- žák rozumí souvislosti mezi jednáním Ježíš, svátostí křtu a hodnotou lidského života, umí pojmenovat křestní symboly a jejich význam, umí popsat účinky a průběh křtu	- zázrak narození člověka v souvislosti se svátostí křtu, účinky a průběh křtu, křestní symboly	<i>zdraví</i> Výchova k řešení konfliktních situací → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny Izraele) Možnost dramatické práce s textem
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESTĚANSKÉ ETIKY Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	Žák je připravený podle principů křesťanské etiky a evangelijní zprávy o Ježíšově narození rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.	6.3 Učit se dívat novými očima	Ikony, reflexe abstraktního umění, vánoční motivy ve výtvarném umění → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i> Lidská práva a jejich ochrana → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> OSV – komunikace
	- žák chápe výzvu ke svatosti ne jako úsilí o dokonalost, ale jako výzvu ke smysluplnému jednání a rozlišuje ji v konkrétním jednání světců	- výzva ke svatosti jako povolání každého křesťana, příklady svatých, výzva Jana Křtitele ke změně smýšlení (L 3,10-14.18)	
	- žák chápe vztah mezi Desaterem, Ježíšovými pravidly pro život a blahoslavenstvími, kdy jedny jsou především jasně stanovenou hranicí, druhé aktuální výzvou a třetí příslibem budoucnosti	- základy křesťanské etiky – Desatero, Ježíšova pravidla k životu podle evangelia a text blahoslavenství (Mt 5. – 7. kap.)	

	- žák umí rozlišit v událostech o zvěstování Ježíšova narození různé druhy setkání, která směřují k setkání Ježíše s každým člověkem i dnes	- vánoční události jako setkání člověka a Boha v lidství a božství Ježíše Krista (L 1. kap.), souvislost vánočních a velikonočních událostí	v různých situacích, odmítání, omluva VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (vybrané osobnosti křesťanských dějin Evropy)
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák přijímá vyznání víry jako svědectví víry, která se šíří a předpokládá zasažení a nadšení, a je připraven šířit ji dál.	6.4 Nemůžeme mlčet a 6.5 Vyznání víry	Život Ježíše z Nazareta jako historické osoby, jednoduchá dedukce z časové přímky → <i>Člověk a společnost: Dějepis</i> Kritika pramenů, textová kritika → <i>Jazyk a jazyková komunikace:</i>
	- žák umí ocenit, že k němu došla zvěst o Kristu, a je připraven šířit ji dál	- kdo je nadšen, nemůže mlčet (Sk 3,1-10; 5-22)	
	- žák chápe princip šíření toho, čím byl člověk zasažen, vnímá ho v kontextu vzniku evangelií, umí vysvětlit vznik evangelií a má hlubší znalosti o jeho autorech	- podstata novozákonní zvěsti ve svědectví lidí, kteří byli zasaženi Ježíšovou přítomností, a šíření evangelia jako záznam svědectví víry lidí, kteří byli zasaženi	

	- žák umí reprodukovat vyznání víry jako akt důvěry k Bohu a umí v něm rozlišit jednotlivé části a jejich konkrétní významy	- vyznání víry jako vyznání osobního přátelství jedinečného člověka a jeho Tvůrce, dvanáct článků Apoštolského vyznání víry rozdělených do tří částí: „věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země“, „věřím v Ježíše Krista“ a „věřím v Ducha svatého“	<i>Český jazyk a literatura</i> Zeměpisné zajímavosti → <i>Člověk</i> <i>a příroda: Zeměpis</i> OSV – rozvoj základních rysů kreativity (na základě práce s výtvarným uměním) MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (základní teze křesťanské víry) MV – chápání podstaty mediálního sdělení (princip fungování médií, šíření zprávy), identifikování základních orientačních prvků v textu
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ	Žák si je vědom existence konfliktů vypadajících z lidského pohledu jako neřešitelné a bezvýchodné a je otevřený do nich s nadějí v Kristovo vzkříšení vstupovat.	6.6 Ptám se tě, Ježíši	Volné uchopení velikonočního tématu → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i>
	- žák umí reflektovat vlastní zkušenosti konfrontace s pomluvou a umí poznat vzorec jednání, který vnáší do situace vyhořčeného konfliktu Ježíš, a je otevřený tak jednat	- zkušenost konfrontace s mocí, moc a její zneužívání, konflikty a jejich řešení (Mk 3,1-6)	Porušování lidských práv → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i>

A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	- žák umí vyjmenovat a rozlišit náboženské a politické skupiny v Ježíšově době, spojit si je se zneužitím moci proti Ježíši a porovnat je se situacemi zneužití moci dnes	- Ježíšovo utrpení a smrt jako důsledek konfliktu Boží lásky k člověku a lidského prosazování moci, náboženské politické skupiny v Ježíšově době	Dialog, empatie, zneužití komunikace → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</i>
	- žák umí pojmenovat rozdíl mezi pašijemi a křížovou cestou a umí v nich rozlišit konkrétní podoby Ježíšovy spoluúčasti na utrpení člověka	- pašije podle Markova evangelia, Ježíšovo utrpení jako spoluúčast na utrpení člověka	OSV – lidská práva jako regulativ vztahů (konflikty, formy zneužití moci) VDO – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie (principy uchopení politické moci) OSV – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci Možnost dramatického zpracování pašijových událostí
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY	Žák si umí propojit podstatu eucharistické slavnosti s oslavou smrti a vzkříšení Ježíše Krista, která je základem křesťanské naděje.	6.7 Silnější než smrt	Výtvarné znázornění abstraktních pojmů smrt a život → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i>
	- žák umí z pohledu křesťanské naděje vysvětlit větu, že život je silnější než smrt	- smrt jako hranice lidského života, smrt z pohledu křesťanské víry a naděje	<i>a kultura: Výtvarná výchova</i>
	- žák umí srovnat biblický příběh o emauzských učednících s konkrétním příběhem lidského života a metaforou vyjádřit podobu naděje	- biblický příběh cesty učedníků do Emauz s důrazem na přítomnost Ježíše v životě člověk (L 24,13-35)	Tvořivá činnost s literárním textem (výtvarná činnost,

Znalost základních tezí křesťanského učení	- žák umí k částem eucharistické slavnosti orientačně přiřazovat jednotlivé věty mešních textů a rozpoznat v nich rovinu slavení	- slavení eucharistie jako vzájemné setkávání křesťanů s Kristem u společného stolu a jako zpřítomňování Božího království	vytváření vlastních textů) → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Stolování jako centrum slavnosti → <i>Člověk a svět práce</i> OSV – komunikace v různých situacích (dopis pozůstalým) VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (vybavení liturgického prostoru, architektura křesťanského chrámu) MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák oceňuje potřebu mít vlastní ideál a ideál společný s druhými lidmi a spojuje si jej s ideálem Božího království jako zdrojem křesťanské naděje.	6.8 Žít s nadšením	Struktura katolické církve → <i>Člověk a společnost: Dějepis</i> Konstrukční úlohy, plán kostela → <i>Matematika a její aplikace</i> Adaptace na životní změny, životní perspektiva → <i>Člověk a společnost: Výchova</i>
	- žák umí reflektovat důvody, které vyvolávají nadšení pro věc, a spojit si je s působením Ducha svatého	- skutečnosti, které probouzejí nadšení, jejich propojení s Duchem svatým	
	- žák má být připraven s vědomím vlastní jedinečnosti přijmout své místo ve skupině, ve farnosti, v církvi	- církve jako součást světa, misijní úkol církve (Matka Tereza, apoštol Pavel)	

Porozumění symbolické formě řeči	- žák je s vědomím rozporu mezi svými ideály a stavem světa otevřený vnímat křesťanskou naději jako protipól strachu z budoucnosti	- nebeský Jeruzalém jako místo, kde lidé přebývají ve zcela zvláštním přátelství s Bohem	<i>k občanství</i> OSV – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci, konkurenci OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku Možnost prohlídky exteriéru a interiéru kostela
	- žák má na základě jednotlivých článků Apoštolského vyznání víry orientační přehled o základních oblastech křesťanské víry	- přehled o základních oblastech křesťanské víry, Apoštolské vyznání víry	

			PROJEKT „Místo, kde je mi dobře“ domov, ale také škola, třída, obec, region, kostel, místní krajina: - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu
--	--	--	---

ROČNÍK: 7			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Porozumění principům křesťanské etiky	Žák na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření a je na základě legendy o svatém Františkovi připravený se v něm angažovat.	7.1 Objevovat svět	Mýtus, legenda a historická zpráva jako literární útvar → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Rozdíly mezi mužem a ženou → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</i> OSV – rozvoj schopností poznávání (existenciální otázky) OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a sesoustředění EV – ochrana přírody (Evropská charta o životním prostředí) VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (sv. František z Assisi)
	- žák umí charakterizovat zprávu o stvoření světa a člověka jako starověký mýtus a zdůvodnit jeho výjimečnost mezi ostatními starověkými mýty	- zpráva o stvoření světa a člověka (Gn 1. a 2. kap.)	
	- žák na základě mýtické zprávy o stvoření světa a člověka oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, jehož je součástí a za něj je připravený se angažovat - žák umí charakterizovat legendu jako literární útvar, rozlišit ji od historické zprávy a v legendě o zuřivém vlku objevit návod, jak pečovat o životní prostředí s křesťanskou motivací	- imaginativní nazírání na krásy světa - legenda jako literární útvar, životopis svatého Františka z Assisi	

POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMĚ ŘEČI Znalost základních tezí křesťanského učení	Žák je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa ve svém životě a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny v souvislosti s Božím působením v životě člověka.	7.2 Tajemství života	Rekordy v říší stromů → <i>Člověk</i> <i>a příroda: Přírodopis</i> Rodokmen, kořeny rodiny → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</i> Magické zacházení s věcmi → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i>
	- žák umí v základní rovině rozlišit popisné a symbolické vnímání světa, interpretovat různé významy jednoduchého symbolu a je připravený zaměřovat se na pozitivní hodnoty	- popisné a symbolické vnímání světa, symbolický charakter komunikace	OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků
	- žák umí obecně charakterizovat a rozlišit, co je žehnání, svátostina a svátost, uvést příklady a zařadit je ke konkrétním životním situacím	- žehnání, svátostiny, svátosti	
	- žák umí obecně charakterizovat svátost pomazání nemocných, zběžně se orientovat v obřadech křesťanského pohřbu a v obojím rozpoznat znamení křesťanské víry ve vzkříšení mrtvých	- svátost pomazání nemocných a obřady křesťanského pohřbu	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	Žák je v perspektivě Boží lásky k člověku a s vědomím vlastních schopností připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým.	7.3 Vidět bližního/Jeho světlo vstupuje do světa	Reflexe vlastních schopností a nedostatků → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> VMEGS – mezinárodní
	- žák v perspektivě Boží lásky k člověku pravdivě oceňuje své schopnosti a je připravený nasadit je pro druhé	- dvojí přikázání lásky (Mt 22,36-40)	

Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	- žák má orientační vhled do forem organizované pomoci lidem, umí pojmenovat zvláštnosti křesťanské pomoci a je připravený zapojit se do společného projektu	- výchova k solidaritě, křesťanské a humanitární organizace, skutky milosrdenství (Mt 25,31-40)	organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže OSV – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku Možnost realizace projektu konkrétní pomoci v rámci předmětu Možnost zapojení do projektu konkrétní humanitární organizace
	- žák umí interpretovat a aktualizovat biblický text z pohledu skutečnosti, že Boží syn vstupuje do bídy světa, aby svět od bídy zachránil	- advent a Vánoce jako projev Ježíšova přijetí chudoby a bolesti (Mt 1. a 2. kap.)	
POROZUMĚNÍ	Žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a slov a je tak připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve slavení svátostí.	7.4 Žít spolu, žít s Bohem	Žánry lyrické a epické v proměnách času → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český</i>

SYMBOLICKÉ FORMĚ ŘEČI Porozumění biblickým příběhům	- žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a je připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve svátostech	- vnější gesta jako symboly vnitřního postoje, biblické příběhy, ve kterých Ježíš uzdravoval dotekem svých rukou, gesta rukou udělovatele při slavení svátostí	jazyk <i>a literatura</i> OSV – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální MKV – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
	- žák získává citlivost pro symbolický význam řeči a je připraveno k hlubšímu chápání obrazné řeči v bibli a při slavení svátostí	- symbolický význam řeči, biblické příběhy, kdy Ježíšovo slovo působí, zasahuje a proměňuje, slova udělovatele při slavení svátostí	
	- žák považuje Bibli za soubor knih, které jsou různými literárními druhy, jednotlivé knihy umí je orientačně vyjmenovat a rozeznat nejdůležitější literární druhy	- Bible jako literární text, dělení knih Starého zákona, literární druhy v bibli	
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák je připravený ptát se po smyslu utrpení ve světě a reflektovat postoj vlastní víry v konfrontaci s křesťanskou odpovědí spojenou s vírou v to, že Bůh vstupuje v Ježíši Kristu do utrpení člověka, a s vírou ve vzkříšení.	7.5 Cesta bezbranného	Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i>
	- žák je připravený ptát se po smyslu utrpení způsobeného zlem a nespravedlností, hledat osobní odpověď a zdůvodnit křesťanský pohled na smysl utrpení	- křesťanský pohled na smysl utrpení	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke</i>

Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	- žák umí rozlišit mezi pašijemi a křížovou cestou, umí je interpretovat jako paralelu konkrétních situací člověka prožívajícího těžké chvíle, do kterých v Ježíši Kristu vstupuje Bůh, a je otevřený k soucitu a ke konkrétní pomoci	- pašije a křížová cesta, Ježíš Kristus jako Spasitel, prosociální chování s křesťanskou motivací	<i>zdraví</i> MKV – etnický původ, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa OSV – pomáhající a prosociální chování
	- žák oceňuje postoj hledání důvěry v životě člověka, umí reprodukovat biblický příběh popisující setkání vzkříšeného Ježíše s apoštolem Tomášem a Marií z Magdaly a je otevřený k reflexi vlastního postoje víry	- víra Marie, apoštola Tomáše a Marie z Magdaly, reflexe vlastního postoje k víře	
POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMĚ ŘEČI Výchova v duchu křesťanské spirituality	Žák získává citlivost pro symbolický význam chleba, vína, vody a oleje a je tak připraven k hlubšímu vnímání Boží přítomnosti ve slavení svátostí.	7.6 Tvou smrt zvěstujeme/Sílit ve víře	
	- žák oceňuje obecný význam chleba v životě člověka a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie	- chléb jako znamení základních životních potřeb, solidarity a lidské vzájemnosti, eucharistický chléb jako účinné znamení	
	- žák oceňuje obecný význam vína v životě člověka a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie	- víno jako znamení radosti, hojnosti a utrpení, eucharistické víno jako účinné znamení Kristovy přítomnosti mezi lidmi	
	- žák oceňuje obecné významy vody jako přírodní látky a je připravený prohloubit její význam v souvislosti se svátostí křtu a liturgií	- voda jako znamení života, svátost křtu, užívání vody v liturgii	

	- žák oceňuje obecné významy oleje jako přírodní látky a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se svátostmi, při kterých se olej používá	- olej jako znamení štěstí, hojnosti, bohatství a uzdravení, užívání oleje při slavení svátostí	OSV – mezilidské vztahy, podpora, pomoc, solidarita EV – hospodaření s přírodními zdroji
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky	Žák umí interpretovat a vysvětlit význam biblického příběhu o vyvedení Izraele z egyptského otroctví a na jeho základě je připravený angažovat se za spravedlivý svět.	7.7 Sílit ve víře/Touha po lepším světě	Lidská práva, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i>
	- žák je připravený ptát se po příčinách sociální nespravedlnosti a vnímat Boha jako toho, který je s člověkem a přeje mu svobodný život	- otázky po smyslu a příčinách sociální nespravedlnosti (Ex 1. a 2. kap.)	Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i>
	- žák umí interpretovat biblický příběh o vyvedení Izraele z egyptského otroctví a rozkrýt paralelu mezi ním, touhou člověka po svobodě a současnými podobami útlatu člověka člověkem	- vyvedení Izraele z egyptského otroctví, šikana, rasismus, předsudky, xenofobie, týrání, arogance, bezohlednost	
	- žák je připravený angažovat se za spravedlivý svět a je otevřený vnímat toto úsilí s perspektivou vize Božího království	- naděje zaslíbené země jako výzva k angažovanosti za svobodný život a důstojnost člověka, Martin Luther King, Maxmilián Kolbe	MKV – lidské vztahy, předsudky a vžité stereotypy MKV – různé způsoby života kulturních menšin

			PROJEKT „Rosteme v...“ - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu
--	--	--	--

ROČNÍK: 8			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky	Žák je s vědomím Ježíše Krista jako vzoru a s vizí Božího království připravený k realistickému pohledu na sebe, svět a druhého a je připravený ke konkrétní angažované pomoci.	8.1 V zrcadle/Pohledy vzhůru/Nový pohled	Totalitní systémy, komunismus → <i>Člověk a společnost: Dějepis</i> OSV – co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování MV – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
	- žák je s perspektivou Božího přijetí připravený k realistickému pohledu na svou osobu a k hledání rovnováhy mezi potřebou „mít svou tvář“ a „nelišit se od ostatních“	- výchova ke schopnosti rozumět sám sobě a realisticky hodnotit své jednání, napětí mezi potřebou být originální a nelišit se (Iz 49,16; Ž 139)	
	- žák umí ocenit potřebu životních vzorů a je připravený rozeznávat rozdíl mezi vzorem, který manipuluje, a vzorem, který nabízí doprovázení	- vzory podle představ médií, náboženské vzory, manipulace s náboženskými vzory, Ježíš Kristus jako vzor	
	- žák umí interpretovat texty blahoslavenství a uvedených Ježíšových podobenství jako aktuální výzvy k chápání konkrétních životních situací a výzvy k jednání motivovanému pohledem na svět a na člověka v perspektivě Božího království	- víra jako nový pohled na svět a na člověka, blahoslavenství, podobenství o Božím království, podobenství o milosrdném Samaritánovi, ovládat nebo doprovázet, přihlížet nebo pomáhat	

POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Žák získává obecný vhled do vývoje svědomí z hlediska vývoje člověka, pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin a je otevřený dělat svá rozhodnutí s vědomím Boží přítomnosti ve svém životě.	8.2 Vnitřní kompas	Cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</i> Vnitřní svět člověka, systém osobních hodnot → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> OSV – cvičení sebekontroly, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, odpovědnost
	- žák je připravený vnímat životní situace vyžadující odpovědné rozhodnutí vzhledem k sobě, ke druhým lidem a ke světu a pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin	- příběhy otevírající nutnost volby mezi dobrem a zlem, výchova k zodpovědnosti vůči sobě, druhým lidem a Bohu a k vědomí důsledků vlastního jednání	
	- žák je otevřený pro vnímání mravního rozhodnutí nejen jako výsledku zvažování vnějších názorů a norem, ale vnitřního postoje motivovaného Boží přítomností	- sesoustředění, ztišení a meditace, srdce jako znamení prostoru vnitřního života, který člověka přesahuje	
	- žák má obecný náhled do vývoje svědomí z pohledu vývoje člověka a uvádí jej do vztahu s výchovou vlastního svědomí	- vývoj a výchova svědomí	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Znalost základních tezí křesťanského učení	Žák umí vysvětlit událost narození Ježíše jako příchod Božího království na svět, které tady není, ale přesto už je a je připravený se pro ně zasazovat konkrétním jednáním.	8.3 Budoucnost již začala	Problémy současnosti → <i>Člověk a společnost: Dějepis</i> OSV – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému VDO – angažovat se a být zainteresovaný na
	- žák umí vysvětlit, proč je na světě stále tolik zla v kontrastu s dobrým Bohem, který posílá na svět svého Syna, a v příchodu Ježíše na svět rozpoznat podstatu dnešní situace, kdy je Boží království přítomné ve světě, i když je plný konfliktů, válek, bídy a utrpení	- konflikty současného světa v úhlu pohledu Božího království, Boží království „Již ano – ještě ne“	
	- žák je otevřený pro vnímání události narození	- výchova ke schopnosti zakusit pokoj,	

	Ježíše jako osobního příchodu Krista ke každému člověku, kterému přináší pokoj do jeho vnitřních konfliktů	který je motivací k zasazování se o mír a sociální spravedlnost	zájmu celku
	- žák umí vysvětlit podstatu křesťanského jednání ve světě, jehož motivem není odvrácení katastrofy, ale spolupráce na Božím království	- Vánoce spojené s výzvou k přinášení pokoje konkrétním lidem (Mk 25,40)	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Žák umí rozlišit různá pojetí svobody a víry v současném světě, chápat Desatero jako jejich vyjádření a prohloubit vnímání prvních tří přikázání.	8.4 Společný život s Bohem	Morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> Manipulativní reklama a informace dovedností → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</i> OSV – organizace času, uvolnění relaxace VDO – principy demokracie MV – identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti MKV – poznávání vlastního kulturního
	- žák umí rozlišit různá pojetí svobody v současném světě, přiklonit se k chápání svobody jako nezávislosti, která je omezena právy druhého člověka na vlastní svobodu, a Desatero chápat jako společností ověřenou a Bohem garantovanou normu této svobody	- svoboda ve světle přirozené morálky, Desatero v konfrontaci se starověkými zákoníky a Listinou základních práv a svobod, Desatero jako výzva ke svobodnému jednání	
	- žák umí rozlišit různá pojetí víry v současném světě a přiklonit se k chápání víry jako důvěry v Boha	- pojetí víry v současném světě, prohloubení prvního přikázání	
	- žák umí pojmenovat a rozlišovat moderní podoby zneužívání Božího jména	- novodobé způsoby zneužívání Božího jména, prohloubení druhého přikázání	
	- žák umí ocenit hodnotu času, který není naplněný výkonem nebo únikem z reality, ale setkání se sebou, s druhými a s Bohem	- hodnota času, efektivní využívání volného času, prohloubení třetího přikázání	
	- žák umí ocenit potřebu dne odpočinku, vnímat slavnost jako vyzdvižení hodnoty, která dává životu hlubší rozměr, zevrubně popsat průběh šabat jako oslavy víry v Boha a zdůvodnit	- výchova ke slavení, význam slavení židovského svátku šabat a význam slavení neděle pro křesťany, modlitba jako prostor svobodné komunikace	

	křesťanské slavení neděle		zakotvení, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Znalost základních tezí křesťanského učení	Žák se umí konfrontovat s vlastní vinou a s vědomím skutečnosti, že Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění, a je otevřený pro křesťanský pohled na vinu a odpuštění.	8.5 Obklopení láskou	OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OSV – pravda, lež a předstírání v komunikaci
	- žák umí sdělit vlastní názor na situaci, kdy se člověk po uznání viny setkává s odpuštěním, a to je pro něj výzvou ke změně vlastního jednání	- vina a odpuštění ve světle přirozené morálky, křesťanský pohled na vinu a odpuštění, reflexe zacházení s vlastní vinou	
	- žák umí obecně popsat velikonoční události jako skutečnost, kdy Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění	- velikonoční události jako vítězství Krista nad zlem, Kristus jako Vykupitel	
	- žák umí jednoduše vysvětlit vzájemný vztah dědičného hříchu, tajemství vykoupení a svátosti křtu	- dědičná vina, podstata svátosti křtu a svátosti smíření	
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči	Žák umí reflektovat své životní situace s vědomím hodnot formulovaných ve čtvrtém, pátém, šestém, sedmém a osmém přikázání Desatera.	8.6 Přijmout zodpovědnost	Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti závislost → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> Hmotné a duševní
	- žák je připravený řešit rodinné konflikty s vědomím zodpovědnosti dospělé generace za své děti, vnímá napětí mezi vnitřní poslušností vůči autoritám a nutností odepřít poslušnost, je-	- výchova ke schopnosti hledat kompromis při řešení mezigeneračních konfliktů, reflexe vlastního vztahu k autoritám, zneužití autority,	

	li autority zneužito	prohloubení čtvrtého přikázání	vlastnictví a jejich ochrana → <i>Člověk</i> <i>a společnost: Výchova k občanství</i> Sexuální dospívání → <i>Člověk</i> <i>a zdraví: Výchova ke zdraví</i> EV – přírodní zdroje a jejich vyčerpatelnost OSV – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OSV – otevřená komunikace, pravda, lež a ředstírání v komunikaci
	- žák umí ocenit cenu a právo na důstojnost člověka a je si vědom, že začíná převzetím zodpovědnosti za rozvoj vlastního života	- cena a důstojnost lidského života, prohloubení pátého přikázání	
	- žák umí rozlišit mezi láskou mezi přáteli, láskou ve vztahu muže a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu, vnímat v nich různé podoby touhy člověka po překročení sebe samého a je si vědom, že se dají zneužít	- touha člověka překročit sám sebe jako základ touhy člověka po lásce, přátelství a láska, zneužití tužeb člověka, prohloubení šestého přikázání	
	- žák je připravený zaujmout takový vztah k osobnímu majetku, který ho nechá svobodným a nezávislým, a umí vysvětlit, že se týká také práva všech lidí užívat bohatství země	- sociální učení církve, výchova k prosociálnímu jednání, prohloubení sedmého přikázání (Sk 20,35; Jk 2,15-17)	
	- žák si je vědom závažnosti vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi a je připravený vytvářet vztahy důvěry, které také ostatním umožní důvěřovat	- pravdivost a otevřenost v komunikaci, následky pomluv a zkreslování skutečnosti, hraní rolí v nedůvěryhodném prostředí, prohloubení osmého přikázání	
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák je otevřený vnímat ve svém životě rozměr věčnosti a je připravený jako křesťan svým životem zpřítomňovat ve světě Boží království.	8.7 Důvěřovat v budoucnost	PROJEKT k jednotlivým přikázáním Desatera, např.: „Vina a trest?“ „Ať žije pokrok?“ „Mít nebo být?“ „Odkud a kam?“
	- žák umí vysvětlit souvislost obrazů společenství Boha s lidmi na začátku a na konci Bible a umí ocenit vizi naplněného Božího	- ráj a nový Jeruzalém, Kristus jako „Alfa a Omega“ (Gn 2,8-14; Zj 21,1.3-5a)	

Výchova v duchu křesťanské spirituality	království a v jeho síle jednat		„Kořeny“ - projekt v rámci předmětu - celoroční projekt s výstupy prezentovanými v prostoru školy - projekt pro celou školu
	- žák umí jednoduše vysvětlit vzájemný vztah dědičného hříchu, tajemství vykoupení a svátosti křtu	- dědičná vina, podstata svátosti křtu a svátosti smíření	

ROČNÍK: 9			
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění biblickým příběhů	Žák si je na základě vlastní zkušenosti i poselství vybraných biblických textů vědom, že hodnotné sebe sdílení může být v radostech i těžkostech nejen vůči druhým lidem, ale také vůči Bohu.	9.1 Před otevřenými dveřmi	Kritické a prožitkové čtení → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Způsoby interpretace literárních a jiných děl → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i>
	- žák je připravený v důvěryhodném prostředí k otevřeným vztahům a je si vědom, že sebe sdílení není jen hovořit s druhými, ale dávat jim něco ze sebe	- vzájemné sdílení se jako předpoklad společenství	OSV – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého (smysl a postoj k utrpení a bolesti)
	- žák umí interpretovat příběh Ezaua a Jáкова a vybrané evangelijní příběhy a rozumí jim jako znamením Boží blízkosti a příkladům zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem	- příklady lidské zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem (Gn 27.- 32. kap., Ezau a Jákob, Mk 3. a 5. kap., L 7. a 8. kap.)	
	- žák má křesťanský pohled na smysl utrpení, je schopen vyjádřit svůj postoj k utrpení druhého a je připravený ho těšit a pomáhat mu	- křesťanský smysl utrpení, potřeba sdílet bolest s druhými lidmi a s Bohem (kniha Job, žalmy)	
EKUMENICKÝ ROZMĚR KŘESŤANSTVÍ	Žák rozumí rozdílům a společným prvkům v učení světových náboženství a postoj vzájemné tolerance vnímá jako základní zásadu vlastního jednání.	9.2 Lidé hledají Boha 9.3 Náboženství vyvoleného národa	Holocaust → <i>Člověk a společnost: Dějepis</i> Obyvatelstvo světa, kulturní charakteristiky → <i>Člověk</i>

A MEZINÁBOŽENSKÝ DIALOG Znalost základních tezí křesťanského učení	- žák má základní orientační vhled do nabídky odpovědí na existenciální otázky vybraných filozofií a světových náboženství včetně křesťanství a je otevřený k celoživotnímu hledání	- existenciální otázky a odpovědi různých filozofií a náboženství, nabídka křesťanství, napětí mezi možnostmi najít vyčerpávající odpověď a nutností vytrvat v celoživotním hledání	<i>a příroda: Zeměpis</i> Rozmanitost kulturních projevů → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> MKV – kulturní difference, základní informace o různých kulturních skupinách, multikulturalita současného světa, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, princip sociálního smíru a solidarity (světová náboženství) VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (židovství, křesťanství, islám)
	- žák má orientační přehled o symbolech a geografickém rozložení světových náboženství a umí vyjmenovat rozdíly a společné prvky hinduismu a buddhismu s křesťanstvím	- symboly světových náboženství a jejich geografické rozložení ve světě, hinduismus, buddhismus – základní myšlenky, pojmy a osobnosti	
	- žák umí charakterizovat základní myšlenky konfucianismu a taoismu a charakterizovat rozdíly a společné prvky islámu a křesťanství	- čínský universismus – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, islám – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, prvky shodné s křesťanstvím	
	- žák má orientační přehled o dějinách izraelského národa jako jednoho z nejvíce zkoušených národů na světě a umí charakterizovat společné a rozdílné prvky židovství a křesťanství	- židovské náboženství, přehled hlavních událostí dějin Izraele, osobnosti dějin, základní svátky, židovské očekávání příchodu Mesiáše	
EKUMENICKÝ ROZMĚR KŘESŤANSTVÍ A MEZINÁBOŽENSKÝ DIALOG	Žák umí obhájit historicitu Ježíše, vyložit argumenty víry a Kristova učení, pojmenovat společné základy víry i specifika jiných křesťanských církví a je připravený s nimi v ekumenickém duchu spolupracovat.	9.4 Bůh se stal člověkem	Historicita Ježíše z Nazareta, práce s prameny → <i>Člověk a společnost: Dějepis</i>

Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	- žák rozeznává v proroctví o Mesiáši souvislost s příchodem, smrtí a vzkříšením Ježíše Nazaretského, který nepřichází zachránit jeden národ nebo odstranit bídu světa, ale zachránit pro věčnost	- křesťanská víra v Mesiáše, mesiánské předpovědi, ve kterých lidé nacházejí naději na záchranu	VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (židovství a křesťanství)
	- žák umí na základě pramenů obhájit historicitu Ježíše a na základě evangelijních pojetí Krista vyložit argumenty víry a Kristova učení	- Ježíšovo lidství, historické prameny dokládající historicitu Ježíše z Nazareta, Ježíšovo božství, pojetí Krista v evangeliích (1 K 15,17-22; J 1. kap.; F 2. kap.), podstata Ježíšovy radostné zvěsti	
	- žák umí pojmenovat společné základy víry i specifika jiných křesťanských církví a je připravený s nimi v ekumenickém duchu spolupracovat	- křesťanské církve a denominace u nás, ekumenismus, prostor pro vzájemnou spolupráci, prostor společné modlitby	
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a je připravený odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa.	9.5 Stvoření, dar a úkol	Vývoj živočichů, fylogeneze a ontogeneze člověka → <i>Člověk</i>

Porozumění symbolické formě řeči	- žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a to na základě chápání biblické zprávy o stvoření jako obrazu ukazujícího na Boží dílo a úkol člověka v něm	- věda a víra, dvě nezávislá odvětví hledající pravdu, některé vědecké hypotézy o vzniku světa, biblická zpráva o stvoření	a příroda: přírodopis EV – vztah člověk k prostředí, náš životní styl, způsoby jednání a vlivy na prostředí
	- žák umí zdůvodnit, proč není evoluční vývojová teorie překážkou víry v Boha	- vznik a vývoj života podle evoluční teorie	
	- žák je připravený vnímat stvoření jako dar, člověka jako dílo Boží lásky a ústřední bod Božího zájmu a umí odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa	- podíl člověka na stvořitelském díle (Ž 8, Gn 1,27-28)	
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák umí na základě ocenění vztahu mezi mužem a ženou a s vědomím pozitivní i negativní odpovědi člověka na Boží lásku realisticky ocenit vlastní dary a být připravený nakládat s nimi k dobrému.	9.6 Bůh a člověk	Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i>
	- žák umí na základě Božího obrazu člověka jako muže a ženy ocenit vztah mezi mužem a ženou a zdůvodnit rovnoprávnost jejich životních rolí	- Boží obraz člověka jako muže a ženy (Gn 2,22), příklady mužských a ženských vzorů, sociální role muže a ženy	

Znalost základních tezí křesťanského učení	- žák umí ve vybraných biblických textech i na příkladech života současných lidí vyhledat pozitivní i negativní odpovědi člověka na Boží lásku a umí rozlišit formy náboženského fundamentalismu uvnitř církve	- svědectví Bible o Boží lásce a negativní odpovědi lidí na Boží lásku	OSV – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí
	- žák umí realisticky ocenit vlastní dary a je připravený nakládat s nimi k dobru sebe i druhých	- obraz Boha v každém člověku, specifické úkoly a poslání každého člověka, Boží vůle a životní cesta člověka	
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči	Žák ve svém životě aplikuje jednotlivé oblasti křesťanské spirituality.	9.7 Žít v jednotě s Bohem	Vnitřní svět člověka → <i>Člověk</i> <i>a společnost: VOZ</i>
	- žák je připravený chápat skutečnosti nejen skrze viditelnou rovinu sdělení a je připravený v této hloubce ocenit, že ve svátostech může zažívat Boží blízkost způsobem, který oslovuje smysly	- svátosti, znamení Boží blízkosti a pomoci člověku, která se uskutečňují skrze církve	
	- žák je připravený vnímat hloubku osobního dialogu s Bohem a umí rozlišovat různé druhy modlitby včetně modlitby Otče náš	- druhy modlitby, denní modlitba církve	
	- žák je připravený vnímat různé podoby života podle kritérií Božího slova a umí podle nich charakterizovat křesťanský životní styl	- Boží slovo jako forma Boží přítomnosti mezi lidmi, Bible jako zvláštní pramen výpovědí o Bohu	

PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Znalost základních tezí křesťanského učení	Žák má základní vhled do psychických, sociálních a historických souvislostí podmiňujících hledání a nalézání životního smyslu a je otevřen jeho transcendentní hloubce.	9.8 Žít ve společenství	Životní cíle a plány, životní perspektiva → <i>Člověk a společnost: VOZ</i> Zajímavá a památná místa v regionu → <i>Člověk a společnost: VOZ</i> Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity → <i>Člověk a zdraví: VOZ</i> Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření → <i>Člověk a kultura: Výtvarná výchova</i>
	- žák vnímá církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách včetně svátosti manželství	- rodina jako společenství církve, formy vzájemného soužití dvou lidí, kvalita mezilidských vztahů měřená nezištnou Boží láskou k člověku, odpovědná známost, liturgie svátosti manželství, manželský slib	OSV – kooperace a kompetice
	- žák vnímá církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách včetně formy zasvěceného života a má přehled o působení některých řádových společenství a spiritualit u nás	- společenství při bohoslužbě a ve farnosti, místní církev, znamení církve, úřad a služba v církvi, znamení a obrazy církve, řádová společenství a některá hnutí a spirituality	
	- žák je přesvědčen, že v setkávání s Bohem se odehrává proces nalézání smyslu a vlastního lidství, jehož formou je křesťanský životní styl	- zralá víra, výzva ke hledání a odkrývání životního smyslu	
			PROJEKT směřující k vědomí jedinečnosti, různosti a vzájemné názorové toleranci podporující jednotu v rozmanitosti a vzájemné obohacování se

6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu probíhajícího ve škole jsou činnosti spojené s hodnocením žáků a autoevaluací práce školy. Evaluace představuje systematický sběr a analýzu dat, poskytuje škole informace potřebné pro zlepšení fungování školního vzdělávacího programu a umožňuje jí lépe vnímat a uvědomovat si žádoucí změny, které by mohly přispět ke zvýšení efektivity programu.

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Klasifikace se řídí legislativními normami, které především stanovují podobu vysvědčení. V 1. ročníku se nehodnotí na vysvědčení jednou známkou, ale je hodnocen každý předmět zvlášť. Zvýrazňuje se kladná motivační úloha lepších známek. Od 2. ročníku pokračuje plynule přechod na běžnou klasifikaci.

Od pojmu klasifikace odlišujeme pojem hodnocení. Hodnocení tvoří velmi důležitou součást vyučování. Co a jak se hodnotí, ovlivňuje to, co a jak se žák učí, resp. jak pracuje. Ve všech předmětech s ohledem na věkové zvláštnosti a specifčnost těchto předmětů by měly platit následující zásady: Metody hodnocení odpovídají jasně stanoveným účelům, cílům. Je využívána vhodná škála hodnotících postupů. Je vytvořen efektivní způsob zaznamenávání a sumarizace hodnotících informací tak, aby informace o výsledcích přinášely učitelům, žákům i rodičům přehled o tom, jak se žákovi daří zvládat klíčové cíle, jaké má potíže a jaký by měl být další postup. Systém hodnocení (hlavně v nejvyšších ročnících) by měl dávat žákům příležitost přebírat odpovědnost za své výsledky ve známém a jasném systému.

Oba pojmy – klasifikace a hodnocení – spolu těsně souvisejí. Systém hodnocení by měl existovat podle uvedených zásad bez ohledu na podobu klasifikace. Ta tvoří víceméně technickou stránku věci (pětistupňová škála čísel, razítka, hvězdičky apod.).

Důležitou součástí hodnocení tvoří hodnocení chování a kázně žáků. Zvláště v této oblasti je důležitý systém pochval a odměňování jako motivujícího a pozitivního aspektu školního života.

Žáci s potřebou podpůrných opatření ve vzdělávání

Přibližně u 10 – 15 % žáků bývá diagnostikována některá specifická porucha učení nebo alespoň tendence k ní. Nejčastěji je to dyslexie. Platí zásada, že tyto poruchy by měly být objeveny co nejdříve, aby mohla být zahájena nápravná opatření. Vyučující na 1. stupni absolvují školení a kurzy zaměřené na zlepšení práce s těmito žáky. Rovněž je jim věnována individuální péče podle specificky vypracovaného plánu. Preferuje se péče o nejmladší žáky. Žáci jsou integrováni do běžných tříd. Zřízení speciální dyslektické třídy není na naší škole možné. Pokud je žákovi vypracován IVP, má zákonný zástupce možnost zažádat o doplňkové slovní hodnocení, které je pak žákovi přiloženo k vysvědčení. Slovní hodnocení dokáže lépe postihnout individuální pokrok každého žáka a poskytnout celistvější informace o silných a slabých stránkách jeho výkonu. Součástí péče o tyto žáky musí být spolupráce s rodiči. Vedle instrukcí o způsobech nápravných cvičení je to hlavně důraz na to, že porucha znamená nutnost více práce (ale účelné, nepřetěžovat rozsahem a nesprávnými formami), ne výmluvu a následnou rezignaci na jakýkoli, byť drobný pokrok. Pokud má žák vypracován individuální plán výuky, pak za jeho realizaci zodpovídá daný vyučující.

6.2 Evaluační činnosti

Evaluační činnosti tvoří nedílnou a svým způsobem permanentně probíhající součást práce školy. Pro přehlednost lze tyto činnosti rozdělit do několika skupin:

A. Hodnocení dlouhodobých plánů, záměrů, cílů

Znamená to neustále zvažovat podobu koncepce školy, které prvky vyřadit jako neúčinné, které naopak přidat jako potřebné nebo alespoň vhodné. Velká pozornost je věnována klimatu školy. Pro vyhodnocování tohoto bodu platí především tato kritéria:

Identifikují se žáci a personál se školou, jsou na ni hrdí?

Je přijímání rodičů a návštěvníků vstřícné?

Hraje vedení školy pozitivní úlohu při budování dobré atmosféry ve škole?

Charakterizuje práci školy na všech stupních smysl pro fair play a spravedlivost?

Je morálka žáků a personálu dostačující?

Jsou dobré vztahy mezi pracovníky, mezi pracovníky a žáky a mezi žáky navzájem?

Jsou žáci a učitelé více spolupracovníky nebo nepřáteli?

Jsou požadavky pracovníků na kázeň žáků (ale i vlastní) patřičně vysoké, ale přiměřené?

Je oceňována důležitost udělování pochval a odměn?

Je prostředí školy příjemné?

Je prostředí školy bezpečné?

B. Hodnocení krátkodobých (ročních) plánů

Koncepce tvoří pevnou podobu školy a její změny nebývají tak časté. Roční plány se týkají hlavně toho, v čem je třeba stávající prvky koncepce zlepšovat – od změn radikálnějších po pouhé kosmetické úpravy. Cílem je zbavit se všeho, co práci spíše narušuje, brzdí a dosáhnout opaku. Toto hodnocení je prováděno pravidelně za školní rok.

C. Hodnocení pedagogických pracovníků

Každý pracovník musí dostat tvůrčí prostor pro své uplatnění. Iniciativa, tvořivost, kreativita jednotlivých pracovníků, to je základní stavební kámen pro úspěšnou práci. Pro hodnocení platí tato kritéria:

I. Standard

A. Výuková oblast: a) hospitace (metody práce korespondující s hlavními cíli, nápaditost)

b) klasifikace a hodnocení žáků

c) rozbor žákových prací (sešity, výkresy, výrobky...)

d) srovnávací prověrky, testy

B. Výchovná oblast: a) přístup k dětem, obětavost, autorita

b) respektování poruch učení

c) dbání na vnitřní řád (mj. i dozory)

d) prostředí (pořádek, výzdoba)

C. Administrativa: a) úroveň dokumentace (přesnost, včasnost)

b) včasnost a přesnost termínu úkolů

D. Organizace školy: a) vedoucí metodických orgánů

b) kabinety a funkce

E. Jednání s rodiči

F. Třídní učitel: a) vztahy v kolektivu třídy, ovlivňování, prevence problémů

b) fungování vnitřního řádu školy

c) vzhled třídy

d) úroveň čtvrtletního a pololetního hodnocení třídy

e) sledování vývojových poruch

f) individuální (neoficiální) dokumentace třídního učitele

g) oficiální dokumentace třídního učitele

h) spolupráce se žakovským parlamentem

G. Vztahy na pracovišti

II. Nadstandard

a) nápady, tvořivost, iniciativa (mj. akce mimo výuku a školu, soutěže...)

b) granty, pedagogická tvořivost (tj. vnitřní granty)

c) práce v mimoškolních institucích

d) sebevzdělávání, rozšiřování kvalifikace

e) reprezentace školy (soutěže, akce mimo školu)

f) příprava na přijímací zkoušky

g) kroužky, doučování

D. Účast ve srovnávacích testech

E. Objektivizace hodnocení a klasifikace žáků

Vyučující při každodenní práci se žáky a rozbořem výsledků jejich činnosti docházejí k určitým závěrům o míře jejich schopností. Aby byl tento pohled objektivizován, používáme standardizované testy kognitivních schopností. Žáci procházejí těmito testy v 5. ročníku a 9. ročníku. 5. ročník je volen proto, že končí druhý minicyklus 1. stupně a v 9. ročníku končí povinná školní docházka. Na konci 5. ročníku je to systém

srovnávacích testů s důrazem na český jazyk, matematiku a obecné studijní předpoklady. Výhledově je možné uvažovat i o obměně tohoto systému, aby korespondoval se základními kompetencemi. Výsledky testů jsou pro vyučující cenné, protože pomáhají objektivizovat hodnocení žáků a jsou i vodítkem pro volbu vhodných postupů při výuce. Přesná čísla výsledků jsou důvěrným vnitřním informačním materiálem, žákům či rodičům se výsledky sdělují v obecnější, šetrnější poloze, zvláště u žáků se slabými výsledky.

Výsledky jsou využívány i pro objektivizaci klasifikace, a to srovnáním výsledků testů se známkou na vysvědčení. Jestliže je známka lepší než výsledky testů, mluvíme pracovně o „přidané hodnotě“ (školní práce přidala, vylepšila žákovy předpoklady), v opačném případě je možno mluvit o „ubrané hodnotě“ (školní práce ubrala, nevyužila žákův potenciál). Příčiny rozporu mohou být různé, výsledky slouží k zamyšlení nad jejich příčinami. Očekává se, že ve většině případů by měla převažovat přidaná hodnota, která by měla být důsledkem toho, že systém hodnocení žáků je dostatečně široký a dává všem prostor pro uplatnění. Toto srovnávání se používá na 2. stupni. V 9. ročníku absolvují žáci srovnávací testy (Scio, ČŠI) z matematiky, z českého jazyka a obecných studijních předpokladů.

F. Dotazníky, ankety (pro žáky, rodiče, pracovníky), schránka důvěry, práce žakovského parlamentu

Vesměs se jedná o nástroje pro zajišťování zpětné vazby, korigování nesprávností, vytyčování správného směru, úprav v koncepci školy.

6.3 Autoevaluace školy a její evaluační činnost

	CÍL		INDIKÁTORY	NÁSTROJ	ČETNOST
EVALUACE	KOMPLEXNÍ ZHODNOCENÍ PRÁCE ŠKOLY NEBO JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ	Soulad ŠVP s RVP	Hodnocení hodin, znalostí a dovedností žáků, aktivita, písemné práce, vztahy ve škole, úroveň pedagogického sboru a jeho složení, plnění tematických plánů, školní kurikulum, organizace školy, otevřenost školy, přístup k žákům se SPU, personalistika, image, kultura, klima, uplatnění žáků, dokumentace.	Česká školní inspekce – zpráva ČŠI a) komplexní b) orientační Hodnocení zřizovatelem Hodnocení krajem	Škola neovlivní
		Úroveň pedagogického a výchovného procesu, plnění cílů ŠVP			
		Personální obsazení			
		Management			
		Hospodaření			
		Odborné oblasti – revize	Rozbory výkazů, smlouvy, personalistika, plnění rozpočtů a závazných ukazatelů	Externí audit – nezávislý auditor	1x za 2 roky
		Kontroly BOZP, PO apod.			
		Hodnocení úrovně práce ředitelky školy	Technický stav, předpisy, dokumentace	Revizní zprávy odborných firem a kontrolorů	Revize dle plánů, škola neovlivní
		Hodnocení úrovně práce ředitelky školy	Výsledky dlouhodobé práce, druh vyžádaných podkladů	Hodnocení zřizovatelem	Každoročně
	Úroveň vědomostí a dovedností		Výsledky testů	Vědomostní a dovednostní testy Kalibro, Cermat, Scio apod. v 5. a 9. ročníku	Každoročně

AUTOEVALUACE	CÍL	INDIKÁTORY	NÁSTROJ	ČETNOST
	Klima	Dle jednotlivých částí dotazníku	Dotazníky – učitelé, žáci, rodiče, zřizovatel	1x za 3 roky
	SWOT analýza	Silné a slabé stránky, příležitosti, rizika	Přehledy – učitelé, žáci, rodiče, zřizovatel, k dílčím otázkám příležitostně	1x za 3 roky
	Vyhodnocení strategického plánu školy	Vyhodnocení jednotlivých dílčích oblastí	Kombinace evaluačních nástrojů podle typu oblasti	Každoročně
	Sponzoring a fundraising	Získání prostředků od sponzorů	Vedení přehledů	Každoročně
	P – R	Články v tisku – četnost Internet	Přehled o člancích v tisku a o relacích v internetové televizi	Každoročně
	Demografický vývoj, zájem o školu	Žáci nastupující do 1. ročníku, důvody výběru školy	Dotazník pro rodiče, seznamy žáků	Každoročně
	Zhodnocení práce školy ve školním roce, plnění cílů ŠVP	a) úroveň pedagogického procesu – jednotlivé části výroční zprávy	a) Výroční zpráva o výsledcích pedagogického působení a Vlastní hodnocení školy	Každoročně
		b) hospodaření – čerpání rozpočtu, doplňková činnost, hlavní činnost	b) Výroční zpráva ekonomická	

AUTOEVALUACE	CÍL	INDIKÁTORY	NÁSTROJ	ČETNOST
	Úroveň pedagogického procesu a práce jednotlivých pracovníků, uplatňování strategických postupů ŠVP	Průběh ped. procesu, příprava na výuku, úroveň písemných prací, výsledky v soutěžích, vzdělávání, tematické plány, úroveň vedení dokumentace, aktivita a iniciativa práce pro školu	Hospitace, pohospitač. pohovor Kontroly testů a sešitů Vedení přehledů o soutěžích Vedení přehledů o vzdělávání pracovníků	2x ročně 2x ročně každoročně každoročně

			Kontrola tem. plánů Kontroly dokumentace Vedení přehledů, zhodnocení osobním pohovorem při přidělování os. příplatku, stanovení rozvojových cílů	2x ročně měsíčně 1 – 2 ročně
	Úspěšnost absolventů	Zhodnocení relativního úspěchu (ve vztahu ke kritičnosti volby)	Vedení přehledů, zpráva výchového poradce	Každoročně
	Úroveň vědomostí a dovedností, výstupů	Výsledky srovnávacích testů	Vědomostní a dovednostní testy Scio v 5. a 9. ročníku	Každoročně
	Výchovné problémy	Neomluvená absence	Vedení přehledů – třídní učitel a výchovný poradce	Každoročně
		Šikana - prevence	Dotazník 3. – 9. roč. – výchovný poradce, třídní učitel	Aktuálně dle potřeby
		Monitoring - drogy	Dotazník – výchovný poradce	Aktuálně dle situace, v 8. a 9. ročníku
	Škola z pohledu nastupujících absolventů – po 1 roce působení	Na co nepřipraven, kladné hodnocení, záporné hodnocení, uvádějící učitel	Osobní pohovor	Absolvent po 1. roce působení
	CÍL	INDIKÁTORY	NÁSTROJ	ČETNOST
	Postoj rodičů ke škole	Dle částí dotazníků	Dotazník	1x za 3 roky
	Postoj žáků ke škole	Dle částí dotazníků	Dotazník	Každoročně

	Hodnocení školy pedagogy	Dle částí dotazníků	Dotazník	1x za 3 roky
	Úspěšnost jednotlivých akcí	Stupeň hodnocení jednotlivými pedagogy	Slovní/písemné zhodnocení jednotlivými pedagogy, doporučení, nedoporučení, opakovat či nikoli	Okamžitě po ukončení akce

EVALUACE	CÍL	INDIKÁTORY	NÁSTROJ	ČETNOST
	Kvalita vyučovacího procesu	Viz záznam z hospitací vedení školy, výsledky ČŠI	Hospitace + pohospitační rozhovor	Min. 2x ročně
		Kázeň žáků	Pozorování (vedení školy, vzájemné hospitace)	Průběžně
		Vztah učitele x žák	Pozorování	Průběžně
		Spolupráce se žákovským parlamentem	Jednání žák. parlamentu	Průběžně
		Spolupráce se školskou radou	Zápisy ze šk. rady, třídních schůzek	Průběžně
		Úroveň písemných prací	Kontrola	4x ročně
		Úroveň zpracování tem. plánů	Kontrola	1x ročně
		Plnění tem. plánů	Vedení přehledů	2x ročně
		Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	Kontrola individuálních plánů – výchovný poradce	2x ročně

EVALUACE	CÍL	INDIKÁTORY	NÁSTROJ	ČETNOST
	Profesní rozvoj pedagogů	Rozvoj osobnosti, studium	Plán profesního rozvoje	2x ročně
		Výběr školení, studium	Přehledy, záznamy	2x ročně

	Přínos pro školu, motivace	Větší šíře úkolů, aktivita, práce pro školu mimo vyučování	Pozorování, osobní kontakty	Průběžně
	Vedení pedagogické dokumentace	Míra správnosti plnění	Kontroly třídních knih a záznamů	Průběžně
	Komplexní hodnocení pedagogického pracovníka, osobní ohodnocení	Všechny předchozí indikátory, výsledky ČŠI, úroveň prověřovacích prací	Předchozí záznamy, pohovor, učitelské portfolio	1x ročně či dle aktuální situace

AUTOEVALUACE	CÍL	INDIKÁTORY	NÁSTROJ	ČETNOST
	Výsledek pedagogického působení (okamžitý)	Jestli žáci rozumí x nerozumí	Diskuse se žáky	Průběžně
		Proč nestihli, co se jim líbilo x nelíbilo	Pohovor se žáky – učitel, tř. učitel, výchovný poradce	Průběžně
	Úroveň vědomostí a dovedností, výstupů	Schopnost aplikovat učivo	Testy, písemné práce, vstupní prověrky, Scio,...	Průběžně dle tem. plánů
	Kvalita vyučovacího procesu	Metody, vystupování, řečové schopnosti,...	Vzájemné hospitace, rozbor hodiny	Dle uvážení
	Zpětná vazba	Viz dotazník (doporučeno pro žáky 2.st.)	Dotazník hodnocení učitele žákem	Doporučeno
	Komplexní osobní růst	Studium, osvědčení, práce žáků, úspěchy žáků, příspěvky v tisku apod.	Portfolio	Průběžně

6.4 Hodnocení předmětů

souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Hodnocení žáků na vysvědčení

Vyhláška 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění školní docházky, § 15

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Chování se klasifikuje podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopouští se závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k upevňování kolektivu. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný,
- b) 2 – chvalitebný,
- c) 3 – dobrý,
- d) 4 – dostatečný,
- e) 5 – nedostatečný.

Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Obecné zásady

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při hodnocení výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavků učebních osnov a standardů základního vzdělání. Při klasifikaci sleduje zejména:

1. ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
2. kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
3. schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
4. kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost,
5. aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
6. přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu,
7. kvalitu výsledků činností,
8. osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Hodnocení ve vyučujících předmětech s převahou praktického zaměření

Obecné zásady

Převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní činnosti, praktika, informatika, základy techniky, domácí nauky.

Při hodnocení v těchto předmětech vychází z požadavků učebních osnov a standardu základního vzdělání. Při hodnocení se sleduje zejména:

1. vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
2. osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
3. využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
4. aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
5. kvalita výsledků činností,
6. organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
7. dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
8. hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
9. obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně

využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životním prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Obecné zásady

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova, výchova ke zdraví, občanská výchova, estetická výchova

Při hodnocení v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

1. stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
2. osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
3. poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
4. kvalita projevu,
5. vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
6. estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
7. v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Hodnocení chování žáků

Obecné zásady

Chování žáků hodnotí třídní učitel společně s učiteli, kteří ve třídě vyučují. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí žáky především za jejich chování ve škole. Jsou-li však závažné a prokazatelné důvody udělit žákovi výchovné opatření vedoucí k posílení kázně, jeví se objektivní hodnotit žáka za chování zejména ve škole, ale ve vážných případech přihlídnout k chování i mimo školu.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním,
prospěl(a),
neprospěl(a).

Žák je hodnocen stupněm:

prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,

prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný,

neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný.

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

pracoval(a) úspěšně,
pracoval(a).

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalostí českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavce 3, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou.

7 PŘÍLOHY

7.1 Příloha č. 1. – Standardy pro základní vzdělávání

7.2 Příloha č. 2. – Přechodné ustanovení pro obor Informatika

Vzhledem k náběhu nového obsahu Informatika a jeho zařazení do 4. až 9. ročníku k datu 1. 9. 2022 platí přechodné ustanovení pro redukovanou výuku a hodnocení. Smyslem tohoto přechodného ustanovení je určit zejména pravidla pro hodnocení žáků a určení postupného náběhu nového obsahu učiva.

Školní rok 2022/2023

6. ročník

Redukce obsahu proběhne v oblasti data, informace a modelování.

7. ročník

Redukce obsahu proběhne v oblasti Algoritmizace a programování.

8. ročník

Redukce obsahu proběhne v oblasti Informačních systémů. Konkrétně pak v kapitole funkce s číselnými a textovými vstupy.

9. ročník

Redukce obsahu proběhne v oblasti Algoritmizace a programování. Konkrétně v oblastech učiva, které již bylo probíráno v nižších ročnících.

